

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Petri Ridolphini J. C. Nobilis Cortonensis, Patritiiqve
Romani, Ac Protonotarii Apostolici, De ordine procedendi
in Iudiciis in Romana Curia Praxis Recentior**

Ridolfini, Pietro

Coloniae Agrippinae, 1680

Litterae Apostolicae Diversorum Summorum Pontificum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-99137](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-99137)

L I T E R A E APOSTOLICAE DIVERSORUM SUMMORUM PONTIFICUM.

Privilegium Curialium, seu Officialium Sedis Apostolicae obsequiis existentium, aliorumque pro eorum negotiis ad eandem Sedem venientium, & apud eam commorantium, & inde recedentium, ne interim extra Romanam Curiam conveniantur.

Hac Bulla est inter extraneas communi.

EUGENIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ivina in eminenti Sedis Apostolicae specula disponente clementia constituti, ad ea libenter intendimus, per Officialia praedictae Sedis obsequiis ejus, ad quam veluti Fidelium omnium matrem, pro animarum salute quaerenda, & iustitia consequenda, de diversis mundi partibus confluit multitudo, tutius, & quietius se promptiores valeant exhibere.

Privilegium de quo in rubric.

§. 1. Hinc est, quod Nos ex certis rationalibus causis moti, etiam nonnullorum Praedecessorum nostrorum vestigiis inherentes, districtius inhibemus locorum Ordinariis, necnon commissariis, & Delegatis eorum, ceterisque universis, & singulis, quacunque potestate, & auctoritate praesulgeant, cujuscunque dignitatis, gradus, vel praeminentiae fuerint, ne contra Officialia praefatos, quocunque nomine nuncupentur, in nostris, & dictae Sedis obsequiis, nunc, & pro tempore existentes, necnon quoscunque alios pro suis, & eorum causis, & negotiis prosequendis ad Sedem praedictam venientes, ac in ea (durante negotiorum, & causarum hujusmodi prosecutione) moram trahentes, & recedentes ab eadem, procedere, aut in eos excommunicationis, suspensionis, vel interdicti, aut privationis Officialium, vel beneficiorum, seu quamvis aliam sententiam promulgare praesumant. Nos enim omnes, & singulos processus, ac sententias contra tenorem, & mentem nostrae inhibitionis hujusmodi

latas, & habitas, ac in posterum habendas, & promulgandas, & quaecunque inde secuta declaramus nulla, irrita, & inania nulliusque extitisse, vel existere roboris, vel momenti, necnon quicquid in contrarium a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentatum forsitan est habemus, vel in posterum contigerit attentari, etiam decernimus irritum, & inane.

§. 2. Et nihilominus in omnes, & singulos Ordinarios, ac officiales, Commissarios & Delegatos eorum, qui se de dignitatibus, aut beneficiis Ecclesiasticis quibuscunque Officialium, aut negotia hujusmodi apud d. Sedem prosequuntur praedictorum, eos illis forsitan privando, aut privatos decernendo, vel declarando, seu cujuscunque privationis, praetextu illa personis aliis conferendo, seu de illis in eas quomodolibet intrinsecerint, tam in dantes, quam in recipientes, excommunicationis, suspensionis, & interdicti latas sententias promulgamus, quas volumus eos incurrere ipso facto. A qua quidem excommunicationis sententia absolvi nequeant nisi a Nobis, vel per Nos deputandis praeterquam in mortis articulo constituti.

Hac aduersus eorum perturbationem.

§. 3. Praemissa autem a die affixionis praesentium ad valvas Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, ex certa scientia quocunque ligare volumus, & arctare.

Hac affixio non intenditur, sed quod observantia est notoria, & confirmatur in alia Bulla, derogans contrariis.

§. 4. Non obstantibus Apostolicis, & in quibuscunque generalibus, & provincialibus, vel synodalibus Conciliis editis constitutionibus, & ordinationibus, ac privilegiis, per quae effectus praesentium impediri posset quomodolibet, vel differri, etiam si de illis eorumque totis tenoribus habenda esset praesentibus mentio specialis, & qua praesentibus haberi volumus pro sufficienter expressis, ceterisque contrariis quibuscunque.

Sanctis pa-

§. 5. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam nostrae inhibitionis, declarationis, constitutionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac B. Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

D. P. An. 9. 1. Id. Martii 1491.

Dar. Romae apud S. Petrum Anno incarnationis Dominicae millesimo quadringentesimo trigesimo secundo, Octavo idus Martij, Pontificatus nostri Anno secundo.

Gggg

Intif.

Iurisdicção, & Facultates Camerarii, & Clericorum, ac Reformatio Tribunalis Reverenda Camera Apostolica.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex, Christi Vicarius, uti prudens paterfamilias, providè animadvertens, in agro domitico multam messem, & multos jam operarios esse, ut opus Domini rectè, & sine confusione adimpleatur, singulis curas parit, & officia distribuit, ac ne quis muneris sibi commissi limites excedat, aut in alterius messem falcem imponat, solerti studio, & diligentia providet, sicuti pro felici ipsius agricultura, & directione in Domino conspiciat salubriter expedire.

*Studium
Papa refo-
rmandi eum
Curiam.*

§. 1. Sanè postquam Nos sacrum Oecumenicum, & generale Concilium, pro extirpandis hærehibus, & Christiani populi moribus emendandis, in Civitate Tridentina celebrandum indiximus, prout illud, Divina favente gratia, frequentissimo Prælatorum conventu jam feliciter congregatum extitit, & suos salutares progressus habere cepit dum Concilium ipsum generali totius Ecclesiæ reformationi diligenter incumbit, Nos Curia nostra, ac illius officiorum, & Tribunalium peculiari correctioni animum adiecit, & à S. Penitentiariæ officio, in quo salus præcipuè vertitur Animarum, initio sumpto, illius reformationem feliciter absolvimus.

*Causa hujus
reformatio-
nis.*

§. 2. Nunc verò Camera nostra Apostolica Tribunal tamquam reliquis totius Curia dignius, & excellentius, in quo non solum patrimonii Beati Petri, sed universorum Fisci Apostolici iurium conservatio, & administratio versatur, direximus oculos nostræ mentis, animadvertimusque in eadem Camera, pro superiorum temporum licentia, & incuria, pleraque negotia extra propriam ipsius tribunalis naturam, tam circa ditioni ecclesiasticæ in temporalibus subjectas, quam reliquis totius Christiani Orbis provincias, irrepisse, per quæ Camerarii nostri, ac Præsidentium, & Clericorum ejusdem Camera studia à propriis, & peculiaribus eorum curis distrahantur, aliorumque tribunalium, & officiorum dictæ Curia, ac totius Ecclesiastici Status iurisdicção, cum magno Fisci nostri, ac Partium litigantium detrimento, & reliquorum Christi Fidelium scandalo, confunditur, & impeditur. Idcirco ad tollendos abusus hujusmodi, & ut Camerarius, ac Clerici, & Præsidentes prædicti eorum proprio muneri commodius, & diligentius intendere va-

reant, Habita super his cum venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, & dilecto filio nostro Guidone Ascanio S. Maria in Via lata Diac. Card. de Sancta Flora nuncupato, moderno Camerario nostro, ac dilectis filiis Præsidentibus, Clericis d. Camera, ejusque Notariis auditis, & eorum facultatibus, & iuribus diligenter inspectis, omnibusque maturè consideratis, de eorundem Fratrum consilio, Apostolica auctoritate, tenore præsentium statuimus, & ordinamus.

§. 3. Quod de cætero perpetuis futuris temporibus prædicti Guido Ascanius Cardinalis, ac pro tempore existentes Camerarius, ac Præsidentes, & Clerici, Fisci nostri negotiis diligenter incumbant, utque illud liberius & facilius facere, & exequi possint causis inter Fiscum nostrum, & Privatos juxta propriam eorum tribunalis naturam contenti sint, & propterea à cognitione causarum inter Privatos, etiam per viam appellationis, etiam ex Terris Ecclesiæ ad Sedem Apostolicam interpositæ, omnino abstineant, nisi causæ à negotiis fiscalibus dependant, aut ab illis originem trahant.

§. 4. Similiter abstineant à Commissionibus, & avocationibus causarum, necnon literis monitorialibus, & inhibitoriis, ac sequestrationibus, & aliis hujusmodi, ubi non agitur de interesse Fisci, etiam in Terris Ecclesiæ, cum hæc ad Signaturam nostram spectare noscantur, & aliàs ordo judiciorum multipliciter confundatur. Permittimus tamen illis pro minori Pauperum dispendio, ut causas appellationem à sententiis diffinitivis, vel earum vim habentibus interlocutoriiis, inter quadraginta millia ab Urbe in rebus minimis, & prophanis, summam viginquinque ducatorum non excedentibus, de quo dispositivè mentionem facere teneatur, per simplices literas aliàs juxta formam juris committere possint.

§. 5. Interdicimus etiam illis commissiones alienationum de bonis Ecclesiasticis in forma, quæ dicitur, Si in evidentem, pro rebus quarum redditus annuus summam quinque ducatorum auri de Camera excedat, de quo reddito similiter expressa mentio in dispositiva litterarum habeatur, & commissiones hujusmodi semper Ordinario loci, & alteri Personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ conjunctim committantur, Et si de ipsius Ordinarii interesse, vel præjudicio agatur, tunc loco ipsius committantur Metropolitano, si res ad ipsum Metropolitanum pertineat, Ordinario viciniori, & nunquam similes commissiones concedant quando agitur de alienatione jurisdictionum vel Vassallorum ad Ecclesiam quovis modo pertinentium.

§. 6. Insuper nè delicta impunita remaneant, ab absolutionibus, & remissionibus delictorum quorumlibet, etiam levium, aut illarum commissionibus, necnon salvis conductibus pro delinquentibus etiam

*Camera-
rius, & cleri-
ci, causas
Fisci inter-
venientes, &
non alias
causas pri-
vatorum co-
gnoscant. Ea
se abstineant
&c.*

*Commissio-
nibus causa-
rum.*

*Alienatio-
numque bo-
norum Eccl.
Tu vide ma-
jorem prohibi-
tionem Pii
V.*

*Absolutio-
nibus a delictis
&c.*

de delictis extra Terras Ecclesiæ commissis omnino abstineant.

Notarii.

§. 7. Et similiter à moratoris, dilationibus nisi ad modicum tempus, & non ultra mentem, ac data idonea cautione, & pro his Debitoribus tantum, qui aliam dilationem non obtinuerint.

Hebraeorum tolerantia.

§. 8. Hebræis verò tolerantias, aut alia privilegia, præjudicium Christianorum quomodolibet concernentia.

Extractionibus.

§. 9. Et quibusvis personis, frumentorum extractione, aut aliorum victualium ex Urbe, vel aliis Terris Ecclesiæ.

Repressaliis.

§. 10. Et tam in illis quam extra eas ad cuiusvis instantiam, Repressalias etiam pro debitis fiscalibus, nisi de particulari, & expresso mandato nostro, aut Pontificis pro tempore existentis.

Possessio Beneficiorum &c.

§. 11. Necnon literas Camerales pro adipiscenda possessione Beneficiorum ecclesiasticorum, etiam nobis & Sedi Apost. reservatorum, & prorogationem temporis ad expediendas literas Apostolicas quarumcumque gratiarum, aut ad solutionem annatarum, vel aliorum jurium Collegio Cardinalium, aut Officialibus debitorum minime concedere valeant.

Vestigalibus.

§. 12. Caveant etiam ab impositione, vel augmento vestigalium, seu dationum, vel illorum diminutione, aut alteratione ex quacunque causa, etiam publicam utilitatem concernente.

Spolia clericorum.

§. 13. Sed nec Spolia Clericorum decedentium, aut decimas, vel alia regalia, aut credita fiscalia, in toto vel in parte donare, vel remittere possint. Commissarii verò ad præmissa exigenda, & recuperanda non nisi idonei, & probate viæ, nullum habentes in ea re interesse, constituentur, qui etiam iurjurando, ac idoneis cautionibus de eorum officio fideliter, & diligenter exercendo, astrigantur.

De Clericorum jurisdictione.

§. 14. Clerici vero Camera, cum nullam jurisdictionem ut singuli, sed tantum collegialiter, & in plena Camera habere noscantur, nihil expediant privatim, & singulariter, nec aliquas literas, aut patentes de quacunque re subscribant, nisi ex commissione eis facta in eadem plena Camera, in qua omnia clare & distincte proponi ac in libro propositionum annotari debeant.

Notariorum munere.

§. 15. Notarii in expeditionibus & scripturis desuper conficiendis, de propositione, & commissione huiusmodi mentionem expressè habere teneantur.

Indultus circa spirituales.

§. 16. Sed & tam Camerarius, quam Clerici ipsi ultra prohibita in præsentis reformatione, à quibuscunque licentiis, gratiis, & indultis de rebus spiritualibus in forma gratiosa, vel commissaria, etiam cum clausulis iustificativis, & aliis, tam in Terris Ecclesiæ, quam extra illas, omnino abstineant.

Expeditionibus.

§. 17. Et similiter à quibuscunque aliis expeditionibus, quæ sibi ratione suæ ordinariæ jurisdictionis propter publicam utili-

tatem, vel alias expressè per literas suarum facultatum concessæ non reperiuntur. Nec prætextus consuetudinis, aut quasi possessionis etiam antiquissimæ & immemorabilis in similibus concedendis eis suffragetur, etiam si consuetudo, & quasi possessio huiusmodi per literas aliquorum Pontificum generaliter approbatæ fuerint.

Notariorum autoritas.

§. 18. Notarii verò Camera abstineant ab extorsionibus & indebitis exactionibus, utpote pro obligationibus solvendi annatas quæ tamen in promptu solvuntur, prout hætenus usurpatum esse accepimus, & aliis huiusmodi, super quibus, & aliis per præfentes statutis & prohibitis, Camerarius, ac ejus Vicarius diligentem inquisitionem adhibere, & delinquentes condignis poenis pro modo culpæ punire debeant.

Camerarii & Clericorum officia pro tempore Sedis vacantis.

§. 19. Sede autem Apostolica vacante, officium Camerarii, quod per constitutionem præ mem. Clementis Papæ V. etiam prædecessoris nostri in Conc. Viennensi editam, durare decernitur, ita durare declaramus, ut tam ipse Camerarius, quam Præsidentes, & Clerici, ac Notarii prædicti non solum ea, quæ præfenti constitutione prohibentur, & quæ Pontifice vivente etiam pro ejusdem Pontificis reverentia, aut aliis quomodolibet exercere, & expedire non consueverint, minime usurpent, sed tantum exactioni pecuniarum Camera Apost. debitæ, ac illarum reservationi, necnon provisionibus ratione Sedis vacantis necessariò faciendis incumbere, & propterea à solutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, vel novatione, ac taxationum solidatione, & quibuscunque aliis expeditionibus, tam gratiam quam iustitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus, omnino abstinerere debeant.

Contraveniens pena.

§. 20. Districtius inhibentes præfato, ac pro tempore existenti Camerario, in virtute sanctæ obedientiæ, Clericis verò, ac Notariis, & aliis Officialibus, & eorum ministris quibuscunque, sub excommunicationis latæ sententiæ, necnon privationis Officiorum, & beneficiorum quorumcumque per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, aliisque Nostris, & pro tempore existentis Rom. Pont. arbitrii poenis, nè de causis, negotiis, ac expeditionibus per præfentes interdictis etiam prætextu quorumvis privilegiorum, & indultorum eis quomodolibet concessorum, aut consuetudinis, vel quasi possessionis huiusmodi se intromittere quoquomodo audeant, seu præsumant.

Annulatio aliter gestorum.

§. 21. Decernentes quasunque concessionis, commissiones, & expeditiones ab illis, & à dicta Camera deinceps contra præfentium tenorem pro tempore forsan, quod absit, attentatas, etiam si illas vivæ vocis oraculo emanasse, alteratur, nihilominus nullas, & invalidas, ac extortas, & subrepticias fore, & esse, ac censerè, Nemini-

Gggg 2 que

que propterea suffragari posse.

*Clausula
sublata.*

§. 22. Et ita per quoscumque locorum Ordinarios, ac Judices, & Commissarios etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Rom. Ecclesiae Cardinales, etiam Provinciarum ac Terrarum ditionis Ecclesiasticae Legatos, eorumque Vicelegatos, Gubernatores, & alios Officiales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & diffiniri debere, irritum quoque & inane quicquid fecus super his à quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

*Clausula
derogatoria.*

§. 24. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, Privilegiis quoque, indultis, ac facultatibus eidem Camerario, ac Praesidentibus, & Clericis, etiam motu proprio, & consistorialiter, ac de Fratrum eorumdem consilio, & assensu, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, & aliis quomodolibet etiam per praedictum Martinum V. Eugenium IV. Innocentium VIII. & praedictum Leonem X. & Paulum III. ac Julium etiam III. & alios quoscumque Rom. Pontifices praedecessores nostros, ac forsan etiam Nos concessis, approbatis, & innovatis, ac decretis, & censuris in illis appositis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa, ac individua, & de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi pro sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogandum, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem Sede indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quae praesentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus praesentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, & quorumcumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis.

*Forma & effectus
publicationis.*

§. 24. Ut autem praesentes literae ad omnium notitiam deducantur, & eos quorum interest, vel interesse poterit omnino afficiant, volumus, & mandamus illas in Palatii nostri, ac Camerae Apostolicae valvis, & acie Campi Florae per aliquos ex Curatoribus nostris affigi, & per aliquod temporis spatium relicta ibidem earum copia, affixas detineri, ut ii, quos literae ipsae concernunt, seu concernere poterunt quomodolibet in

futurum, nullam possint excusationem praetendere, vel allegare, quod ad ipsorum notitiam non pervenerint, cum non sit verisimile, apud eos incognitum remanere, quod tam patenter publicatum fuerit.

§. 25. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam Nostrorum statuti, ordinationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se noverint incursurum.

*Sacra p.
nalis.*

Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, sexto Calen. Junii Pont. nostri Anno tertio.

*Dat. P. A. 3.
die 27. Maii*

Reformatio Tribunalis, & Officialium Rev. Camerae Apostolicae.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

CUM inter ceteras animi curas, quibus in hac praecelsa Beati Petri sede, meritis licet imparibus, constituti, quotidie sollicitamur, illa vel à primordiis assumptionis nostrae ad summum Apostolatus apicem praecipua fuerit, ut universon gregem Dominicum fidei nostrae commissum, ad illicita valde proclivem, pro Nobis injuncti muneris officio, in viam salutis reduceremus, ejusque rei gratia, sacrum Oecumenicum, & generale Concilium in Civitate Tridentina indicendum, celebrandum, & Deo favente absolvendum convenimus.

*Hic Pont. pro
reformatione
graege Domini-
ci, celebra-
re voluit Con-
cilium Triden-
tum in ejus
consp. 63. fol.
104.*

§. 1. Et propterea, ne dum foris de reformatis in universali Ecclesia moribus tractabatur, interim ipsam morum censuram domi, videlicet apud Sedem ipsam, detestare, causamque Curiae Romanae, & Almae Urbis nostrae, in qua Sacerdotii principatum, & Christianae Religionis caput, unde merito universi Christi Fideles, rectae Catholicaeque vitae sumerent exemplum, divina instituit providentia, protelare videremur, quinimmo, ut à domo nostra iudicium inciperet, Curiam ipsam, ac praecipuo illius Magistratus, ordines, & officia multis excessibus, & corruptelis, quae vesana Hominum libidine in eam sensim irreperant, summis tum studio tum diligentia repurgaverimus.

*Romanam
Curiam &
ejus officia
reformati
ut in multis
consp. 63. fol.
104.*

§. 2. Et inde animum nostrum ad Camerae Apostolicam, ad quam negotia locorum omnium totius Sanctae Romanae Ecclesiae status, assidue conflunt, ejusque Tribunal, quod sive jurisdictionis antiquitate, & auctoritate, sive rerum gerendarum excellentia, sive Virorum amplitudine, ceteris in eadem Curia praestat, intendente multa

*Ejusque Ca-
meram ut in
consp. 55. Ro-
manae fol.
74.*

multa, quantum tulit temporis ratio, circa illius jurisdictionem huiusmodi, ac potestatem, & facultatem, nec non dilectorum filiorum Notariorum, & aliarum personarum suarum statum, & directionem salubriter ordinaverimus, prout in aliis literis nostris desuper confectis, plenius continetur.

Hanc d. Camera reformationem prosequendo omnia ejus privilegia quatenus huic reformationi non sunt contraria confirmat.

§. 3. Nos semel incæptum reformationis huiusmodi negotium, Domino cooperante, diffusius prosequi, nec tamen ex iis quæ pro ipsius Camera, & pro tempore existentis, Ecclesiæ Romanæ Camerarii nec non Clericorum, & reliquarum Personarum dictæ Camera statum, directione, ac aliis ibi hætenus salubriter instituta, & concessa fuisse reperiuntur, quicquam detrudere, sed his immotis in sua firmitate permanentibus, ea solum, quæ experientia, vel deesse, vel obesse probavit, opportunè juxta eorum exigentiam supplere, & emendare volentes. Nec non omnium, & singulorum constitutionum, tam generalium quam specialium, in favorem dictæ Camera editarum, ac quorumcumque privilegiorum, facultatum, gratiarum, concessionum, litterarum, & indultorum, illi, ac præfatis Camerario, & Clericis, eorumque Collegio, & Personis, per felices recordationis Gregorium IV. Bonifacium VIII. Urbanum VI. Martinum V. Eugenium III. Sixtum etiam III. Innocentium etiam VIII. Julium II. Leonem X. Paulum III. & Julium similiter III. ac alios quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, etiam motu proprio, & ex certa scientia concessorum, confirmatorum, & innovatorum. Nec non statutorum, & ordinationum, & decretorum Camera, ac Camerarii, & Clericorum prædictorum, eorumque Collegii causas, res, personas & statum concernentium, luculose conditorum, & ab eisdem Prædecessoribus, vel eorum aliquibus confirmatorum, nec non quarumcumque litterarum, & aliorum documentorum desuper confectorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, motu proprio & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestatis plenitudine, illa omnia, & singula, ac prout ea concernunt reliqua in ipsis litteris, aliisque documentis contenta, quatenus litteris nostris prædictis contraria non sint, nec illarum effectum impediunt, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, approbamus, & confirmamus, eisque perpetuam, & inviolabilem roboris firmitatem adjicimus, ac omnes, & singulos Juris, & facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem, supplemus.

Idemque ea concedit.

§. 4. Et nihilominus eadem præmissa, omnia, & singula Camera, Camerario, Clericis, & Collegio prædictis concessa, & indulta, eisdem modis, & formis, quibus ab ipsis Prædecessoribus nostris emanarunt, similibus auctoritate, & tenore, de novo perpetuò concedimus, & indulgemus, ac

ab illis statuta, & ordinata, statuimus, & ordinamus, volentes illa perpetuis futuris temporibus, sub censuris, & penis in his contentis, inviolabiliter observari.

§. 5. Cum autem officio Clericatus dictæ Camera, quod in ipsa Curia primum existit, munus potissimum incumbat ejusdem Camera res, ritè, & rectè administrandi, jura, & redditus utiliter locandi, contractusque desuper necessarios, & opportunos inveniendi, quorum occasione ipsi Clerici Camera, Procuratores Patrimonii Beati Petri, rerumque omnium totius Status Ecclesiæ Romanæ huiusmodi Custodes, & Præsides merito nuncupantur. Nec non jus reddendi, & iustitiam, tam Fisco, Privato, quam ipsis Privatibus, si qua ratione de Fiscis interesse agatur, administrandi. In his autem muneribus obeundis, vel temporum malicia, vel antiquorum Clericorum negligentia, vel desuetudine, res Cameralis detrimentum non modicum accepisse noscitur. Hinc est quod Nos, sicut rei magnitudo postulat, ad ulteriorem, etiam in his, reformationem producendum esse consentientes motu, scientia, potestatis plenitudine, & tenore similibus, perpetuò statuimus, & ordinamus, quod deinceps, ad ipsa Clericatus Camera officia, cum vacabunt, nulli nisi vitæ, morum integritate præstantes, litterarum scientia præditi, rerumque humanarum experientia insignes, assumi debeant, quorum excellentia, virtute, doctrina, & auctoritate Camera ipsa, & Romanæ Ecclesiæ Status universus rectè gubernari, & latissimum ab eis incrementum suspicere possit.

Clericatus dictæ Camera qualitates designantur.

§. 6. Et ut inde videbatur, dictæ cupiditatis pernicies omninò eliminetur, quod posthac in quibuscunque contractibus super locationibus rerum, & iurium ipsius Camera celebrandis, seu partibus, ut agent faciendis, nullus Vicecamerarius, Thesaurarius, aut quispiam ex Clericis, & Cameralibus, Assistentibus, Notariis, aliisque Ministris, & Personis dictæ Camera, quocunque nomine nuncupatis, illarum particeps existat, quin potius ipsi ab omni quantumvis minimo commodo, & lucro, exinde quomodo cumque directè, vel indirectè provenientes, omninò abstineant, quod si eorum aliquem secus fecisse legitime constiterit, officio suo, ipso facto, perpetuò privatus existat, perpetuæ infamiae notetur ac aliis penis nostro, nostrisq; Successoris Rom. Pontificis, pro tempore existentis, arbitrio subiaceat. Qui verò de præterito circa præmissa deliquerit, & penis à jure, & constitutionibus à Prædecessoribus nostris super hoc editis, & inflatis, puniatur.

Camerale contractuum Camera particeps esse prohibetur.

Ad hoc vide Conf. 3. l. ult. III. fol. 691.

§. 7. Sed nec quisquam dictorum Vicecamerarii, Thesaurarii, Clericorum, aliorumque Cameralium, & Ministrorum assistentium, visis contractibus, quos inter Cameram ipsam, & eorum Consanguineos, aut Affines ad quartum usque gradum attinen-

Contractibus Camera consanguineos non interstus.

Tu vide d. l. ult. III.

tes fieri contigerit, sub mille ducatorum Camerae praefatae applicandorum, & alia nostro distique successoris arbitrio incurrenda poena, salvis nihilominus constitutionibus antiquis, alias poenas propter hoc irrogantibus, intervenire, vel alias sese in illis, eorumque tractatibus, per se, vel alium, seu alio quomodo immiscere audeat.

Clerici causas propinquas non cognoscant, neque earum discussionibus non intersint.

§. 8. Causae verò conjunctorum, & propinquorum alicujus Clerici, ad dictum quartum gradum exclusivè, ipsi Clerico nullatenus committantur, nec quisquam eorum sibi commissas audiat, sed eas, expressa causa, recuset. Nec etiam in discussionibus & decisionibus tam illarum, quam aliarum quarumcumque causarum, in quibus aliquod interesse pretendere posset, sive Clericus, sive assilens ille sit, ullo modo interesse, nec ullum votum habere, sed statim à dicta Camera, etiam dum causa proponitur, etiam injussus, cum in hoc ignorantiam pretendere non possit, egredi debeat, & si secus fecerit, Clericus per mensem suspensionem ab exercitio, & perceptione emolumentorum sui officii, alius Clericus applicandorum, ipso facto incurrat, assilens verò jocalium, & regalium exactio- ne aliis altantibus applicanda, ipsiusque Camerae ingressitrium mensium spacio mulctetur.

Inquisitionis causa contra Camerales in Camera approbanda est.

§. 9. Quicumque autem, sive ex Clericis, sive ex aliis Cameralibus praefatis ab aliquo suspectus in causa recusatus fuerit, accusans non nisi expressa suspicionis causa audiri, illaque expressa, absente recusato ut suspecto in Camera discuti, eaque à pluribus approbata, suspectus ipse in hujusmodi causa nullo modo se intromittere, aut interesse debeat, si verò suspicio probari nequiverit, nulla ejus allegata ratio habeatur.

Contractus Cameralium inveniendi sunt.

§. 10. Et quoniam ubi periculum major intenditur, ibi est plenius consulendum, quod super quibuscumque contractibus Cameralibus deinceps, in perpetuum in eundis, capitula, & conventiones per Thesaurarium Camerae, pro tempore existentem, vel alium, ad quem spectaverit, prius conscribantur, eorumque exempla singulis Clericis, & aliis omnibus Cameralibus per Commissarium ejusdem Camerae, tribus saltem diebus antequam de negotio tractetur, transmitti debeant, quibus unusquisque seorsum instructus, domi maturè consulere, remque cum ceteris in Camera ipsa conferre possit, ut ibi omnes rectè discernere valeant, ac tum demum ea quae decreverint statuto die in plena Camera comprobanda, per quospiam alta voce legi debeant, ut solito inter eos ordine servato, cuique licitum sit super unoquoque capitulorum quid sentiat, coram dicere & allegare, & quod inde ipsi Camerae utile & optimum videbitur, executioni salubriter demandetur. Ceterum ut fraudibus, quae in hujusmodi contractibus fieri possunt nec non periculis, controversiis, ac litibus

obvietur, publicaeque utilitati evidentius consulatur, quod hujusmodi capitula quae sic confecta, & expedita fuerint, imprimi aut scribi, & publicari, ac affigi in locis solitis debeant.

Proventus Camerae sub hostia licitari debeant.

§. 11. A omnia, res proventus, & jura Camerae juxta formam aliarum literarum à nobis super hoc motu simili emanatarum, quas etiam per praesentes innovamus, sub hasta licitari omnino debeant. Quae omnia per dictos Vicecamerarium, Thesaurarium, Clericos, & alios supranominatos, sub excommunicationis poena, non nisi à nobis & Successore nostro, praeterquam in mortis articulo relaxanda, exactè servari mandamus. Declarantes vota, & juramenta ipsorum, aliter praestita, eosdem non ligare. Ac contractus, & omnia inde secuta, nullius roboris, vel momenti existere, quinimò per Cameraam quandocumque revocari, & contractus ipsos servata eadem forma, de novo celebrari debere.

Camerales conventus diebus festis summo mane in Camera.

§. 12. Cumque fidei curae, & iudicio dictae Camerae tamquam praefatae Curiae, & totius Ecclesiasticae ditionis, nec non ipsius Principis in hujusmodi rebus, & bonis supremo Tribunali, status ipse universus commissus sit, magnopere laborandum est, ut munus Justitiae virtutum omnium Dominae, & Reginae, ac publici, privatiq; tutricis optimae, non solum Imperio, sed etiam maiestate, & dignitate fulciatur, tamquam in bene composito corpore purus sanguis, ita in illa religionis, justitiae & aequitatis, quasi sanitas perpetuò constet, quod statutis diebus, quibus dicta Camera in Palatio Apostolico, & ubicumque haberi consuevit, quisque in ea interveniens, summo mane, & hora, ab ipsa Camera statuta, sicuti alii benè constituti Magistratus, dictae Curiae, convenire debeat.

Cursores debent Camerae praedie intromitti.

§. 23. Cursores verò, jubente ipso Cameraario, seu Vicecameraario, ipsam Cameraam certis loco, & hora, sive ordinaria, sive extraordinaria fuerit, praedie sub poena amissionis salarii mensui, singulis tam Clericis quam aliis Cameralibus, personaliter, vel per cedula domi dimissam, omni tempore praenunciare teneantur.

Abesse non debent Camerales absque licentia Cameraarii, vel Decani.

§. 14. Et cum absentia ipsa per se damno, & incommodum maximo omnibus sit, cum non solum rerum gerendarum cursum retardet, sed ipsa quoque negotia in discrimen manifestum constituat, plerumque destituat, quod nullus deinceps, sive Clericus, sive alius Cameralis, ab ipsa Camera sine expressa Cameraarii, vel ejusdem Camerae Decani licentia, impune abesse possit, excepta publicae utilitatis, privataeque necessitatis causa, quam tamen absens per Nuncium eidem Camerae significare debeat. Qui verò id semel, & iterum neglexerit, fructibus, & emolumentis illius mensis, aut localibus, & regularibus, aliis applicandis quae vel uno ex eisdem contradicente illi nequaquam remitti, vel condonari possint, & alia

alias ipsius Camere arbitrio privari debeat, nec nisi de expressa nostra, aut Successoris nostri licentia, ceteris in Camera significata, ab urbe abesse possit, statutis, & decretis, quæ de absentia Clericorum, & aliorum præfatorum disponunt, integris permanentibus, & per præsentis innovatis. Illis tamen, quæ à Tridentini Concilio super residentia statuta sunt, salvis, & illatis manentibus.

§. 15. Clerici autem, & qui alias Rochetto, & Cappatuntur, eisdem in qualibet Camera, reliqui verò solitis vestibus rubeis, & violaceis, nulla deinceps Confistorii habita distinctione, induantur, aliter verò induti excusari, aut admitti non possint.

§. 16. Omnes itaque sic induti, dicta hora, pulsata campanella ad Missam accedant, quæ Decano, & alio Clerico, vel absente Decano, duobus Clericis ad minus assistentibus incipi debeat, eaque peracta præcuntibus duobus cursoribus, omnes Cameram versus tendant, alius post alium servato ordine incedentes, quo quisque commodius ab agentibus, & colligantibus de rebus pertractandis valeat informari.

§. 17. Ubi verò ad locum propositionum causarum pervenerint, imperato omnibus per Camerarium, seu eo absente, Vicecamerarium, vel Decanum, silentio, Advocati, Procuratores, & alii, quibus incumbit, causas huiusmodi non turbare, aut confusæ, ut plerumque consuevit, sed singulatim, & ita deserte, reverenter, & sine strepitu proponant, ut ab omnibus commodè intelligi, & à Clerico Mensario, notari possint. Quod si illi à Camerario, seu Vicecamerario, vel Decano semel, & iterum moniti, non obtemperaverint, ad hoc manus deinceps non admittantur.

§. 18. Cumque Notarii dictæ Camere turpi lucro inhiantes ex procuracionibus causarum, seu quæque per eos, vel eorum substitutos, precibus, amicitia, vel pecunia factis, causas ipsas non modo affectare, sed in eis quoque Notarii, & Procuratoris officia in detrimentum partium conjunctim exercere noscantur, quod illi deinceps ab eisdem procuracionibus, sub pena ducentorum ducatorum Camere præfixæ applicanda, prorsus abstinere, sed Procuratores causarum, vel sollicitatores ipsarum ad eas procurandas duntaxat admittantur.

§. 19. Quodque Pauperum, & miserabilium personarum causæ, quarum in dicta Curia quò major est numerus, eò major præsertim quoad impensas ratio est habenda, de cætero à Procuratore pauperum, qui in eodem loco ubi describuntur continuè assistat gratis, & quandoque voluerit etiam extra ordinem favore paupertatis proponantur. Qui pro eisdem ac consulendum, & informandum advocatorum eorundem Pauperum, ut eos in ipsa Camera defendere possit, accedere teneatur, Et si

ab officio suo sic sibi injuncto quoquomodo defecisse, & pariter si advocatus ipse suo officio gratis pro Pauperibus exhibendo, & pro nullo alio, qui contraxerit, aut litiget cum Camera patrocinando, defuisse apparuerit, vice si legitime impeditus non fuerit, salario trium mensium mulctetur, & si reciderit in idipsum, officio suo perpetuò privatus existat eo ipso.

§. 20. Clerici autem, ceterique Camerales Cameram ipsam, priusquam omnes propositiones eadem die occurrentes per Clericum Mensarium descriptæ fuerint, non ingrediantur.

§. 21. Ipsi verò illis expletis ingressi, cum sine Dei adiutorio, & Spiritus sancti gratia nihil boni sperandum sit, erecta ad DEUM omnipotentem mente, illiusque, ac Beatisimæ semper Virginis Mariæ genetricis suæ, advocatæ nostræ, toto corde ab omnibus invocato flexis genibus suffragio, eorum oratio B. Isidori Episc. quæ incipit, *Assistimus Domine Sancte Spiritus*, per novissimum Clericum tunc præsentem alta, & intelligibili voce legatur. Qua finita quicunque in plena Camera audiri voluerit, liceat illi eam tunc ingredi ac perloqui, & informare, itque ab omnibus æquo animo, ac benigne audiatur.

§. 22. Quibus sic ritè peractis, Camera ipsa claudatur. Et quia valde incommodum quin etiam indecorum videtur, ut postea quisque indifferenter ad tantum Tribunal sine illius Præsidium licentia admittatur, quod saltem unus ex cursoribus præfatis ante ostium ejusdem Camere assidue maneat, illudque custodiat. Nec quemcumque cujuscumque gradus, & conditionis, nisi præmonito per eum Vicecamerario, seu Decano præfato, indeque deliberato, admittet, vel introducere audeat, sed talis aut licentiam expectare, aut omnino recedere debeat. Ceterum, clausa dicta Camera, nulla propositio, nisi fortè Procuratoris Filci, vel Commissarii Camere, seu Procuratoris Pauperum, quibus jure merito quandoque est indulgendum, ulterius audiatur, neque describatur.

§. 23. Demum ceteris semotis, & quibuscumque sermonibus, & colloquutionibus ad res Camere minimè facientibus, quæ expeditiones Camerales impedire, vel in longum protrahere consueverunt, prorsus omisiss, omnes toto animo ad propositiones audiendas, & decreta facienda incumbunt. Quod ut commodius, & facilius expediri possit, Camera ipsa per duas horas continuas, posito præ oculis horologio, ad minus habeatur, & si negotia exigerint, ulterius producat, ex qua interim nemo nisi à Papa, seu Cardinale, curam negotiorum gerente, inde expressè evocatus, aut aliqua urgenti necessitate ingruente, egredi debeat.

§. 24. Moxque silentio à Camerario, seu eo absente à Vicecamerario, vel Decano omni-

Propositiones occurrentes scribenda sunt per Clericum Mensarium antequam fiat Camera.

Oratio P. Isidori per Clericum novissimum postea legatur.

Deinde litigantes audiuntur.

Camera postea claudatur, & nemo admittatur per cursoris custodiam, nisi cum licentia Præsidium propositiones per hoc vel commissario Camere aut Procuratore pauperum scribantur.

Mensarium causarum propositiones legat.

Vestibusque hic descriptis Camerales induuntur in Camera.

Missamque audiant, & inde ad Cameram se conferant.

Ante causas propositionum, imperato silentio, Procuratores audiuntur.

Notarii Camere Procuratores officium non exercent.

Causa miserabilium personarum per procuratorem pauperum in Camera gratis tractanda sunt, & de Advocato.

omnibus imposito, dictus Mensarius de more propositiones descriptas legat.

Decanus distribuat causas per turnum non tamen concernentes officia, vel gubernia Clericorum.

§. 25. Et quo ad eas, quae distributionem causarum concernunt, ipse solus Decanus respondeat, nec quisquam illum causas distribuentem quoquomodo interrompere vel aliqui dicere audeat, quo uni magis quam alteri, vel sibi potius causam aliquam committat, sed causas ipsas omnes & singulas per turnum distribuat, incipiente tamen turno ab eo Clerico, quem Camerarius praefens nominaverit, vel eo absente fors educta praetulerit, exceptis causis, quarum universitas ratione guberniorum diversorum, vel officiorum quotannis unicuique Clerico distribuitur, eisdem Clericis omnino relinquendis.

Clerici deinde causas proponunt prout ad informandum et transmissa cedula propositionis, et servatis aliis hic descriptis.

§. 26. In causis autem expediendis haec ratio habeatur, ut quae judicalem indaginem requirunt, nullus Clericorum, nisi prius eis in Camera communicatis, & parte ad informandum citata, audeat illas de cetero expedire. Quo etiam rescripta omnia etiam manu Papae signata, ac dictae Camerae decreta, quibus cognitio causarum ipsis Clericis demandatur, nisi in eis dicatur expressè, quod per seipsum solum audiat, & decidat, ita intelligi, aut interpretari volumus, quod ipse Clericus illas in plena Camera inferre, & de voto omnium expedire teneatur. Verum ut proluxa litium dispendia, quo potest compendio arceantur, Clericus qui Iudex, vel commissarius fuerit, causam aliquam propositurus, partibus prius auditis, diligenter factum discutiat, illoque bene, & sufficienter instructo cedulam manu sua subscriptam parti agenti, & instanti contra Fiscum, vel alium, seu Procuratori Fisci contra partem de more tradat, qua etiam Clericos, & Camerales omnes certiores faciat, se huiusmodi causam praestituto die propositurum, ut unusquisque in eam intendere, & ad dicendum sententiam suam instructus accedere possit, dataque ipsa cedula, & Adversario intimata, Judicibusque ostensa, si die propositionis per ipsam cedulam statuto adveniente per Fiscum, vel per partem expeditionem potentem, omnibus Judicibus datae fuerint informationes, licet per adversarium illam diffugientem idem factum non fuerit, causae nihilominus proponantur, discutiantur, & si id negotium pariat, etiam altera parte non informante terminentur. Quod si unus ex Judicibus in partis, vel Fisci gratiam odium vel favorem, causae huiusmodi expeditionem, praetextu quod in ea informatus non sit, impedire, aut in longum protrahere moliat, si talem constiterit informationes habuisse, illa pariter ab aliis Judicibus expeditur. Verum si adveniente die propositionis, informationes à parte, vel Fisco expeditionem desiderante omnibus datae non fuerint, cum id illi ad culpam debeant imputari, causae huiusmodi propositio atque expeditio, donec omnes fue-

rint informati, suspendatur, & interea suspendeatur. Et si praestato propositionis die adveniente, informationes huiusmodi ab utraque parte omnibus datae fuerint, Judicibus tamen pro negotii difficultate, & gravitate de causa non liqueat, ipsi propositionem huiusmodi ad alium diem differre valeant, idemque eis licitum sit, si altera pars quae informationem non dedit, docuerit se fuisse legitime impeditam, impedimento huiusmodi saltem à maiori parte Judicum approbato. Nullus autem qui informationis huiusmodi acceperit, se illas habuisse, sub excommunicationis poena ipso facto incurrenda, audeat denegare.

Causa proposita ordinatim discutiantur, et iuxta maiorem partem votorum decidentur.

§. 27. Cumque causae ipsae Camerales, quae multae sunt, & de sui natura maximam desiderant celeritatem, nisi certa ratione, & ordine propositae fuerint, nimia expeditionis tarditate, & Partibus, & Camerae certum, & maximum pareant detrimentum, quod quilibet Clericus ex multis causis sibi, vel ex rescripto Pontificis, vel ex decreto Camerae commissis, rei que cognitionem habentibus, in qualibet Camera, servato inter eos solito ordine, unam tantum deligat, quae pro qualitate personarum, rei, & temporis (praetatis semper Pauperibus, & Viduis) majorem postulat celeritatem, & illius seriem facti, unde quaestio, & dubium Partibus dandum eliciatur, fideliter proponat. Eodemque dubio dato, quaestionem ipsam, ac iura, & rationes partium, prius per eum perstricta, in alia Camera breviter referat, mox Decanus Camerales primum, deinde Clericos, ab eis exordiens, qui postremo in Camera admissi fuerint, ita ut secundum litteras praefati Eugenii Papae, Decanus ipse ultimus respondeat, de ea re omnes interroget & ad interrogationem illius, Camerales scilicet consulendo, Clerici verò decidendo, solum Deum, illiusque extremum iudicium praeculis habentes, ex ordine sententias suas dicant.

Votis autem aequalibus, ea pars prevaleat cui Camerae ritus adhaerit, vel ab ipsa, major pars aliorum Cameralium habentium vota consulerit.

§. 28. Et ne contingat causas, & negotia diutius remanere indecisa, quod quandoque vota decisiva fuerint aequaliter divisae, nec de maiori parte ipsorum appareat, tunc illa pars ipsorum, quibus dictus Camerarius vel eo absente major pars votorum consultivorum adhaerit, debeat prevailere, ut hac ratione, & quamplures causae brevi expeditur, & partes ipsae laboribus, & expensis subleventur. Dum verò causae ipsae proponuntur, suffragia rogantur, & sententiae dicuntur, omnes magno silentio loquentem audiant, nec quisquam eum interpellare audeat, sed expleto sermone, si illum in facto errasse cognoverit, tunc liceat errantem humanae benignitatis admonere, ut is seipsum corrigere, & alio post eum dicturi possint eorum opinionem firmitus explicare.

Decanus vero remittit ad pontificem causas graves.

§. 29. Si verò aliquam propositionem gratiam sapientem, vel ad jurisdictionem Gubernatoris, seu causarum Curiae dictae Camerae

*pietate, & Gubernato-
ri, Auditori
Camera, vel
Theſaurarii
remittit
cauſas ad eos
ſpectantes.*

Camera Auditoris, vel illius Theſaurarii pertinentem, fieri contigerit, Decanus prædictus, propoſitione audita, ſi gratiam concernat, Summum Pontificem ad eundem reſpondeat, reliqua verò ad Theſaurarium, Gubernatorem, vel Auditorem præſatos, prout ſux cuiusque iuriſdictionis fuerit, veteri more, non autem ad quempiam Clericum remittat, ut hac ratione Partes ab expenſis, ſubleventur, & iuriſdictioni cuique conferretur.

*Vera aliorum
revelantes,
pauca hic de-
ſcripta in-
currunt.*

§. 30. Cumque nulla maior peſtis, graviorque perniciēs ex Collegiis proficiſcatur, quàm ſententiās, & opiniones aliorum Exteris aperire, unde libertas dicendi, quæ in Iudiciis prævalet, eripitur, odia gignuntur, & probis Conſultoribus inimicitia parantur, quibus humanæ ſocietati, & ipſæ juſtitia quam proficemur, nihil magis contrarium eſſe conſtat. Quod quicumque aliorum ſuffragia, vel ſuam, aut aliorum ſententiam foris pateſceat, & alicui indicaverit, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrat, à qua niſi à Nobis, aut Succeſſore noſtro abſolutionis beneficium nequeat obtinere. Et prima quingentorum, & altera mille ducatorum diſtæ Camera applicandorum, tertia verò vice aliis gravioribus pœnis, Noſtro, & Succeſſoris noſtri puniantur arbitrio.

*Delinquentes in Camera
correcantur, & Pont.
denuncien-
tur.*

§. 31. In reliquis aut quoquomodo delinquentes in plena Camera à dicto Decano primum moneantur, deinde iocalibus, & regalibus, Camera arbitrio, mulſtentur, aliis pœnis ſpecialiter expreſſis ſalvis manentibus. Ipſe verò Decanus, & eo negligente ſubſequentes Clerici in ordine, ſtatim illos Nobis, vel Succeſſori noſtro, ſub noſtræ vel ejus indignationis pœna, denuntiare teneatur, ut inde à Nobis, vel illo, ſicut expediens fuerit, amplius provideatur.

*Proponentes
cauſas ſcrip-
tuas ſecum
habent.*

§. 32. Ut autem quique in dicendis ſententiis propriæ conſciētiæ melius ſatiſfacere valeat, & ea quæ dicenda ſunt ab ipſis fontibus potius hauriantur quàm per rivulos conſeſcantur. Quod Clerici die propoſitionis per eos faciendæ, acta, & ſcripturas earum cauſarum, quas propoſituri ſunt, necnon diſtæ Teſtium, in Camera penes ſe prompta habeant, quibus controverſiæ, quæ in facto ipſo plerumque oriuntur, & facilius dirimantur, & cauſæ ipſæ celerius expediantur.

*Deciſiones
cauſarum
adnotentur
à Proponente
in lib.
Deciſionum
Camera.*

§. 33. Et quoniam plerique neceſſariæ ſunt ſententiæ, & conſolutiones Camerales quare varia relatio, cum non æquè à pluribus ac ab uno fieri poſſit, plerumque controverſiam movet. Quod uniſcuſque deciſionis argumentum ſive ſubſtantia ſtatim atque per Camera abſoluta fuerit, ab ipſo Clerico proponente, in certo ac proprio libro, deciſionum Cameralium nuncupato breviter deſcribi, deſcriptaque legi, & ab omnibus comprobari, eundemque librum una cum alio decretorum ordinariorum penes Menſarium ſingulo menſe cuſtodiri,

quo certos, ac fidelis ad utrumque recurſus omnino habeatur.

*Qua prius
verbo facta
in Camera
expedienda
ſunt, ab om-
nibus Cleri-
cis tunc præ-
ſentibus ſub-
ſcribantur,
exceptis ſen-
tentis, &
mandatis, ac
expediendi-
bus concer-
nentibus, offi-
cia Clerici-
rum.*

§. 34. Eis vero litteris patentibus, mandatiſque Cameralibus, quæ niſi prius facto verbo in Camera expediri prohibuimus, cum illa de conſenſu omnium expediantur, pariter ab omnibus Clericis tunc præſentibus ſubſcribantur, ſententiis mandatiſque pro illarum executione relaxandis dumtaxat exceptis, quæ licet de voto omnium proferantur, tamen à Clerico Iudice, & Commiſſario tantum ſubſcribi debeant. Quæ verò Clericorum iuriſdictionem ordinariam, ac uniſcuſque Clerici propriam, ſingulis, ſpecialiter demandatam concernunt, ratione guberniorum, quæ quotannis inter ipſos Clericos diſtribuuntur, ea ab unoquoque, cuius fuerit ea iuriſdictione, privatim de more expediantur, Quæ quidem omnia cum hucusque per Subſtitutos Notariorum, & eos quidem rudes, ac impetitos, & plerumque litterarum ignaros, ad Clericos deferri conſueverint, quos nec etiam in cauſis cognoscendis intruere poſſunt, ab ipſiſmet Notariis principalibus, ſeu à Subſtitutis eorum, per Clericos approbandis tantum, qui eodem Clericos de omnibus plene informare valeant, deferantur.

*Adminiſtra-
tores ratio-
nes reddant,
modo & ſer-
vato hic ex-
preſſis.*

§. 35. Cum autem negotiorum acceptandi, conſolidandique rationes, quæ in Camera quotidie redduntur, quod per manus Clericorum, quorum id eſt præcipuum munus, non minore labore, quàm periculo continè verſatur, ſicut eſt maximi ponderis atque momenti, ita majori ſolito debeat cura, & diligentia pertractari. Quod omnes & ſinguli Theſaurarii, Depoſitarii, Commiſſarii, & alii quicumque rerum, & pecuniarum Camera Adminiſtratores, & Exaſtores, quovis nomine nuncupentur, de cetero rationes, & computa modo, & forma inſcriptis in eadem Camera reddere, eaque, vera eſſe, nec habere diverſa, jurare omnino teneantur, quæcunque conſuetudine hucusque ſervata, quæ potius corruptela eſt cenſenda, non obſtante. Nec quiſpiam cuiuscunque gradus, & conditionis exiſtat, ad rationes prædictas afferendas, jurandasque per Procuratorem, ſi præſens in Urbe fuerit, ſed per ſe ipſum tantum admittatur. Abſentes verò, & qui infirmitate, aut carceribus, ſeu aliquo legitimo fuerint impedimento detenti, per eorum Procuratorem ſpeciale ad id mandatum habentem, eidem jura-mento aſtringantur. Et nihilominus ad eos ſic impeditos, ſi in Urbe fuerint, Notarius Camera mittatur, qui ab eis quoque ſimile recipiant juramentum, de quo etiam coram Teſtibus ſemper rogetur.

*Quæ ratio-
nes Notarii
ad calcula-
tores deſer-
vat.*

§. 36. Rationes verò illas juratas Notarius ipſe rogatus ad Calculatores, ſeu Computatores rerum Camera ſtatim deferat, ut inde ab eis ad Præſidentem, & Theſaurarium quàm primum portentur, & celeriter diſcutiantur.

§. 37. Cum verò Clericus ſolidationem

Hhh

Com.

*Clericus eas
solidas pre-
sentat com-
missarius.*

computorum, quæ in Domibus Clericorum fieri solent, aggredi voluerit, Camera Commissarium ad interessendum solidationi hujusmodi omnino citari facere teneatur, ac in ipsomet Decreto commissionis solidationis post deputationem Judicum expressè addi debeat. Qui Commissario præfato citato, & præfente, ad computorum solidationem procedant, & absque dicto Commissario, quem omnino semper adesse, sub pena privationis officii, mandamus, non possit ullo modo ullave in causa ad solidationem devenire.

*Administratores
librum
teneant in
quo &c.*

§. 38. Omnes autem rerum Camera Conductores, aliarumque Administratores, & pecuniarum Exatores, librum cotio vel membrana coopertum habeat, in quo aliquibus ex primis foliis in albis dimissis, facultatum litteras, mandata, atque rescipta quæcunque, contractus denique ipsos ad verbum, quibus hujusmodi curæ, & exactiōni Præpositi, administrationem ipsam gesserint transcribere, & deinde rationes ipsas modo, & forma infra scriptis conscribere, conscriptas edere teneantur. Quilibet postmodum a Notario Camera, ut motus est, recipiatur. Et primò albo folio, nominibus Administratorum, administrationis genere, rationum qualitate, temporis quo redduntur spatio, & jurisjurandi substantia, brevioribus verbis inscribantur. Et subsequenter Præsident, & Thesaurarius, quid per Clericos Judices in eis animadvertendum sit, annotare, & annotatione ipsas manu eorum propria subscribere debeant.

*Rationum
redditis ubi
describenda
sunt.*

§. 39. Et ut ipsa rationum redditio faciliiori cognitione transigatur, earumque consolidatio semper, & ubique iusta, & fidelis appareat. Quod hujusmodi rationum justificationes in eodem, si id commodè fieri poterit, sin autem in alio libro, ab eo qui illas redditurus est, registrentur, & ad verbum litteræ, ac mandata Cameralia quæcumque, fides, ac instrumenta, & reliquæ omnes scripturæ ad rem pertinentes transcribantur, & ad earum singulas singulæ rationes, & particula seu partitæ referantur, adjecto unicuique earum folio, necnon citato ejusdem libri chartarum numero, quo justificationis quælibet descripta fuerit. Ilque liber priusquam in Camera una cum altero proferatur, ab ipsius Camera Computatore legatur, & cum originalibus scripturis, si eas rationem reddens penes se retinere voluerit, diligenter ab eodem conferatur, qui collatione facta, & scriptura fidei reperta, id attestetur manu propria his verbis utrobique in libro videlicet justificationum & quarumlibet ipsarum cum originali: In scripturis vero originalibus, & a tergo illarum cum Registro concordat, ejus nomine proprio subscripto.

*Clerici in
solidatione
vident
scripturas
originales.*

§. 40. Et nihilominus in ipsa computorum solidatione Clerici ad id deputati originalia mandata, seu eorum transumpta

authentica, & scripturas diligenter videre teneantur.

§. 41. Libri quoque præfati rationum eorumque singulæ partitæ, tam accepti, quam expensi, personas, causas, locum, annum, mensem, diem, ac summam adeo claros, atque distinctos contineant, ut qualis quantusque sit introitus, & exitus omnibus intelcat: Quin etiam fides acceptorum, tam privatas, quam publicas, Notariorumque de eis rogatum, ac nomina debitorum ejusdem Camera, ad rationem illam spectantium, ejusque quantitates pariter comprehendant. Et si ea de re contractus ullus celebratus, aliave scriptura, tam publica, quam privata, confecta fuerit, ea omnia in eodem vel altero libro præfato simul cum aliis registrentur, & singulatim, prout ipsa res exegerit, citentur. Et in qualibet exactiōne commissæ præponatur etiam taxa, deinde scribatur. Et demum residuum pecuniarum quantum id fuerit, & a quibus exigendum adnotetur. Per hoc enim introituum omnium Camera ratio hucusque in incerto posita, & valde obscura reddita omnibus perspicua fiet, ac negotia hujusmodi cautius expedientur, & Clericorum judicium firmitus, atque tutius reddetur.

*Librarius
que collat
re notat.*

§. 42. Ipsorum denique computorum solidationes promptè semper omnibus patebunt, cum libros hujusmodi in Archivio ejusdem Camera Computatores præfati perpetuo retinere, & custodire teneantur.

*Et in Archivio
custodiantur.*

§. 43. Quod si secus fiat, libri ipsi non admittantur ac omni propterea fide careant. Administratores etiam, qui rationes confecerint, perjurio notentur. Notarius verò pro qualibet vice ducentorum ducatorum penam incurrat. Et si libris præfatis sub præscripta forma non confectis Clerici Judices ad solidationes computorum processerint, ducatis mille auri, præfate Camera applicandis, mulctentur, & ad interesse Filci teneantur. Vicecamerarius verò, & Thesaurarius Præsident, & alibi Camerales, si ipsi in culpa fuerint, Notro, & Successoris nostri arbitrio puniantur, Computator ab Officio removeatur, Rationes quoque superinde consolidatæ, & calculi facti, ac inde facta quæcumque, nullius sint roboris, vel momenti.

*Contrac-
tantes puni-
antur.*

§. 44. Clerici verò Judices, quibus ipsa rationum redditio demandata fuerit, non ut prius separatim, & alter post alterum rationes ipsas discutiant, sed Antiquiorem Posterior adeat, qui conjunctim, Administratores, & computatores præfatis, citatoque Procuratore Filci, seu Commissario Camera cuncta perpendant, ponderent, & excutiant, admittenda admittant, rejicienda rejiciant, & dubia Parti, & Filco disputanda relinquant, quæ cum eisdem maturè examinata, atque discussa, prout eis iustum videbitur, ab ipsis, factò prius verbo in plena Camera, decidentur, & terminentur.

*Rationes &
Clerici se
discutunt
quodam modo
tandem.*

§. 45. Et quia ex tarda rationum redditione omnia in dies obscuriora redduntur, & ple-

*Adminis-
tratores ante
quodlibet ra-
tionem reddi-
dant.*

& ple-

& pleraque mala exinde provenire noscuntur, quæ quo longius protrahuntur, & inveterascunt, eo impeditiora sunt, & difficiliora explicantur. Quod Administratores omnes rerum Cameralium quocunque nomine nuncupati, qui rationes in Camera quoquomodo reddituri sunt, illas non in fine administrationis eorum, ut prius, sed si administratio ultra annum duraverit, singulo quoque anno in fine, illius, vel sequentis principio modo præmissis, reddere omnino teneantur; idque nisi iusta interdum suadente causa ipsi Camera aliter expedire videatur in ipso contractu, quem cum eis Camera de cætero inierit, exprimat, & ille ad id sub pena mille ducatorum similium etiam eidem Camera applicandorum, necnon ejusdem administrationis rationis amissione, quæ statim ab eis liberè auferri, & aliis concedi possit, omnino alstringantur.

§. 46. Et insuper quod præfatus Thesaurarius generalis, de omnibus, & singulis rebus, & pecuniis ab eo, vel Deputatis suis in hunc usque diem undecunque, & quomodocunque receptis, & expensis, ac etiam aliis Thesaurarius noster secretus, de quibuscunque pecuniis quas habuit, & percedit, necnon Magister Domus nostræ, accepti hucusque, & impendi, ac Gubernator Urbis, Procurator Fiscalis, necnon Magistri Viarum ejusdem Urbis, & quicunque alii nostri in Alma Urbe Magistratus, & Officiales, tam qui de præsentibus sunt, quam qui in præteritis fuerint, cujuscunque status, gradus, vel præeminentiæ sint, de quibuscunque condemnationibus criminalibus, seu poenis, aut compositionibus, ratione quorumcumque delictorum, & quarumcumque causarum ab eis hæcenus factis, aut administratis, vel exactis, & ad Camera Apostolicam spectantibus, deinceps verò Thesaurarius ipse generalis singulo quoque semestri, magister Domus autem ac Gubernator, Thesaurarius secretus, & alii omnes præfati, singulo trimestri rationem dictæ Camera in perpetuum reddere teneantur.

§. 47. Proprium autem sit inter cætera dicti Commissarii munus, demandatas Judicibus redditiones, rationes omnes, easdemque commissas, adnotare, & illarum celebrationem expeditionem procurare, curareque ut id totum quod perfectio calculo reliquum fuerit, eidem Camera debitum ad manus Depositarii generalis, vel illorum ad quos spectaverit, seu decretum fuerit, quam primum re ipsa perveniat. Et ut Debitores remediis opportunis ad illud donec omnia integre perloluta fuerint, compellantur, contractuum omnium, atque Capitulorum scripturarum in Camera celebrandorum, & discutiendorum exempla, singulis Clericis, & Cameralibus, per dictos tres dies ante deferantur. Quod si ab officio sic sibi injuncto defecisse conspicerit, unius mensis salario, & jocalium portione, sibi in proxima divisione obventura, & si iterum deficiat

salario semestris integri puniatur, tertia verò vice officio sunt perpetuo privatus existat.

§. 48. Verum cum magna atque ampla negotia, quæ quotidie in Camera geruntur, pro eorum varietate atque multitudine quædam ab Antecessoribus neglecta, partim in diurna obscuritate latuerint, partim etiam prorsus emanerint, unde dicti Clerici, & Camerales in summa illorum ignorantia versantes, plerumque consilii accipites sapissimeque distracti, rem ipsam vel imperfectam relinquant, vel cum magno ejusdem Camera detrimento, diversam agunt, fuerintque propterea ab ipsius Clericis, & Præfatis Computatores Camera, una cum alio ab eis pro tempore substituto, superioribus mensibus constituti, atque præfati curæ conficiendi librum majorem, in quem omnia ad Camera quomodolibet spectantia in dies singulos ab eis distinctè conscriberentur, atque certo ordine congererentur. Nos itaque hoc non minus, necessarium, quam utile: harum serie approbantes, & innovantes, similiter statuimus, & ordinamus, quod ipsi Deputati, & Præfati, omnes, & singulos introitus, ac exitus eidem Camera in dies obvenientes, quicunque fuerint, illiusque debitorum & creditorum nomina, indequaque provenientia, in hoc ipso libro majori describant. Concessionum quoque rerum Cameralium omnium contractuum qui continuo in Camera celebrantur argumentum, atque substantiam, eorumque diem, & annum. Notariumque inde rogatum quam brevissime perstringant, declarantque Camera, & Administratores quoscunque, prout res postulaverit, debitores, & creditores, eorumque quantitates claras, atque distinctas apponant. Nuntios etiam Apostolicos, Collectores, Subcollectores, Thesaurarios, Depositarios, & Commissarios, pecuniarum Exactores, ac reliquos omnes, qui ad aliquod negotium Camera expediendum admittentur, breviter conscribant, Brevia, literas patentes, & facultates, ac mandata Cameralia quæcunque adnotent, diem, & annum, quibus illa expedita fuerint, adijciant, & a quo Clerico subscripta; Notarioque expedita, & denique ubi registrata sint, compendio explicant, & quæ quidem omnia, & singula incorrupta serventur, & integra custodiantur.

§. 49. Præterea volumus & ordinamus omnes quibuscunque negotiis Cameralibus, tam in Urbe, quam extra eam Perfectos antequam illa exerceant, & ab Urbe recedant, expeditiones suas, quoscunque nomine nuncupatas, ejusdem Computatoribus in eodem libro adnotandas exhibere, ipsaque nisi sic annotatas, & in illarum tergo pet alterum ex eisdem computatoribus de hoc fidem facientem subscriptas, illis restitui omnino prohibemus. Pro earum verò expeditionum annotatione, subscriptione, & resti-

H h h h

tutid

Thesaurarius & alii
Papa Ministrum
fieri quando
rationem
reddere debeant.
De Theaurari
munere vide
Bull. 100.
Six. V.

Commissarii
Cam. officium.

Ad quod vide etiam
Bullam 44.
Six. V.

Ministrorum
Camera ex
peditiones
registrantur
& subscriptas
sunt a tergo
pro Computatoribus.

tutione. Computatores præfati caveant à Partibus, etiam ultro dantibus, quicquam accipere, quod si secus fecerint, poena privationis Officii, seu alias arbitrio Camerae puniantur.

*Ministri ju-
vent & ca-
viant ut his.*

*Poenam au-
tem fideliter
computa non
reddentium
vide in Pau-
li III. cons.
40. fol. 679.*

§. 50. Et insuper quod omnes cujuscunque gradus atque dignitatis fuerint, res ipsius Camerae ubilibet, & quomodocunque administraturi, priusquam administrationem suscipiant, jurent in manibus Camerarii nostri, negotium, atque curam sibi commissam, rectè, & fideliter se esse gesturos, rationes tempore debito ritè reddituros, reliquum restituros, librosque rationum legitime conscripturos, ac illos intra tempus, quod eis, dum proficiuntur, præfixum fuerit, etiam in iussos, in Camera exhibituros eaque omnia se ritè, & fideliter præstituros penes unum ex Notariis Camerae idoneè caveant. Ac cautio sic ab eis præstita in eodem libro majori ab eisdem Computatoribus summatim annotetur, quod si ab eis, impedimento cessante prætermisum nec intra dictum tempus impedimentum hujusmodi doctum atque comprobatum fuerit, ultra poenas in cautione hujusmodi contentas, arbitrio Camerae puniantur.

*Computato-
rum Camera
officium.
Ad quos vis
de supra &
infra præ-*

§. 51. Iidem quoque Computatores inventarium seu Indicem omnium, & singulorum librorum, & rationum, quas hactenus in dicta Camera redditæ sunt, & in posterum redduntur, distinctè, & ordinatè conficiant, in quo rationes ipsæ cujuscunque rei fuerint à quo administratæ, & redditæ, illarum quoque dies, & annus stricte demonstrantur, ac hujus Indicis, seu Inventarii exemplum uterque eorum continuè apud se contineat quibus librum nullum, nullasve rationes ad Camera spectantes cuiquam, nisi Clerico, & Camerali reddere, vel in manibus dimittere liceat. Si quis autem ex Cameralibus eorum aliquem pro rebus Cameralibus videre, & apud se retinere voluerit illum de manudictorum Computatorum accipiat, & in eorum libello, ad hoc tantum deputato, se illum recepisse scribat, & intra dies quindecim ad summum restitutum promittat. Qui verò ex Computatoribus id facere neglexerit, suo sit Officio ipso jure privatus, & pro libro, & scripturis propterea deperditis damnum, & interesse, tam Camerae, quam Parti juxta formam litterarum piæ memoriæ Julii II. & Leonis X. etiam Rom. Pontificum prædecessorum præfatorum, omninò reficiat, vel alias arbitrio Camerae puniatur.

*Librorum, &
scripturarum
Camerae ec-
cipatur
excommuni-
cationis pe-
nam incur-
vant.*

§. 52. Verum cum multi varii multique libri, ac quamplures, diversæque scripturarum Cameralium, ob nullam vel modicam in illis custodiendis, conservandisque hucusque adhibitam diligentiam, variis in locis, dispersi, atque dissoluti, & à plerisque detineantur, in maximum Camerae detrimentum, Volumus etiā, & ordinamus, omnes, & singulos illorum Detentores, & Occupatores, ac hujusmodi occultationis con-

focios & participes, nisi in Urbe intra octid, & extra eam intra triginta dies à die notitiæ publicationis præsentium numerando, pro qua Nos alias litteras nostras, quæ publicentur, decernere intendimus, eosdem libros, & scripturas ad Computatores, & Custodes præfatos detulerint, vel easdem personas detinentes, conscias, & participes denuntiaverint, excommunicationis majoris laqueo subiacere.

§. 53. Quos quidem Computatores, & Custodes pro tempore existentes, cum illorum Officium sit maximi ponderis atque momenti, priusquam ad illius exercitium admittentur, iurejurando astringi, & idoneè cavere volumus, præfatum officium se rectè, & fideliter executuros, omniaque & singula eis præscripta stricte custodituros, & diligenter observaturos.

§. 54. Postremo, cum valde inconveniens, & à jure alienum sit, quod quis in concernentibus proprium commodum suum se iudicem constituat, pariter constituimus, & ordinamus, quod Clerici præfati pro aliquo munere, seu onere, ordinario vel extraordinario à Romano Pontifice pro tempore sibi injuncto, salarium, seu mercedem sibi ipsis statuere, & declarare non possint, sed illud ab eodem Pontifice, vel eo, cui ea cura demandata fuerit, qualitate personæ, & negotii commissi consideratis, ordineur.

§. 55. Decernentes constitutiones, statuta, ordinationes, & decreta Nostra præmissa, sanctè, & inviolabiliter ab omnibus, etiam sub sententiis, censuris, & penis præmissis, perpetuo observari, sicque & non aliter per quoscunque censi, iudicari, diffiniri, & interpretari debere. Nec non ex tunc irritum, & inane quicquid secus super his, omnibusque, & singulis aliis præmissis, per præfatos, aut quoscunque alios, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingerit attentari.

§. 56. Quocirca dilecto Filio nostro Vicerotio Sanctæ Mariæ in Vialata, Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, moderno & pro tempore esistenti nostro, & ipsius Ecclesiæ Romanæ Camerario per Apostolica scripta, illi etiam in virtute sanctæ obediendiæ districte præcipiendo, & ejus etiam quo ad hoc conscientiam onerando, pari motu mandamus, quatenus præsentibus litteras, & in eis contenta quæcunque tam in dicta Camera, quam extra eam, ubi quando, & quoties opus fuerit, solemniter publicari, & ejusdem Camerae libris registrari, ac per omnes, quos illæ concernunt, inviolabiliter observari, & debita executioni demandari, ac illas quoties pro parte alicujus interesse habentis requisitus fuerit, in iudicio, & extra exhiberi faciat. Ac universos, præfatos ad illorum observationem censuris, & penis præmissis, quacunque mora cessante, cum effectu cogat, & compellat. Contradiatores quoslibet, ac inobedientes, & rebelles, auctoritate nostra,

*Computato-
res Camera
jurent &
causas offi-
cium fideliter
adimplere.*

*Clerici salu-
rium sibi ipsi
statuere non
possunt.*

*Decretis
attendant.*

*Executores
deputati
Camerarii.*

stra, appellatione postposita, compescendo.

Clausula. §. 57. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non dictæ Camerae juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, ac omnibus illis, quæ in singulis Prædecessorum præfatorum, ac nostris litteris prædictis, cautum fuit non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma, & effectus publicæ actionis. §. 58. Ut autem constitutiones, Statuta, ordinationes, & decreta nostra huiusmodi ad singulorum, quos oportet notitiam perveniant, nec illorum ignoratio quempiam excuset, volumus, ac etiam dicta Apostolica auctoritate mandamus, quod præfentes Litteræ Basilicæ Vaticanæ, & dictæ Camerae valuis, nec non in Acie Campi Floræ, aliisque publicis, & opportunis Almae Urbis præfate locis, per unum ex Curforibus nostris de more affigantur, & ibi quantum ad lecturam earum opus fuerit, permaneant.

Hæc consilium legatur, an quilibet in prima Camera. §. 59. Ac singulo quoque anno in perpetuum in eadem Camera, quæ mense Octobris prima habebitur, per novissimum Clericum tunc præsentem palam, & alta voce ad verbum line intermissione legantur.

Transumptum remanet fidei. §. 60. Quodque illarum exemplis fideliter exscriptis, ac etiam impressis unius Notarii Camerae manu subscriptis, & Cameraarii præfati sigillo obsignatis, eadem prorsus fides ubique locorum, etiam in iudicio adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo &c.

D. P. Ann. 5. 1. Novemb. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, Cal. Novemb. Pontificatus nostri anno 5.

Iurisdicção, & facultates Camerarii, & Magistrorum Viarum Urbis super iure congrui.

GREGORIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Recordum. Quæ publicè utilia, & decora esse huic Almae Urbis, ratio ipsa atque usus docuit, ea privatis cupiditatibus ac commodis præferenda censemus.

Causa huius consilii. §. 1. Cum itaque fel. mem. Pius Papa V. Prædecessor noster nonnullas per fel. record. Sixtum IV. Leonem X. & Pium etiam IV. similiter Prædecessores nostros ad ornatum Urbis editas constitutiones, unâ cum decreto Camerae Apostolicæ de Inquilinis in emptionibus domorum præferendis, tamquam iuris communis correctorias, & quæ nimis late à iudicibus interpretatæ causam injuriæ quamplurimis Pauperibus inferendæ præberent, duobus editis scriptis, quorum solam Signaturam sufficere voluit,

Motu proprio abrogasset, & ad viam Juris communis reduxisset, Dilecti Filii Senatus Populi que Romanus abrogationem, & reductionem huiusmodi ægre ferentes, initio Pontificatus nostri, & alias per sæpe publico decreto à Nobis enixè postularunt supplices, ut litteras præfatas Pii V. uti decori publico, ac multorum Civium Commoditati infensas, tollere pro nostro erga hanc Almam Urbem paterno amore dignaremur. Quam rem dum Nos diutius differimus, plurimorum eandem ob causam querimonias expostulantium substinuimus, quin etiam intellexerimus publicum ipsius Urbis ornatum deferri, & magnifica ædificia jam pridem inchoata, propter nimiam quorundam cupiditatem interrupta pendere, plurimisque ea de causa ædificandi consilium abjecisse. Quibus malis, quo minimo Civium nostrorum, ac Curialium detrimento fieri possit, moderi cupientes, cum etiam in litteris Sixti, ac Leonis, ac Pii Quarti huiusmodi multa addenda, & minuenda, ac alias animadversione digna apparerent, opportunum arbitrati sumus, omnibus prædictis Sixti, Leonis, & Piorum litteris antiquatis, & abrogatis, quæ ab illis ad publicum Urbis, illiusque districtus ornatum, æris salubritatem, ac privatorum etiam commoditatem providè tunc ordinata fuerant, ea magis commoda his temporibus ratione moderata, simulque ea quæ nos de novo statuenda duximus, una complecti omnia, nè publicum bonum, ac decus jacere diutius paterentur.

§. 2. Itaque dictas, ac quascumque alias Prædecessorum litteras, quatenus ad aliquod eorum, quæ his Nostris litteris continebuntur, pertinent, deque aliquo eorum statuunt, aut disponunt, antiquantes, & abrogantes, atque penitus revocantes, & tollentes, de potestatis Nobis tribuæ plenitudine statuimus, quod qui pro tempore fuerint S. R. E. Camerarius, atque Ædificiorum, Viarum Urbis Magistri, quacumque Urbis parte necessarium atque utile fore cognoverint, possint pro Viis, arcibus, plateis, aliisque locis publicis, sive veteribus dirigendis, & ampliandis, sive novis ducendis, & constituendis, cogere Dominos domorum & locorum quorumlibet, tam Ecclesiasticos quam Sæculares quacumque dignitate præditos, ut vendant Conservatoribus, aut Syndico ejusdem Urbis domos, & loca, quæ Camerarius & Magistri prædicti ad id necessaria duxerint, sive illa Domini ipsi habitent, sive aliis locare soliti sint, pretio à Magistris prædictis statuendo.

§. 3. Ubi verò aliquas ruinas esse perceperint, locavè aperta viis publicis hærentia, ne laceræ atque inhabitatæ domus, interruptaque spaciis interjacentibus viarum septa, Urbis deformitatem atque incommoditatem afferant, curent ipsi Camerarius & Magistri eas celeriter sarciri, itaque quoscunque Dominos, sive directores, sive utiles

Hhhh 3 domo.

Abrogatis constitutionibus, tum Apostolicarum, tum civilium, quæ in hac consist. & facultat. Camerarii & Magistrorum cogen. Dominos locorum ad ea vendendum pro via, & loca publici dirigendi.

Domesque diruæ, ac in aliquo loca vacua existentia, potest vias publicas claudere.

domorum dirutarum vel arearum, aliorumve locorum vacuorum, secus vias publicas jacentium, gravibus poenis propositis, brevique ipsorum arbitrio praefinito tempore, cogant domos dirutas vel areas, aliae loco hujusmodi ab eis possessa, muro saltem claudere, murumque ipsum ad eam altitudinem, quae proxima aedificia, proximisque muros aequet, vel ad aliam, quam ipsi praescripserint, attollere. Eamque ob causam iidem Camerarius & Magistri, si ipsi visum fuerit, interdiciant interim inde Dominis exactionem, ac Conductoribus, si qui forte fuerint, solutionem pensionum, seu canonum, aut censuum, easque faciant in hujusmodi opus ipsomet Conductores, impendere, quas cum Conductores ita impenderint, Domini acceptas ferre debeant, cum vero impendere jussi neglexerint, opus quod in tempore juxta hujusmodi praescriptum factum non fuerit, sua ipsi impensa perficiant. Quod si vel nulli sint Conductores, vel pensiones interea temporis debita satis operi non sint, neque tamen Domini possidentes domos dirutas aut areas, locave aperta hujusmodi sic clauserint, ex tunc praefinito tempore elapso, si utiles tantum Domini sint, ab utile eorum dominio, omnique jure, quod inde eis competeat, cecidisse intelligantur, locaque ipsa ad directos Dominos liberè: cum onere tamen illa ira claudendi, devoluta sint eo ipso. Si vero etiam directum dominium, sine per proximè dictam divolutionem, sine aliis habeant, liceat praedictis Camerario, & Magistris, postquam sic praefinitum ipsis Dominis tempus effluerit, tum exigendis propositis poenis, tum aliis crescente contumacia etiam gravioribus, & saepius incutiendis, eos plectere, tum vero etiam captis ex aliis illorum bonis pignoribus eisque per subhastationem de more distractis, pecuniam cogere, unde murus, & praescriptum opus omnino perficiatur. Vel si hac quoque ratione non perfecerint, loca eadem, modo Domini ipsi illa non incolant, propositis ad hoc semel vel plureis edictis, quibuscunque Personis illa novis aedificiis instaurare vel saltem sic claudere volentibus, locare, aut in emphyteusim, etiam ad longum tempus, vel ad unitus, aut plurium Personarum, sive successivarum, sive nominandarum vitas, atque etiam perpetuò concedere, vel etiam vendere, aut alias alienare, propensione, aut canone, aut pretio quod reperiri poterit, ita quidem ut ex pluribus, hoc casu, oblatis, si quis rei particeps, aut confors fuerit, is praeter omnibus obtineat, nisi forsitan, & ipse in claudendo negligens fuerit, praeter hunc autem, Vicini ceteris, & inter Vicinos qui magis indiget, vel qui vicinior est pluribus partibus, inter ceteros vero qui plus, quique ad majorem Urbis ornatum aedificare voluerit, praefertur iudicio eorundem Camerarii, & Magistrorum.

§. 4. Pro privatis autem aedificiis similiter, aut novis construendis, aut veteribus ampliandis, liceat cuicumque quovis muro sibi propinquo liberè uti, eique tigna, lapides, aliamque materiam aedificii sui, totumque ipsum aedificium injungere, & annexere, etiam si murus is ad Vicinum suum totum pertineat, persoluto tamen ejusdem muri dimidio pretio, ad eam aestimationem quam duo Petiti, quorum singulos singulae partes elegerint, vel illis discordibus, ipsi viarum Magistri declaraverint.

§. 5. Et si inter duas domos viculus forte hve interapedo trium circiter, ut solet palmarum interfit, liceat ei qui primus in altera earundem domorum aedificare coeperit, habitata tamen ab ipsis Magistris licentia, totum sibi viculum nullo persoluto, pretio occupare, ac domui suae adungere, domumque ad vicini murum producere muroque, ut supra dictum est, communiter uti.

§. 6. At si quis domum, fundum, solumve habens ibi aedificare voluerit, illi Camerarius & Magistri praefati cogant vendi domum, aliaque loca eidem domui, fundo, solo vicina, quae eorum Domini non incolunt, sed locare solent, quaeque idem Camerarius & Magistri hujusmodi aedificio utilia, & necessaria putaverint, pretio tamen aucto duodecima ejus parte, ultra aestimationem modo praedicto faciendam. Et nihilominus si aedificium ipsum insigne futurum sit, eique perficiendo aliqua domus etiam à Domino habitata, vel hortus, aliusque locus muris clausus opportunus cohaereat in eo casu (dummodo aedificium jam coeptum sit, idque à duobus saltem lateribus cohaereat domui, orto, vel loco hujusmodi, illiusque aestimationem quadruplo sit excessurum) cogant Dominum etiam sic habitantem, ut domum, hortum, vel locum vendat, aucto tamen dicto pretio ad quintam ejus partem, dataque ipsi Domino sex mensium dilatione post factam venditionem, quo interim ibidem permanentis aliam sibi habitationem parare possit.

§. 7. Praeterea cum obducendam sive dirigendam via vel ob aliud opus publicum, aliqua pars alicujus domus, quam Dominus sine ulla fraude tunc habitaret, mandato dictorum Magistrorum diruta fuerit, unde domus habitationi Domini incommoda efficiatur, ut familiam non capiat, si juxta illam fuerit alia domus annua pensione vel alias locari solita, cujus conjunctione hujusmodi incommoditati subveniri possit, ut id fiat cogant eam Domino domus dirutae, si ibi deinceps habitaturus sit, vendi pretio quod supra dicto modo aestimatum fuerit. Quod si diversorum Dominorum, domus hujusmodi praedictam passa locari solebant, non autem habitari, alio ipsorum domorum petente, cogatur alius domum suam sic dirutam vel ex partem vendere, constituto pretio ad aestimationem praedictam, haec

hac tamen distinctione habita, ut detur optio illi, qui minorem jacturam in sua passus fuerit, an ipse velit aliam emere. Quin etiam, si quis post hujusmodi ruinas, propter publicum aliquod opus factas propriam domum ea de causa aliqua parte dirutam, vel excisam, quam ipse habitare solebat, sarferit, eique alia domus similem passa jacturam contigua sit, quam Dominus similiter habitans intra tempus à Magistris præfinitum neque sarferit, neque muro clauferit, sed deformem reliquerit, vel itaque is, qui suam sarferit, truncam illam sibi contiguam suæ conjungere, & edificare, ac propterea pretio, ut supradictum est, æstimando, & amplius addita ejusdem pretii quinta parte emere, cogatur ejus Dominus, licet habitans, ita vendere.

Vendere volentes fundus debent Vicini intimare, ipsique ac emptores juramentum esse verum, alioquin Vicini retrahant, postea annuntia die sententia.

Imò debent intimare etiam Inquilino, ut eorum sequatur.

Vicini autem qui rem suam vendunt, si iuramentum non fecerint, debent loci declarare vic.

Imò Inquilini præfinitum Vicini voluntati edificare, ut vocat sequitur.

§. 8. Sed, & cum aliqua domus, siue fundus, aut solum, volente sua sponte Domino, vendendum erit, teneatur Venditor perquirere à Vicinis, quotquot erunt, qui rem aliquam immobilem illi contiguam habuerint (etiam si empturos nullo modo antea professi sint) an aliquis eorum velit rem vendendam emere, eisque pretium, atque omnia pacta, & conditiones, quibus cum alio verè, omnique procul fisione contraxit, intimare. Perquisitio autem, & intimatio fiat per unum ex Curforibus, seu Mandatariis personaliter quidem, si reperi fuerint, sin autem, duorum Curforum, seu Mandatariorum diligentia reperiri commodè non poterint, fiant domi dimissa copia, Absentibus autem ab Urbe, docto extra judicialiter, & summarè coram eisdem Camerario, & Magistris eos ab esse, fiant per publicum edictum locis, quibus in Urbe consuetum est, assignandum. Quibus ita factis, jurent tam Venditor, quam Emptor apud acta Notarii dictorum Magistrorum venditionem de hujusmodi re jam factam, & intimatam, esse veram, & in ea ejusque pretio non intercessisse dolum, fraudem, simulationemve aliquam.

§. 9. Post hæc si Vicini prædicti se eisdem pretio, ac pactis, & conditionibus empturos non deliberaverint, & ibi edificaturos non promiserint, præfinites scilicet intra quindecim dies, absentes verò intra triginta, à die præfinitum hujusmodi juramentorum, rursus tam præfinites, quam absentes intra alios quindecim dies ab hujusmodi declaratione, & promissione, si fiat, omnia juxta ea, quæ in venditione intimata continebuntur, non præstiterint pretiumque, si quod in illa solum fuerat, non persolverint, & de edificando ibi ad certam summam, certumque tempus, ac sub certa pœna, prout ab eisdem Magistris præscriptum fuerit, se non obligaverint, illis posthabitis, venditio cuiusque alii facta maneat, & rata sit. Qui verò intret utrumque dictorum terminorum prædicta impleverit, ei, ceteris exclusis, venditio sic fieri debeat. At si perquisitio, & intimatio ita facta, juramentaque ita præstata non

fuerint, quæcunque venditio de ea domo, siue solo cuiusque alii facta, nullum jus emptori tribuat, & quo ad illum pro infecta sit, quamdiu Vicini intra annum à die quo illam resciverint, se opposuerint. Siquidem aliquo ipsorum intra dictum annum petente, seque, ut prædictum est, obligante ad edificandum, & pretium Emptoris (si is illud accipere, & emptioni suæ renunciare, ac ratione illius, prout Camerarius, & Magistri mandaverint, cavere voluerit) restituyente, alie qui pretium ipsum deponente, venditio ei facta censeatur, & perinde ex illa in rei possessionem inducatur, expulso inde dicto primo Emptore, ac si cum eo, & ad ejus commodum celebrata esset. Rescivisse autem quo ad hoc attinet, intelligatur quocunque modo perceperint, vel hoc solum, rem scilicet, fuisse venditam, licet neque pretium, neque alias condiciones, aut qualitates perceperint. Post dictum verò annum maneat prima venditio, neque hac de causa à quocunque amplius imperatur.

§. 10. Cæterum eo casu quo perquisitio, & intimatio prædictæ fient, si in illa venditione aliqua simulatio, præsertim circa pretium augendum, admixta fuerit, tum venditio nulla sit, tum Simulatores ipsi alter, re alter pretio privati sint, ipsumque pretium, ipsaque res, Cameræ Apostolicæ applicentur eo ipso. Et præterea iidem Simulatores pœnis falli, & si juraverint, etiam perjurii puniantur.

§. 11. Eadem omnia, & cum Inquilino locum habeant, cum domus volente Domino venalis erit, videlicet, ut etiam ipsius domus Inquilino, si quis erit, perquisitio, & intimatio fiant modo prædicto, ipsæque, si emere voluerit, tum intra eisdem terminos, tum deinceps eadem faciat, quæ Vicini facere debent, excepta duntaxat oblatione, & obligatione de edificando. Etenim inter Inquilinum, & Vicinos ea sit distinctio, ut volentibus edificare Vicinis, Inquilini nulla ratio habeatur, sed tantum Vicinorum. At illis non promittentibus edificare, Inquilino, etiam si edificaturus non sit, idem jus in emptione competat, quod Vicinis, si edificare vellent, secundum prædicta competeret.

§. 12. Verumtamen quando in singulis casibus prædictis, siue coactæ siue spontaneæ venditionis, duo Vicini fuerint, quorum ædificiis vendenda res opportuna existat, & propterea illam sibi quisque ex hac constitutione vendi postulet, is obtineat, qui magis illa indiguerit, aut si uterque æque indigeat, inter utrumque dividatur, quatenus utrique commodo portio tribuatur. At si hujusmodi portiones utrique forent inutilis, tota illi detur, cujus ædificio à pluribus partibus, vel alias magis adhæserit. Si verò alteri tantum divisio inutilis futura sit, nihil illi, sed tota alteri detur. Quod si nulla fuerit ædificantium indigentia, is præferatur, qui magis fuerit Vicinus, vel in vicinitate par, is qui plus, qui

Simulatio, resq. hujusmodi venditionum pœnis hic expressè incutitur.

Inquilini etiam intimari debent, ut si præfinitum in venditione non autem edificare, Vicini autem debent preferuntur, si edificare velint.

Vicini quoque si spontaneæ venditionis fuerint, qui præferri debent.

que ad majorem Urbis ornatum ; iudicio eorundem Camerarii, & Magistrorum, edificare voluerit.

§. 13. Præter supradictos autem Vicinitatis casus, si quis Domum, aliumve fundum aut solum in emphiteulim, aliumve titulum, perpetuo, vel ad unius aut plurimum personarum vitam, pro annuo canone, aliave responsione concessum habeat, ibique edificare velit, liceat eisdem Camerario, & Magistris, eo petente, Domum, fundum, aut solum huiusmodi ab ejus directi Domini, licet nolentis, proprietate, domino, ac jure, nec non à canonis, seu responsionis præstatione eximere, & liberare, alia re stabili prius constituta, pretii, commoditatis, redditus, ac bonitatis saltem paris, quæ loco illius liberatæ sit quo ad omnia, & ad eundem directum Dominum ratione proprietatis, domini devolutionis, & aliis cujusque juris, & oneris, eisdem modo, & forma pertineat, quibus illa pertinebat, translatæ quoque ad istam huiusmodi canone sive responsione, cum augmento quintæ illius partis, & insuper præstita idonea cautione, & etiam facta per illum, qui edificaturus est obligatione omnium suorum bonorum, cum quod res in quam facta est huiusmodi translatio, libera est, tum etiam de evictione in ea forma, quæ in Urbe præstari solet.

Vinea autem cannetæ intra milliaria tria ab Urbe existentia, & locari solita sunt Vitiis habentibus ibi vineas majores, & moliores.

§. 14. In rusticis quoque prædiis, ut, & illorum nitori ad honestatam in illis hominum commoditatem salutareque sive auium, sive corporis refectionem, aliqua ratione consulatur, illud observetur, ut qui Vineas, aut Cannetas intra tria ab Urbe milliaria, sive partiaris Colonis aliqua parte fructuum, sive aliis pecunia solent locare, cogi possint eadem vendere, pretio æstimando ut supra dictum est, & amplius duodecima ipsius pretii parte, iis qui propè illa Vineas possident, quas colunt sua impensa, dummodo Emptorum Vineas sint non solum majoris pretii, & mensuræ, sed magis etiam, & cultæ, & ædificiorum structuris conspicuæ, hisque omnibus illa tantoperè superent, ut magna inter utraque addit inæqualitas, iudicio eorundem Camerarii, & Magistrorum. Non possint autem cogi ut partem tantummodo earum vendant.

§. 15. Si verò qui usque ad duodecim ab Urbe milliaria habent prediola mensuræ decem duntaxat, vel pauciorum rubrorum, quas linguas seu pedicas dicunt, contingua majoribus aliorum prædiis, quæ casalia appellantur. Item si quoque, ex quorum casalibus similes linguæ, seu pedicæ ejusdem mensuræ, in aliorum intra idem spatium duodecim milliarium constituta casalia excurrunt, eaque interfecant, ut à duobus, ut minus, lateribus linguæ ipsæ à vicinis casalibus circumdantur, cogi possint, sive ipsi cogant, sive aliis locent, illas vendere, constituto pretio ad æstimationem, de qua supra dictum est, adjectaque ejusdem pretii quinta parte.

§. 17. Quæcunque autem supra statuta sunt, tum de urbanis, tum de rusticis prædiis, aut sponte, aut coactè vendendis vel etiam à directis Dominis liberandis, ea locum habeant omnino, sive prædia ipsa sint Ecclesiastica, & ad quæcunque Ecclesias, & Basilicas etiam diocæ Urbis, etiam Patriarchales, aut cujusvis Ordinis Monasteria, & etiam Mendicantium domos, aliaque loca religiosa, nec non Hospitalia, etiam nationum, aut regularium, militiarum, Sodalitatesque aut Confraternitates, ceteraque pia loca pertinentia, dummodo neque contigua Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, Religiosisque ac piis locis huiusmodi, neque intra illorum septa constant, sive sint privatarum personarum Cappellæ, & Oratoria, vel domus aut loca servandæ hospitalitati destinata, modò hospitalitas inhiberi jam neque exerceatur actu, neque amplius exerceri debeat sive sint laicalia, & tuncque fidei commissio, substitutioni, successioni vel dispositioni obnoxia, & tam hæc laicalia, quam illa Ecclesiastica, eorum, qui illa relinquunt seu dederunt, ultima vel alia voluntate alienari prohibita, ac quocunque onere gravata.

§. 17. Sed quoties casus evenierit, quo res aliqua hac constitutione vendi debeat, si is ad quem pertinet eam vendere, bis monitus à Camerario, & Magistris, cum assignatione convenientis termini ad vendendum id recuaserit, vel malitiosè distulerit, tunc Camerarius, & Magistri, vice ac nomine recusantis, vel differentis rem ipsam vendant, cum promissionibus, obligationibus, renunciationibus, pactis etiam poenalibus, & clausulis consuetis, pretiumque quod inde cum ejus argumento proveniet apud ædem sacram, vel personam fidei, & facultatibus idoneam deponant. Deinde si res Ecclesiastica erat, vel etiam si laicalis, sed quod sciat, fidei commissio, similive dispositioni subjecta, alienari prohibita, aut onere gravata, antequam Emptor ejus possessionem assequatur, pretium ipsorum in aliquorum bonorum immobilium emptionem utiliter convertatur, cavente de evictione etiam ipso Emptore, & ad id omnia bona obligante, denturque bona inde empta Domino rei venditæ. Quo facto, venditio rei illius nequaquam rescindj, aut etiam impugnari possit, prætextu quarumvis obstantium dispositionum, sive etiam inutilitatis Ecclesiæ, aut loci vel personæ cujusquam. Et insuper res illa vendita libera sit, & exempta ab omnibus huiusmodi dispositionibus, prohibitionibus, & oneribus, eaque ad bona, in quæ illius pretium convertum est, sint translata. Et exinde bona ipsa diocæ venditæ rei loco maneant, eisdemque prorsus dispositionibus, prohibitionibus, & oneribus subiaceant, quibus illa subfacebat, sintque nihilominus de evictione illius Emptori obligata eo ipso.

§. 18. Sin autem res vendita neque Ecclesiastica.

Dilectis quod dispositio circa prædictas venditiones sponte vel coactè fienda locum habeant etiam in bonis ad pia loca spectantibus, aut fidei commissio subjectis.

Facultas Camerarii & Magistrorum, & forma procedendi in cassibus in quibus recusat qui vendere aliquam rem, juxta formam hujus constitutionis.

Et proceden-
di, etiam
quando quis
conferre
vult iux-
ta hanc di-
spositionem.

clesiastica erat, atque ejusmodi vinculis ob-
noxia habeatur, & qui ejus Dominus fuerat,
venditioni ita factæ consentire velit, ac Fi-
dejussores de evictione præstare, pretium illi
solvatur. Quod si hujusmodi fidejussores
præstare noluerit, vel etiam non potuerit
emanare ex ipso pretio, arbitrio eorundem
Camerarii, & Magistrorum, vel loca Moni-
cium non vacabilem, vel alia bona immo-
bilis, de quorum evictione idoneis fidejusso-
ribus sit cautum, eaque dicto Domino tra-
dicta sint loco similis cautionis pro re vendi-
ta, donec aliter emptori idonee caveatur,
& interim vendi aut aliàs alienari nullo mo-
do possint. Verum usquequo pretium, vel
ex pretio alia res empta, ut præstetur, Domi-
no tradatur, penio quæ ex ipsius rei venditæ
locatione percipi solebat, vel percipi veri-
similiter potuisset, eidem ab emptore per-
solvatur.

Facultate
tandem præ-
scribendi
tempus ad
adifican-
dum, &
summam ibi
expensarum
a voluntibus
aut favore
hujus consti-
tutionis ex
causa adifi-
candi.

§. 19. Curent autem Camerarii, & Magi-
stri, ut quisquis per causam ædificandi hujus
Constitutionis favore uti voluerit, ei ante
omnia, consideratis cum ipsius loci qualita-
tibus, summam quam ædificando, ut mini-
mum, impendere, ac tempus quo inchoasse,
quoque perficere debeat, propofitis quas
voluerint poenis præstare. Ique ad præ-
scriptum hujusmodi promittat, & se bona-
que sua omnia arctissime obliget, subiturus
omnino pænas ipsas, nisi promissa præste-
rit, omni purgatione moræ ex quocunque
jure, & etiam canonica æquitata competi-
ti penitus sublata. Et nihilominus com-
pellendus ab eisdem Camerario, & Magistris,
vel promissa perficere, vel quæ propterea
emittit, & etiam illis vicina, quorum occasione
emittit, & in quibus se ædificaturum propofue-
rat, loca, & domos aliis ædificare volentibus,
iusto pretio, sicut supradictum est, æstimando,
absque ulla augmento vendere.

Qui em-
rant bona
vigore dictæ
literarum
Sexti 4.
Lentis, ac
Pii 4. & adifi-
care promi-
serunt, de-
bent ea ad
implendum
sex menses.

§. 20. Sed ne aliquorum impunitas, qui,
ut accepimus beneficio litterarum Sixti, &
Leonis, ac Pii IV. dum illæ vigerent abusi,
Domos, & loca ex illarum dispositione ac-
quisita, infabricata adhuc retinent, aliis ad-
mittendi similia audaciam præbeat, iidem
Camerarii, & Magistri, illos omnes, qui à
20. annis citra loca aliqua ex dictarum litera-
rum dispositione emerunt, seque id illis ædi-
ficaturos promiserunt, nec præstiterunt, co-
gant ea omnia quæ tunc facere debebant,
intra spatium sex mensium à die præcepti eis
hac de re faciendi implere, alioqui pænas
præmissas ab aliis exigant omnino. Et præ-
ter illas, loca eadem dominis quibus ablata
fuerunt, si ipsi velint, eodem pretio quod tunc
solutum fuit, restitui, vel illis nolentibus, aliis
qui ibi ædificaturi sint pretio, ut supra di-
ctum est, æstimando, vendi compellant.

Applicatio
loci Pii, per
nam in-
currenda-
rum ab eod.
transiens

§. 21. Ceterum pæna omnes, quas incur-
rent, qui adversus constitutionem hanc, seu
Camerarii & Magistrorum pro ipsius consti-
tutionis executione mandata, vel decreta
admoferint, piis locis dictæ Urbis ita appli-
cata sint, ut illi ex ipsis locis irrevocabiler

debeantur, pro quo primum pæna ipsæ post
illarum incursum petita fuerint, ad quam
petitionem, lapsis ab hujusmodi incurfu tri-
ginta diebus, nisi dicti Camerarii & Magi-
stri illas pro eorum debito exegerint, quili-
bet in d. Urbe, vel in Romana Curia Judex
ad illarum exactorem indefinenter proce-
dat, donec eidem loco verè & integrè per-
soluta fuerint. Nullo aut dictorum locorum
petente, noster in Urbe Vicarius eas de ma-
nu dictorum Camerarii & Magistrorum ac-
ceptas, vel is ab ipso interpellatis negligenti-
bus, ab eorum debitoribus exactas, inter
dicta loca, juxta eorum indigentiam, arbi-
trio suo distribuat.

Facultate
Camerarii, &
Magistro-
rum præ-
scribendi
sum-
mam &c.
pro executione
prædictæ
causæ.

§. 22. Nos enim ad supradicta omnia, &
singula faciendum & exequendum, inque il-
lis & pro illis summarie, simpliciter, & de
plano, solaque veritate inspecta, ac manu re-
gia, etiam ex officio procedendum plenam
expeditam, liberamque auctoritatem & po-
testatem, Camerario scilicet in Ecclesiasticas,
eidemque & Magistris Viarum prædictis in
laicas, ac quo ad pænas prædictas Vicario, ac
singulis Urbis, vel Curie Judicibus hujusmo-
di, in quacunque personas, de eadem pote-
statis plenitudine præsentis Constitutionis
auctoritate tribuimus, & demandamus.

Decretum
irritum.

§. 13. Decernentes eadem omnia, & sin-
gula quæ supra statuta sunt, si quando in ali-
quo casu de eorum sensu controversia con-
tinget, in eam partem interpretanda esse, quæ
ad Urbis ornatum magis facere videbitur.
Ac semper, & ubique, sive in iudicio, sive ex-
tra iudicium, favorabilia censeri. Et ita ab
omnibus Judicibus etiam Palatii Apost. Audi-
toribus, & Cardinalibus sublata quavis ali-
ter interpretandi, & iudicandi potestate, in-
terpretari, & iudicari debere. Et si fecus fiat,
fore irritum, & inane.

Classula
derogatoria

§. 24. Non obstantibus præmissis, ac fel.
rec. Symmachi, & Pauli II. de rebus Eccle-
siæ non alienandis, aliisque constitutionibus
& ordinationibus Apostolicis, Legibus etiam
Imperialibus, dictaque Urbis, atq; Ecclesia-
rum, Monasteriorum, & locorum Religioso-
rum, sive Piorum, ordinumq; quorum bona
hujusmodi fuerint, statuta, & consuetudini-
bus, necnon restantium voluntatibus, aliisq;
dispositionibus, etiam juramento, confirma-
tione Apostolica, vel quavis firmitate alia
roboratis. Privilegiis quoque & litteris Apo-
stolicis eidem Ecclesiis, Monasteriis, & locis,
eorumq; Superioribus, Capitulis, & Convén-
tibus, seu Populo Romano, aliisq; quibuscun-
que concessis, & quibuscumque aliis Sedis Apost.
indulgentiis per quæ præsentium executio, &
per eas tributz jurisdictionis explicatio pos-
set quomodolibet impediri, vel tardari, qui-
bus omnibus, eorū tenores pro plenè, & in-
tegrè expressis habentes, de potestatis plenitu-
dine prædicta derogamus, ceterisq; contrariis
quibuscumq; nulli ergo &c. Si quis autè &c.

Dat. Romæ apud S. Marcum, anno incar-
nationis Dominicæ 1574. Calend. Octobr.

Pontificatus nostri Anno tertio.

liii

Refer-

Reformatio, Declaratio, & extensio iurisdictionum, & facultatum S. R. E. Cardinalis Camerarii.

CLEMENS EPISCOPUS
Servus Servorum Dei.

Dilecto Filio Petro S. Nicolai in Carcere Diacono Cardinali Aldobrandino nuncupato nostro, & S. R. E. Camerario salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Recordum.

IN conferendis muneribus & officiis, quæ præsertim gravia, & Nobis proxima sunt, ita æquum est prospicere, ut illi in primis ad ea assumantur quorum multis, & illustribus exemplis testata jam pridem virtus, jucundam nobis spem facit, ac tales futuros esse, qui opera, & consiliis fructus quotidie proferant in nostra Republica ampliores.

Vacatio officii
Camerariatus
per obitum
Cardinalis Cajetani.

§. 1. Cum itaque officium Camerariatus Nostri, & S. R. E. quod bo. me. Henricus Tit. S. Pudentianæ Presbyter Card. Cajetanus nuncupatus, nosceret, & prædictæ Ecclesiæ Camerarius, dum viveret obtinebat, per obitum dicti Henrici Cardinalis, & Camerarii, qui apud sedem Apostolicam debitum naturæ persolvit, vacaverit, & vacet ad præsens.

Collatio in
persona Car-
dinalis Al-
dobrandini.

§. 2. Nos attendentes huius officii magnitudinem, cupientesque hoc præclatum munus tali Viro demandari, qui auctoritate & prudentia frater, Reipublicæ nostræ adjumento esse possit, post habitam de hac re maturam cum Fratribus nostris deliberationem, ad te egregijs virtutibus præditum converti, te Fratris quondam nostri filium, ac Signaturæ nostræ Brevium Præfectum duximus desumendum, cujus fidei, & solertia tantum onus delegemus. Itaque de ipsorum Fratrum consilio, & assensu, officium prædictum, sive præmissum, sive alio quovis modo aut ex alterius cujuscunque personæ vacans, cum omnibus, & singulis illius honoribus, oneribus, juribus, jurisdictionibus, salariis, & emolumentis, quibus d. Henrico Card. & Camerario ejusque prædecessoribus quibuscunque dictæ R. E. Camerarii concessum fuerat, & alias ut infra, Tibi auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & assignamus, teque quo ad vixeris, nostrum, & ejusdem R. E. Camerarium constituimus, & deputamus.

Condonatio
pretii d. offi-
cii.

§. 3. Tibique totum, & integrum ipsius officii pretium, ad quamcumque quantumvis maximam, & inexcogitatum summam ascendens, liberaliter, & gratiose etiam donatione, quæ dicitur inter vivos perpetuo valitura, de simili consilio, & assensu, ac Apostolicæ potestatis plenitudine remittimus, & condonamus.

Emolumenta
omnium facul-
tatum, & ju-
risdictionum.

§. 4. Teque in locum dicti Henrici Cardinalis, & Camerarii, ac aliorum prædecessorum suorum prædictorum quo ad huius-

modi officium, ejusque liberum exercitium, necnon honores, onera, salariis, & emolumenta prædicta, quam plenissime substituimus, & subrogamus.

§. 5. Teque ut una cum d. officio, officium Præfecti Brevium hujusmodi, quoad vixeris retinere, ac utrumque officium hujusmodi exercere, libere, & licite valeas, & de simili consilio, & assensu, auctoritate, & tenore præmissis, dispensamus.

§. 6. Ita quod liceat tibi realem, & actua-lem possessionem officii Camerariatus hujusmodi, illiusque exercitii, honorum, jurium, jurisdictionum, salariorum, & emolumentorum omnium, per te, vel alium, seu alios, propria auctoritate libere apprehendere, & similiter, quoad vixeris, retinere, ac Camera prædictæ & ubique d. Camerariatus officii ratione præsidere, ac proventus, pecunias, res, & cætera omnia jura ejusdem Camera procurare, rationes acceptorum, & impensorum habere, credita exigere, debita solvere, arcibus, Prædictis, & munitionibus omnibusque præesse, Exatores, Castellanos, alios Officiales, & Ministros quoscumque in omnibus Provinciis, Civitatibus, & locis constituere. Ac etiam per Prædecessores nostros, & Nos, alios de mandato Nostro, sive dictorum Prædecessorum nostrorum quomodolibet constitutos revocare, alios subrogare, Militiam pro usu Status, & Reipublicæ nostræ ubicunque opus fuerit instituere, Milites conscribere, stipendia assignare, statuta condere, & condita (salvis tamen infra scriptis reformationibus) mutare, Vices tuas in toto, vel in parte delagare, ac pro libito revocare, ac prorsus omnia, & quæcumque alia facere, ordinare, & exequi, eandemque, & omnimodam jurisdictionem in omnibus causis, & negotiis ad ipsum officium Camerariatus, quomodolibet pertinentibus, habere, & exercere, quæ prædictus Henricus Cardinalis, & omnes alii ante eum Camerarii, de jure, statuto, usu, consuetudine, privilegio, fundatione, & alijs quomodocunque facere, ordinare, & exequi potuerunt, seu etiam debuerunt, etiam si talia forent, quæ facultatem, & mandatum exigerent magis speciale, quam præsentibus est expressum.

§. 7. Decernentes Te ex nunc ad d. officium Camerariatus, ejusque liberum exercitium, necnon honores, onera, salariis, jura jurisdictiones, & emolumenta prædicta, in locum ejusdem Henrici Card. & Camerarii, & aliorum prædictorum recipiendum & admittendum fore, ac recipi, & admitti debere, Tibique de emolumentis, & alijs juribus prædictis à die obitus d. Henrici Card. & Camerarii, absque alia intimatione Collectoribus ubilibet existentibus, vel alijs quibuscunque facienda integrè responderi debere.

§. 8. Insuper Tibi concedimus, & indulgemus, ut omnibus prædictis, & quibuscunque privilegijs, facultatibus, prerogativis, præ-

Dispensatio
retinendi Ca-
merariatus
cum Præ-
fecto Bre-
vium.

Specificatio
jurisdic-
tionum, & fa-
cultatum.

Assignatio
emolumen-
torum.

Innovatio fa-
cultatum
consuetarum
atque præ-
sentium,
præter his
excepta.

præ-

præeminentiis, antelationibus, exemptionibus, immunitatibus, jurisdictionibus, iuribus, emolumentis, gratiis, & indultis, quibus prædictus Henricus Cardinalis, & alii ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarii, qui hæcenus fuerunt in genere vel specie, aut aliis quomodolibet, nam Sede Apennina, quam vacante, uti, potiri & gavisitatem antiquis quàm modernis temporibus fuerunt, ac uti, potiri & gaudere possent & etiam deberent, live dem illis per litteras Apostolicas, live per parentes, aut scripturas, aut libros Camerarias, aut decreta Camerarias, seu quæcunque alia publica vel privata documenta apparet, similiter, & pariformiter, ac absque ulla prorsus differentia, uti potiri, & gaudere, necnon omnia & quæcunque regalia, proventus, & jura etiam antiqua, tam ex sigillo, custodiis, præfecturis, officiis, exactionibus, taxis, & quibuscunque aliis rebus, & præsertim in litteris facultatum prædicti Henrici Cardinalis & Camerarii enumeratis, quàm etiam ex Collectoria in Regnis Hispaniarum, vigesima, nuncupata, obvenientia, quæ ad rationem duorum pro centenariis super spoliis, fructibus, iuribus, & emolumentis omnibus dictæ, & aliarum Collectoriarum ubicunque institutum & instituendum tibi assignamus, tibi que omnino persolveri volumus, atque mandamus, (regalibus tantum & emolumentis unius pro centenariis, & impositionibus Congregationibus Regularium, & dimidii pro centenariis ex vigesima Hebræorum, at etiam dimidii pro centenariis ex subsidio triennali exceptis) integrè percipere, exigere, & levare, etiam liberè & licitè possis, & valeas, eaque tam quo ad jus percipiendi emolumenta, quam quo ad omnia, & singula supradicta, uti auctoritate & facultate, qua quilibet Prædecessorum tuorum plenissime usus fuit.

Obedientia
Camerario
ut omnibus
præstenda.
Eloc idem
habet in l. 1.
III. consil. 5.
l. 1. et 2.

§. 9. Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ dilectis filiis Præfidentibus, & Clericis dictæ Cameræ, cæterisque personis cujuscunque dignitati, status, gradus, ordinis, conditionis, qualitatibus & præeminentiis nec Communitatibus, Universitatibus & locis illorumque Hominiibus, ac aliis ad quos spectat & pertinet, & pro tempore spectabit & pertinebit, quatenus ipsi & eorum quilibet, tibi tanquam membra capiti obsequentes, ac reverentiam & obedientiam exhibentes, tuis monitis & mandatis omnino pareant & obediant, in regimine & administratione ipsius Cameræ, & dicti officii Camerariatus exercitio, ubicunque expediet, adit, omnia officia debita exhibere procurant, Alioquin sententiam sive poenam, quàm ritè tuleris, sive statueris in rebelles, ratam habebimus, & faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Præfentia
Officii a præ-
fidentibus.
Dumtaxat
de Vitello.

§. 10. Ac insuper cum Hæredes boni, me Vitellotii ipsius Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, & Camerarii præcedent officium Ca-

merariatus hujusmodi, quod idem Vitellotius Cardinalis, dum viveret, obtinebat ex persona ipsius Vitellorum Cardinalis, prætextu cujusdam concessionis à piæ memoriæ Pio Papa Quarto etiam prædecessore nostro per dictum Vitellotium Cardinalem obtentæ non vacare, eisdemque Hæredibus illius pretium & emolumenta deberi, ac propterea lis & causa seu controversia coram certo causarum Palatii Apostolici Auditore, semper dicto officio Camerariatus, ac illius pretio & emolumentis orta fuisset, & indecisa penderet: & similis mem. Pius Papa V. pariter prædecessor noster securitati & indemnitati tunc existentis ipsius Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarii consulere volens, voluerit & declaraverit, atque decreverit, quod dicta Camera ipsam Camerarium ejusque Hæredes, ac ab eo causam habentes, non solum à prædicta, sed etiam quacunque alia lite, & causa, per hæredes, creditores, & fidejussores dicti Vitellotii Cardinalis mota, tutari & liberare, ac causæ patrocinium propriis impensis suscipere, ac de evitione teneretur, & obligata existeret, cum decretis, & obligationibus ac cautelis tunc expressis prout in eis, quorum tenores haberi volumus pro expressis, plenius continetur; Nos tuorumque Hæredum, & Successorum, ac ab eis causam habentium securitati, & indemnitati prospicere volentes, de consilio, assensu, ac potestatis plenitudine similibus, Te, tuosque prædecessores ab hujusmodi & quacunque alia lite & molestia, cæterisque omnibus incommodis eximimus & liberamus; ac etiam statuimus, & decernimus, Camera ipsam ad causam prædictam, ut præfatur, suscipiendam & defendendam, teque, tuosque hæredes, & successores prædictos ab omnibus, & singulis prædictis præservandum, ac prorsus ad omnia, & quæcunque alia, ad quæ juxta ipsius Pii Quinti prædecessoris voluntatem & decretum, tunc existentis Camerario, ejusque hæredibus, & aliis prædictis tenebatur, etiam contractu solemnii & stipulatione omni tempore teneri, & obligatum existeret.

Excepit &
quacunque
subventum.

§. 11. Teque tam super præsentis officii Camerariatus concessionem, quam illius pretii donationem, ac emolumentorum, & jurium perceptionem, nullo unquam tempore per Nos, & Romanos Pontifices successores nostros, ac Sedem & Camera hujusmodi etiam ratione subventionis, & necessitatis Romani Pontificis pro tempore existentis, ac Sedis & Cameræ prædictorum, etiam pro expeditione contra Turcas, & alios infideles, ac Catholicæ fidei hostes, vel ex alia quacunque, etiam quantumvis justa, pia, legitima, & quæ hic de necessitate exprimenda esset, causa, molestari, perturbari, aut inquietari posse, nec etiam prætextu dictæ lisis, aut aliarum molestiarum, quam litem & causam, quo ad te eximimus, hæredibusque, & successoribus, necnon creditoribus dicti Vitello-

Dispositio
retinendi Ca-
merariatus
cum Prese-
ntia Brevis-
um.

Specificatio
jurisdictionis,
nominis, & fa-
cultatis.

Assignatio
emolumentorum.

Innovatio fa-
cultatum
consuetudinum
atque pro-
ventuum,
præter his
excepta.

tii Cardinalis perpetuum silentium imponimus.

*Clausula
præservatio-
ne huius con-
cessione.*

§. 12. Ac præsentis, nullo unquam tempore, quovis prætextu, & ex quovis capite de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quovis prætextu, notari, impugnari, invalidari, in jus vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, aut adversus illas quodcumque juris, facti; vel gratia remedium impetrari posse, illasque sub quibuscumque similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per Nos vel Successores nostros Romanos Pontifices, aut dictam Sedem, ex quibuscumque causis, etiam motu, ac scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter pro tempore factis, nullatenus comprehendendi, nec comprehensas ceteri, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub data posteriori quodcumque per te eligenda, concessa, & validas, ac efficaces, adversus quascunque impugnationes existerent, vimque veri, & validi, ac efficaci contractus, inter Nos, & Sedem ac Cameram prædictam ex una, nec non Te tuosque prædictos partibus ex altera, jurati, & stipulati perpetuo habere, & obtinere; Teque ad superius expressa, in toto vel parte, verificandum seu probandum minime teneri, sed easdem præsentis absque alia probatione sufficere, eisque in iudicio, & extra illud stare, nec ullam probationem cuiusque naturæ, & speciei illa sit vel fuerit, in contrarium adduci vel admitti, quinimodò etiam si superius expressa huiusmodi minus vera sint, & contrarium quodcumque probari contigerit, nihilominus easdem præsentis litteras suum plenarium effectum consequi, Teque illis eorumque effectu potiri, & gaudere.

*Clausula
sublata.*

§. 13. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscunque Iudices ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Cameræ Præsidentes, & Clericos, ac dictæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis instantia, ac etiam in dicta Camera iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

*Reformati
circa Hebra-
orum licen-
tiam fene-
randi, me-
dendi, du-
dendi, huius-
modi, Syna-
gogæ erigen-
di, & circa
absolutionis
transgressio-*

§. 14. Præterea volumus, statuimus, ac mandamus, ut Tu, & futuri Camerarii prædicti, de cætero perpetuis futuris temporibus à concedendo Hebræis extra Statum nostrum Ecclesiasticum licentias fenerandi, quas tolerantias appellant, abstineatis. In Statu autem prædicto, ubi Hebræi commorantur, uti Avipioni, & in Legatione Ferrariae, nullas, exceptis Hebræis Levan-

tinis, & cæteris Anconam accedentibus, & ibi commorantibus, concedatis. In Urbe quoque numerum conventum non excedatis. Hebræis etiam alias tolerantias, & privilegia præjudicium Christianorum concernentia, ac licentias vendendi, erigendi Synagogas, ducendi aliam uxorem, vivente prima, aliaque contra Constitutiones Apostolicas faciendi, atque absolutiones, quas vocant à transgressibus, etiam nullo modo, concedatis. Similiter à licentiis exercendi nummularium, five Bancherottum, etiam quo ad permutationem auri, & argenti, abstineatis, ac concessæ revocæ sint, & esse intelligantur.

§. 15. Non possitis dare licentiam deferendi ad Urbem quatuordecim, aut monetæ reprobata.

§. 16. A concessione moratorium, five dilatorum, quarum prohibitionem innovamus, etiam abstineatis.

§. 17. Non detis salvos conductus etiam pro debitis, neque cedulas, Nongravetur, nuncupatas, contra mandata, ab aliis Iudicibus relaxata, etiam sub prætextu depositi, nisi pro prædictis, aut aliquo eorum ordinem nostrum, aut pro tempore existentis Romani Pontificis habeatis. In salvis conductibus pro Navi, aut aliis quibuscunque non apponatis clausulam, quod non possint molestari, etiam ex causa Religionis, nisi ex causa cum Romano Pontifice collata.

§. 18. In concessionibus tractatum frumentorum, bladorum, leguminum, olei, & aliorum animalium, servetis constitutiones per Prædecessores nostros Romanos Pontifices desuper editas, ac nullo modo extra Statum Ecclesiasticum, nec etiam ad Civitates, & loca Bononiæ, & Ferrariæ sine Chiographo nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis, tractam huiusmodi concedatis. Ubi autem aderit huiusmodi Chiographum, five sit pro certa persona, vel universitate, five pro incertis personis facultativum, & cuicumque directum, fiat expeditio per te & pro tempore existentem Camerarium prædictum solum, & non per alium. Ac ista quæ dicuntur tractæ extra Statum, & ad Civitates, & loca de quibus supra, registantur una cum Chiographo huiusmodi in particulari libro nuncupando Liber tractarum, pro quibus non percipiat pro sigillo, ultra Julios undecim pro quolibet centenari rubrorum.

§. 19. Extractiones autem de loco vicini Urbis ad locum remotiorem intra quadraginta milliaria, in Patrimonio, Tiberina, Latio, & Campania, atque Maritima quo ad frumenta, blada, & legumina non concedantur, nisi per Præfectum Annonæ, cum participatione tamen, ac sub nomine & sigillo tuo, & pro tempore existentis Camerarii pro quo sigillo usque ad quinquaginta rubra unus tantum, & usque ad centum, duo, & abinde supra usque ad quancunque summam, quinque Julii solvantur.

*Etiā quo
ad oleum &
animalia.*

§. 20. Quo ad oleum autem intra quadraginta millaria, & animalia in Provincia Patrimonii in prædicto casu non concedentur nisi per Præfidentem Græciæ, cum simili participatione Camerarii, & subscriptione Commissarii ejusdem Camera, sub nomine & sigillo prædictis, pro quo sigillo non solvatur ultra solitum. Quo verò ad alia loca, & aliud genus Græciæ, Tu solus tantum provideas, & non alius.

*Frumenta
rura ince-
ptis.*

§. 21. Abstineatis quoque à licentiis emendi frumenta, blata, legumina, & olivas, ultra usum, nec accipiendi eadem in solutum, seu alias quomodolibet impetrandi.

*Indulta quod
pro aliis qui
non teneantur.*

§. 22. Et ab indultis, quod quis soluta rata non teneatur pro aliis, nisi ad favorem conducentium Græciæ ad Urbem, aut in casibus alias permissis.

*Ægyptiorum
transitum
tu Ecclesiæ.*

§. 23. Nec permanendi Ægyptios in Statu Ecclesiastico.

*Paravaria
Stat. altera-
tionem.*

§. 24. Et alterandi penas statutaras ad favorem certarum personarum.

*Indultorum
contra bullas
concessionem.
Communita-
tum licentia
vendendi sta-
bilia, et emendi
res suas sine
faciendi
Nundinarum.*

§. 25. Et generaliter ab indultis & dispensationibus contra constitutiones Apostolicas prædictas.

*Privilegia
emendi &
vendendi
contra for-
mam banni-
mentorum.*

§. 26. Non intromittatis in concedendis licentiis vendendi stabilia universitatis, neque accipiendi pecunias ad censum seu alias, minusque indultis faciendi Nundinas, & mercatum, quæ in plena Camera expediuntur.

*Pro manda-
tis ex decre-
to restrictis
solvantur.*

§. 27. Patentes, Licentia, & Privilegia, emendi & vendendi, tam in Platea agonis quam in foro Boario, aut alio quocunque loco Urbis, contra bannimenta & solitum à te non concedantur; quinimò tu invigiles, ne à quovis alio, quacunque auctoritate, dentur, & concessa, revocata intelligantur. Ac Extraordinarii, alique Exactores, illorum usum quocumque modo admittentes vel patientes, penarum privationis officii, & graviorem etiam corporis afflictiōem, quo ad patentes tuas, arbitrio Nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis, quo ad aliorum verò, arbitrio tuo incurrant.

*Pro manda-
tis ex decre-
to restrictis
solvantur.*

§. 28. Pro mandatis de excarcerando vigore decreti Visitæ nihil pro sigillo solvatur.

*Pro sigillo
mandati
Græciæ vel
Annonæ quod
solvatur.
Commissarii
non deputen-
tur.*

§. 29. In mandatis ratione Græciæ, & Annonæ, usque ad summam quindecim scutorum, pro sigillo non solvatur nisi julius tunus & si expeditiones fiant pro pluribus personis, non exigatur nisi pro uno sigillo.

*Commissarii
tu Ripetta
supprimen-
tur.*

§. 30. Commissarii verò etiam in Urbe nulli deputentur, nisi cum Chyroglypho Nostro.

*Commissarii
tu Ripetta
supprimen-
tur.*

§. 31. Officium Commissarii Ripettæ supprimatur, prout illud, motu & auctoritate similibus, suppressimus, & exinguimus, ac loco illius aliquis substitutus cum salario decem scutorum pro quolibet mense, ex penis ejus diligentia in camerandis, & non aliunde percipiendo, à te deprecetur.

§. 32. Portio autem penarum, quam idem Commissarius Ripettæ percipere consuevit, applicetur Societati Confalonis Redemptionis Captivorum de Urbe, prout illam, demptis dictis decem scutis, applicamus.

*Pana d. Com-
missarius
societatis
Confalonis
applicatur.*

§. 33. Officium Commissarii Mundatoris Plateæ Agonis nuncupatum habeat certum salarium decem scutorum etiam quolibet mense, quæ exigantur, prævia taxa per te, & pro tempore existentes Camerarios prædictos facienda, ad eam rationem, solum ab Hebræis, & aliis habentibus situm Apothecæ certum in die mercati in dicta Platea.

*Mundatorii
Plateæ Ag-
onis designa-
tur officium.*

§. 34. Tu, & futuri Camerarii hujusmodi, non habeatis Tribunal Criminale erectum: Actus, & ejusdem Camerarii Auditor non procedat in causis criminalibus, in quibus venit infligenda pena supra relegationem; sed his, quæ à jurisdictione Officii Camerariatus pender, deputetis aliquem ex Judicibus ordinariis, vel aliquos vobis beneficos ad beneplacitum, prout usu veniet.

*Causarum
criminalium
tribunal non
teneatur à
Camerariis.*

§. 35. Ita tamen, quod in causis fortis pignorum, quo ad Hebræos Bancherios sit locus præventioni inter Te, & Gubernatorem Urbis.

*Quando sit
locus præven-
tionis inter Te
& Gub.
Urbis.*

§. 36. Subhastationes Pignorum existentium penes Hebræos fiant in Monte Pietatis, in quo residuum pretii deponi consuevit, cum decreto tamen tuo, rogando per acta tui Notarii gratis.

*Hoc corrigi-
tur hic inf.
Pignora sub-
hastantur in
Monte Pietatis.*

§. 37. Præterea ad jurisdictionem Camera nostræ conservandam, Constitutiones Pauli Tertii, & Pii Quinti, ac aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum ad ejus favorem editas innovamus.

*Hoc corrigi-
tur hic inf.
Constitutiones
Pontificum
pro Camera
nostra confir-
mantur.*

§. 38. Ac insuper statuimus, quod de cætero Signatura Justitiæ non possit nec debeat, sive reformando, sive declarando, aliquid in Camera nostra, vel alibi, in causis spectantibus ad Camerarium prædictum rescribere, & supplicationes signatæ nullius sint reboris, nullamque tribuant jurisdictionem.

*Signatura
Justitiæ in
causis Camera
nostræ non
rescribitur.*

§. 39. Ac etiam decernimus licere tibi & Camera prædictis, omnes, & quascunque causas ad Camerariatus, & Camera Tribunal quomodolibet spectantes, à quibuscunque Judicibus, etiam Auditore Camera, ac etiam si agatur de obligatione Camerali, Palatii Apostolici causarum Auditoribus, Sanctorum Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, libere avocare, & reassumere, iidemque inhære.

*Camerariis
& Camera
causas sunt
conferre ab au-
ditore, & aliis.
Ad hoc ha-
bet etiam au-
thoritates.*

§. 40. Nullum verò ex prædictis, aut aliis quibuscunque Judicibus posse causas prædictas à dicto Camerariatus, & Camera Tribunal avocare, & reassumere, & etiam sub prætextu, quod causæ alias non sint Camerales, & ad dictum Tribunal non spectent.

*Judices tene-
ra ab eis non
avocant.*

§. 41. Super quo non possit Signatura Justitiæ cognoscere, aut aliquo modo rescribere; nec se ingerere, sed hujusmodi cognitio, an causæ sint de jurisdictione Camera.

*Camera, &
non Signatura
cognoscit
an causa sit
Cameralis.*

rariatus, vel Camera, pertineat respectivè ad Te & Camera: qui cognoscere debeatis, an sint jurisdictionis ejusdem Camera, & si Partes declarationi hujusmodi non acquieverint, vel ante hujusmodi declarationem voluerint Signaturam nostram Gratiae tantum adire possint, & citato Commissario ejusdem Camera, commissiones proponi debeant.

*Contrarius
derogant.*

§. 42. Non obstante asserta liris pendentia, & aliis praemissis, ac nostra de non tollendo jure quæsito, quatenus opus sit, ac aliis Cancellariae Apostolicae regulis, nec non pia memoria Leonis Decimi, & aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, etiam cum Collegio Cardinalium pro unione, & charitate factis, & contractui inviolabili, seu quasi, à quo nullo tempore resilire, nec illis ullo modo, aut nisi certis modis, & formis tunc expressis derogari possit, nec non juramentis, renunciationibus, aliisque clausulis, & cautelis firmatis, de dicti Camerariatus Officii dispositione, non perpetuò, sed ad triennium, aut illud tempus in favorem Cardinalium ipsorum utriusque Juris Doctorum ac de consensu omnium Cardinalium, seu majores partis eorum, cum decreto irritante, quicquid secus fieri contigerit. Ita quod de nullitate concessionis, omni tempore, absque inobedientiae culpa, aut alterius censuræ, & poenæ incurtu dici valeat, aut alias certis modo, et forma, tunc expressis deinceps in perpetuum faciendæ, aliisque Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, etiam ejusdem Pii Quarti praedecessoris, Octavo Idus Augusti. Pontificatus sui Anno sexto edita, qua caveretur, quod gratia, & indulgentia, quaecumque interesse dictæ Camerae concernentia, infra certum inibi expressum tempus in dicta Camera praesententur, sive registrentur, alioquin illæ non valeant. Ita quod Tu ad ejusdem praesentes in eadem Camera praesentandum, sive registrandum nulla unquam necessitate cogi, vel compelli possis, & nihilominus illæ valeant, & tibi suffragentur, in omnibus, & per omnia, perinde, ac si praesentata, & registrata fuissent, nec non Camera, & Officii Camerariatus praedictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quovis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, usibus quoque, & naturis, quantocumque tempore pacifice observatis, privilegiis quoque indulgentiis, & litteris Apostolicis Collegio Cardinalium, & dictæ Camerae Thesaurario, illiusque Praesidentibus, & Clericis, per praedictos, et quoscumque alios Romanos Pontifices etiam praedecessores nostros, ac Nos, et dictam Sedem, etiam per modum statuti perpetui, ac in initio, et stipulati contractus, seu quasi, ac alias sub quibuscumque tenoribus, formis, ac cum quibusvis efficacissimis, et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, ac etiam consi-

storialiter, & aliis quomodolibet concessis, confirmatis, innovatis, extensis, & moderatis, quibus ac omnibus aliis, quæ eisdem praesentibus quomodolibet obesse possent, etiam si talia, & multa essent, quæ sub concessionibus generalibus non venirent, sed specialibus omnino indigerent expressio-nibus, illorum ac supradictorum omnium veriores, & totos tenores praesentibus pro plenè, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, ac vice duntaxat, harum serie specialiter, & expresse, ac amplissime, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, & ad effectum validitatis earundem praesentium derogamus. Quodque Tu juxta praefata omnia qualifica-tus, & J. U. D. non sis, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divim, ab eadem sit Sede indul-tum, quod interdicti, suspendi, vel excom-municari non possint per litteras Apostoli-cas, non facientes plenam, expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 43. Tu igitur benedictione nostra fre-tus, eam in demandanda tibi à Nobis hoc munere operam praestare curabis, ut ii quos jam animo percipimus, fretus industria tua, quotidie magis augeant. Nosque, & praedicta Sedes per te optime consuluisse late-mur. Nulli ergo omnino hominum &c. Si quis autem &c. incursum.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno In-carnationis Dominicæ 1599. quinto decimo
Calend. Pont. nostri anno octavo.

*Horatio de
Officio pro-
vide gen-
do.*

*Dat. ap. An-
no Decem-
bris.*

DECRETUM

*Reverendæ Camera Apostolicæ in favorem
Inquilinorum.*

R Aphaël Episcopus Portuensis Card. S. Georgii, S. D. N. Papa Camerarius. Cupientes tranquillitati Curialium: qui ut plurimum alienas Domos sub annua pensione ab Urbe incolunt, ne ab earundem Domorum Inquilinatu per alios expelli possit, simul, atque litibus, & contro-versiis, quæ propterea suboriuntur submo- vendis, quantum possumus, opportune pro- videre. Hinc est, quod cum in libris Cam. Apostolicæ reperta fuerit attestatio Consti- tutionis hujusmodi sub tenore. De manda- to RR. Patrum Dominorum Vianensis Pro- ton. Bonon. S. D. N. Papæ Vicecamerarii, & reliquorum Dominorum Clericorum Cam. intimeretur R. in Christo Patri, & Domino, D. Hunfrido Episcopo Tricaricen. Com- missario, & Judici causæ Romanæ domus, inter quosdam Simonem de Luca Mercato- rum, ex una, & Marianum de Senis Inquilin- um, ex alia, partibus verten, qualiter in Cam. Apost. reperitur Constitutio quædam cujus effectus est: Quod nemo Curialis In- quilinus ejici possit ex conductâ domo, nisi propter factam locatæ Domus venditionem aut

aut Dominus Domus volens ipsam Domum locatam per seipsum, & non per alium quemcumque inhabitare, & eo etiam casu nisi satisdaro prius de inhabitando huiusmodi Domum, per seipsum, ad minus per unum annum aut Inquilinus requisitus debito tempore recuset solvere conventam pensionem, & quod de hoc est etiam in Romana Curia publica vox, & fama, universalis observantia in iudiciis ejusdem Curiae Dat. Romae in Cam. Apost. sub ejusdem Sigilli impressione, Anno Domini 1470. die 26. mensis Octobris, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pauli Papae II. Anno ejus septimo *Gaspar Blondus*. Propterea eandem attestationem, & dispositionem, cum omnibus, & singulis in eis contentis de mandato S. D. N. Papae vivae vocis oraculo Nobis desuper, & ex Decreto in Cam. Apostolica facto, cum omnium & singulorum suppletionem detectum, tam Juris, quam facti, quicumque sint, innovamus, Legisque generalis in perpetuum, vim, & effectum habere, nec ad ejus probationem in iudiciis, & extra, alicujus, quam unius ex Notariis Cam. Apost. de praesenti innovatione, & ordinatione, ac statuto transumptum requiri, sed idem transumptum plene sufficere decernimus, & ordinamus. Et nihilominus pro majori dictorum Inquilinorum satisfactio, & ad lites, ac controversias evitandas, ut praesertim Oraculo, & Decreto similibus, etiam in perpetuum, statuimus, & ordinamus, quod ex nunc, & in posterum nullae locationes, etiam ad longum, seu longissimum tempus, seu etiam ad tertiam generationem, nec etiam venditiones de eisdem Domibus sicaliter locatis seu, & quibus alii contractus quomodocunque, etiam cum juramento, & in quavis forma etiam Cam. Apost. seu alias quomodocunque excogitari possint, etiam sub praetextu, quod utiles eisdem locatibus Dominis existant, per earundem Domorum Dominos, sive Romani sint, sive Curiales, etiam si alias Pupilli, sive xxxv. annis Minores, vel etiam Mulieres, Laici, vel Clerici, seu etiam Religiosi, vel alias Ecclesiarum quarumvis Rectores, vel etiam earundem Domorum jure quorumvis Beneficiorum per eos obtentorum jus, seu dominium habentes, & pro quavis necessitate fieri valeant, seu alicujus momenti sint, nisi primum, & ante omnia iisdem Domini earundem Domorum Inquilinos per authentica Instrumenta, & in praesentia Notarii, & Testium fide dignorum, bis, et cum intervallis decem dierum requisiti, si pro justis conditionibus, seu precibus, vel aliis considerationibus, easdem Domos in similem locationem, vel emptionem, vel per alios huiusmodi contractus habere volunt, alias dictae Venditiones, et Locationes alique contractus locationis desuper facti, ex tunc, etiam si alias praesens constitutio ignoraretur, nullius roboris, vel momenti

fore intelligantur, & omni modo pro infectis habeantur. Ac ex tunc idem locare, vel vendere, seu alias contrahere volens, censetur ad eandem locationem, seu venditionem, vel alium contractum cum eodem Inquilino faciendum praecise restrictus, perinde ac si per publicum instrumentum idem Dominus se ad eam locutionem, venditionem, seu alium contractum eidem Inquilino obligasset, super quo etiam, sola veritate inspecta, jus, & iustitiam ministrari volumus, & mandamus, in contrarium facientibus non obstantibus, omnium hic exprimendorum tenores pro sufficienter expressis habentes Die xi. mensis Octob. 1518. Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Julii divina providentia Papae II. anno septimo. Praefatum Decretum, & Constitutio antiqua confirmata fuit per Reverend. DD. Vicecamerarium, Praesidem, & Clericos Camerae Apostolicae, praesidentibus Romae in Camera Apostolica Venerabilibus viris DD. Jo. Baptista Broche Commissario Apostolico, & Aurelio Amerin. Notario Camerae Apostolicae, & me Melchior de Campania ejusdem Cam. Notario rogato. Et ne contingat quemquam de praemissis hæsitare, has praesentes litteras testimoniales fieri, & per ejusdem Camerae Apost. Notarium infra scriptum subscribi, Sigillique Nostri Camerariatus Officii jussimus, & fecimus appensione communiri. Datum Romae in Camera Apostolica die xi. Junii anno Domini 1513. Pontificatus D. Leonis Decimi anno ejus Primo.

In iudicio, & facultates Almae Urbis Gubernatoris, & Vicecamerarii.

LEO EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Dilecto Filio Magistro Amadeo Berruto Notario Praesentium nostro pro Nobis Romana Curia sive Ecclesia in Alma Urbe nostra Gubernatori salutem, & Apost. benedictionem.

Eti pro cunctarum Civitatum temporali dominio Sanctae Romanae Ecclesiae subiectarum prospero, ac felici regimine quantum N. bis ex alio conceditur, curam solemus, & vigilem gerere debeamus, de Nostra tamen Almae Urbis Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum cultore Domino N. JESU CHRISTO consecrata, ac Incolarum ejus, & Camerae Apostolicae officiorum diligenti administratione, tanto accuratius cogitare Nos convenit, quanto Orbis ipsa caput est Orbis, & in ea Altissimus Sacerdos principalem, ac praecipuam Sedem, ad quam de diversis Mundi partibus Christi Fideles conflunt in numero copioso, veluit collocari, & quae in eadem Camera peraguntur, inter graviora

dicta Ecclesia negotia solita sunt reputari
eaeque expedit solerti cura, & diligentia per-
tractari.

*Deputatio
Gubernato-
ris cum infra-
scriptis fa-
cultatibus.*

§. 1. Cupientes igitur, ut Urbs ipsa, ac
illius Cives, & Incolae peculiares nostri, &
praefata Ecclesia Filii, providi Gubernato-
ris potiantur regimine, & quae ad Camera-
riatus officium in Camera praefata pertinet,
ei per Camerarii nostri Locum tenentem,
seu Vicecamerarium ibidem exerceri soli-
ta sunt, ea qua expedit solerti cura, &
expediantur, ac de Te, qui Praelatus noster do-
mesticus ex istis, & in quo tamdiu tam do-
ctrinam singularem, quam fidei constantiam,
magnanimitatem, circumspectionem,
ac vitae integritatem, atque alias virtutes,
auctore Domino, cumulas esse cognoscimus;
sumentes in Domino fiduciam specialem,
quod omnia, etiam ardua, & difficilia, quae
ad honorem, & feliciem, ac prosperum
statum nostrum, ac Ecclesiae, & Sedis
praedictae pertinere cognoveris, divina fa-
viente clementia, laudabiliter exequeris:
motu proprio, non ad I uam, vel alterius pro-
te Nobis super hoc oblata petitionis instan-
tiam, sed de Nostra mera deliberatione, &
ex certa scientia. Te in Urbe ipsa, ejusque
districtu, & pertinentiis, generalem Gubernato-
rem, ac in Camera Apostolica Vice-
camerarium, ac Camerarii praefatae Camerae
Locum tenentem, cum cura, arbitrio,
potestate, honoribus, oneribus, pertinentiis,
& emolumentis consuetis ad Nostrum,
& dictae Sedis beneplacitum, auctoritate
Apostolica tenore praesentium constitui-
mus, & deputamus, quascunque alias com-
missiones de dictis Vicecamerariatus, &
Gubernatoriatus officiis alias factas harum
serie penitus revocantes.

*Causa crimi-
nalis cognos-
cendi.
Ad hoc vide
declarationes
indicatas in
rubrica per
L. 1. c. 1. c. 2.*

§. 2. Ac Tibi omnes, & singulas causas
committas, ac negotia per Nos, nostrasque
in forma Brevis litteras, siue alias commis-
siones quomodolibet in genere, vel in spe-
cie Gubernatori praedecessori tuo commis-
sas, iuxta illarum litterarum commissionem,
& tenorem prosequi. Et in omnibus aliis,
& singulis causis, etiam per Nos, & Vene-
rabilem Fratrem nostrum Raphaellem
Episcopum Ostiensem, Camerarium nostrum,
tanquam Vicecamerario commissis pro
tempore, & committendis Auditoribus, &
Locumtenentibus tuis, ac aliis de quibus Tibi
videbitur, vices tuas, etiam usque ad Sen-
tentiam diffinitivam inclusive, & cum po-
testate exequendi, quotiens Tibi placue-
rit, committendi, ac tam per Te ipsum;
quam per tuos Auditores, seu Locatenentes,
exercentes vices tuas in eisdem, & tam
in Civilibus, quam in criminalibus, & tam
spiritualibus, quam temporalibus causis, &
aliis quibuscunque negotiis, tam contra
Cives Romanos, quam Forenses Ecclesiasti-
cos, & Laicos, & Incolas, nec non Religio-
sos cujuscunque Ordinis, status, gradus,
conditionis, seu dignitatis existant, activè,
& passivè concernentibus, tam in Pala-

rio Apostolico, & in Burgo Sancti Petri, ac
in Castro nostro S. Angeli, nec non in Ca-
pitolo, quam alibi.

§. 3. Et ad reprimendum litium anfra-
ctus, nec non partium litigantium expen-
sas, indemnitates, & dispendiis parcen-
dum, in causis, & negotiis hujusmodi pro-
cedendi, etiam nullo penitus juris ordine,
seu dictae Camerae, & Curiae Romanae stylo
vel consuetudine servatis, sed sola facti ve-
ritate inspecta, de bono, & aequo, & pro
contingentia rerum, & qualitate facti, quan-
do cumque tibi visum fuerit, etiam de facto
manu regia, ac velo levato, etiam secun-
dum voluntatem, & beneplacitum, & dis-
positionem tuam, procedendi, & iudicandi,
& jus dicendi.

§. 4. Nec non occasione coram te Liti-
gantium, excommunicationes seu alias cen-
suras, & poenas contra eos promulgandi,
& relaxandi, & brachium etiam saeculare
exercendi etiam contra Romanos, & alios
supradictos quacunque auctoritate, & di-
guntate fungentes, & generaliter omnia
alia, & singula faciendi, dicendi, gerendi,
procurandi, quae in praemissis, & quae ad of-
ficium ipsum de jure, vel consuetudine, aut
alias quomodolibet pertinere dignoscun-
tur, & quae nos ipsimet in omnibus, & sin-
gulis praemissis facere possumus, & omnia
alia, & singula quae Vicecamerarii, & Gu-
bernatores, qui pro tempore fuerint, face-
re, mandare, ordinare, corrigere, exequi
soliti sunt, faciendi, mandandi, ordinandi,
disponendi.

§. 5. Et contra quascunque praedictas
personas, etiam nulla praecedente infamia,
nulloque processu inquirendi, easque cor-
rigendi, castigandi, & etiam usque ad ulti-
mum supplicium inclusive puniendi, ita
quod quamprimum citationem contra ali-
quem Civem Romanum, vel alium quem-
cumque ex praedictis quomodolibet delin-
quentem ad eus Domum factam, quoscun-
que alios Judices praeventisse censueris, ita
quod alii nullatenus contra eundem ut su-
pra citatum quomodolibet procedere pos-
sint, nec etiam per eos super poenis contra
deferentes arma, & alios delinquentes per
te indictis, vel comminatis, post illarum
incursum possit intromitti, sed absolutio,
vel condonatio aut remissio dumtaxat ad te
pertineant.

§. 6. Nec non delinquentes quoscunque
citandi, & citari faciendi etiam pro prima
vice, ad Domum solitae habitationis eorum,
quae perinde valeat, ac si fuissent personali-
ter apprehensi.

§. 7. Ipsosque delinquentes, vel rebelles
aut inobedientes pecuniarum, ac privatio-
nis officiorum, & aliis de quibus Tibi vide-
bitur, & placuerit poenis, condemnandi
multandi, & poenas ipsas, tam a jure com-
muni, quam ex Statuto, vel consuetudine,
aut alias quomodolibet impositas, & tam
corporis afflictivas usque ad ultimum sup-
plicium

*Summaris
Dec. proce-
dendi.*

*Excommu-
nicandi, &
brachium
saeculare ex-
ercendi.
Quo ad pri-
mum atten-
de Bullam
Vis. & A. C.
cur. in rubri-
ca impressi
per L. 1. c. 1.
c. 2.*

*Delinquentes
punendi pro-
vocate qua
ad alios in
poena ab eo
inducti vel
data pra-
ventionis.*

*Domus A.
tandi.*

*Poenas au-
gendi, & mi-
nuendi.*

plicium inclusive, quam pecuniaris pro modo culpæ, qualitateque delicti causæ, loci, & personæ augendi, & minuendi.

Statuti derogandi.

§. 8. Statuti Urbis totiens quotiens tibi videbitur, & placebit derogandi.

Edicta proponendi.

§. 9. Edictaque, ac decreta, proclamata, seu bannimenta, & statuta, quotiens tibi placebit, & sub quibuscunque pœnis, ac contra quoscunque faciendi, & quæcunque alia per quoscunque etiam per Nos edita, & edenda, interpretandi, mutandi, & alterandi pro bono pacis, & utilitate subditorum, & correctione delictorum, ac inductione bonorum morum, plenam, liberam, & omnimodam, auctoritate Apostolica renore præsentium, concedimus facultatem.

Nullitate in hac Curia non attendenda.

§. 10. Statuentes, Processus tuos, vel Auditorum, seu Locatenentium tuorum in causis præmissis, vel Sententiis ferendis, ob iuris ordinem, telamque judicariam, dictæque Cameræ, & Romanæ Curie stylium, vel consuetudinem, illis, non servatis per viam nullitatis, vel alias quomodolibet impugnari, seu revocari non posse.

Appellatio quando danda.

§. 11. Nec à processibus, & sententiis huiusmodi in causis civilibus usque ad summam decem ducatorum auri, & in causis criminalibus, & mercedum nullatenus per aliquem appellari, vel reclamari posse.

Tu code Sic. Causa non revocanda.

§. 12. Nec causæ à Te, vel Locutenentibus, seu Auditoribus tuis advocati possint, nisi motu proprio nostro, & te prius accessito, & audito.

Officiali omnes ei præstant.

§. 13. Mandantes præfato Camerario nostro, necnon dilectis filiis Prælati, Præsentibus, & Clericis Cameræ prædictæ Urbis Senatori, & Conservatoribus, & aliis ad quos spectat, & pertinet, ac spectare, & pertinere poterit quomodolibet in futurum, ut Te ad dictum officium ejusque liberum, ut præmittitur, exercitum, necnon honores, onera, & emolumenta huiusmodi recipiant, & admittant, ac in omnibus, quæ ad officium ipsum pertinent, tibi veluti personæ nostræ propriæ efficaciter pareant, obediunt, & intendant.

Si iudicari stare non tenentur.

§. 14. Volentes pariter, & statuentes, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine decernentes, quod in iis quæ per te, vel alium, seu alios per te deputandos, & subdelegandos tuo nomine in officio huiusmodi gerentur, ab aliquo cuiuscunque conditionis, seu auctoritatis existat, ullo unquam tempore, ullave occasione, causâ molestari aut quomodolibet inquietari valeas, nec tu, aut ipse de præmissis ullo unquam tempore rationem reddere, aut iudicari stare tenearis.

Irregularitas tua non incurrat.

§. 15. Et quod officium huiusmodi, per te, vel alios exercendo, & per quascunque captionem, detentionem, seu torturam quoruncunque Clericorum, vel privilegiatorum, contra quos etiam nulla præcesserit infamia, sed sola indicia nullas censuras, vel pœnas per comminationem, commissuram, vel impositionem pœnæ corporalis,

mutilationis membrorum, aut capitalis, ubi etiam sanguinis effusio fuerit faciendæ, vel fieri contigerit, aut si fortuito, vel alia quavis causa occurreret, vel in tortura, seu pitione per te, vel de mandato tuo faciendæ, aliqua membrum mutilari, aut aliquem ab hac luce migrare, seu sanguinis effusione fieri, ullam propterea irregularitatis, vel infamiae maculam, sive notam Tu, & tui prædicti incurrant, nec incurrere valeant, sed perinde sit, ac si talia comminatus non fuisset, ac tui Auditores, & Mandatarii non interfuissent.

Decretum irritum.

§. 16. Ac si per quoscunque reputari, tractari, & iudicari debere, decernentes ex nunc irritum, & inane quicquid secus super præmissis, omnibus, & singulis à quocunque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari.

Omnes Exequantur.

§. 17. Volumus etiam certis bonis rebus moti, & ita sub excommunicationis pœna lata sententiæ mandamus, quod Barisellus, & ceteri Exeutores in causis criminalibus, in quibus veniet mora inferenda, vel corporis pœna, seu sanguinis impendenda, teneantur mandata tuorum Locutenentium, seu Auditorum, qui in dictis causis sententiam tulerint, de tuo tamen mandato, ac commissioe facta, indilate exequi juxta illorum tenorem, quamvis per te ipsum manu propria non fuerint subscripta.

Hac Bulla capit præsentia sua.

§. 18. Mandantes ulterius, omnia, & singula præmissa in omnibus, & singulis causis, & negotiis, tam pendentibus, præteritis, præsentibus, quam futuris locum sibi vendicare, & effectum suum sortiri.

Contraria non obstant.

§. 19. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac statutis prædictis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque & indultis, ac litteris Apostolicis, etiam in forma Brevis per fal. rec. Julium Papa II. prædecessorem nostrum, populo Romano concessis, & per Nos confirmatis, innovatis, & etiam de novo concessis, quibus etiam ad illorum derogationem, de eis, eorumque totis tenoribus specialis specificæ, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per generales clausulas, ident importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda foret, illorum omnium tenores præsentibus pro expressis, & insertis habentes illis alias in suo robore permansuris, quod ad præmissa motu, & scientia similibus specialiter, & expresse derogamus, eaque quoad præmissa nemine volumus suffragari, ceterisque contrariis quibuscunque.

Hortatio desiderat officium exercendi.

§. 20. Tu igitur officium ipsum sic sollicite, fideliter, & prudenter studeas exercere ut tua possit apud Nos fidelitas, & prudentia, non immerito commendari, & ad majora tibi committenda promptius invitetur.

Dat. P. An. 2. die 21. Iulii.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1514. 4. Cal. Julii Pontificatus anno secundo.

Kkk

Refos

Reformatio Curiae Almae Urbis Gubernatoris, quo
ad causas civiles.

Edita An.
D. 1587.

SIXTUS PAPA V.

Motu proprio &c.

Exordium.

IN sublimi B. Petri Sede meritis licet imparibus superna dispositione constituti, agrique Dominici curae praepositi, id inter alia nostri muneris esse cognoscimus, ut singula circa omnes gradus, & hominum conditiones, deformata, ac depravata, providentiae nostrae ministerio corrigamus, & reformemus, praesertim Tribunalibus Almae Urbis nostrae, in quibus omnis juris ratio exigit, ut Iudices primum, studiosa vigilantia manuum munitia, & ordinata juris scientia, sint aliis praestantiores, Notarii quoque ad conscribenda acta deputati Mandatarii quoque, & alii Ministri vitae honestate, operola sufficientia, moderata mercedis exactione, compassivaque erga Pauperes benignitate, sint admodum ornati. Litigantesque demum, & eorum Procuratores, ultimum Omnipotentis Dei iudicium praecogitantes à perniciosis subtilitatibus, subterfugiis, intricacionibus, extorsionibus se abstineant, ut deformibus omnibus sublati, honesta sint omnia, & prava transeant in directa, ac ius, & iustitia salubriter, & aequa lance, ac minoribus quam fieri potest dispendiis, unicuique ministretur.

Marianus
per benedi-
ctum Vrbis
Gub. hac
sua Curiae
Reformatio-
nem edidit.

§. 1. Nos tamen, quia humanarum rerum fines excedere non valemus, tantaeque est Apostolici officii negotiorum moles, ut circa singula, per Nos ipsos, ejusdem Officii debitum exolvere non possimus, plurimum in Domino latati sumus, quod Venerabilis Frater noster Marianus per benedictus Episcopus Marturanen. & dictae Urbis nostrae, ejusque districtus generalis Gubernator, & Vicecamerarius à Nobis deputatus, huic nostrae sollicitudini respondens, Deique timore, & virtutis ac iustitiae zelo ductus, diversos abusus, quos in suo Tribunali irreplisse cognovit, tollere, & aliis quae inde irrepere potuissent, occurrere cupiens, sequentem suae Curiae Reformationem, circa causas civiles edidit, nobisque porrexit.

Gardian Mat-
theus eam
de mandato
Papae exami-
navit, & ab-
solvit.

§. 2. Et ideo cupientes Reformationem hujusmodi accuratè, & debita circumspicione absolvi, dilecto Filio nostro Hieronimo S. MARIE in Cosmedin Diacono Cardinali Matthaeo nuncupato, viro vitae integritate, litterarum scientia, longaque rerum, & Romanae Curiae experientia insigni, dedimus in mandatis, ut eandem Reformationem diligenter examinaret, suppleret, & corrigeret, & ille maturè omnibus visis, sigillatimque examinatis, nonnulla explanavit, nonnullaque etiam emendavit, & addidit, extremamque dictae Reformationi manum

adhibuit, Nobisque exhibuit, ejusque tenor talis est, videl.

Sequitur Reformatio de qua in rubrica.

§. 3. **D** Locum tenens Civilis Gubernatoris Almae Urbis pro tempore existentis unus, duntaxat, in futurum sit legum scientia, vitaeque probitate, & Romanae Curiae experientia insignis, & ex loco qui ab Urbe distet per quadraginta millia, oriundus. Qui omnes causas civiles, tam Commissarias juxta formam Commissionum, quam ordinarias, vel alias in ipso Tribunali introducendas, juxta suas facultates cognoscat, terminet, & decidat.

§. 4. Audientiam terminorum, pro quibus Litigantes pro certa hora citati non sint, in Sala Palatii Gubernatoris, circa horam vigesimam, pro Tribunali sedendo, teneat.

§. 5. Jus reddat singulis diebus, exceptis festivis de praeposito, aut consuetudine Almae Urbis necnon diebus Coronationis Pontificis viventis, ingressus Gubernatoris, Jovis, Lunae & Martis immediate ante Cineres, ac ipsius diei Cinerum totius hebdomadae sanctae, commemorationisque Defunctorum, & vigiliae Nativitatis Domini.

§. 6. Significationes per viam recursus concedendas, semper concedat cum clausula, Non tamen in contumaciam.

§. 7. In causis ordinariis, vel via ordinaria introducendis, etiam si ad probationem producantur Cedulae, jura, & instrumenta obligationum Cameralium, non relaxet Mandata executiva, (si respectu summæ, vel valoris rei, de qua agitur, dictae causae sint appellabiles) nisi elapsis decem diebus datis ad appellandum, & servatis solitis terminis ad docendum de legitima appellacione, & ejus legitima prosecutione, & constituto sibi de re judicata.

§. 8. Suspectus post litem contestatam, vel pro contestata habita, allegari non possit, nisi à Principalibusmet, vel eorum Procuratoribus ad id speciale mandatum habent, & ex certa causa per eos in actis specificata, & jurata, à Gubernatore pro legitima approbata.

§. 9. Ab ejus Sententiis diffinitivis appellatur ad Sanctissimum in causis appellabilibus, in aliis vero non appellabilibus, & in quibus de jure recursus datur, recurritur ad Gubernatorem, qui causas hujusmodi recursus, per seipsum, vel alium ab eo deputans, juxta suas facultates expediat.

§. 10. Qui deputandus, tam in ipsis causis recursus, quam in illis, in quibus in locum D. Locumtenentis, uti suspecti recusati, à Gubernatore deputabitur, & in causis quoque Commissariis in quibus ex rescripto Signaturae à Gubernatore similiter deputabitur, ea duntaxat emolumenta recipiat, quae ut mox dicetur, D. Locumtenens recipere poterit, & nihil penitus ultra, sub poenis ei indictis, Recursus, ut supra ad Gubernatorem à Locumt. decretis, & Sententiis petendi, infra decem dies

Reformatio
super.

Lorumte-
nentis cau-
sarum civi-
lium quib-
us casibus.

Audientia,
hora, & loc.

Diebus fe-
stivis.

Significatis
nomen, vigne
recursus.

Causae ordi-
nariis.

Suspecti.

Appellations
& recursus.

Iudice depu-
tato à Gu-
bernatore.

dias duntaxat peti debeant, & tunc executione non retardent, usquequo Gubernator hujusmodi recursus non admiserit.

§. 11. Sportulas D. Locumtenens non recipiat, nisi in illis causis Commissaris tantum, quæ auctoritate ordinaria, à principio ab eo cognosci non potuissent, in quibus circa quantitatem servet taxam sel. recordationis Pii Papæ Quarti. In cæteris verò causis quibuscunque sportulas nullo modo accipiat, etiam à sponte dantibus, sed earum loco ultra commodam habitationem, quam in dicto Palatio, pro se, suisque fervientibus habere debeat, & ultra scuta auri in auro quinque, à quolibet ex duobus Notariis causarum civilium hujus Curia, ipsi tantum D. Locumtenenti quolibet mense in ejus principio solvenda, percipere possit solum unum pro singulis infrascriptis expeditionibus, videlicet. Pro quolibet Mandato executivo, non tamen in contumaciam. Pro quolibet Arresto in carceribus, Mandato de excarcerando, significatione dotale, aut vigore termini, aut in vim litis pendentiæ, aut litis finitæ, aut stante deposito, vel negatione, Aut data cautione de stando juri, & judicatum solvendo concessa, Et etiam pro quolibet Citatione, vel inhibitione, vigore Commissionis, aut extra Curiam decreta. Dummodo in quolibet ipsorum casuum agatur de re vel summa scutorum auri septem, qui constituunt Julios septuaginta septem.

§. 12. Alioquin prædictus D. Judex poenas in Pii Papæ IV. constitutione de reformatione Tribunalium contentas, incurrat.

§. 13. Notarii teneant intus, vel juxta dictum Palatium, eorum officia separata, & in locis ita distantibus, ut Collitigantium tumultus nullum asserre possit impedimentum.

§. 14. In causis Tribunalis, neque officio Procuratoris, vel Solicitatoris fungantur, neque alio quovis modo se intromittant.

§. 15. In eorum mercedibus recipiendis servant omnino taxam Pii Papæ Quarti, quia in ea omnis est casus examinis Testium super Articulis absque interrogatoriis, ideo tali casu Notarii recipiant pro hujusmodi examine cujuslibet Testis, bononensis octo usque ad scuta decem, & bononensis quindecim usque ad quamcunque summam, & non ultra.

§. 16. Citationes, & alias Mandatariorum, & Corserum relationes, nullatenus in actis apponant, nisi Curiores, & Mandatarii eas in cartulis octave partis solii prius subscripserint, & supra subscriptiones nomen Notarii causæ appositum fuerit.

Citationes, & alios actus pro aliquo, vel contra aliquem non recipiant, nisi tam Actoris, quam Rei nomen cum cognomine, aut exercitii, habitationisque designatione specificè in eis exprimatur.

Citationes ad videndum mandari confi-

gnari pignora, non recipiant, nisi appositum sit, etiam ad videndum mandari subhastari.

§. 17. Manualia Citationum, & manualia protestationum, separatim, & distinctè teneant.

§. 18. Expeditionum libros duos habent, in quorum uno distinctè, & ordinatim adnotare debeant omnes significationes per viam recursus concedendas, cum expressione nominis Collitigantium, & Curiarum, à quibus Dominus Locumtenens recursus, juxta suas facultates, concedet, ac etiam summam vel valoris rei de qua agitur, necnon, & omnia Sequestra, & Monitoria, ex quavis causa decernenda. In altero autem adnotare debeant omnia Mandata executiva, non tamen in contumaciam; Et omnia Arresta, Mandata de Excarcerando, significationes dotales, aut vigore termini, aut in vim litis pendentiæ, aut litis finitæ, aut stante deposito, vel negatione, aut data cautione de stando juri, & judicatum solvendo, concessas, & omnes Citationes, vel inhibitiones vigore Commissionis, aut extra Curiam decretas, dummodo in quolibet ipsorum casuum agatur de re, vel summa scutorum auri septem.

§. 19. Listas expensarum non conficiant, neque propterea mercedem aliquam, etiam à sponte dantibus, recipiant, nisi prævio D. Locumtenentis decreto, & ejusdem subscriptione in calce citationum, ad videndum taxari expensas, apponenda.

§. 20. Examen Testium scribere possint duo tantum Notarii pro quolibet officio, quos Gubernator pro tempore approbaverit, & non alii.

§. 21. Decreta aliqua ex seipsis Notarii non conficiant, sed citationes omnes D. Locumtenenti in Audientia publicè legant, ab eoque decreta sumant, & deinde in actis apponant.

§. 22. Mandata suspensionis fugæ scribere nequeant, nisi prius Domino Locumtenenti jura producta, vel probata ostenderint, illaque postea mandata decreverit.

§. 23. Juramenta suspensionis fugæ, ab aliis quam Principalibusmet, vel personis ad id speciale Mandatum habentibus, non recipiant.

§. 24. Sequestra non scribant, etiam in causis mercedum, nisi executionem mandatorum, servatis servandis relaxatorum, vel nisi docto de credito, etiam extrajudicialiter arbitrio D. Locumtenentis, juratoque de dilapidatione aut fugæ suspitione.

§. 25. Advocatos, Procuratores, & Solicitatores, pro fidejussoribus occasione litium dandis, nullo modo recipiant.

§. 26. Significationes per viam recursus concedendas non scribant, nisi cum clausula, Non tamen in contumaciam. Alias verò significatione non scribant nisi vigore termini, aut nisi productis juribus, vel probationibus super solutione, aut nisi stante

pendentia litis, live lite finitiva, vel nisi data cautione de stando juri, & judicatum solvendo, quando essent relaxata mandata suspensionis fugæ, pro executione judicii, aut nisi stante negatione contra mandata in contumaciam relaxata.

Responsiones ad articulos.

§. 27. Responsiones ad articulos, & iuramenta super partitis decisivis, coram D. Locumtenente tantum recipere possint, & debeant, nisi ipse aliter decreverit, ex causa infirmitatis, aut alterius legi timi impedimenti Collitigantium.

Notariorum contravenientium poenæ.

§. 28. Quicumque ex Notariis, live Astuariis in eorum Officiis scribentibus, in aliquo præmissorum contraverit, pro qualibet vice poenam scut. 25. aliasque poenas pecuniarias, & corporis afflictivas, pro modo excessus à Gubernatore arbitrandis, incurrat, damnaque & interesse Partibus reficere cogatur.

Mandatariorumque circa citationes.

§. 29. Mandatarii hujus Curiae citationes, & alias relationes in scriptis dumtaxat referre debeant, exprimendo an personaliter, vel Domi copia dimissa, vel affixa, & an ad statim, vel ad hodie per totam, seu ad primam, vel aliam diem fecerint.

Citationes, Intimationes &c. personaliter, aut Domi dimissa copia, non exequantur post secundam horam noctis, per affixionem autem, non nisi de die, & tunc in relationibus exprimant fecisse de die dimissa copia affixa in tali loco.

In citationibus, tam Actoris, quam Rei nomen, cum cognomine, vel cum exercitii, habitationisque designatione exprimant.

In citationibus ad videndum mandari consignari pignora, apponant etiam, & videndum mandari subhastari.

Taxa offerentium.

§. 30. In eorum mercedibus recipiendis servant eorum taxas, ultra quas, etiam à sponte dantibus, nihil omnino accipiant.

Pignorum.

§. 31. Pignora omnia ab Executoribus quibuscumque eis consignanda, ordinatim singulariter adnotare debeant in eorum libris, exprimendo rerum qualitates, & quantitates, & nomen Executoris, & Collitigantium. Pignora subhastanda, publicè in loco commodo, ad id per Gubernatorem deputando, tenere debeant, à die quo receperint Mandata de subhastando, usquequo receperint mandata de Deliberando, Oblationes recipiendas adnotare debeant in eorum libris, cum appositione anni, mensis, & diei, ac expressione nominis, cognominis, exercitii & habitationis Offerentium. Non recipiant oblaciones quuscumque Officialis hujus Curiae, nec eis Servientium, neque Mandatarii, Affinium vel Consanguineorum, usque ad tertium gradum.

Eorundem contravenientium poenæ.

§. 32. Quicumque, in aliquo præmissorum contraverit, poenam scutorum decem pro qualibet vice, aliasque poenas pecuniarias, & corporis afflictivas, privationisque Officii, pro modo excessus à Gubernatore arbitrandas, incurrat, damnaque & interesse partibus reficere compellatur.

§. 33. Procuratores non possint aqualiter exigere nomine suorum Principalium etiam ab Urbe absentium, & vigore mandatorum ad exigendum, aliqua bona, res, & pecunias, à quavis persona, in causis, & negotiis ipsius Tribunalis, nisi prævio Gubernatoris decreto, gratis desuper interponendo. Et qui contraverit, officio Procuratoris omnino privetur, penamque pecuniariam Gubernatoris arbitrio solvat.

Reformatione Tribunalis in causis et alij.

§. 34. Executores quuscumque Curiae mandata hujus Tribunalis exequentes, nihil ultra eorum taxam, etiam à sponte dantibus recipiant, & nisi post factam executionem live capturam.

Executores quoque circa taxam.

§. 35. Mandata civilia non exequantur de nocte, neque de die festivo, nisi sint suspensionis fugæ.

Executionis tempus.

Cautiones in executione Mandatorum nullatenus recipiant, sed executiones realiter vel personaliter, prout in mandatis continetur, exequantur, pignoraque Baroncello hujus Curiae infra biduum consignent, describique faciant in libro, quem præfatus Baroncellus ad id specialiter tenere, in eoque adnotare debeat qualitates, & quantitates rerum sibi consignatarum, & nomen Executoris consignantis.

§. 36. Restituat quilibet Executorum prædictorum executiones, live bona in executione capta gratis, quotiescumque D. Locumtenens mandaverit.

Pignorum quoque restitutione.

§. 37. Quicumque in præmissis contraverit, officio suo privetur, & pro modo excessus corporalibus poenis Gubernatoris arbitrio plectatur, damnaque & interesse Partibus reficere cogatur. Pro quibus damnis, & interesse, quilibet Baroncellus quuscumque Curiae pro suis Executoribus, & Birruariis obligatus sit.

Contravenientium poenæ.

§. 38. Nos itaque volentes Reformationem hujusmodi, tam maximo labore, & tam matura discussione, ad publicam maximè Collitigantium utilitatem, Tribunalisque dictæ Urbis Gubernatoris directionem, ut præfertur, digestam, perpetuè, inviolabiliterque observari. Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque Apostolica potestatis plenitudine, prædictam Reformationem, omniaque, & singula in ea contenta, tenore præsentium, auctoritate Apostolica confirmamus, & approbamus. Quinimmo eandem Reformationem, in eaque contenta quacumque motu, & auctoritate prædictis, Nos de novo statuimus, decernimus, & ordinamus, & per præfatum nostrum & pro tempore existentem Urbis Gubernatorem, ejusque in Civilibus Locumtenentem, ac Procuratores, Notarios, Mandatarios, Litigantes, Executoresque live Birruarios, & alios quoscumque, exactissime perpetuoque servari præcipimus, & mandamus penasque in d. Reformatione appositae de novo contravenientibus quibuscumque & pro qualibet vice apponimus, & infligimus.

Confirmatio hujus Reformationis.

Clausula
sublata.

§. 39. Decernentes omnia quæ contra dictæ Reformationis formam & tenorem, decreta, acta & gesta fuerint, nulla, invalida, & exorta, & subreptitia, nulliusque roboris & momenti, fore & censei, nemini que propterea suffragari posse vel debere. Et ita per quoscunque Iudices & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, in quavis causa & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & diffiniri debere. Irritum quoque, & inane, quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula
derogatoria.

§. 40. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac stylo, consuetudine, ac quocunque temporis cursu, etiam immemorabili roboratis, privilegiis, & indultis, tam ipsi Tribunali Urbis Gubernatoris, vel ipsi Gubernatoribus & Locumtenentibus, quam Notariis, Mandatariis, eorumque Collegio & Collegiis, aliisque quibuscunque personis, quocunque generali vel speciali nota & expresse dignis, & quomodocunque, & qualitercunque privilegiatis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus etiam consistorialiter, sub quibuscunque tenoribus & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere vel in specie, & alias quomodolibet, per Nos concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, specialis specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquiritur forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi præsentis pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice duntaxat specialiter & expresse derogamus, & quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & litteris Apostolicis, generalibus vel specialibus, quorumcunque tenorem existant, per quæ præsentis non expressa, vel totaliter non inserta, effectus illius impediri valeant quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum habenda esset mentio specialis, ceterisque contrariis quibuscunque.

In fine publicandi.

§. 41. Ut autem præsentis Motus proprius ad omnium noticiam deducatur, ac omnes quorum interest, ac interesse poterit, afficiatur, volumus & mandamus, illius copiam in Cancellariæ Apostolicæ, seu & Curie Reverendissimi Urbis Gubernatoris valvis, ac in Acie Campi Floræ affigi, & ibi relicta ejus copia, aliquandiu detineri.

Signatura
sola sufficit.

§. 43. Volumus item quod præsentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique

fidem faciat, in iudicio & extra, regula quocunque contraria non obstante.

§. 43. Quodque ejus transumptis, Notarii publici manu subscriptis, & alicujus personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ sigillo signatis, plena & indubitata fides, eaque prorsus adhibeatur, in iudicio & extra, quæ præsentis adhiberetur, si foret exhibitus vel ostensus.

Fides transumptorum.

Fiat Motu proprio F.

Papa subscript.

Et cum absolute à censuris, ad effectum &c. & de confirmatione approbatione, statuto, ordinatione, præcepto, mandato, inflictione decretis, derogatione, voluntate, aliisque præmissis, quæ hic pro sufficienter repetitis ad partem habeantur, in forma gratiosa latissime exten. & cum opportuna, si videtur, Iudicum executorum deputacione, qui assistant &c. cum potestate citandi, &c. inibendi, aggravandi &c. invocato &c. secularis, ac derogatione dietarum, non tamen trium, etiam latissime exten. Et si videbitur literas desuper etiam per Breve S. V. &c. in præmissorum omnium & singulorum, etiam qualitat. invocat. denominat, nuncupat, annexis, aliorumque necessariorum majori & veriori specificatione & expresse, expediri possit, &c. simul vel ad partem, etiam in una non facta mentione de alia, vel aliis expediendi. &c.

Clausula
rum repetitio.

Fiat F.

Anno à Nativitate Domini 1587. indictione 15. die vero 1. mensis Decembris, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Sixti Divina providentia Papæ V. An. ejus 3. supradictæ literæ in valvis Cancellariæ Apostolicæ, & Curie Reverendiss. D. Urbis Gubernatoris, & in Acie Campi Floræ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, juxta formam illarum Alex. Parabiacus mag. Cursi.

Pap. Pon.
Anno 3. de
Decemb.

In iudicio & facultates Theaurarii Generalis R. C. A. & Collectoris Spoliorum ad eandem Cameram spectantium.

SIXTUS EPISCOPUS Servus Servorum Dei.

Dilecto filio Magistro Bartholomæo Cassio Clerico Romano, V. l. D. Camera Apostolicæ Theaurario Generali ac Cappellano & familiaris Nostro. Salutem & Apostolicam benedictionem.

Preamium.

IN conferendis præcipuis Romanæ Curie & Cameræ Apostolicæ Officiis, illud potissimum Nobis curæ est, ut juxta commissum nobis desuper Apostolicæ servitutis munus, salubri directioni, indemnitati, & conservationi ærarii Apostolici opportune consulatur, utque illius administratio talibus Personis committatur, quarum opera, studio, industria, ac fide, bonæ res & jura prædictæ Cameræ proinde, ac diligenter conserventur & augeantur.

Kkkk 3 §. 1. Cum

*Officiu The-
saurarius
vacans.*

*Cassa sacri-
lia laudabi-
lis qualita-
te referun-
tur, & Offi-
cium The-
saurariae, ac
Collectoriae
spoliarum, ac
fructuum, &
proventuum
Beneficio-
rum, Eccle-
siarum, &
Monasterio-
rum in uni-
versa Italia,
& honorum
in Urbe &
 toto statu
Ecclesiastico
vacantium
aliisque illi
annecti cum
juribus & e-
molumentis,
ac gratiis
Prædecessori-
bus Thesau-
rarii seu Col-
lectorie con-
cessis confer-
tur in perso-
na Rationa-
lii Romani.*

§. 1. Cum itaque officium Theſaurarii generalis ejuſdem Camere, quod dilectus filius noſter Guido Sanctorum Coſmae & Damiani diaconus Cardinalis Pepulus nuncupatus, tempore aſſumptionis per Nos de perſona ſua ad Cardinalatus honorem facta nuper obtinebat ex eo quod Nos ipſum officium per aſſumptionem huiusmodi vacare decrevimus, vacaverit, & vacet ad præſens.

§. 2. Nos ad generis nobilitatem, eximiamque doctrinam, nec non fidei ac iuſtitiae zelum, integritatem, ac ſingularem probitatem, cæteraſque virtutes, quibus tu qui Notarius Apoſtolicus de numero participantium & Camere præſatae Clericus, & in utraque Signatura Noſtra Referendarius ac Præſatus Noſter domeſticus exiſtis, & ex nobili Caſorum proſapia, ex qua quamplurimi S. R. E. Cardinales, Epilcopi, Prælati, et aliae egregiae perſonae de Sede Apoſtolica benemerentes hæcenus prodierunt, et in dies prodeunt, originem trahis, clare dignoſceris, Noſtra dirigentes conſiderationis intuitum, & indubie ſperantes quod ea, quæ tibi duxerimus committenda, ſumma cum prudentia & exacta diligentia exequeris, quodque, dextera Domini tibi aſſiſtente propitia, dictum officium poteris laudabiliter exercere, dignum quin potius debitum fore cenſemus, ut Perſonam tuam Nobis & Apoſtolicæ Sedis admodum devotam, condignis honoribus & gratiis proſequamur. Te itaque à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque Eccleſiaſtica ſententiis, cenſuris, & penis, à ſure vel ab Homini, quavis occasione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtis, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, Motu proprio non ad tuam, vel alterius pro te Nobis ſuper hoc oblata petitionis inſtantiam, ſed de mera liberalitate, & ex certa ſcientia Noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, dictum officium per aſſumptionem prædictam, ſive alio quovis modo quem haberi volumus pro expreſſo, aut ex alterius cujuſcunque perſona vacans, cum officio Collectoriae etiam generalis ſpoliarum, ac fructuum, & proventuum quorumcunque Beneficiorum Eccleſiaſticorum, nec non Eccleſiarum & Monasteriorum in univerſa Italia, ac honorum in Urbe & toto ſtatu Eccleſiaſtico vacantium, aliisque illi annexis, nec non omnibus, & ſingulis illius honoribus, privilegiis, nec non ex diſmembratione et ſeparatione (quinque millium ſcutorum annuorum moneta ex fructibus dicti officii Theſaurariae per Nos nuper, ex certis cauſis animum Noſtrum moventibus facti, Monti Theſaurariae per Nos nuper erecto applicatorum, prout in Noſtris inde conſectis litteris plenius contineatur remanentibus) iuribus, regalibus, et emolumentis quibuſcunque, ac facultatibus, iurisdictionibus, exemptionibus immunitatibus, præ-

minentiis, antelationibus, prærogativis favoribus, indulgentiis, & gratiis tam eidem Guidoni, quam dilecto filio Noſtro Benedicto Sanctae Mariae in Conſtmedin diacono Juſtiniano nuncupato Cardinalibus, dum in minoribus conſtituti huiusmodi officium Theſaurariae obtinerent, quam cæteris omnibus ante eos generalibus Theſaurariis & Collectoribus per quoscumque Romanos Pontifices prædeceſſores Noſtros, ac Nos & Sedem prædictam in genere vel in ſpecie, ac aliis quomodolibet conceſſis, confirmatis, extenſis, & innovatis, ac aliis ad Theſaurariae generalis, & Collectoriae huiusmodi officia, de iure, fundatione, privilegio, uſu, conſuetudine, vel alio quocunque modo & titulo pertinentibus, cæteriſque omnibus, & ſingulis quibus Benedictus & Guido Cardinales prædicti dum huiusmodi officium Theſaurariae obtinuerunt, & alii quicunque eorum in officiis huiusmodi Anteceſſores, tam antiquis quam modernis temporibus uſi, potiti, & gaudi fuerunt, ac uti potiri, & gaudere poterunt, ſeu etiam debuerunt, ſive de illis per litteras Apoſtolicas, vel Patentes, aut ſcripturas, ſeu libros Camerales, vel quacunque alia publica vel privata documenta, fidem tamen facientia, appareat, quæ omnia & ſingula illorum tenores præſentibus pro expreſſis ac de verbo ad verbum inſerſis haberi volumus, harum ſerie inſerſis haberi volumus, confirmamus, approbamus, & innovamus, Tibique de novo concedimus, ita ut illis, omnibus & ſingulis, uti, potiri, & gaudere liberè, & licitè valeas, in omnibus, & per omnia, ac pariſormiter & abſque ulla proſus differentia, perinde ac ſi per præſentes ſpecialiter & expreſſe conceſſa fuiſſent, eadem tibi auctoritate concedimus & assignamus, Teque ad Theſaurariae & Collectoriae officia huiusmodi, illorumque liberum exercitium ex nunc recipimus, & admittimus, ac in locum dicti Guidonis Cardinalis, quo ad officia huiusmodi, ſubſtituimus & ſubrogamus, ac Noſtrum Sedis ac Camere prædictae Theſaurarium generalem conſtituimus, & deputamus, ac per dilectos filios ejuſdem Romanae Eccleſiae Camerarium, præſataeque Camere Praſidentes, Clericos, alioſque, ad quos ſpectat & ſpectabit, tam in eadem Camera quam alibi recipi & admitti, Tibique de iuribus, regalibus, ſocialibus, taxis, proventibus, obventionibus, & emolumentis quibuſcunque, ad Theſaurariae & Collectoriae officia huiusmodi quomodolibet ſpectantibus, (dictis quinque millibus ſcutis, ut præſertur, diſmembratis pro eadem Camera remanentibus) integrè reſponderi mandamus.

§. 3. Tibique quod in eadem Camera, aliisque actibus Cameralibus, ac quibuſcunque aliis locis in loco ſolito poſt Vicecamerarium immediatè, ſed in Cappella noſtra, & quibuſcunque ſeſſionibus, proceſſibus, & quibuſcunque actibus, tam publicis

publicis, quam privatis; in nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis conspectu, & presentia, vel etiam absentia faciendis, ante omnes Episcopos, primates, & Patriarchas, immediatè tamen post Auditorem causarum curiæ Cameræ huiusmodi, sedere, & incidere.

Et insignatur Graziæ.
§. 4. Ac in nostra, & pro tempore existentis Romani Pontificis Signatura continuo intervenite, & assistere.

In congregacionibusque de interesse Cameræ tractantibus.
§. 5. Ac in nostra, & quibuscunque Cameris, & Congregationibus, interesse Cameræ prælati live generaliter, live particulariter concernentibus, vocari, & adesse ac intervenire.

Facultas agendi cum Papa de offibus Cameræ conceditur.
§. 6. Nec non capitula, & conventiones appaltum, & iurium dictæ Cameræ, ac apochas super illorum, & aliorum iurium concessione in dicta Camera consignandas, servato stylo in eadem Camera servari solito, per te ipsum ad Nos referre possis, & debeas, auctoritate, & tenore prædictis indulgemus.

Penso domus ex cultus famulatus assignatur.
§. 7. Nec non scuta ducenta propensione Domus, ac victum quotidianum Thesaurarii generalibus, pro ipsis, & pro octo eorum familiaribus, ac duobus equis prælati solita.

Preventusque Spoilorum.
§. 8. Ac omnia, & singula iura, obventiones, proventus, salaria, regalia spoliolum, etiam cum diversis Capitulis, & Cleris secularibus hæcenus cum dicta Camera compositorum, & in posterum componendorum.

Bonarum etiam vacantium, ac reddituum non expeditis litteris, aut aliis male perceptorum.
§. 9. Ac bonorum vacantium, nec non reddituum, & proventuum, litteris non expeditis, aut alias male, & indebitè, ac contra formam Constitutionis felicis recordationis Bonifacii Papæ Octavi, & Julii Secundi, Tertii, & aliorum quorumcunque Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum perceptorum.

Illiciteque negotiatione.
§. 10. Ac etiam illicite negotiationis per quasvis personas quavis auctoritate fungentes, nunc, & pro tempore factæ & aliorum iurium, & fructuum inferius declarandorum decimas, taxas, & etiam emolumenta, ordinaria, & extraordinaria, undecumque, & quomodocumque provenientia, quæ pro tempore existentem dictæ Cameræ Thesaurarium, et Collocatorem spoliolum, ac fructuum, et bonorum ad eandem Cameram spectantium, exigi, et levare consueverunt, et quocumque titulo, vel causa consueverunt, seu etiam potuerunt, et debuerunt.

Excipiuntur preventus per Nuncium Regni Neap. percipi, vel quatuor Cellarum Annatarum assignatis Greg. XIII.
§. 11. Dempstis tamen his, quæ per nunc, et pro tempore existentem nostrum, et Sedis prædictæ in Regno Neapolitano, tam citra, quam ultra Pharium, Nuncium, hæcenus percipit, et colligi consueverunt, nisi compositionem, aut causæ terminationem in curia fieri contingat, quo casu decima Tibi debeatur, nec non proventus quatuor Cancellariis annatarum perperam memoratum Papam XIII. etiam prædecessorum

rem nostrum constitutis, & assignatis, ad quacumque summam ascendant, consequi exigere, & levare, ac realiter, & cum effectu percipere possis, & valeas.

Spolia in Italia eidem Thesaurario assignantur.
§. 12. Ac tam in Urbe, ejusque districtu, dominioque temporali ejusdem Romanæ Ecclesiæ, quam tota Italia, omnia, & quæcunque bona mobilia, & immobilia, ac semoventia, nec non spolia aliaque res, & bona quomodolibet nuncupata.

Fructus Beneficiorum male percepti.
§. 13. Nec non fructus, redditus, & proventus menfarum Abbatialium, Episcopaliū, Archiepiscopaliū, Patriarchalium, & aliarum etiam parochialium Ecclesiarum, & monasteriorum quorumcunque Beneficiorum quomodocumque, & qualitercunque qualificatorum, ex quoquis titulo etiam infecto, aut alias male, & indebitè perceptos.

Bona quæque modo vacantia.
§. 14. Nec non bona sine hæreditibus decedentium, aut alias in curia prædicta, vel extra eam ubique quomodolibet vacantia.

Illegitima relicta contra Bullam Greg. XIII. Pii V.
§. 15. Et de quibus contra Constitutionem recolendæ memoriæ Pii Papæ Quinti similiter prædecessoris nostri contra illegitimos, etiam disponi contigerit, aut jam dispositum fuerit.

Male acquisita.
§. 16. Aut ex causa illicitæ negotiationis, vel alias male acquisita.

Relicta per Religiosos extra claustra degentes, contra Bullam Greg. XIII. nunc. 42.
§. 17. Et quæ ab Apostolicis, aut aliis extra claustra degentibus Religiosis, tempore eorum obitus detinentur, & possidentur, quæque per obitum ipsorum apostatarum, & aliorum Regularium extra claustra suorum Monasteriorum existentium, & alias contra formam litterarum dicti Gregorii prædecessoris desuper editarum.

Acquisita de fructibus Beneficiorum, de quibus legitime dispositum non fuit.
§. 18. Ac etiam illa, nec non ædificia, & loca quæ ex fructibus, redditibus, & proventus Ecclesiasticis profecta, ædificata, refecta, & restaurata fuerint, seu alias ex eisdem fructibus, redditibus, & proventus quomodolibet provenierint per obitum quorumcunque personarum Ecclesiasticarum beneficia Ecclesiastica etiam simplicia, de quorum tamen simplicium fructibus, vel ex privilegio Apostolico, vel ex consuetudine legitime præscripta, dispositum non fuerit, tam in titulum quam administrationem obtinentium, secularium, & quorumvis Ordinum Regularium, quavis etiam Pontificali dignitate fungentium in omni Italia parte pro tempore decedentium.

Bona non residentium.
§. 19. Nec non quarumvis personarum, beneficia personalem residentiam requirientia obtinentium, extra eandem residentiam ac ubilibet, etiam in dicta curia decedentium remansura, etiam in auro, argento, gemmis, & aliis præiosis rebus cuiuscunque generis, qualitatibus & speciei fuerint.

Fructus Beneficiorum reservatorum, vel assessorum pro tempore, quæ vacantia &c.
§. 20. Ac etiam fructus, redditus, & proventus menfarum Ecclesiarum, & monasteriorum in ipsius Cameræ libris taxatorum, nec non beneficiorum etiam in diec. quæ pactum cum dicta Camera iniverunt ex quacunque

Ad hoc habet
etiam Pii IV.
constit. 32.
fol. 46.

cumque causa Sedi prædicti reservatorum seu affectorum ex die vocationis usque ad diem præfectionis, seu provisionis, & adepta possessionis illorum, seu commendæ de illis faciendæ, quos omnes fructus, redditus, & proventus, ad Nos, & dictam Cameram spectare, & pertinere volumus, & decernimus eidemque Cameræ applicamus, & appropriamus.

Fructusque
omnes male
percepti.

§. 21. Nec non omnia, & quoscunque bona relicta, & quoscunque huiusmodi fructus, redditus, & proventus male perceptos, quoscunque qualitatibus, & quantitatibus fuerint, etiam percipere, exigere, & recuperare possis, & valeas.

Facultas
sancti
datur, proce-
dendo etiam
ex officio in
premissis, &
contra excom-
municatos.

§. 22. Ac etiam tam ex officio Curæ tuæ, seu Cameræ prædictæ, illique adhaerentium, quam etiam ad solam instantiam denunciantium, seu Instigatorum inquirendi, & investigandi omnibus viis, & modis, tam super illis, quam aliis quibuscunque spoliis, quæ hæcenus ex bonis relictis, & fructibus huiusmodi per similia personarum obitum aut alia, ut præfertur, seu quomodolibet remanserunt, & indebitæ quoscunque prætextu usurpantur, & usurpari contigerit, nostro, & dictæ Cameræ nomine colligere, percipere, & exigere, etiam cum facultate pro faciliiori inquisitione quoscunque personas quoscunque dignitatis, status, gradus, ordinis, & præminentie fuerint etiam exemptis.

Officialesque
ad reddend-
um variam
regendi.

§. 23. Nec non præteritos, & pro tempore existentes Collectores, & Subcollectores, vel Officiales, coram te, vel alio, seu alius à te deputando, seu deputandis, ad reddendum computum, & rationem de administratis exactis, & receptis ab eisdem.

Testes ad se
examinan-
dum assignan-
dum.

§. 24. Illosque, quorum testimonio indigere cognoveris, ad se examini subijciendum.

§. 25. Et spoliis, ac fructuum, reddituum, & proventuum, ac bonorum huiusmodi occupatores, & detentores ad spolia, fructus, redditus, & proventus huiusmodi restituendum, & relaxandum.

Illosque arbi-
trio suo ven-
dendi.

§. 26. Ac Tibi ad effectum vendendi, subastandi, deliberandi, distrahendi, et alienandi, arbitrio tuo, in vim huiusmodi facultatum, prout tibi visum fuerit, ac etiam absque aliqua subastatione, seu incantu, et absque interventu, et instantia alterius Officialis, etiam prædictæ Cameræ pro tempore existentis Commissarii, in pecuniam convertendi, illa consignandum, et solvendum.

Delinquentes
in præ-
missis puni-
endi.

§. 27. Illosque qui in præmissis, vel circa ea, quomodolibet deliquerint, etiam ad personaliter, coram te, seu à te deputando, vel deputandis huiusmodi comparandum, sub confiscationis bonorum, et privationis beneficiorum, inhabilitatisque ad illa, et alia in posterum obtinenda, ac etiam pecuniariis, quæ Tibi videbuntur, ac demum excommunicationis, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis, tuo arbitrio infligendis, moderandis, et applicandis,

monendi, citandi, & compellendi, ac etiam carceribus mancipiandi, ac quoties Tibi videbitur relaxandi, Contradictores quoscunque, & rebelles, ac contumaces, poenas, ac censuras prædictas incurrisse declarandi, illasque etiam sæpius aggravandi, auxiliumque brachii secularis invocandi.

§. 28. Ac super eisdem spoliis, fructibus, redditibus, & proventibus, ac bonis, toties quoties Tibi videbitur, cum quibusvis personis, quacunque auctoritate fungentibus, componendi, & concordandi, ac solventes de compoitis, & soluti per eos, ac de receptis quietandi, liberandi, nec non ad correptos, si id humiliter petierint, a censuris, & poenis, pravia satisfactione, simpliciter, & etiam alias cum reincidencia, seu ad cautelam, seu ad effectum agendi, absolvendi, & liberandi, ac a carceribus relaxandi.

§. 29. Et in præmissis omnibus, & singulis, etiam summarie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura iudicii, sola facti veritate inspecta, etiam privative quo ad alios quoscunque, quavis auctoritate fungentes, & futuros, procedendi, & sententiandi sineque debito terminandi.

§. 30. Causasque huiusmodi, etiam cum omnibus, & singulis incidentibus, connexis, & annexis, à quibuscunque aliis Iudicibus ordinariis, & delegatis, quacunque auctoritate fungentibus, & etiam causarum Palatii Apostolici Auditoribus, seu Locatenentibus, vigore suæ ordinariæ jurisdictionis ac facultatis reasumendi, ac illis, aliisque, quicunque, quibus opus fuerit, etiam sub censuris Ecclesiasticis, & pecuniariis poenis, tuo arbitrio imponendis, moderandis, & applicandis, inhibendis, ipsasque censuras, & poenas, quoties opus fuerit, incidisse declarandi, aggravandi, & reaggravandi.

§. 31. Nec non Vicethesaurarium, aut Locumtenentem generalem, ac unum (seu plures Auditores loci tui, cum simili aut limitata potestate, toties quoties Tibi expedire videbitur, & ad omne tuum beneplacitum, deputandi, constituendi, & faciendi ac revocandi, nec non quoscunque Collectores, Subcollectores, Commissarios, Subcommissarios ac Depositarios, & Excollectores pecuniarum, & iurium dictæ Cameræ, seu alios Officiales hæcenus deputatos, seu deputandos, revocandi, seu confirmandi, & alios quoscunque illorum loco per tuas litteras tuo sigillo munitas in quibuscunque Civitatibus, oppidis, terris, & locis deputandi, & subdelegandi, toties quoties Tibi videbitur expedire, cæteraque omnia faciendi, gerendi, & exequendi, quæ in præmissis, & circa ea necessaria fuerint quomodolibet, & opportuna, plenam Tibi, & liberam per præfentes concedimus facultatem.

§. 32. Et insuper, ut spoliis, fructuum, reddituum, & proventuum, ac bonorum, iuriumque huiusmodi exactio celerius, commodiusque fiat, statuimus quod omnes, & quacunque similes lites causæ, & contro-

verliæ

verſæ, ſuper quibꝰvis fructibus, redditibus, & proventibus, ſpoliis, bonis, & alijs prædictis, & illorum occasione, & alijs, quæ ab ipſis litibus, & cauſis quomodolibet dependent, ſeu cum illis connexitatem habuerint, nunc, & pro tempore quocunque locorum pendentes, & ſi ſuper ſpoliis, ſeu fructibus male perceptis, & alijs prædictis fuerit facta compoſitio in Cmera, & inter Partes adhuc aliqua controverſia pendeat, nullo alio quàm à Te, actiſ, ſeu alijs ſuper ſpoliis, & fructibus, rebusque, bonis, ac alijs præmiſſis à Te pro tempore deputandis, collectoriſ, Subcollectoriſ, & alijs officialibus, & Miniſtris ſpecialibus vel generalibus.

*Appellatio-
nes à ſenten-
tijs Nuncio-
rum, Colle-
ctorum & a-
liorum de
ſuper ſeren-
dis ad The-
ſaurarium
ſubſtituendo
concedun-
tur.*

§. 33. Necnon cauſæ appellationum à ſententijs latis per tuos Commiſſarios, vel etiam pro tempore exiſtentibus Sedis Apoſtolice Nuntiis in Neapolitano, Hiſpaniarum, Portugaliz, ſeu Algarbiorum Regnis, ac Ducatu Subaudiæ, & Principatu Pedemontium, alijsque quibuſcunque Regnis, & Provinciis, ac ubique locorum reſidentibus, necnon Viſitatoriſ, & alijs quibuſcunque, quomodocunque, & qualitercunque, & ſub quovis nomine, titulo, aut mune-
*Curia intro-
itum &
conſtitutio-
ni Civitatis
Terracina,
eidem da-
tur.*

re, & alijs Collectoriſ generalibus deputatis, & pro tempore deputandis, ad Te ſolum, & tuos Deputatos prædictos in ſecunda inſtantia, ſe alia pertineant, omneſque appellationes de ſuper interpoſitas, & interponendas, à Te, tuiſque prædictis, & non ab alio, juxta formam diſti Gregorii prædeceſſoris cognoſci, nec alteri niſi per commiſſionem manu Noſtra ſignatam, vel per Noſtras litteras & citato diſtæ Cameræ Commiſſario generali, & Notario ſpoliorum, & cauſarum hujusmodi pro tempore à Te deputato, cognoſci, & terminari poſſint. Quodque monitoria, citationes, inhibitiones, proceſſus, ſententiæ, & mandata, quæ alias quàm ex citatione, commiſſione, vel litteris noſtris emanaverint, quo ad earundem cauſarum introductionem, & lris pendentiam, ſeu tuam, tuorumque Miniſtrorum ad id à ſe deputandorum juriſdictionis, & proceſſuum impedimentum, retardationem, vel perturbationem, nullus ſint roboris, vel momenti.

*Appellatio à
Theſaurario
devolutiva
tantum con-
ceditur, non
reſcripta
executiva.*

§. 34. Sed nec niſi præſtita cautione idonea in forma depoſiti, à ſententijs per Te, ſeu Locumtenentem, vel Auditorem, ſeu Miniſtros prædictos, ſuper præmiſſis pro tempore latis, ullo modo appellari, niſi poſt factam executionem ad effectum devolutivum tantum, nec earum executio diſſerri aut ſuſpendi poſſit.

*Lacrum
montium, re-
ſignationes,
juxta ſol-
tum admi-
ſſionem, & re-
ſignationes,
& re-
ſignationes.*

§. 35. Necnon quaſcunque reſignationes & ceſſiones quorumvis locorum, ſeu creditorum Montium Julii, ac primi, ſecundi ſuccurſus Avinionem, aliorumve, ſi quæ ſint, reſignationes, ſeu ceſſiones, quas Theſaurarius pro tempore exiſtens admittere conſueverit, admittendi, & ipſa loca, ſeu credita, tam per reſignationem, ſeu ceſſio-

nem hujusmodi, quàm per aliam quamcunque dimiſſionem, vel amiſſionem pro tempore vacantia, conferendi & assignandi, juxta formam aliarum facultatum ejus Anteceſſoribus conceſſarum, & quaſcunque patentes litteras tuo ſigillo munitas expediendi, ac Secretarium, Cappellanum, ac Computiſtam, ſeu Ratiocinatorem, alioſque Officiales, juxta ſolitum, quoties Tibi videbitur, deputandi, & revocandi.

§. 36. Nec non curam, & adminiſtrationem introituum Civitatis noſtræ Terracinae, ac conſtituendi Civitatem novam, tam inteptam in loco ſalubriori, juxta formam aliarum facultatum tuis Prædeceſſoribus conceſſarum, gerendi licentiam, facultatem poteſtatem, & auctoritatem, tenore earundem præſentium, concedimus, & impartimur.

*Curia intro-
itum &
conſtitutio-
ni Civitatis
Terracina,
eidem da-
tur.*

§. 37. Præterea cum nonnulli, tam Prælati, quàm Urbis Prædictæ Cives, & Incolæ & Curiales, quàm alia diverſæ Perſonæ totius ditioni noſtræ Eccleſiaſticae, ære alieno quandoque gravati, & alijs neceſſitatibus oppreſſi, pro eorum debitorum ſatiſfactione, aut neceſſitatum hujusmodi ſublevamine, ac alijs ipſorum arbitrio propria jocalia, aurumque, & argentum, & alia bona, tam mobilia, quàm immobilia, Domos, Vineas, & alia quæcunque vendere cupientes, ut plurimum illa, niſi ſatis minori pretio eorum veri valoris, cum maximo eorum detrimento vendere, neque Emptores invenire poſſint, Tibi quibuſvis Perſonis cujuſcunque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, ut eorum jocalia, aurum, argentum, & alia bona, tam mobilia, quàm immobilia, ut ſupra, ſub ſortibus, quas lottos vocant, etiam cum buſſula, & pallis, aut alias Tui arbitrio, exponere, ac ſortes, ſeu lottos hujusmodi facere, publicare, & exercere, prævia æſtimatione Peritorum, à Te deputandorum, privativè ad quocunque alios poſſis, & valeas, ſola tamen Cameræ prædictæ rata, & portione Tibi beneviſa, ac decima tibi, & iis qui ſortes, ſeu lottos hujusmodi fecerint, quaſcunque licentias concedendi, ipſique, ut dictam ratam Cameræ, ac decimam prædictam ſolvendam, una cum Expenſis realibus, & neceſſariis de ſuper faciendis, in, & ſuper eiſdem lottis recuperare poſſint, quibus Tibi beneviſum fuerit indulgendi, ac Peritos æſtimatores eligendi, & deputandi, & de ſuper edita, ſeu publicationes, necnon quaſcunque patentes litteras Tibi beneviſas, tam in dicta Urbe, quàm extra illam in quibuſcunque Civitatibus, Oppidis, & locis ſtatibus Eccleſiaſtici, mediæ, vel immediatè Sedi prædictæ ſubjectis, publicandi, ac locis publicis aſſigendi, & tuo ſub ſigillo expediendi, necnon omnes, & ſingulos qui haſtenus ſimiles licentias obtinuerunt, ad ſolvendum ratam,

*Sortes, &
Lottos per-
mittendos,
eodem the-
ſaurario ſa-
cra data.*

& portionem huiusmodi Tibi benevisam etiam in eorum licentiis aliter expressum sit, cogendi, ac licentias huiusmodi, quoad illos, qui illas solvere recusaverint, aut distulerint.

Causa huiusmodi litterarum & aliorum praeiudiciorum a Thesaurario expressuntur privative quo ad alios.

§. 28. Necnon omnes, & singulas causas, lites, & controversias desuper, tam occasione spoliatorum, & bonorum vacantium, ac Montium, illorumque locorum, ac fructuum, quam etiam Lottorum huiusmodi, aliorumque omnium, & singulorum praemissorum, tam Civiles, quam Criminales, & mixtas, quomodolibet ortas, & quas pro tempore oriri contigerit. Inter quascunque Personas, quacunque auctoritate, dignitate, & praerogativa suffultas, una cum omnibus, & singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, & officio tuae Curiae, simpliciter, summarie, & de plano, sola facti veritate inspecta, audiendi, & cognoscendi, decidendi, sineque debito, omni, & quacunque appellatione, ad effectum suspensionis tantum, remota terminandi, & finiendi, ac quacunque mandata executiva decernendi, relaxandi, & quacunque appellatione, aut recursum, vel inhibitione illius praetextu, seu alias forsan emanata, non obstantibus, exequi faciendi privative ad omnes, & singulos alios, ita quod nullus etiam vigore Commissionis, nisi manu Nostra, aut pro tempore existentis Romani Pontificis signata fuerit, in causis huiusmodi sese intrinsece committere possit, & debeat.

Reassumaturque ab omnibus aliis iudicibus.

§. 39. Ac etiam quascunque causas coram quibuscunque aliis iudicibus ordinariis, vel Delegatis, etiam Nostris Palatii Auditoribus, seu Locumtenentibus, ut supra, nunc & pro tempore introductas, tua ordinaria auctoritate, & in vim huiusmodi facultatum, reassumendi, illique quibus opus fuerit, inhibendi.

Notarium autem in litteris & eorum causis deputat.

§. 40. Ac tam in dictis lottis, quam etiam causis, & litibus ab eis quomodocunque & qualitercunque dependentibus, etiam illorum extractionem, & praemiorum configurationem, unum ex Camerae praedictae Notariis Tibi benevisum ad tuum beneplacitum, toties quoties Tibi videbitur, & placuerit, eligendi, & deputandi, ac omnes, & singulos hactenus deputatos, & seu in futurum deputandos ad tuum libitum revocandi, ac alium, seu alios similiter deputandi.

Instrumenta &c. habentes quae thesaurarii jurisdictionem concernunt, & configurare sequuntur.

§. 41. Omnesque & singulas scripturas, instrumenta, & acta, tam lottos huiusmodi, quam omnia, & singula alia jurisdictionem generalis Thesaurarii, vel collectoris spoliatorum concernentia, Tibi consignari faciendi, & quos opus fuerit cogendi, & compellendi, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, plenam, liberam, & absolutam facultatem, potestatem, & auctoritatem similiter concedimus, & impartimur.

Decima omnium dilectorum proveniunt et assignantur.

§. 24. Nec non ut accuratius, & diligentius praemissis invigilare, ac Personas, quae praemissorum curam suspicere valeant, reti-

nere valeas Tibi decimam omnium, & singulorum pecuniarum, seu aliarum rerum ex dictis fortibus, seu lottis, sub quibusvis, modo, & forma hactenus factis, & publicatis, quam de cetero faciendis, & publicandis, ad Cameram, & Sedem praedictam provenientium assignamus, Tibique decimam huiusmodi propria auctoritate retinendi, etiam abique aliquo alio mandato, & ordinatione a quibus opus fuerit recipiendi, exigendi, levandi, ac in tuos usus, & utilitatem convertendi facultatem pariter elargimur. Praeterea Tibi, ut de omnibus compositionibus & incarcerationibus quomodolibet per Te seu Collectores, aliosque tuos Officiales, & Ministros ex quacunque causa quomodolibet factis, & pro tempore faciendis, etiam pro fructibus, redditibus, & proventus male perceptis, ac aliis praemissis in quibuscunque locis, & Tribunalibus, factis, seu faciendis, ac etiam a Camerario, ejusque Auditoribus civiliter, vel criminaliter quacunque ex causa expediendis, integram decimam illarum partem, ultra ratam eidem Camerario tangentem, habere, & exigere possis & debeas, & ex iis incarcerationibus, & compositionibus, deducere, & retinere pariter volumus, & mandamus.

§. 43. Insuper quod tu quacunque Edicta, Bannimenta, litteras, seu Ordinationes, super praemissis The-
Bannimenta super praemissis Thesaurarii facta denunciant, ac ad illorum observationem quoscunque in eis comprehensos.

§. 44. Necnon quosvis Camerae praefatae, ex quavis causa, vel occasione Debitores, ad solvendum, vel satisfaciendum omnibus viis, ac juris & facti remediis, cogere, & compellere.

§. 45. Proprioque Sigillo uti, in omnibus actibus, & scripturis, quae hactenus sub Sigillo Thesaurarii expediri consueverunt, emolumenta quoque exinde provenientia, tam occasione litterarum patentium Commissariorum, Depositariorum, & aliorum Officialium, quam ex concessione, & assignatione quorumvis locorum Montium, & aliarum quarumcunque expeditionum, quibus sigillum tuum quomodolibet apponendum fuerit percipere, ad instar Thesaurariorum aliorum antecessorum tuorum, & juxta solitum, nec aliis etiam liberè, & licite valeas, licentiam eadem Tibi auctoritate impartimur.

§. 46. Necnon ut quicunque loci Ordinarius, seu utriusque seu alterius Signaturae Referendarius, aut Metropolitanus, vel alterius Cathedralis, aut collegiatae Ecclesiae Canonici, seu persona in dignitate Ecclesiastica constituta, ad id per Te eligendus, seu eligenda, quascunque pensiones annuas super quarumvis mensurarum Episcopali, seu Archiepiscopali, seu aliarum Ecclesiarum, necnon Monasteriorum, Prioratuum, Praepositarum, dignitatum, aliorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, secularium, & quorumvis Ordinum regu-

Personae huiusmodi quae ad iura quatuor mensurarum transmittendi &c.

regularium, fructibus, redditibus, & proventibus, iuribus, obventionibus, & emolumentis univ[er]sis, necnon distributionibus quotidianis, illorum loco, fructus, redditus, proventus, iura, obventiones, & emolumenta, ac distributiones huiusmodi, Tibi auctoritate prædicta reservatas, & reservatas, ac reservandas, & reservanda, etiam pensionis, seu fructum huiusmodi solutiones, exactiones, Successoribus beneficiorum, & Ecclesiarum aliorum prædictorum incipere habuerint, usque ad summam mille ducatorum auri in auro de Camera novorum, in dicta Curia, vel extra eam, ubique locorum, etiam in Ecclesiis, quas Te obtinere, aut personam tuam illis præesse contigerit, non residente, etiam in mortis articulo, de tuo etiam post dimissionem officii Thesaurarius huiusmodi expresse consensu cassare, extinguere, & annullare, & postquam cassæ, extinctæ, & annullatæ fuerint, alias similes pensiones annuas super eisdem fructibus, redditibus, proventibus, iuribus obventionibus, emolumentis, & distributionibus huiusmodi, seu fructibus, redditibus proventus, iura, obventiones, emolumenta, & distributionibus prædictas, usque ad eandem summam, uni, seu pluribus personis ad id per Te nominandis, & quæcunque, quocunque, & qualiacunque Beneficia Ecclesiastica obtinentibus, eisdem modo, forma, conditionibus, ac cum immunitatibus, exemptionibus, liberationibus, donationibus indultis, decretis, & aliis, quibus Tibi reservata, seu reservata fuerint, etiam absque consensu solvere habentis, seu fructibus, aut obtinentium Ecclesias, Monasteria, Prioratus, Præposituras, dignitates, & alia Beneficia huiusmodi, dicta auctoritate reservare, concedere, constituere, & assignare, ac etiam transferre libere, & licite valeas, ac etiam reservationis, seu translationis pensionum seu fructum huiusmodi, vigore presentium faciendæ, valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, in omnibus, & per omnia, perinde ac si per Nos, & pro tempore existentem Romanum Pontificem, de consensu solvere habentis pensiones, seu obtinentium Ecclesias, Monasteria, Prioratus dignitates, & alia Beneficia huiusmodi, facta fuissent.

Testandique de bona etiam iurisdictionibus, & acquisitione de rebus Ecclesiasticis

§. 47. Tibique etiam, ut de singulis Domibus, prædiis, possessionibus, oppidis, castris, terris, & aliis locis etiam iurisdictionibus, aliisque bonis mobilibus, & immobilibus, ac se moventibus, cuiuscunque qualitatis, valoris, speciei, pretii, etiam notabilis, & notabilissimi, ac conditionis existentibus, necnon Pecuniis, iuribus, & actionibus ad Te, tam ratione quarumvis etiam Patriarchalium, & Cathedralium, ac Metropolitanarum Ecclesiarum, ac Monasteriorum etiam Conventualium, Prioratum, Præpositurarum, Dignitatum, & aliorum quorumcunque Beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, secularium, &

quorumvis ordinum regularium, etiam Militarium, quæ ex quibuscunque concessionibus, & dispensationibus Apostolicis, in titulum, commendam, administrationem, aut alias quomodolibet obtines, & in posterum obtinebis, ac ratione fructuum, reddituum, & proventuum Ecclesiasticorum quarumcunque mensurarum Patriarchalium, Archiepiscopali, Episcopali, & Monasteriorum, Prioratum, Dignitatum, & aliorum beneficiorum, ut præteritur qualificatorum, ac pensionum annuarum, super similibus fructibus, redditibus, & proventibus, nomine, & forma præmissis reservatarum, & assignatarum, ac reservandarum, & assignandarum, quos, & quas percipis, & percipies in futurum, necnon emolumenta Thesaurarius, & aliorum quorumcunque ejusdem Curie officiorum & Montium, non Legationum, ac alias quocunque modo, via, forma, & occasione ad Te spectantibus, & pertinentibus ac etiam de dictis fructibus, redditibus, & proventibus, ac pensionibus, necnon quomodolibet, & undecunque licite acquisitis, & acquirendis, ac alias quomodolibet, & etiam ex officiis quæ exercuisti, aut Te exercere contingerit, & alias quavis occasione vel causa, seu contemplatione ad Te perventis, & perventuris, etiam si in pecunia numerata, jocalibus, gemmis, aliisque præciosis rebus, ac alias quomodolibet, nunc, & pro tempore consistunt, ac etiam si essent de tua Cappella, illiusque ornamentis, valis, & denique tota illius sacra suppellectili, tam in dicta Curia, quam extra ubique locorum existentibus; & quorum omnium qualitates, & veros annuos valores, etiam si talia essent quæ generali appellatione bonorum, vel suppellectilium non venirent, sed specialibus indigerent vocabulis, præsentibus, ac si specificè, & sigillatim exprimerentur, & denotarentur, pro sufficienter expressis, & narratis habere volumus, ac etiam de ipsis proventibus, & pensionibus debitis, & debendis, ac etiam nondum perceptis, & exactis, etiam si eorum solutionis terminus nondum adveniret, pro illa rata, quæ Tibi debita erit usque ad quamcunque, & quantumvis maximam, ac notabilem, & notissimam ac inexcogitabilem summam, tam pro decentibus, & honestis impensis funeris Tui, quam etiam remuneratione illorum, qui Tibi viventi inservierunt, etiam ultra servitii meritum, & in tuorum Consanguineorum, & Affiniorum, ac etiam quarumvis aliarum personarum, etiam extranearum, necnon Conventuum, Universitatum, Collegiorum, & aliorum, etiam non piorum locorum, dummodo non illegitimarum, aut alias quomodolibet incapacium, & quo ad Cappellam tuam prædictam, dummodo in Ecclesiarum favorem, & usum, & alias pro tuo arbitrio, & voluntate absolutis, testatis, ac testamento, codicillis, fideicom-

fideicommissis, substitutionibus, legatis donationibus, tam inter vivos, quam causa mortis, & alias quibuscumque modis, & viis etiam omittis quibuscumque solemnitatibus, etiam substantialibus, & formis, tam de jure, quam per nostras, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum constitutiones, & ordinationes, necnon statuta, ac consuetudines Urbis, Civitatis, loci, & provinciae, ubi id fieri, vel te, in eadem voluntate permanente, modi contigerit, tam verbo quam scriptura, etiam minus solemniter, & sine aliqua inscriptione, seu subscriptione Testium, aut etiam coram duobus, vel tribus Testibus tantum, aut etiam cedula sola manu tua subscripta, ac alias in omnibus, & per omnia, prout ibi quomodolibet videbitur, & in ipsa Curia, extra eam, & ubique locorum, & in mortis articulo, & nulla facta mentione praesentis, ubi aliarum tibi pro tempore concessarum similium facultatum, quibus per praesentes nullatenus praedictatum esse decernimus, aut quod in vim illarum testari, & disponere velis, & intendas, semel atque iterum, & pluries disponere, statuere, & ordinare, libere, & licite valeas, praedicta auctoritate, tenore earundem praesentium, concedimus, & indulgemus.

Litterae Apostolicas quasvisque tam gratis, quam iustitiam concesserunt, etiam in Cancellariis, Camera seu Curia officii pro se, & Vice thesaurarii seu Locumtenentis, ac duobus familiaribus gratias etiam post officii thesaurarii, seu locumtenentis, expediti.

§. 49. Necnon, quod omnes, & singulas litteras Apostolicas, sub plumbo, ac etiam in forma Brevis, tam praesentes, quam alias super quibuscumque gratiis, indultis, concessionibus, facultatibus, tam gratiam, quam iustitiam concernentibus, per Te, ac Vicethesaurarium, seu Locumtenentem, & duos familiares tuos per Te nominandos a Nobis, & Successoribus nostris, aut Sede praedicta pro tempore imperatris, seu etiam motu simili concessis, in omnibus Cancellariis, Camera, & Curia praedictarum Officiis, necnon plumbo, & registro, ac Secretaria Apostolica, ac alias ubilibet gratis, & absque ulla taxarum, annatarum, communium minorum servitorum, jocalium, aut aliorum quorumcumque jurium, aut regaliorum solutione expediri, & Rescribendarum taxam litterarum praedictarum, cum subscriptione Gratis pro persona Thesaurarii, & aliorum praedictorum, subscribere, ac tam ipse, quam alii Scriptores, Abbreviatores, Solicitatores litterarum praedictarum, Archivarii, Cubicularii, & Scutiferi Apostolici, Portionarii, & Praesidentes Ripae, & Milites Sanctorum Petri, & Pauli, Cancellarii, Secretarii, Prothonotarii Apostolici, & Summistae, necnon Magistri, & plumbi, Collectores, ac Plumbatores, Registratores, & Vicecancellarius, & quicumque alii praedictae Curiae officiales, & expeditionum litterarum hujusmodi pro tempore Praesidentes, eorumque Ministri, etiam in annatis communibus jocalibus minutis, servitiis, regalibus, & aliis iuribus hujusmodi Participantes, easdem litteras, personam dicti Thesaurarii, ejusque Vicethesaurarii, & Locumtenentis, ac duo-

rum Familiarium suorum praedictorum concernentes, etiam post dimissionem officii Thesaurarii, ita quod Te semel fuisse Thesaurarium, ad effectum omnium, & singulorum praedictorum, Tibi ac dictis tuis sufficiat, sub excommunicationis latae sententiae, & suspensionis, ac privationis suorum officiorum, fructuumque, & emolumentorum eorumdem amissionis poenis, per eos ad quos pertinuerit, & quis eas gratis subscribere, vel concedere, & expedire noluerint, eo ipso incurrendis, absque alio Nostro, & Successorum nostrorum, & Sedis praefatae ulteriori mandato, omnino gratis, & absque alia taxarum annatarum communium jocalium, minorum, servitorum, & aliorum praedictorum solutione, & exactione, in omnibus, & per omnia usque ad plumbum, & registrum, ipsarumque finalem expeditionem, & relaxationem inclusive, omni contradictione cessante expediri, subscribi, ac relaxari facere, & permittere debeant, & teneantur, etiam si in eorum officiis, & concessionibus caveatur expresse, ut ad id non teneantur, & quod eorum officia fuerint eis concessa titulo oneroso, volumus, & mandamus, &c.

§. 49. Praesentem Tibi in omnibus, & per omnia suffragari debere, illasque & in eis contenta quaecumque, nullo unquam tempore subreptionis, obreptionis, vel nullitatis vitio, seu intentionis nostrae defectu notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci, seu in jus vel controversiam revocari, aut adversus eas, quodcumque juris, aut facti, vel gratiae remedium impetrari, minusque sub quibuscumque similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & aliis contrariis dispositionibus comprehendere, sed semper ab illis exceptas, & quoties illae emanabunt, toties in pristinum, & eum in quo antequam illae emanarent, erant statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo concessas, etiam sub quacumque data per Te eligenda validasque, & efficaces semper fore, & esse, vimque validi, & efficacis contractus inter Nos, & Sedem, ac Cameram praefatas ex una, & Te ex altera partibus rite, & recte facti initii, & stipulati, ac etiam hinc inde acceptati, habere, & obtinere, inviolabiliter observari, semperque validas, & efficaces existere.

§. 50. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam S. R. E. Cardinales, & Camerarium, dictaeque Camerae Praesidentes & Clericos, ac Palatii Apostolici Auditores praefatos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa, & instantia, ac ubique locorum judicari, ac diffiniri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, Auctoritate, & tenore permissis decernimus.

*Conclusio
huius Brevis
praesentis
va.*

*Conclusio
sublata, &
Decretum
irritum.*

*Incusum
deputari.*

§. 5. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Amelin. & Tudertin. Episcopis, ac dilecto Filio Curie causarum ejusdem Camere generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, quatenus, ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios presentes litteras, & in eis contenta quæcunque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte sua fuerint requisiti, solemniter duplicantes, Tibique in præmissis efficacis defensionis præsidio assistens, faciant te approbatione, confirmatione, concessione, assignatione, receptione, admissione, subrogatione, constitutione, mandato, singulis indultis, voluntate, decretis, statuto, impartitione, remissione, condonatione, obligatione, hypothecatione, aliisque præmissis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes Te per Camerarium, Præsidentes, ac Clericos præfatos, seu quoscunque alios quavis Auctoritate fungentes quomodolibet contra tenorem præsentium molestari, perturbari, inquietari, aut expediri. Contradictores quoslibet, & rebelles per Sententias, Censuras, & penas Ecclesiasticas aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legicimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & penas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio Brachii secularis. Non obstant. constitut. & ordinationibus Apost. nec non Ecclesiarum, Monasteriorum, locorum, & Ordinum quorumcunque juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis, illis illorumque Superioribus, & Personis, dictæque Camere Clericis, & Collegio, ac quibuscunque aliis sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibuscunque derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis irritationibusque & aliis decretis, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, ac forma in illis tradita, observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permanens, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscunque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 52. Volumus autem quod præsentium transumptis, etiam impressis, ac Notarii publici manu scriptis, Tuoque Sigillo obli-gatis, eadem prorsus fides, ubique locorum in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ, nulli ergo &c.

Datumque Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1590. decimo Calendæ Februarii, Pontificatus Anno nostri 5.

Dat. P. Ab. f. die 12. Jan.

Statuta, & ordinationes observandæ ab Auditoribus Rote Romanæ, ac Advocatis, Procuratoribus, & Notariis ejus Curie.

MARTINUS PAPA V. &c.

Romani Pontificis providentia circumspicte nonnunquam gesta per eum, rationabilibus, & honestis studentibus causis moderatur, & commutat in melius, prout in Domino conspici-mus salubriter expedire.

§. 1. Nuper liquidem videlicet pridie Nonas Februarii, Pontificatus nostri Anno sexto, quædam constitutiones, & ordinationes, quæ reformationes Officialium Romanæ Curie concernere videbantur, in Audientia litterarum Contradictarum lectæ fuerunt, & etiam publicatæ. Et quia nonnulla nimium rigoroſa continebantur in illis, quæ in ipsorum Officialium nimis grave dispendium, & præjudicium redundabant, eas per nostræ provisionis officium, habitaque super his deliberatione matura in melius duximus commutandas. Illas igitur constitutiones, & ordinationes, ut præmittitur publicatas, auctoritate præsentium perinde haberi volentes, ac si in eadem audientia lectæ, & publicatæ minime extitissent, & a Nobis nullatenus emanassent.

§. 2. Infraſcriptas Constitutiones, & Ordinationes nostras in eadem audientia legi, & publicari volumus, & jubemus, easque præcipimus ab omnibus inviolabiliter observari. Et licet fel. rec. Joannes XXII. & Gregorius XI. Romani Pontifices Prædecessores nostri nonnullas Constitutiones, & ordinationes, circa regimen, & ordinationem Officialium, & Officiorum ejusdem Curie laudabiliter ediderint, quia tamen illæ mundi crescente malitia, aut debite non observantur, aut additionibus utilibus indigere noscuntur, Nos super his intendentes, prout ex debito pastoralis officii obligamur, salubriter providere, constitutiones, & ordinationes, dictorum prædecessorum tenore præsentium auctoritate Apostolica innovantes, eas cum additionibus infraſcriptis, quas vim perpetuæ constitutionis habere decernimus, præcipimus firmiter observari. Mandantes ex tunc Venerabili Fratri nostro Joanni Episcopo Ostiensis S. R. E. Vicecancellario, & in Can-

LIII cella

cellaria Apostolica Praesidenti, eorumque Successoribus, quatenus illas faciant diligentius observari. Quae ut attentius observentur, statuimus, quod singuli Sedis Apostolicae Notarii, & tam praedictae Cancellariae, quam Palatii Apostolici causarum Auditores, Correctores, Scriptores, Abbreviatores litterarum Apostolicarum, Advocati, Procuratores, & Notarii causarum dicti Palatii, nec non Senescallus, qui custos est dictae Cancellariae, constitutiones, & additiones praedictas infra mensem a die publicationis praesentium computandum, habere, & de hoc infra alium mensem immediate sequentem dictum Vicecancellarium certificare, & alia circa praemissa facere, & observare teneantur, prout in constitutionibus dictorum praedecessorum, ac praesentibus plenius continetur.

*Auditores
servent di-
stinctionem pra-
decessorum
Bulgarum, & lau-
dabiliter vi-
vant.*

§. 3. De Auditoribus autem causarum Palatii Apostolici, & aliis in Romana Curia Judicibus, eorumque Notariis, constitutiones dictorum praedecessorum super hoc laudabiliter editas, volumus firmiter observari, quas Auditores, & Notarii praedicti apud se ceteris huiusmodi teneantur, ut praesentur habere, & circa illarum observationem diligenter intendere. Verum si quis ex eisdem Auditoribus de praemissarum constitutionum transgressione, seu de praecipitatione iustitiae, negligentia, corruptione, & munerum acceptione notatus fuerit, seu vagus, aut alias male, vel inhoneste versetur in dicta Curia, per praefatum Vicecancellarium, vel ejus Vicegerentem charitative moneatur, ut ab eis se abstineat, & emendet, bonamque famam acquirere studeat, & in vita laudabiliter perseveret. Qui si sic monitus se emendare neglexerit, & per tres menses continuos post monitionem huiusmodi, eadem nota, vel infamia repertus, in proposito suae opinionis permaneat, per Vicecancellarium, aut Vicegerentem praedictum causae sibi nullatenus committantur, & si per alios tres menses simili nota, vel infamia notatus fuerit, & se non emandaverit, tunc idem Vicecancellarius, aut Vicegerens praemissa Nobis referre teneatur, ut super hoc possit salubriter provideri.

*Auditor, cui
prior com-
missio causa
fuit, sit iu-
dex. Et in du-
bis Auditor
antiquior
procedat.*

§. 4. Ceterum statuimus, & etiam ordinamus, quod si contingat inter eandem personas super eadem re diversis Auditoribus, aut Judicibus aliquam causam committi, is cui primo fuerit praesentata commissio super causa huiusmodi, remaneat ejusdem causae Judex, Quod si de iurisdictione alterius extiterit pro Parte adversa data exceptio, tunc, cujus fuerit iurisdicatio primitus cognoscat ille, coram quo excipitur, & exceptio alteri Judici intimitur. Quod si constare non potest, cui primo fuerit commissio praesentata, antiquior Auditor Judex sit causae, & junior causam ipsam ejusdem Auditori antiquiori dimittat, nec ulterius quivis eorum Judicium in causa

procedat, donec fuerit judicatum. Et si ulterius procedatur ante cognitionem huiusmodi, non valeat processus. Auditor vero, aut Judex alius, vel Notarius, qui circa hoc ad retinendum causam aliquid dolose egerit, excommunicationis Sententiam incurrat eo ipso, à qua non possit, nisi per Vicecancellarium praedictum absolvi, aut de ejus mandato, & refusus prius Partibus expensis, & damnis.

§. 5. Statuimus etiam quod nullus in Notarii Auditorum his
Notarium alicujus Auditoris dicti Palatii, nisi vigesimum quintum suae aetatis annum attigerit, & alias Notariatus officium exerceat. Sitque boni nominis, & laudabilis famae, ac sufficiens, & idoneus ad Notariatus officium causarum dicti Palatii exercendum, & si post diligentem examinationem, informationem super his habitam per ipsum Vicecancellarium, aut deputandum ab eo de praemissis confiterit, admit-
tatur.

§. 6. Quodque Notarii dictorum Auditorum sua Notariatus officia non locent, nec vendant, alioquin, & officium, & pretium perdant, ipsumque pretium Apostolica Camera applicetur, & officium alteri conferatur. Et si quis ex eisdem Notariis cessante causa necessaria, vel absque sui Auditoris licentia per tres menses continuos ab eadem Curia absens fuerit, dicto officio eo ipso privatus existat.

§. 7. Volumus insuper quoque praefati Notarii in habitu decenti incedant, honesto, & convenienti Clerico saeculari. Tabernaculum non frequentent, nec concubinarij existant, cum per hoc eorum vilescat officium, & ex huiusmodi incontinentia vitae infamiam consequantur, & si contrarium fecerint, suis priventur officiis.

§. 8. Quodque Notarius, qui notatus aut diffamatus extiterit, quod malitiose, negligenter, vel per dolum aliquid egerit, vel scripserit quod in processu, vel iudicio, deductum, vel actum non fuerit inter Partes, seu quod ipse personarum, in quarum causis scribit, acceptor sit, eis secreta causae detegendo, aut alias in alterius Partis praedictum aliquid committendo, eo ipso sui Notariatus officio sit privatus. Et de huiusmodi infamia, & aliis praemissis per dictum Vicecancellarium, vel ab eo deputandum, summarie, simpliciter, & de plano fiat diligens inquisitio. Et si per Inquisitionem huiusmodi ipse Notarius culpabilis repertus fuerit, aut si purgatio extiterit indicenda, & indicta se debite non purgaverit, privetur quibuscunque aliis officiis, quae in eadem Curia obtinebit. Et idem volumus de quibuscunque Notariis quorumcunque S. R. E. Cardinalium, Judicum, & Commissariorum in eadem Curia pro tempore deputatorum inviolabiliter observari.

§. 9. Et nihilominus quod dicti Notarii in exactionibus salariorum suorum pro suis processibus

*Officia non
locent, neque
vendunt, nec
sua licentia
absque a Ca-
mera.*

*Habitu de-
centem ge-
rant. Taber-
naculum, & Con-
cubinarius di-
mittant.*

*Fideliter offi-
cium exer-
ceant.*

*Taxam fir-
mat à 1000
XXII, s. s. s.*

vent circa to-
rum salaria.

processibus, & scripturis taxas super hoc ordi-
natas per dictum Joannem XXII. cum
illarum moderationibus, observare tenean-
tur. Quod si ultra dictam taxam, aliquid pe-
tere, aut exigere quocumque modo præsump-
serint, super excessu hujusmodi ad Vicecan-
cellarium, vel Locumtenentem prædictum
habeatur recursus, qui vocatis super hoc
Peritis, hujusmodi excessus iuxta taxas præ-
dictas reducat ad debitum moderamen.
Et si Notarius ipse de facto plus receperit,
duplum Parti læsæ refundere teneatur.
Quodque pro citationibus, compulsiis,
& inhibitionibus decretis in partibus, Pro-
curatoriis instrumentis, ac Remissionibus ad
partes, examinationibus Testium, & quibus-
cunque aliis scripturis, bis scriptis in eod-
em processu, nisi semel dumtaxat taxatio
fiat.

Notarii, Pro-
curatores, &
Advocati
gratu servi-
bunt, & alia
faciant pro
Pauperibus.

§. 10. Præterea statuimus, & etiam or-
dinamus, quod tam Notarii causarum dicti
Palatii, quam etiam Procuratores, & Ad-
vocati pauperibus Beneficiis Ecclesiasticis li-
tigantibus, qui juraverint se pro suis causis
defendendis pecunias non habere, gratis
in hujusmodi scribant, scripturasque tra-
dant, eisque procuracionis, & Advocacionis
officium, patrocinium, & favorem etiam
gratis impendant, ad quæ faciendos eos per
Auditorem, coram quo causa pendebat,
compelli posse volumus remediis oppor-
tunis.

Advocati, &
Procuratores
causas exa-
minant iuxta
constitutiones
Ican. XXII.
& Greg. XI.

§. 11. Advocatos etiam, & Procuratores
constitutiones Joannis XXII. & Gregorii
XI. prædecessorum prædictorum super hoc
editas, quas secum teneantur habere, dili-
genter præcipimus observare, & præsertim
in examinatione causarum, si iustis sibi, vel in-
iusta esse videantur, ita ut nullam agendam
injustam causam, vel defendendam licenter
suscipiant, & de hoc juramentum præstent,
& observent, prout in dictis constitutioni-
bus exigitur salubriter ordinatum.

Modestum
ubique ser-
vunt.

§. 12. Caveant autem à tumultuosis
clamoribus in Consistoriis, & Audienciis,
nec unquam plures simul loquantur, & do-
nec Advocatus proponens, vel respondens
sermonem compleverit, alius sive ejusdem,
sive adversæ partis Advocatus, quicquam
dicere non præsumat. Liceat etiam Procu-
ratori causæ proponenti Advocato retro as-
sistere, ut si quid forsitan ille omiserit, Pro-
curator ad memoriam revocet, & redu-
cat.

Patrocinium
in eadem
causa, uni
tantum mo-
do Partis præ-
stet.

§. 13. Statuimus autem, prout etiam jura
disponunt, ut nullus Advocatus, vel Procu-
rator, qui semel uni Parti in aliqua causa
consilium, vel patrocinium dederit, Parti
adversæ in eadem causa patrocinium, vel
consilium præstet, seu causam ipsius agat,
vel defendat, nisi facta Advocatorum, aut
Procuratorum distributione, auctoritate
Judicis compellatur, Quo casu de his quæ
ab illa prima Parte in causa didicerit, non
quam alteram doceat, aut ex illis nisi ab

eadem Parte didicerit, patrocinium præ-
stet. Et si contra præmissa fecerit, excom-
municationis sententiam, & alias penas
Juris incurrat, ac suo privetur Officio, ad
interesse Partis nihilominus condemnan-
dus.

§. 14. Et quia propter Procuratorum im-
peritiam, aut inertiam, Partes sæpe in cau-
sis dispendium, & præjudicium patiuntur,
Statuimus quod nullus de cætero ad Pro-
curatoris officium, in dicta Curia publicè
pro salario exercendum, judiciis admitta-
tur, nisi prius per ipsum Vicecancellarium,
vel deputandos ab eo in litteratura, indu-
stria, & stylo Curie examinatus, atque ha-
bita debita informatione de moribus, fide-
litate, & honesta conversatione repertus
fuerit idoneus, & per eundem Vicecancel-
larium ad hujusmodi publicum officium per
ejus Patentes literas admissus, omnesque
Procuratores admissi in aliorum Matricu-
lam inscribantur, sicut in præfati Benedicti
prædecessoris constitutionibus de Advocatis
habetur.

Procuratores
ante admis-
sionem exa-
minantur.

§. 15. Et quia sæpe in Advocatorum ab-
sentia, causæ in judiciis per Procuratores
aguntur, & defenduntur, Procuratores ipsi
ab injuriis, & contumeliosis verbis, & malo
modo dicendi, & loquendi cessent, & cum
hæc agunt, eadem studeant observare, quæ
de Advocatis superius duximus statuenda.
Quod si contrarium fecerint, formidabi-
libus penis per Judicem causæ taliter pun-
niantur, ut per hoc cæteri à similibus arcean-
tur.

Modesti sunt.

§. 16. Et insuper dignitatem in Cath-
edrali majorem post Pontificalem, vel in
Collegiata Ecclesia principalem obtineri-
tes, ad officium publici Procuratoris in
dicta Curia præcipimus de cætero non assu-
mi.

Clerici ma-
jori dignitate
præditi Pro-
curatori non
sunt.

§. 17. Jubemus etiam eisdem Procurato-
ribus, & Notariis causarum dicti Palatii, &
aliis Clericis in dicta Curia actu sua officia
exercentibus, ne Concubinas publicè te-
neant. Mandantes quod eas de præfenti pu-
blicè tenentes infra mensem à die publica-
tionis prædictæ dimittere teneantur. Alio-
quin sententiam excommunicationis incur-
rant, & suis officiis sunt privati.

Concubinas
dimittere.

§. 18. Honestum præterea gerant habi-
tatum, congruentem Clerico sæculari, nec ta-
bernas frequentent, & si contrarium fece-
rint, ab eorum officiis per ipsum Vicecancel-
larium ad tempus, de quo sibi videbitur,
suspendantur.

Honestum
habituum fa-
ciant & Ta-
bernas non
frequentent.

§. 16. Et quoniam lites super quibusvis
causis Beneficialibus, prophanis, & aliis, quæ
pro tempore per quascunque personas Ec-
clesiasticas, vel sæculares in Romana Curia
ex Apostolica commissione moventur, at-
que tractantur, intendimus fieri breviores,
& ut Litigantes ad ipsam Curiam pro de-
fensione suorum jurium venientes, & hu-
jusmodi causas prosequentes, releventur à
laboribus, & expensis, statuimus & etiam ordi-

Ordo servan-
dus, in causis
summaris in
prima instan-
tia.

ordinamus, quod in causis, in quibus de Jure, vel alias per rescriptum, live per commissionem proceditur, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura Judicii, talis ordo servetur, videlicet, Quod in prima instantia causae principalis, terminus ad libellandum servetur ad primam. Adjurandum de Calumnia ad primam. Ad ponendum, & articulandum ad duodecimam. Ad dicendum contra Articulos ad secundam. Ad producendum omnia, ad secundam. Ad dicendum contra producta ad secundam. Ad declarandum ad primam. Ad dicendum contra ad primam.

In secunda instantia.

§. 20. In secunda verò Instantia terminus ad libellandum ad primam. Ad jurandum ad primam. Ad articulandum ad octavam. Ad dicendum contra ad primam. Ad producendum omnia ad primam. Ad dicendum contra ad primam. Ad declarandum ad primam dies.

Et in tertia.

§. 21. In tertia autem Instantia servantur similes termini, qui in secunda servantur Instantia ad primam, praeter terminum ad articulandum, qui servatur ad sextam dies.

Quatuor terminis substantiis tantum tantum utilitatem partium.

§. 22. Verum cum termini ad articulandum, dicendum contra articulos, ad producendum omnia, & dicendum contra producta, de substantia judicii censeantur existere. Statuimus atque decernimus, quod ipsorum alicujus omisio reddat eo ipso processum nullum, aliorum verò terminorum alicujus, omisio, dum tamen malitiose non fiat, sed casualiter, quo contingente processum non vitiet.

Ordo servandus in causis non summarie in prima instantia.

§. 23. In causis autem, in quibus proceditur in figura judicii, servantur termini secundum stylum Curiae consuetum, praeterquam in terminis ad respondendum libello, & ad jurandum de Calumnia, qui servantur ad primam. Et in termino ad articulandum, qui in prima Instantia, tam ex parte Actoris, quam Rei, servetur ad decimum quintum diem.

In secunda instantia.

§. 24. In secunda verò Instantia similiter ad respondendum libello ad primam. Ad jurandum de Calumnia ad primam. Ad articulandum ad octavam dies. Reliqui verò termini servantur, prout secundum stylum antiquum est solitum observari.

Et in tertia.

§. 25. In tertia verò Instantia servantur omnes termini ad primam, secundum quod consuevit antiquitus observari, praeter terminum ad articulandum observetur ad sextam diem. Volumus insuper, quod praemissa vendicent sibi locum, non solum ad futura negotia, sed ad pendencia etiam per appellationem, ita tamen, quod processus primo factus propter hoc non vitietur, sed in pristino suo robore, & firmitate persistat.

Procuratores quia advertere debent in observantia terminorum, ne delictum committant.

§. 26. Praeterea illum usum, quo Procuratores in observantia terminorum dicunt se dare libellum, & articulos, verbo, & dicere contra, verbo, & ita servant omnes

terminos, & cum jam deberet pronunciari Sententia, tunc incipiunt processum, & dant articulos, & cetera faciunt realiter, quae dixerunt verbo, sic duximus moderandum, quod Procuratores, ipsi post terminum ad dicendum contra producta, & ante terminum ad declarandum articulos facto, & omnia, quae de jure volunt, & possunt producere teneantur.

§. 27. Et quoniam aliquando contingit, quod post observationem omnium terminorum, Notarii Registrum ordinare, & Auditori causae praesentare, & postquam Registrum hujusmodi Auditori praesentatum fuerit, Auditores plus debito causam differunt expedire. Statuimus, & etiam ordinamus, quod servatis omnibus terminis, in quacunque causa Notarius, qui scripsit in causa, Registrum infra quindecim dies conficere teneatur, & ordinare, & deinde de salario sibi debito satisfacto, illum statim suo Auditori tradere, & assignare debeat. Et deinde idem Auditor postquam Registrum ipsum sibi fuerit praesentatum, terminum habeat duorum mensium infra quos causam ipsam expedire teneatur, nisi forsitan à Nobis vel dicto Vicecancellario, propter arduam causam, sicut saepe contingit, majorem dilationem habuerit de qua per Nostram commissionem in Registro causae constet. Alioquin Notarius sententiam excommunicationis incurrat. Et si de negligentia, expeditione, dolo, vel fraude coram suo Auditore fuerit accusatus, salarium suum perdat, ad expeditionem ad eundem Auditorem, nihilominus, compellendus. Et nihilominus, qui infra dictos mentes non habita à Nobis, vel ipso Vicecancellario, majore dilatione temporis, causam expedire contempserit, ex tunc jurisdictionem amittat, & causa alteri Auditori committatur, & ab ingressu Rotae suspendatur per mensem. Et idem de judicibus aliis extra Rotam praecipimus observari, quibus si negligentes fuerint causas expedire infra dictos menses, aliqua causa per trimestre tempus nullatenus committatur, & si fuerit contrafactum, commissiones nullius existant roboris, & momenti.

§. 28. Praeterea, quia saepe contingit, quod litterae Apostolicae ad impediendum Partes, & eas involvendum laboribus, & expensis, absque causa rationabili, in Bullarum, & dictarum litterarum Apostolicarum Registris arrestantur, & suum nequeunt sortiri effectum. Statuimus, & etiam ordinamus, quod postquam littera arrestata ad Auditorem causae fuerit reportata, idem Auditor adversa Parti terminum octo dierum praefigere, per eum postea si expediat proregandum, infra quem de suo jure, & interesse coram dicto Auditore legitime docere, & si idem facere teneatur.

§. 29. Statuimus insuper, & etiam ordinamus ad parcendum laboribus, & expensis quorumlibet Litigantium, quod causa, super

Notarii quid observare debent in conficiendo Registro.

Auditores quid animadvertant praesentatione causarum.

Cardinales non committantur causas non excoiscentes viderem annuum 60. super

super quibusvis Beneficiis Ecclesiasticis, secularibus, & Regularibus, quorum fructus redditus, & proventus sexaginta florenorum auri secundum communem estimationem valorem annuum non excedunt, S. R. E. Cardinalibus nullatenus committantur, & commissiones sint nullæ, si fuerit contrafactum.

*Advertenda
que fieri de-
bent pro ha-
benda ex-
ecutione sen-
tentiarum.*

§. 30. Et quoniam frustra ferentur sententiae, nisi essent qui exequerentur easdem, & in habendis litteris executorialibus sub Bulla quandoque duorum, vel trium mensium dilationes sunt, pro quibus expediendis occurrunt graves expensae, quæ aliquando ad quindecim, aliquando ad decem, & octo florenos ascendunt, & Notarii dictæ Sedis, qui illarum minutas deberent conficere, non conficiunt, sed per suos Abbreviatores, quorum aliqui sunt minus periti, fieri faciunt, & cum illas quandoque non bene conficiant, ad peritiores oportet habere recursum, & sic partes ipsas executorias prosequentes, plus oportet exponere, quam ab antiquo consuetum sit solvere, & qui non laborant, plus salarii accipiunt, unde cum partes magna temporis dilatione plus, quam deceat, graventur laboribus, & sumptibus in earum procuracione, qui in expensarum taxatione non veniunt. Nos ad evitandum huiusmodi inconvenientiam, & ut partes in procurandis prædictis executorialibus, opportunum recipiant relevamen, statuimus, & etiam ordinamus, quod sit in electione partis, si velit habere sub Bulla simplicem litteram executoriam, sive confirmationem sententiæ, quæ in effectu contineat, quod in causa, quæ inter tales partes super tali revertatur, lata fuit per talem Judicem, seu tales Judices talis sententia, cujus effectus ponatur in littera, & mandetur Executoribus, quod sententiam ipsam debitæ executioni demandent, & talis littera non taxetur ultra duodecim grossos Turonenses. Si verò pars malit habere executoriam cum confirmatione sententiæ juxta morem, quia tunc in confectioe minutæ major labor occurrat, & necessarium est totum processum causæ recensere, servetur quod hucusque exitit observatum, ita tamen quod confectio minutarum, quæ concernunt justiciam, ad Notarios ipsos pertineat. Et præter hoc salarium habeant, minutæ per eos fiant, vel expensis eorum, & hoc idem in omnibus aliis litteris justitiæ, & provisionum ad Ecclesias Cathedralis, & Monasteria quolibet factarum, & fiendarum in Consistorio nostro, quæ per manus ipsorum Notariorum transeunt, præcipimus observari. Verum intelleximus quod procuratores, qui causas, super quibus expediuntur litteræ executoriales, in iudicio, in eadem Curia egerunt, vel defenderunt quando litteræ huiusmodi in dicta Audientia con-

tradictarum leguntur, ubi ipsi procuratores interfuerunt, mediam partem taxæ dictarum litterarum executorialium de novo à partibus nituntur exigere, & sæpè exigunt, illud reputantes abutum, fieri prohibemus, volentes eosdem procuratores communi salario pro aliis in dicta Audientia legendis litteris, quando ibidem interfuerint esse contentos, ubi forsitan ipsi per totum huiusmodi litteram executoriam procuraverint, quo casu competens salarium à partibus petere, & recipere possint secundum quod in taxationibus præfati Joan. xxii. prædec. habetur.

§. 31. Cæterum cum sæpè contingat, quod in omnibus diebus unius hebdomadæ, quibus teneri solet audientia, & aliquando in duabus conjunctis hebdomadis feriæ celebrantur, unde lites prorogari contingit. Statuimus, & etiam ordinamus, ut quotiescunque in una hebdomada tres illi dies quibus teneri solet audientia, quomodolibet sint feriati, præterquam in octavis Nativitatis, & Resurrectionis D. N. JESU CHRISTI, videlicet per septem dies ante, & septem post, die Jovis in hebdomada tali, si illa dies feriata non fuerit, alioquin die Sabbathi audientia teneatur.

*Rota quando
fiat in die
viii, aut Sab-
bathi.*

§. 32. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam Nostræ constitutionis, & ordinationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & B. Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

*Sanctis pæ-
natis.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Domini 1422.

Jurisdicchio, & facultates Auditorum Rota Romana.

INNOCENTIUS EPISC.

*Edicta An-
D. 1427.*

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

FInem litibus, quæ in Palatio Apostolico nunc, & pro tempore vertuntur, quando celerius fieri potest imponi, & Colligantes ab intolerabilibus expensis, quas illas prosequendo perferunt, relevare, quantum Nobis possibile est, cupientes, hac in perpetuum valitura constitutione statuimus, & ordinamus.

Exordium.

§. 1. Quod si diversis causarum Palatii Apostolici Auditoribus diversas commissiones præsentatas hæcenus, vel pro tempore reperiri contingat in eadem causa, ejusdem tenoris, vel effectus, licet ad diversarum personarum instantiam; Auditor, cui prius commissio præsentata fuit jurisdictionem in procedendo, & judicando retineat, absque alia desuper commissione, aliorum Coauditorum ad id accedente consensu.

*Declaratio
circa pro-
nuntiationes.*

Mmm

§. 2. Et

*Citationum
validatio-
nem.*

§. 2. Et quod Auditores causarum prædictarum, confito eis, quod citatio per eos decreta in causis (minus tamen legitime executi) ad partis citatæ notitiam pervenerit, ante terminorum observationem, ad expeditionem causarum earundem, absque alia commissione, perinde, ac si citatio legitime executioni demandata foret, procedere.

*Viduorum,
& Pupillo-
rum causas.*

§. 3. Et in Viduarum, & Pupillorum, necnon ubi de summa, vel re valorem quingentorum florenorum auri non excedente, ageretur: eo modo, quo in Beneficialibus causis, de Coauditorum suorum consensu, etiam procedere.

Remissoria.

§. 4. Remissoria etiam ad partes, in causis coram eis, nunc, & pro tempore pendentes, in quavis instantia, novamve dilationem, si petatur, de aliorum Coauditorum consilio concedere.

*Reiterationem ter-
minorum.*

§. 5. Ad reiterationem quoque terminorum, nulliter, vel male observatorum, partes seu colligantes, earumve procuratores admittere.

*Registrum
idem.*

§. 6. Et fidem registris, coram aliis iudicibus, etiam in partibus factis, quo ad iura in eis registrata duntaxat, de simili consilio, adhibere.

*Gravaminis
articulos.*

§. 7. Super articulo gravaminis, ac negotio principali simul, & (si petatur, ac Coauditoribus expedire videbitur) refectionis expensis, in eodem principali negotio, omisso appellationis articulo, procedere.

*Fatalium
prorogatio-
nem.*

§. 8. Et dum eis videbitur expedire, fatalia in causis prorogare, vel de novo concedere.

*Appellatio-
num instan-
tias.*

§. 9. Et super appellatione interposita à sententia diffinitiva, decurso ultimo momento temporis, ad id de iure præfixi (eadem tamen die ultimi momenti) perinde, ac si debito tempore interposita foret, iustitiam ministrare.

*Sententiarum
nullitate.*

§. 10. Et si prima, vel secunda sententia reperitur nulla ex inordinato processu, vel etiam ex omissione iuramenti super perhorrescentia, juxta constitutionem fel. rec. Bonifacii Papæ Octavi prædecessoris Nostri, quæ incipit, Statum, dummodo illud per partem in quacunque parte iudicii postea præstetur, ad confirmationem, vel infirmationem, refectionis expensis, procedere.

§. 11. Necnon juxta constitutionem Vienneſis Concilii, quæ incipit, Ad compeſcendas, sequeſtra decernere, liberè, & licitè valeant.

*Sequeſtra-
rium conceſ-
ſionem jux-
ta, cap. Statu-
rum de re-
ſcriptis, in 6.
Claus. derog.*

§. 12. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis cæterisque contrariis quibuscunque. Nulli ergo &c. Si quis autem &c.

*Sequitur declaratio circa executionem
dictæ Bullæ.*

§. 13. **C**onstitutionem Nostram pro Licigantium in Palatio Apostolico relevamine editam quarto idus Januarii, pontificatus nostri Anno quarto, & in Cancellaria Apostolica de mandato nostro publicatam, quæ incipit, Finem litibus &c. observari cupientes, dilectis Filiis causarum dicti Palatii Auditoribus mandamus, illam inter alias ejusdem Palatii constitutiones in libro, in quo illæ descriptæ sunt, describi.

*Describantur
in lib. Rot.*

§. 14. Et singulis annis, dum aliæ constitutiones prædictæ leguntur, prima die, qua decursis feriis messium, & vindemiarum ad iura reddendum sedere incipient, pari modo, sicut aliæ leguntur, legi faciant, & procurent.

*Quotamque
legatur.*

§. 15. Volentes assertioni Auditoris causarum hujusmodi asserentis, se aliquod de inibi contentis, de consilio, seu consensu Coauditorum suorum facere, quo ad consilium, & consensum hujusmodi dari, & aliterius probationis adminiculum non requiri.

*Auditori dis-
centi ali-
quid scripsi-
t de iure Rot.
credatur.*

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo octavo, Idibus Januarii, Pontificatus Anno quarto.

*Dat. P. An.
1423 Januarii.*

Placet, publicetur, & describatur. I. Anno à Nativitate Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo octavo, indictione sexta, Pontificatus Domini Innocentii Papæ Octavi, Anno quarto, litteræ superscriptæ affixæ, & publicatæ fuerunt in Valvis Audientie, & acie Campi Floræ, die 14. Januarii per Bernardum del Porto S. D. N. P. Curforem. Lecta Romæ in Cancellaria Apostolica die Sabathi 19. Januarii, Anno 1427.

*PP. sub-
scripti. Publi-
catio.*

Refert-

SYMMORVM PONTIFICVM.

653

Reformatio Rota Romana.

Edita An.
D. 1561.

PIVS EPISCOPVS, SER-
VVS SERVORVM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Recordum.

IN Throno iustitiæ super omnes Gentes, & Regna, meritis licet imparibus, superna dispositione constituti, ad ea quæ servantiam concernunt, dirigimus potissimum aciem Nostræ mentis, ut universis Nationibus ad Sedem Apostolicam omnium Fidelium matrem, & magistram, pro licium, & controversiarum inter eos vigentium decisione recurrentibus longis iudiciorum curriculis sublatis, ac minoribus, quam fieri poterit dispendiis, opportunè consulatur.

Rota commendario, & causa huius reformationis.

§. 1. Sanè postquam Nos circa Curia nostra reformationem solerti studio intendentes, reliquorum ejusdem Curia Tribunalium, & officiorum emendationem, & correctionem cum Dei auxilio, & Venerabilium Fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium consilio, feliciter peregrimus, demum ad Palatii nostri Auditorium, in quo universorum Christi Fidelium graviores causæ per duodecim summæ virtutis, & doctrinæ viros, ex omnibus Mundi partibus magna cum diligentia conquiritos, maturè cognoscuntur, & magna cum integritate, & iustitia terminantur, animum adiecit. Et licet in eodem Tribunali pauca admodum correctione digna ostenderimus, nihilominus ut nihil intactum relinqueremus, nonnulla potius pro litibus abbreviandis, ac Partium dispendiis evitandis, vel saltem minuendis, vocatis ipsis Auditoribus, ac pluries, tam in voce, quam in scriptis auditis, providenda censuimus.

Facultates Auditorum circa causas et commissas.

§. 2. Et idcirco de eorundem Fratrum nostrorum consilio, statuimus, & ordinamus quod de cætero perpetuis futuris temporibus, ad tollendum multiplicationes commissionum, & parcendum laboribus, & expensis Litigantium, unica commissio in qualibet instantia sufficiat, & illius vigore Auditor causam sibi commissam cognoscere, & cum omnibus, & singulis dependentibus & emergentibus, ac alias quomodolibet incidentibus decidere valeat. Possit etiam Auditor sine nova commissione præfigere terminum ad docendum de attentatis, ac nullitatibus, & causis propter quas quis in integrum restitui debeat, ac illo elapso, & non docto, ad causæ expeditionem procedere, nec non remissorias decernere, dilationes concedere, liquidationes fructuum in partibus delegare, ac omnia, & singula alia usque ad finalem sententiarum suarum executionem inclusivè facere, quæ de jure Ordinarii facere possunt.

Prærogative nec fatalium conceduntur arbitrio Rota.

§. 3. Prorogationes autem fatalium sapientius, & passim non concedat, sed tantum ex aliqua honesta causa, ac praviæ illius cognitione arbitrio Rotæ.

§. 4. Auditor tamen in aliqua honesta causa, live magni, live parvi momenti existat etiam si ejus decisio clari juris esse videatur diffinitivam sententiam, interlocutoriam vim diffinitivæ habentem ferre non valeat, nisi causa in Rota proposita, & habitis votis Coadjutorum, nisi Partes in actis expressè consenserint, quod causa sine voto eorumdem Coadjutorum expediri possit. Idemque in aliis quibuscumque præjudicialibus decretis servari volumus, si actor vel reus, quod negotium in plena Rota cognoscatur, insteterit.

Sententia non proferatur, nisi causa in Rota proposita, habitis votis.

§. 5. Item sententiæ latæ per Auditores, prout in cedula, ut moris est, vel per viam termini pro servato, subscribantur, & publicentur in actis intra quindecim dies, & in ultima anni audientia latæ infra mensem, alioquin pronuntiationes hujusmodi, pro circumductis habeantur.

Sententia publicentur, ut hic.

§. 6. Termini etiam pro servatis habiti & cedula ipsarum sententiarum, quæ interdum per alium Notarium, quam actuarium ipsius causæ ad referendum accipi consueverunt, referantur ipsi Notario causæ eadem vel sequenti die, qua recipiuntur. In ultimis verò audientis, saltem infra triduum, & si Auditor, qui pronuntiavit, prout in cedula, vel terminum habuit pro servato, retinuerit citationem penes se, illam Notario causæ similiter intra prædictos dies consignare debeat, alias termini hujusmodi circumducti, & irriti censeantur.

Notarii accipiendi, prout ad referendum referantur, ut hic.

§. 7. Auditor verò non pronunciet in causa, nisi perfectò registro, & illo ad Rotam delato, unà cum dictis Testium, illisque, ac suribus in eadem Rota, prout res exegerit, lectis. In ultima verò anni audientia, ac quandoque agetur deferenda declaratoria contra contumacem, etiam Registro non perfectò, ex originalibus pronunciare valeat. Ita tamen, quod Pars ad cujus instantiam pronuntiatum fuerit registrum ipsum pro actorum conservatione quanto citius perfici curare teneatur.

Sententia nec proferatur ante peractum registrum.

§. 8. Et insuper Auditor Partibus petentibus copiam decisionis in causa factæ, cum juribus, ac rationibus, tradere debeat, prout antiquitus laudabiliter fieri consuevit.

Dispositio copia petentibus detur.

§. 9. Causæ autem propriæ Auditorum & eorum familiarium, & consanguineorum, vel affinium usque ad secundum gradum, juxta jus canonicum computandum, non cognoscantur in Rota.

Causa Auditorum consanguineorum, & affinium non cognoscantur in Rota.

§. 10. Nec Auditores in eorum domibus substitutos vel Doctores, aut alios juris peritos, etiam consanguineos, qui substituti, vel Advocati, aut Procuratoris officio fungantur, aut in casibus Rotalius vel eorum processibus sese quoquomodo intromittant, nec Advocatos, & Procuratores domesticos, aut aliquos ex suis Notariis domesticos habeant. Item Advocati, aut Procuratores consanguinei, vel affines, usque ad secundum gradum aliujus Auditoris ac etiam illius Notarii, in

Affines, domestici vel Notarii Auditorum non solum intromittant in causis Rotæ.

Mmm 2 causis

causis coram eo pendentibus nullatenus patrocinari valeant.

*Auditorum
non inducant
Partes, ut af-
sumant cer-
tum Advoca-
tum, vel
Procurato-
rem.*

§. 11. Nec Auditores compellant, aut alio modo inducant Partes, per se, vel per alios, ut assumant certum Advocatum, vel Procuratorem; sed electio hujusmodi omnino ipsarum Partium arbitrio relinquatur.

*Nec dispo-
nant contra
jur. &c.*

§. 12. Item Decanus, & alii Auditores praesertim antiquiores, attendant, ne aliquid non solum contra Jus, sed nec etiam contra Ratum, & decisiones antiquas factas in Rota, quae impressae habentur, quoquomodo decidatur, etiam praetextu aequitatis in iure non scriptae, nisi maxima cum ratione, & discussione, omnibus votis, seu saltem illorum duabus tertius partibus, aliter faciendum esse judicantibus.

*Nullitates
vires tantum
attendan-
tur.*

§. 13. Deinceps etiam in causis pendentibus non attendantur aliquae nullitates, praeterquam ex defectu jurisdictionis, citationis, vel mandati, nisi causa nullitatis specialiter ante datam praesentium commissa reperiretur.

*In liquidatione
fructuum, & ex-
pensarum
semel appel-
letur.*

§. 14. Et in liquidatione, fructuum, & expensarum taxatione, semel tantum appellare liceat, ita quod duae conformes rem judicatam faciant.

*Auditorum
quando ad
Cancellariam
causas re-
mittere pos-
sint.*

§. 15. Auditores vero causas sibi commissas, pro sola Partium importunitate ad Cancellariam remittere non possint, sed tantum habita licentia à Summo Pontifice, vel ex iustis causis deductis in Rota, & ab ea probatis.

*Criminalita-
tes ad Audi-
tes Ord. re-
mittantur.*

§. 16. Et si Auditor cognoverit in actis adesse suspicionem criminis, remittat acta hujusmodi, vel illorum exemplum, prout res exegerit, ad Judicem ordinarium. Et si causa criminalis praedicta fuerit, causa civilis in ejus cognitione supersedeat. Et quandoque Judex ordinarius, in causis criminalibus coram eo pendentibus, indiguerit depositionibus Testium, vel aliquibus scripturis ad causas criminales facientibus, teneatur Auditor illas, vel earum exemplum ut praefertur, exhiberi facere.

*Sportulas se-
recipiant re-
delict.*

§. 17. Ut autem debitus modus sportulis imponatur, non possint Auditores à Partibus, per se vel alium quovis modo sportularum nomine aliquid petere, vel exigere, sed nec à sponte dantibus ultra taxam infra scriptam accipere, videlicet.

*In causis pro-
phanis.*

§. 18. In causis pecuniariis, seu prophanis aut quae alias pretio numerario quoquo modo aestimari possint, si aestimatio rei de qua agatur, non excedat summam mille ducatorum usque ad aureos decem, à mille vero usque ad decem millia, viginti quinque, à decem millibus usque ad viginti millia, quinquaginta: ab inde supra usque ad quamcunque summam, centum.

*In causis Be-
neficialibus.*

§. 19. In Beneficialibus vero, si redditus annuus, de quo agatur, non excedat summam centum ducatorum, similiter decem: à centum vero usque ad mille, viginti quinque: à mille usque ad tria millia, quinquaginta;

ab inde vero supra, centum aureos pro sportulis cujuscunque sententiae, diffinitivae dumtaxat, ut praefertur, ac accipere valeant. Si vero causa aestimationem non facile recipiat, sportulae moderatae pro rerum, & personarum qualitate, juxta taxas praedictas recipi possint: nec aliquid ultra non solum ipsis Auditoribus, sed nec eorum Familiaribus, vel Consanguineis, aut aliis quibuscunque Personis directae, vel indirectae, quovis qualitate colore, vel ingenio, exceptis esculentis, & poculentis, quae triduo consumi possint, ipsarum sententiarum, aut Auditorum intuitu praestari possit.

§. 20. Quas quidem sportulas juxta taxam praedictam, apud Notarium causae post subscriptam sententiam, & Notario traditam, & non antea, deponi, & Auditori consignari volumus: quodque Notarius depositionem, & consignationem hujusmodi in actis notare, & specificare teneatur.

§. 21. Officia vero Notariorum Rotae, non conferantur nisi Personis peritis, & idoneis, quae per se ipsos illa exercere sciant, & exerceant, nisi aliqua legitima causa impediantur. Nec eo casu officia aliquibus arrendare, aut Substitutos deputare valeant, nisi à proprio Auditore approbati fuerint, qui insuper de officio fideliter exercendo arbitrio Auditoris cavere debeant, & pro ipsorum Substitutorum facto Notarii ipsi, quo ad interesse Partium, tanquam principaliter obligati omnino teneantur.

§. 22. Districtius praecipientes modernis, & pro tempore existentibus Auditoribus, & eorum Decano, in virtute sanctae obedientiae, ac sub indignationis Nostrae, & excommunicationis latae sententiae, aliisque nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis arbitrio, insignendis penis, ut praesentem constitutionem Nostram singulis annis in prima audientia, una cum aliis constitutionibus antiquis, legi, & publicari faciant, & illam, ac omnia, & singula in ea contenta diligenter observent, & ab eorum Notariis, & aliis, quatenus ad eos pertineant, observari curent cum effectu.

§. 23. Decernimus nihilominus irritum, & inane, si secus super his ab ipsis, vel quibuscunque aliis, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 24. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac ipsorum Auditorum Collegii, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis, & facultatibus, eisdem Auditoribus, & Collegio, etiam Motu proprio, & consistorialiter, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibuscunque clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, per quoscunque Romanos Pontifices praedecessores Nostros, aut etiam per Nos concessis, approbatis, & innovatis: quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque to-

*Sportula de-
ponatur pe-
nes Notari-
um post la-
tam senten-
tiam.*

*Notarii ido-
nei eligantur
officiaque
non arren-
dantur, & pro
Substitutio-
rum substituo-
neantur.*

*Hae Bullae de-
legantur anno
quolibet in
primis Rotae.*

*Decretum
irritans.*

*Clausula
derogatoria.*

tis tenoribus specialis, specifica, & expressa ac individua, & de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio habenda, seu quavis alia exquisita forma servanda foret, tenores huiusmodi pro sufficienter expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscunque, aut si præfatis Auditoribus, vel quibuscunque aliis communiter, vel divisum ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Forma, & effectus publicationis quæ habet hic in fin.

¶ 25. Ut autem præfentes litteræ ad omnium notitiam deducantur, nullusque illarum ignorantia prætereunda valeat, volumus, & mandamus, alias in eisdem audientia Palatii nostri, ac Cameræ Apostolicæ valvis, & acie Campi Floræ, per aliquos ex Curforibus nostris affigi, & per aliquod temporis spatium, relicta ibidem eorum copia affixa, detineri, & exinde omnes, & singulos, quorum interest, vel interesse ac si eis personaliter intimata forent. Nulli ergo omnino &c.

Dat. P. An. 3. 27. Decemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo primo, sexto Cal. Januarii, Pontificatus nostri Anno 3.

Reformatio Referendariorum Signaturæ Iustitiæ, & iudicium Romanæ Curie.

Edita An. D. 1662.

PIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa huius reformationis.

CUM nuper Nos generali officiorum, & Tribunalium Romanæ Curie pro abusibus extirpandis, ac universali in ea Litigantium commoditate, reformationi intenderimus, & providimus, Cupientes eorundem Litigantium indemnitati in totum consulere, ac ut celerius lites terminentur providere, valde opportunum, immo necessarium esse censuimus etiam Signaturam Iustitiæ à qua plerumque hi qui lites in longum protrahere, alioque diutius, & gravioribus impensis defatigare quærent, cavillationibus, & versutis diversa rescripta, aut superfluis, aut dilationem inducentia exarquant, reformare. Idcirco pro illius reformatione, visis, & etiam mature discussis, nonnullis per dilectos Filios Referendarios Nostros adnotatis, & coram Nobis etiam in præsentia nonnullorum ex venerabilibus Fratribus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus propositis, de eorundem, ac cæterorum Fratrum nostrorum consilio, hac in perpetuum valitura constitutione sancimus.

¶ 1. Quod nullus ex dictis Referendiis De Commissi-
propositis, & rejectis in Signatura Iustitiæ fionibus reg-
commissiones, in Signatura Gratiæ coram ditio in Signa-
Nobis proponere audeat, nisi talis sit mate- tura Iustitiæ,
ria, quæ scientiam nostram requirat, aut quæ per Signaturam Iustitiæ ad eandem Signaturam Gratiæ remissa fuit.

¶ 2. Nec in antiquis, ac arduis materiis Avocatoriis a
in quibus plures hinc inde expeditæ fuerunt & aliis præ-
Commissiones, & avocatoriis prioribus Ju- judicialibus
dicibus, & quovis modo præjudicialibus, manum apponere, nisi prius citata coram eo Parte interesse habente.

¶ 3. Et cum agitur de revocatione aut Præferta
moderatione alicujus præferte, similiter rum refer-
manum non apponat, nisi in præferta ap- materiam
positum sit nomen Referendarii, qui illi manum apposuit, ut rationem reddere, & eam justificare possit. Nec etiam reformatio sive moderatio ejusdem præferte ad habentes Signaturam Iustitiæ nisi nomen Referendarii, ut præmittitur, in ipsa præferta appositum fuerit, aliquo modo figetur.

¶ 4. Minus in commissionibus appella- Appelatio-
tionum ab interlocutoriis, nisi expresso re- nam com-
levanti gravamine. Nec cum appellatur à missionibus
diffinitiva cum clausula, aut vim diffinitivæ habente, nisi res adeo exprimatur, ut videat Referendarius, an tale sit gravamen, quod per diffinitivam reparari non possit. Et si in commissione appositum fuerit clausula, cum toto negotio principali, tunc addatur justificato tamen dicto gravamine.

¶ 5. Abstineant ulterius Referendarii ab Nullitatum
appositione manuum in commissionibus & attentato-
nullitatum & attentatorum, nisi exprimant- rum crea-
tur nullitates ex defectu jurisdictionis, cita- tionis, vel mandati & ipsa attentata. Et pariter in illis in quibus narratur pronunciatum fuisse prout in cedula.

¶ 6. Nec etiam manum apponant in Prærogatione
commissionibus prorogationis fatalium, nisi fatalium
in quibus prima vice ipsa prorogatio petiatur, illas verò commissiones in quibus pro ulteriori prorogatione supplicatur, in Signatura nostra Gratiæ proponant.

¶ 7. Causæ criminales, & matrimonia- Criminali-
les non inferioribus Episcopis & in terris bus, & Ma-
Ecclesiæ causæ criminales Clericorum in sa- trimonialibus
cris constitutorum Ordinatio, reliquorum verò Clericorum & Laicorum, locorum Gubernatoribus committantur.

¶ 8. Et ut lites quanto citius fieri possint, Reformatio
ac minori Partium dispendio expediantur, sit, in integ.
decernimus, quod quilibet Judex cui causæ restitutionis in integrum, nullitatis, & atten-
tatorum de cætero committentur, possit absque speciali commissione præfigere terminum ad docendum de causis restitutionis, ac de ipsis nullitatibus, seu attentatis, & eo lapsa, & non ducto, ad negotii principalis expeditionem procedere.

¶ 9. Similiter quilibet Judex in quibuslibet causis coram eo introductis, & intro- Terminatio
ducendis, & etiam Auditor Rotæ, in causis ratiæ.

Mmm 3 extra

extra Rotam commissis, possint omnes terminos substantiales in vim commissionis à secl. rec. Innocentio Papa VIII. prædecessore nostro, quam ad omnes Judices, & etiam Auditores in causis præmissis, tenore præsentium, extendimus, ac sique alia speciali commissione reiterare.

Expositumque taxatum.

§. 10. Quodque ab excessiva taxatione expensarum, semel tantum appellatio committatur, & duæ sententiæ habeant vim trium.

Causæ quæque discussæ sunt.

§. 11. Causæ discussionum inter Creditores, & Hæredes defuncti, seu alterius Debitoris, de cuius bonis inter ipsos Creditores agitur, intra tres menses, quo ad præsentem, quo ad abentes verò, citra montes intra sex menses, ultra autem intra novem expediantur, & nullo modo nisi ex magna causa, & per Signaturam Nostram Gratia instantia prædicta prorogetur.

Aditione hæreditis, & concessione in-ventar.

§. 12. Et à die obitus Debitoris intra duos menses hæredes præsentem, abentes autem citra montes intra quatuor, ultra verò montes intra sex inventarium conficere, & an velint hæreditatem adire, deliberare teneantur.

Discussio- num causæ pendentes, & crediti liquida executioni mandantur.

§. 13. Et interim Judices coram quibus causas discussionis huiusmodi pendere contingerit, bona ipsius Debitoris defuncti, vel decessoris debitoris Creditoribus habentibus credita eorum liquida interim recepta idonea cautione de restituendo habentibus priora, & potiora, contribuendo habentibus æqualia jura, consignari mandent, & faciant.

Decretum irritum.

§. 14. Si quis autem constitutioni Nostræ huiusmodi in aliquo contraverit, indignationis Nostræ, ac alias arbitrii Nostrum penas eo ipso incurrat. Et nihilominus commissiones contra tenorem præsentium signatæ, nullius sint roboris vel momenti, ac per præoccupationem extortæ censentur, illis que Judicibus, quibus ea præsentari contingerit, minime parere teneantur. Sicque per quoscunque Judices, & Commisarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & dissimulati debere, irritum quoque, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter congerit attentari, decernimus.

Class. derog.

§. 15. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscunque.

Sacris præsentibus.

§. 16. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam Nostræ sanctionis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

8. P. Ana. 3. 1. Inj.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, Cal. Julii Pontificatus Nostri anno 3.

jurisdictio, & facultates Senatoris Almae Urbis, seu incliti Populi Romani.

PIUS PAPA IV.

Motu proprio, &c.

Dilectos filios Senatorem, Conservatorem, Populumque Romanos specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes omnimodam, & integram (prout illis per secl. rec. Sixtum IV. Julium II. Leonem X. Paulum III. & alios Romanos Pont. prædecessores Nostros aliàs concessa fuit) jurisdictionem, causarumque inter ipsos, ac etiam, & inter Rom. & Incolas pro tempore motorum cognitionem, & decisionem totalem Curia Capitoli Romani, ita quod in prædictis, & aliis causis, obligationibus, etiam in forma Camera Apostolicæ, in quibus videlicet per alios Judices præventum non sit, aliisque quibuscunque differentiis, & actionibus inter ipsos Romanos, ac eorum aliquem, vel aliquos deinceps orituris, & movendis, nullus præter Senatorem, & ipsius Capitoli Judices pro tempore existentes (e privilegiorum Apostolicorum, aut consuetudinum, seu quovis alio prætextu intromittere possit, etiam dictorum prædecessorum concessiones huiusmodi, literasque, & aliàs desuper confectas scripturas approbantes, confirmant, & innovantes, literarumque, & scripturarum earundem tenores præsentibus pro expressis habentes, auctoritate Apostolica, ex certa scientia &c. perpetuò concedimus, & indulgemus.

§. 1. Ac Senatorem, Conservatores, & Populum Rom. Curiamque, & Judices Capitoli præfatos, quo ad jurisdictionem huiusmodi, adversus quascunque alios Almae Urbis Tribunalibus, & Magistratibus, etiam Regenti Camera, Gubernatori, & Nostro Vicario quomodolibet, etiam consistorialiter concessas facultates, & alias contrarias dispositiones in pristinum, & eum in quo ante illarum concessiones quomodolibet erant, statum restituimus, ac facultates, & alias dispositiones contrarias huiusmodi ad hunc effectum per præfatos revocamus, cassamus, & annullamus.

§. 2. Et insuper, ne delicta remaneant impunita, quod Chirugi, Barbatores, & alii vulnerum, aliorumque criminum notitiam habentes, illa ad Curiam Capitoli huiusmodi, juxta ipsius Senatoris desuper proponenda edicta, & sub penis inibi apponendis, aut ad Curiam Gubernatoris juxta solum deferre teneantur.

§. 3. Quodque pro celeriori causarum expeditione, in eadem Curia Capitolina nullitarum nulla ratio habeatur, nisi earum quæ ex jurisdictionis, citationis, vel mandati defectu proveniant.

§. 4. Et

Romanorum Urbis incliti Populi Romani, & alios Romanos Pont. prædecessores Nostros aliàs concessa fuit, &c. non præcepit.

Derogatio facultatum aliarum, &c. in hanc causam.

Chirugi vel huiusmodi, &c. etiam Gubern. criminum referant.

Nulla tres attendantur, immò serventur statuta.

*Peris qua
servanda.*

*Tu ad vide
lib. 1. cap.
58. Statuti.*

*Assettamen-
tum quan-
do peti possit.*

*Vide cap. 76.
lib. 1.*

*Assettamen-
tum quan-
do fiat, ali-
quo ex iudi-
cibus aliter
infirmit vel
recusata.*

*Vide Stat.
lib. 1. c. 11.
& 12.*

*Clausula
preservati-
va.*

*Decretum
irritum.*

*Clausula de
rogatoria.*

§. 4. Et ne feriarum accumulatio causa-
rum expeditionem in longum protrahat,
sublati de medio ceteris feriis voluntarie
per usum, vel alias, non tamen in honorem
Dei, introductis, observatio tantum coarceat
ad ferias in antiquis Statutis expresse de-
scriptas.

§. 5. Ac etiam Statuta de assettamenti
loquentia declarantes, quod assettamentum
peti non possit, nisi in casibus, & articulis:
quorum gravamen per diffinitivam reparari
non valeat, qui ex Statuto sub Rub. de
Appell. non recipiendis, lib. 6. positi col-
liguntur, nec in causis summam decem du-
cat. non excedentibus, in aliis vero causis
à decem supra in litis contestatione dum-
taxat peti possit, & hoc arbitrio Judicis. In
diffinitivis autem, vel interlocutoriis vim
diffinitivæ habentibus sententiis Judex cau-
sas hujusmodi in assettamenti proponere,
aliis in contrarium loquentibus Statutis non
attentis, omnino teneatur.

§. 6. Et propterea quod si unum ex Judi-
cibus Curie hujusmodi abesse, vel ægrotare,
aut suspectum jurari contingerit, assettamen-
tum per tres reliquos presentes Judices fieri
possit, quorum unus in loco ægrotantis, vel
absentis Judicis ad tribunal pro interlocuto-
riis faciendis sedeat, & super incidentiis,
emergentibus, & dependen. usque ad sen-
tentiam diffinitivam exclusive provideat,
etiam perpetuo statuimus & ordinamus.

§. 7. Nec non Senatorem, Conservato-
res, Populum, & Curiam præfatos ad anti-
quam eorum jurisdictionem, ut præmittitur
restitutos, & plenarie reintegratos esse. Ac
præsen. & in eis contenta quæcunque vali-
da, & efficacia fore, suisque plenarios, &
integros effectus sortiri, & inviolabiliter
observari debere, nec de subreptionis, vel
obreptionis, aut nullitatis vicio, vel inten-
tionis nostræ defectu, quovis quæsito colore,
prætextu, vel ingenio, nullatenus notari,
vel impugnari, nec per Nos, vel Sedem Apo-
stolicam ullo unquam tempore revocari,
aut alias illis derogari posse. Et si ac quoties
illa revocari, aut alias illis derogari contin-
gerit, toties in pristinum statum restitui, &
de novo etiam sub posteriori data per ipsos
Senatorem, & Conservatores eligenda,
concessa, & stabilita esse.

§. 8. Et sic per quoscunque Judices, &
Commisarios, etiam S. R. E. Cardinales
&c. sublata eis quavis aliter interpretandi
&c. facultate judicari, & diffiniri debere,
ac quidquid secus super his à quâquam, qua-
vis auctoritate, scienter, vel ignoranter at-
tentari contingerit, irritum, & inane de-
cernimus.

§. 9. Non obstantibus præmissis, ac con-
stitutionibus, & ordinationibus Apostolicis
Statutis &c. etiam Palatii Apostolici Cu-
riarumque Urbis styliis, nec non privilegiis
inductis, & litteris Apostolicis quibuscumque
Romanæ, Curie Tribunalibus Curis, Ma-
gistratibus, Judicibus, & aliis Personis, sub

quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum
quibuscumque clausulis, & decretis etiam Motu
simili, etiam consistorialiter concessis &c.
quibus omnibus illorum tenores præsentibus
pro sufficienter expressis habentes, hac
latissime derogamus, cæterisque contrariis
quibuscumque, cum clausulis opportunis.

Placet Motu proprio. I.

§. 10. Et cum absolute à censuris ad
effectum &c. Et cum approbatione, con-
firmatione, innovatione, concessione, in-
dulto, restitutione, repositione, reintegra-
tione, revocatione, cassatione, annulla-
tione, statuto, ordinatione, decreto, & de-
rogatione præmissis, ut supra perpetuo. Et
quod sola præsen. sufficiat Signatura, & ubi-
que etiam in Jud. fidem faciat, regula con-
traria non obstante, seu si videbitur litteræ
desuper per Breve Nostrum, etiam cum
litterarum Prædecessorum prædictorum, &
inde sequutorum tenorum aliorumque ne-
cessariorum majori, & veriori expressione
expediri possint.

§. 11. Et quod ad obligationes in forma
Camera servetur forma ipsius obligationis,
ut sit in potestate Actoris, vel Creditoris
convenire Debitorem suum Romanum,
vel incolas laicum, non solum coram Re-
gente, vel Auditore Camere ipsarum obli-
gationum Judice ordinario, sed etiam in
Curia Capitoli. Quo ad reliquas vero cau-
sas civiles, non tamen Fideles, possit Reus
Romanus, vel incola declinare quodcum-
que aliud forum, & petere se remitti ad Cu-
riam Capitoli, nisi alterius Judicis juris-
dictionem prorogaverit, aut in eum tacite
vel expresse consenserit, & aliter factæ re-
assumptiones, vel inhibitiones per dictam
Curiam Capitoli nullius sint roboris, vel
momenti.

*Sequitur declaratio d. Constitutionis, respectum
jurisdictionis Gubernatoris Urbis.*

PIUS PAPA IV.

Motu proprio, &c.

NE per præinsertum Motum propi-
um aliquod præjudicium bono
& pacifico regimini Almae Urbis
nostræ, quod in præsentiarum venerabili
fratri Hieronymo Episcopo Sagonen. per
Nos commissum exitit, inferatur.

§. 1. Decernimus, & declaramus inten-
tionis Nostræ minime fuisse nec esse, quod
per signaturam præinserti Motus proprii
prædicti in aliquo jurisdictioni, & facultati-
bus ejusdem moderni, ac pro tempore exi-
stentis Gubernatoris, præsertim circa Ben-
nimentorum editiones, ac cognitiones cau-
sarum criminalium, Mercedum, & Pauperum,
vel alias miserabilium Personarum, ac alias
quascunque causas sibi, aut aliis Guberna-
toribus

pp. subscripto

*clausulas
repositio.*

*Limitatio
privilegii fore
in tribus ca-
sibus.*

*Alii vide
lib. 1. Stat. 41.*

*Causa mo-
struimus.*

*Præsentis
jurisdictionis
Gubernato-
ris.*

toribus, & ejus officio per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros tam contra Cives Romanos, quàm alios quoscunque quomodolibet concessis in omnibus, & per omnia, perinde, ac si dictus præfatus Motus proprius minimè signatus, nec à Nobis emanatus fuisset, minimè præjudicetur, nec præjudicatum esse intelligatur. Et sic per quoscumque &c. Sublata &c. Irritum quoque &c. solamque præsentis Motus proprii nostri Signaturam in iudicio, & extra sufficere ac fidem facere, regula contraria non obstante, similiter decernimus & declaramus.

*Quibusque
que non ob-
stantibus.*

§. 2. Præferto Motu proprio, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscunque privilegiorum, & facultatum eidem, ac pro tempore existenti Governatori, & ejus officio concessis, tenoribus &c. pro plenè, & sufficienter expressis habentes, & quæ, & quas per præfatos innovamus.

Iurisdiclio, & facultates Vicarii Summi Pontificis in Urbe, & ejus districtus.

PAULUS EPISCOPUS
Servus Servorum Dei.

Edicta An. D. Venerabili Fratri Philippo Episcopo Burgi S. Sepulchri, in nostra Urbe, & ejus Suburbii, & districtu nostro in spiritualibus Vicario, salutem, & Apost. bened.

Exordium.

Licet Ecclesiarum omnium universalis cura, & populi Christiani regimen, ad vigilantiam Nos inducat, Romana tamen Urbis inclita, quam caput Orbis Divina clementia stabilivit, mentem nostram sollicitat, ut de ipsius Ecclesiarum statu prospero, & salubri, attentius, & diligentius ita procuremus, ut spiritualiter, & temporaliter felicioribus successibus congruum suscipiant incrementum.

*Dispositio
Vicarii cum
facultatibus.*

§. 1. De tua ergo laudabili vita, morum gravitate, probata fide, & circumspectione, aliisque virtutum donis, quibus personam tuam etiam familiari experientia præditam esse jam dudum, etiam in magnis Almae Urbis nostræ gubernio, ac fabrica Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe negotiis, & arduis causis tibi commissis percepimus firmam in Domino spera gerentes, & sperantes, quod ea, quæ tibi committenda duxerimus, prudenter, & fideliter exequeris, Motu proprio non ad tuam, vel alterius pro te Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia, Te, qui etiam Capellanus, Prælati domesticus, & in utraque Signatura Referendarius noster, ac ad eandem Basilicam per Nos deputatus existis, nec non unum ex officiis scriptoriae litterarum Apostolicarum ex indulto Aposto-

lico obtinens, in præfata Urbe, ejusque Suburbii, & districtu Vicarium nostrum in spiritualibus quamdiu vixeris, cum honoribus, oneribus, redditibus, & emolumentis consuetis, auctoritate Apostolica tenore præsentium constituimus, & deputamus.

§. 2. Tibique omnia, & singula, Ecclesias, Monasteria, etiam Monialium, & alia loca Ecclesiastica Sæcularia, & Regularia Ordinum quorumcumque Urbis, & ejus districtus, & Religiosos quoscunque utriusque sexus in illis commorantes, & ad dictam Urbem confluentes pro tempore, ac etiam Ecclesias S. Anastasii, S. Sebastiani, S. Pauli, & ad Tres Fontes, S. Agnetis, S. Laurentii, & S. Sabbæ, ac alia Monasteria quæcumque exempta, & non exempta, eorumque personas visitandi, ac in capite, & membris reformandi, nec non earum, & cuiuslibet ipsarum excessus, & crimina multandi, corrigendi, & puniendi, prout secundum Deum videris expedire. Nec non ædificia, quæ in Ecclesiis per Te visitandis videbis ruinis supposita, auctoritate propria demolendi, & demoliri faciendi, & Rectores ad Ecclesiarum reparationem per fructuum subtractionem, vel alias prout tibi videbitur cogendi, multasque ipsas, prout etiam Tibi videbitur, moderandi, & Camera Apostolicæ applicandi.

§. 3. Ac causas civiles, & ordinarias, eas videlicet, in quibus non agitur de majori summa redditus sexaginta florenorum auri de Camera, aut illius summæ valoris æstimationem communem non excedente, etiam de locatione, & evacuatione, ac pensionem, responsione, & devolutione Casalium prædiorum, & domorum, ac ratione vinearum, & mercedibus etiam cuiuscunque summæ, & valoris existant, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura iudicii, sola facti veritate inspecta, cum aliqua petitione verbali, apud acta tamen redacta, seu per viam monitorii, nullis terminis servatis, etiam qui de stylo, seu ordinatione dicti Palatii Apostolici servari soliti sunt; Alias verò more solito, & juxta stylum consuetudine Curie officii Vicariatus huiusmodi; ac alias commissas juxta illarum commissionum tenores, & formas, ac etiam crimin. per Te, vel per te pro tempore deputatum Auditorem, audiendi, decidendi, & sine debito terminandi.

§. 4. Hoc etiam adjecto ad lites abbreviandum, & Partes à laboribus, & expensis relevandum, quod à processibus, & sententiis à quinque ducatis infra, auditis, & intellectis Partibus, & cuiuslibet ipsarum iuribus, in principali negotio, non possit per aliquem quomodolibet appellari, seu de nullitate dici, & appellatione, & nullitate prædictis, ac omnibus aliis inde secutis, non obstantibus, servatis aliis servandis, ad executionem dictarum sententiarum liberè procedere possit.

§. 5. Nec non omnes, & singulas causas alimen-

*Monasteria,
& Religiosos
visitandi, &
corrigendi.*

*Causas co-
stas, & mer-
cedum sum-
marie, & ali-
as juxta sty-
lum curie,
& commissas
iuxta
commissiones
cognoscendi.*

*Appellatio-
nem à quin-
que ducatu
infra reject-
andi.*

*Causa: mi-
serabilium
& aliarum
non
necesse
dum co sum-
marie regu-
lari
fendi.*

*Moratorii
i n eis de-
gandi.*

*Carceri vi-
sitiandi.*

*Judaeorum
causas, & al-
ias judican-
di.*

*Usurarios,
& alios cau-
sas judican-
di.*

*Synodum
congregandi.*

*Ordinatio
fendi.*

*Ecclesia con-
fendi.*

*Festis die-
bus vetita
exercitia pa-
nendi.*

*Blasphema-
tores, & alios
exco-
muniandi.*

alimentoꝝ, & alijs miserabilium persona-
rum etiam aliorum quorumcumque non ex-
cedunt summam 60. ducat. auri de Camera,
summarie, simpliciter & de plano, sola facti
veritate inspecta, manu regia, sine contestatio-
ne registri, sicut tibi visum fuerit, cognoscen-
di, iudicandi, & sine debito terminan-
di.

§. 6. Dilationes moratorias quasunque
etiam quinquennales in causis mercedum, &
alimentoꝝ, censuum, pensionum, respon-
sionum, & in causis miserabilium Persona-
rum, Viduarum, Pupillorum, Ecclesiarum, &
piorum locorum, ac obligationum jurato-
riarum rejiciendi, & illis rejectis (nisi causa
cognita concessa fuerint, aut aliter a Nobis
motu proprio, & ex certa scientia rescrip-
tum fuerit) Debitores ad solvendum reme-
dijs opportunis, etiam per censuras Ecclesia-
sticas, vel via excoꝝ, prout tibi videbitur,
compellendi.

§. 7. Carceres quoque visitandi, votum
dandi ac de Carceratorum liberatione, vel
condemnatione ad pecuniarum solutionem,
cum ceteris Visitantibus statuendi, &
ordinandi.

§. 8. Judaeos omnes, etiam usurarios, ban-
cheros quoscumque Clericos, & Beneficia-
tos Urbis, ac ejus districtus, Religiosos etiam
Mendicantes, ac Regulares omnes utri-
usque sexus, Fratritates etiam Laicorum,
Hospitalarios, omnesque in Ecclesijs, & Mo-
nasterijs Beneficiarios, ac Deservientes, eo-
rumque omnium res, & bona iudicandi, &
tam civiliter, quam criminaliter cogendi, &
puniendi.

§. 9. Usurarum excessus, etiam dictis Ju-
daeis toleratos, ad honestissimum modum
reducendi Matrimoniorum causas, omnes-
que alias, quae de jure ad Vicarium nostrum
dignoscuntur pertinere, audiendi, & sine de-
bito terminandi.

§. 10. Synodum in Romano Clero pro
correctione malorum morum, & pro neces-
sitate, juxta temporum opportunitates, in
Clero occurrentes, ubi, & quando libuerit,
celebrandi, & congregandi: Statuta, & or-
dinationes, seu constitutiones pro tempore
observanda edendi.

§. 11. Necnon per Te, vel aliquem Catho-
licum Antistitem, gratiam, & communica-
tionem Apost. Sedis habentem, quem ad
hoc, cum opus fuerit, duxeris eligens, & de-
putant. ordines conferendi temporibus à jure
statutis, ac alia Ecclesiastica sacramenta.

§. 12. Ecclesias Urbis, ac illius districtus,
praedictorum, illorumque Cameteria conse-
crandi, ac polluta (Aqua tamen prius per Te,
vel eundem, vel alium Antistitem, similes
communione, & gratiam habentes, bene-
dicta) reconciliandi.

§. 13. Ac eos qui festivis diebus vetita à ju-
re exercitia fecerint, compescendi, & pu-
niendi.

§. 14. Blasphematores, Usurarios, Judaeos,
Perjurios, & quoscumque alios committen-
tes crimen, quod ad Ecclesiasticum forum, &

ad Curiam, & jurisdictionem Vicarii nostri,
etiam juxta facultates, Tibi, & Praedecesso-
ribus tuis concessas, simpliciter, vel mixtum
de jure, vel consuetudine, seu statuto perti-
neat, non obstantibus quibuscunque signifi-
cationis ab alijs Judicibus factis, seu facien-
dis, cognoscendi, & puniendi.

§. 15. Ac tam pro valis, vestibus, tunicellis,
planetis, & similibus, quae de necessitate ad
divinum honorem requirentur, tam pro or-
dinibus sacris celebrandis, quam pro susten-
tatione Episcopi ordinatis, Ministrorumque
ejus ac Notariorum, qui, ut accepimus, pro
sigillo nihil accipiunt, saltem pro meris labo-
ribus persolvendis, & alijs, quae de necessita-
te ad curam, & regimen tui officii fieri debere
videbuntur, de penis in dicta Curia dispo-
ne.

§. 16. Omniaque alia, & singula faciendi,
gerendi, disponendi, ordinandi, mandandi,
& exequendi, quae ad hujusmodi Vicariatus
officium de jure, vel consuetudine, aut alijs
quomodolibet pertinere dignoscuntur, &
quae omnes alijs Vicariis Urbis de jure, con-
suetudine, vel privilegio facere, dicere, &
ordinare potuerunt.

§. 17. Necnon contradictores, & facultati,
potestati que tuae hujusmodi contravenien-
tes, & illam perturbantes, ac rebelles quos-
cunque quavis auctoritate fungentes, per ec-
clesiasticas, & alias pecuniarias penas tuo ar-
bitrio infligendas, & moderandas, etiam per
repraesalias, ubi, & quando opus fuerit, cor-
rectionemque personalem, juris remedio
opportuno appellatione postposita compe-
scendo, plenam, liberam, & omnimodam,
auctoritate Apostol. tenore praesentium, fa-
cultatem concedimus.

§. 18. Et insuper, quia ut accepimus, hujus-
modi Vicariatus officii vigore Vicario pro
tempore exsistenti, tam in Civilibus, quam in
Criminalibus, Clericorum Urbis, & ejus di-
strictus matrimoniorum spiritualium, illo-
rumque connexorum, Judaeorum quoque ac Ho-
spitalium, & Hospitaliorum, necnon Contra-
ternitatum laicorum quorumcumque ac Colle-
giorum Ecclesiastic. & aliorum quorumvis etiam
forensium, ac quorumcumque in quibus-
cumque Ecclesijs, Monasterijs & Capellis Ur-
bis praedictae deservientium, & residentium, lo-
corum piorum, & religiosorum quorumcumque
utriusque sexus, Fratrum, Monachorum etiam
Mendicantium quorumcumque, tam in d. Urbe
commorantium, quam ad illa pro tempore co-
fluentium causis, jurisdictio attributa fuerit;
Nihilominus super praemissis, seu aliquibus
eorum per Gubernatorem, necnon Senatorem
Urbis, ac Auditorem Causarum Curiae C. A.
generale, Conservatores Camerae Urbis, &
diversos alios Judices, & Officiales pro tem-
pore exsistentes d. Vicariatus officii pro tem-
pore obtinentes quae saepe nonnulla sunt, ipsi
asserunt, per Sedem Apost. eis concessarum li-
terarum praetextu, perturbari, & impediri con-
tingit, & aliquas ex hujusmodi causis ad se ap-
propriare nituntur, in gravem d. Vicariatus of-
ficii iacturam ac damnum. Nos ills occurrere, &

Nnnn

obvia

obviare, ac d. Vicariatus officii indemnitati providere volentes, Motu simili in præmissis, etiam activè, & passivè, Tibi & pro tempore existenti Vicario jurisdictionem hujusmodi habemus semper competuisse, & competere.

*Alienatio-
num, & per-
mutationum
de bonis Ec-
clesiasticis.*

§. 29. Ac Te in singulis venditionis, permutationis, & alienationis rerum, & bonorum in Ecclesiasticorum causis, etiam per supplicationem Apost. commissis, & committendis, tam in Urbe, quam illius districtu prædictis, Judicem, & Executorem quamdiu vixeris, fore & esse; Ac venditiones, permutationes, & alienationes hujusmodi, sine cognitione, & approbatione tuis pro tempore factas, minime valere decernimus, & declaramus.

*Vicarius in
his causis in-
deus est ordi-
narius.*

§. 20. Ac pro potiori cautela Te, successorèq; tuos in d. Vicariatus officio Vicarios, in præmissis causis, & circa præmissa competentem Judicem, quamdiu vixeris, ut præfertur, constituimus & deputamus. Et in eventu in què per Nos, vel Sedem prædictam hujusmodi tua jurisdictio in præmissis per præoccupationem, vel alias Tibi diminuta, & abdicata, ac illa præfatis Gubernatori, aut Senatori vel Auditori, Conservatoribus, & quibuscumque aliis Judicibus, & Officialibus, quacumque auctoritate fungen. attributa fuisset, ex nunc illam Motu simili restituimus, & plenarie reintegramus: Ac omnes, & singulos processus, & sententias, quos, & quas in Gubernatorem vel Senatorem, seu Auditorem, Conservatores, seu quoscumque Judices & Officiales præfatos, in præjudicium attributa, & concessa tibi jurisdictionis prædictæ, haberi, vel promulgari contigerit, nullus, & nullas, nulliusq; roboris, vel momenti fore, & esse: Ac res, & personas sub tua, & tui Vicariatus officii jurisdictione constituturas, alicui alteri Judici quacumque auctoritate, etiam Cardinalatus honore fungenti, ex quacumque occasione, causa, vel contractu sub quavis forma celebrato, minime subesse, nec subijci posse. Et ita per quoscumque Judices etiam causarum d. Pal. Apost. Auditores, & S. R. E. Cardinales interpretari, sententiari, & declarari debere sublata eis & cuilibet ipsorum quavis aliter interpretandi sententiandi, & judicandi facultate, & auctoritate: Ac quicquid secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane eodem motu, & scientiæ decernimus, & statuimus per præsentem.

*Quibus cum-
que nos ob-
servamus.*

§. 21. Non obstant. constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon quibuscumque privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, super præmissis in præjudicium dictæ, ut præmittitur Nos tibi attributa jurisdictionis aut coëctionis eisdem Gubernatori, Senatori, Auditori, Conservatoribus, & aliis judicibus, & Officialibus præfatis, ac quibuscumque aliis personis, sub jurisdictione Vicariatus hujusmodi existentibus, in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis per Nos, aut Prædecessores nostros, & Sedem præfaram concessis, approbatis, & innovatis, quibus om-

nibus, & etiam si de illis eorumque totis tenoribus, pro illorum sufficienti derogatione, specifica, & expressa, ac individua non autem per clausulas generales idè importantes, sed de verbo ad verbum habenda mentio foret, eorum tenores pro sufficienter expressis habentes, harum serie specialiter, & expresse, motu simili, derogamus, & aliis præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus Personis, aut Ecclesiis, Monasteriis, vel Ordinibus, aut quibuscumque aliis à prædicta sit Sede indultum, quod capi, detineri, interdici, suspendi, & excommunicari, aut visitare non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus vel specialibus quorumcumque tenoribus existant, & nostra propria manu non fuerint subscripta, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorum totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis, quæ quoad præmissa cuiquam nolumus aliquatenus suffragari, irritum quoque, & inane quicquid contra præmissa, vel alia quod præmissorum attentari contigerit, decernentes.

§. 22. Et ut officium prædictum melius, & liberius profèqui valeas, mādāmus omnibus, & singulis ad quos spectat, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis existant, quatenus Tibi in exequendis iis, quæ ad officium tuum prædictum pertinere dignoscuntur, omnibus possibilibus auxiliis, consiliis, ac favoribus opportunis assistant, Tibique pariter obediant prout Nobis.

§. 23. Quocirca Discretionis tuæ per Apostolica scripta motu simili mandamus, quatenus Officium Vicariatus hujusmodi devotè suspiciens illud sic prudenter, sollicitè & fideliter exequaris, quod exinde optati fructus proveniant, quos speramus, Tuque præter æternæ retributionis præmium, nostram, & dictæ Sedis benedictionem, & gratiam uberius consequi merearis.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1542. die tertia Novembris, pontificatus Anno nono.

Jurisdictio, & facultates declarate Indicium Basilicarum, & locorum piorum.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Quamvis Romani Pontifices Prædecessores nostri eorum motu proprio certaq; scientia, ac matura deliberatione, deq; Apostolicæ potestatis plenitudine concesserint Sanctæ Roman. Eccl. Cardinalibus Archipresbyteris Ecclesiarum seu Basilicarum S. Joannis in Laterano S. Petri, & S. Mariæ Majoris de Urbe, facultatem per se ipsos,

*Signe om-
nes in prædi-
ctu obediunt.*

*Iussu officii
nostri sollicitè
admissis præ-
dictis.*

*Dat. P. An.
p. die 3. No-
vemb.*

ipſos, ſuoſque Vicarios, & Judices cognoscendi, & terminandi omnes, & ſingulas cauſas, ac lites, tam activè, quàm paſſivè motas, & movèdas, inter ipſas Baſilicas eorumque Capitula, Canonicos, Beneficiatos, Clericos, Cappellanos, aliòſque eis Inſervientes ex una nè à ſervitio Baſilicarum hujusmodi retraherentur & quoſcunq; alios, ex altera partibus privativè quoad Vicarium, aliòſque Judices Urbis etiamſi ageretur de obligationibus Cameralibus, & alijs, prout in eorū literis, & motibus proprijs uberius continetur; Nihilominus, quia, ut acceperamus, præ extu prædictorum facultatum, ac privilegiorū in eis contentorū, ipſiſque Baſilicis, ac illis inſervientibus conſeſſorum quidam abuſus etiā tempore Prædeceſſorum noſtrorum, irreperant, in aliorū Tribunalium, & Colligantium præjudicium. Idcirco Congregat. Prælatorum alias à Nobis ſuper inhibicionibus, & non gravetur curſum juſtitiæ impedientibus deputatorū, ad tollendos, & evitandos eoſdem aliòſque abuſus, decrevit, quod iidem Cardinales prædictarum Baſilicarum Archipreſbyteri, eorumque Vicarii non concederent inhibiciones generales, ſed particulares tantummodo, citata Parte, & juxta terminos earundem facultatum, & privilegiorū duxerant, & alias conceſſæ non ſervarentur, liberèque eis non obſtantibus, fieri poſſet executio, quodque Emphyteuſa, Inquilini, Coloni, aſſiduarii, & Conducatores non gauderent privilegijs prædictis, niſi quando ageretur de intereſſe Eccleſiæ, & Eccleſiæ eſſet in cauſa. Cumque poſtmodū, experientia rerum magiſtra compertum fuerit, Nobiliſque etiam pluries, occaſione Signaturæ Gratiæ, innotuerit, ex obſervantia facultatum, & privilegiorū prædictorum alia Urbis Tribunalia impediri, ac Colligantibus detrimentum fieri, quando non agitur de bonis, juribus, ſeu redditibus ipſarum Baſilicarum, vel quando Canonici, Beneficiati, Clerici, Cappellani, aut alijs eiſdem Baſilicis inſervientes ſunt actores. Propterea volentes juſtitiā æqua lance omnibus miniſtrari, motu proprio, certa-que ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, neque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra Conſtitutione perpetua, nedū Decreta prædictæ Congregationis confirmamus, & approbamus, ſupplentes omnes, & ſingulos defeſtus etiam ſubſtantiales, ſi qui in eis quomodolibet intervenierint, ſeu interveniſſe dici poſſit. Sed etiam ſtatuiſmus, & ordinamus, quod quando agitur de bonis, juribus, ſeu de exigendis redditibus ipſarum Baſilicarum, ſive præbendarū, Capellaniarū, Beneficiorum, Adminiſtrationum, Officiorū, ſeu onerum in prædictis Baſilicis exiſtentium, tunc activè, & paſſivè agendum ſit corā eiſdem Cardinalibus Archipreſbyteris, ſive eorum Vicariis, vel Judicibus prædictis, etiamſi convenirentur vigore obligationis Cameralis: ſi verò fuerint actores, tunc prædictis privilegijs non gaudeant, nec poſſint Reos ad forū Cardinalium Archipreſbyterorum quoquo modo trahere. Ac inſuper quia ex facultatibus etiam moti, ſcientia, deliberatione, & poteſtate paribus, quacumque de cauſa quantumlibet favorabili, & pia, ac alijs quomodolibet conceſſis eiſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, Monalterio Moniali, Eccleſiarum etiā Collegiarum, Collegiorū, Hoſpitalium, Conſraternita-

tum, Archiconfraternitatum, ſeu quarumcunq; aliorū locorum piorum de Urbe, illorumque bonorum, rerū, & perſonarum quarumcunq; apud Nos, & Sedē Apoſtolicam Proteſtoribus, ſive ipſarum Eccleſiarū Titularibus ſimilia impedimenta, damna, & præjudicia naſci, & emergere nedum accepiſmus ſed etiam comperi-mus, propterea præſatas ordinationes, & ſtatuta quoad facultates dictorū Cardinalium Archipreſbyteriorū ut præmittitur, factas, & facta in futurum etiam quoad prædictos Cardinales Proteſtores, & Monalterio Monialium, Eccleſias, etiam Collegiatis, Collegia, Hoſpitalia, Conſraternitates, Archiconfraternitates, aliaque loca pia de Urbe prædicta, eorumque bona, res, & perſonas quaſlibet ipſis Cardinalibus tam ratione proteſtionis, quam ratione tituli, ac alijs quovis nomine nunc, & pro tempore per Nos, & Romanos Pōrifices, etiam Succeſſores noſtros comiſſas, & commiſſas, perpetuò in omnibus, & per omnia inviolabiliter obſervari volumus, & mandamus. Præſentes quoque literas, ac omnia, & ſingula in eis cōtenta, etiamſi Cardinales Archipreſbyteri, & Proteſtores, alijsque perſonæ prædictæ, & ceteri quicunq; in præmiſſis intereſſe habentes, aut habere quomodolibet prætendentes, illis non conſenſerint, nec ad ea vocati, citati, & audiiti, minùſque cauſæ propter quas præſentes emanarunt, adductæ, aut ſufficienter, vel etiam nullatenus juſtificatæ fuerint, nullo unquam tempore de ſubreptionis, obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, ſeu intēſionis noſtræ, aut alio quovis defeſtu, etiam quantumvis magno, in excogitato, & ſubſtantiali, ſive etiā ex eo, quod in præmiſſis, ſeu eorum aliquo ſolemnitate, & quamvis alia ſervanda, & adimplenda, ſervata, & adimpleta non fuerint, aut ex quovis alio capite à Jure, vel ſacſto, aut ſtatuto, vel conſuetudine aliqua reſultante, ſeu etiam enormis, enormiſſimæ, & totalis læſionis, aut quocumque alio colore, etiam in corpore Juris clauſo, ſeu occaſione, vel cauſa, etiā quantumvis juſta, rationabili, & privilegiata, & tali, quæ ad effectū validitatis præmiſſorū neceſſariò exprimenda foret, aut quod de voluntate noſtra hujusmodi, & alijs ſuperius expreſſis, ſeu relatis, nihil ullibi appareret, ſeu aliter probari poſſet, notari, impugnari, invalidari, tetraſari, in juſ, vel cōtroverſiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adverſus illas reſtitutionis in integū, aperiſionis oris, reductionis ad viam, & terminos juris, aut aliud quodcumque juris, facti, gratiæ, vel juſtitiæ remedium impetrari, ſeu quomodolibet concedi, aut impetrato, vel conceſſo quempia uti, ſeu ſe jurare in judicio, vel extra poſſe, neque ipſas præſentes ſub quibuſvis ſimiliū, vel diſſimiliū gratiarū revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut alijs contrariis diſpoſitionibus pro tempore, quomodolibet faciendis, comprehendendi, ſed ſemper ab illis exceptas, perpetuòque validas, firmas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus fortiri, & obſtinere, ac per omnes, & ſingulos, ad quos ſpectat, & quomodolibet ſpectabit inviolabiliter obſervari, ſicque & non aliter in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolicī Audi-toribus, ac prædictos, aliòſque Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiā de latere Legatos, & alios quavis auctoritate, & poteſtate fungentes, in quavis cauſa, & inſtancia, ſublata eis, & eorū cuiſlibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diſſiniſi debere, ac irritū, & inane, ſi ſectus ſuper his à quoquā quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter,

ter, contigerit attentari, decernimus. Non obstantibus praemissis, ac quatenus opus sit, nostra de jure quaesito non tollen. & quibusvis aliis Cancellariæ Apostolicæ Regulis, ac piæ memor. Pii Papæ Quarti etiam Prædecessoris nostri, de Gratiis, qualescumq; interesse Cameræ Apostolicæ concernentibus, infra certum tunc expressum tempus in ea præsentandis, insinuandis, & registrandis, ac quibusvis aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac etiam, quatenus opus sit, ipsarum Ecclesiarum, seu Basilicarum, Monasteriorum, Collegiorum, Confraternitatum, Archiconfraternitatum, Hospitalium, & aliorum locorum piorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statuta, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis ipsis Ecclesiis, seu Basilicis, illarumq; Cardinalibus Archiepiscopis, sive eorum Vicariis, ac Monasteriis, Collegiis, Confraternitatibus, Archiconfraternitatibus, Hospitalibus, & aliis locis piis præfatis, necnon eisdem Cardinalibus Monasteriorum, Ecclesiarum, aliorumque piorum locorum, prædictorum Protectoribus, & aliis personis prædictis, sub quibusvis verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum omnium, & singulorum tenores, etiam majores, & superiores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permanens, ad præmissorum effectum specialiter, & expresse derogamus. ac derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscunque.

Dat. Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die 22. Decembris 1641. Pontificatus Nostri Anno Decimonono.

Reformatio Tribunalis Auditoris Causarum Curie Reverende Camere Apostolicæ.

PIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Premium.

INTER multiplices Pastoralis officii nostri curas, illa Nos potissimum urget, ut provisionis nostræ ministerio Romanæ Curie Tribunalia, iuste, & salubriter dirigantur, ac subditis Nostri, & aliis Christi fidelibus causas, & negotia sua in eis tractantibus, ius, & iustitia æqua lance, & minoribus quam fieri poterit dispendiis, ministrentur.

Causa hujus reformationis.

§. 1. Sanè cum Nos una cum venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, generali Tribunalium, & officiorum ejusdem Curie reformationi solerti

studio, ac vigilantia intenderemus, inter cætera respeximus ad antiquissimum, & nobilissimum Tribunal Nostri, & Curie causarum Cameræ Apostolicæ generalis Auditoris, qui non solum Romanæ Curie Judex ordinarius existit, sed in tota temporalis Jurisdictione Nostra, ac universis Christiani Orbis Provinciis, & Regnis ex indulto diversorum Romanorum Pontificum prædecessorum Nostri tum in civilibus, & criminalibus, jurisdictionem exercet, animadvertimusq; in eodem Tribunali pro temporum incuria, & negotiorum multiplicitate nonnullos abusus irrepisse, ac non modica emendatione, & correctione opus esse

§. 2. Et propterea ut tam Auditor, quam *Reformatio Super.*

ejus Locumtenentes, & Notarii intra jurisdictionis suæ fines se contineant, neque causas contra juris ordinem cum Rectorum, & Gubernatorum ejusdem ditionis nostræ, & aliorum Ordinariorum injuria, ac Subditorum nostrorum, & reliquorum Christi fidelium nimio dispendio ad se trahant, aliasque ut decet eorum officio ritè, & rectè fungantur, providere volentes, vocato, & audito Venerabili Fratre Nostro Flavio Episcopo Murano, moderno Nostro, & dictæ Curie Auditore, & habita super his cum eisdem Cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio, Apostolica auctoritate, tenore præsentium statuimus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus Auditor, ac Locumtenentes, seu Judices, & Notarii dictæ Curie pro tempore existentes, ad infrascriptorum capitulorum, & in eis contentorum quorumcunque plenariam observationem teneantur.

§. 3. Et in primis Auditor præfatus non decernat Monitoria specialia in causis prophanis, etiam in terris Ecclesiæ ultra quadraginta milliaria ab Urbe, quando valor causæ non excedit summam centum florenorum.

§. 4. Deinde non recipiat, nec admittat appellationes de partibus, nisi cum clausula expressa. Quatenus à sententia diffinitiva, vel vim diffinitivæ habente, appellatum sit.

§. 5. Successivè in monitoriis generalibus reservevet facultatem, etià Ordinario loci, absolvendi incurrescentes censuras in eis cõtentas.

§. 6. Præterea non permittat affigi Cedulones cum picturis Dæmonum, & aliis similibus.

§. 7. Nec non decernat Sequestra, nisi juxta formam constitutionis sæcl. rec. Clementis Papæ V. prædecessoris Nostri, quæ incipit, Ad compescendas, prout servatur in Rota, & in illis i se per apponatur clausula, Provisio quod de fructibus sequestratis cultus Divinus manuteneatur, ac animarum cura exerceatur, & alia onera Beneficio incumbenda q̃ pportètur.

§. 8. Porro non decernat contra Episcopos & eorum superiores monitoria ad personaliter comparendum, nisi prævia commissione signata manu Nostra, aut pro tempore existenti Romani Pontificis, & pro decreto monitorii ad personaliter comparandum nihil percipiat.

§. 9. Subsequenter expensæ contumaciales restituantur Instigatori, si illas fecerit,

Reformatio Super.

Monitorii Specialium.

Appellatio. Nisi admittenda. Vide Pri V. consil. 123.

Monitorii generalium.

Cedulones.

Sequestra. Vide etiam Bullam Pauli V.

Monitorii contra Episcopos, & eorum superiores. Vide ibidem.

Expensæ contumaciales Instigatori.

rit, & alioquin Notario causæ, ab aliis qui in ea expeditiones Notariis præstent, ac eas gratis ad instantiam Fisci concesserunt.

Remissio in causis criminalibus.

§. 10. Item non concedat Auditor in causis criminalibus remissionem ad partes ad probandum delictum vel fundandam Fisci intentionem, sed advocentur Testes ad Curiam, vel causa remittatur ad partes, ubi delictum est commissum.

Litteris pro capiendis iudiciis. Vide d. Bul. lani Pauli V.

§. 11. Nec concedat litteras ad partes ad capiendia iudicia contra aliquem, nisi prius in Curia aequaliter constiterit de delicto.

Examine Reorum, & Testium.

§. 12. Præterea non permittat quod Procurator Fisci examine Reos, sed tantum examinari interesse possit, ac Reus per Iudicem examinetur, & idem servetur in iustitiis, qui pro Reo examinabuntur, vel de interrogatoria in scriptis.

Reorum in carceribus retentione.

§. 13. Deinde curet ne Rei ultra triduum retineantur in carceribus secretis antequam examinentur, nisi tamen natura causæ aliud suadeat.

Dilationibus Fisci.

§. 14. Studeatque generaliter dilationes in Fisci favorem abbreviare, ne Rei diutius laboribus, & expensis fatigentur.

Interesse Fisci in causis Privatorum.

§. 15. Nec differat expeditionem causarum inter Privatos pendendum, licet Procurator Fisci protestetur, causam non expediri, nisi ipso citato pro ejus interesse, nisi de eo incontinenti saltem summarie doceat.

Causis usura contra Mercatorum.

§. 16. Nec inhibeat aut retardet Mercatoribus creditorum suorum exactionem ad Fisci instantiam, sub prætextu usurarum pravitatis in eis commissæ, sed procedatur separatim in causa usurarum sine retardatione causæ civilis, juxta juris dispositionem.

Appellationibus Fisci.

§. 17. Minus etiam admittat appellationem Fisci ab absolutoria lata pro Reo, juxta laudabilem consuetudinem hæcenus in Curia servatam.

Inventariis de bonis inquisitionum.

§. 18. Item Inquisito Reo non fiat inventarium illius bonorum, nisi agatur de delicto, pro quo veniat imponenda poena capitalis, vel confiscationis bonorum, aut alia notabilis poena, nisi detur idonea fidejussio de stando juri, & judicato solvendo. Quando autem inventarium conficiendum fuerit, non describatur inventarium hujusmodi in Registro, sed tantum moderata merces pro qualitate Rei à Notario accipiat.

Sportulis Iudicum.

§. 19. Et in causis ordinariis Auditor prædictus, seu ejus in civilibus Locumtenens non recipiat sportulas, neque Notarius aliquid pro nota Sententiæ, sed in causis Commissariis, & declaratoriis contumaciis tantum.

Notariorum procurator, de pacis.

§. 20. Insuper caveat dictus Auditor, ne sui Notarii, vel eorum Substituti sint Procuratores causarum ejusdem Tribunalis, aut pacificentur de quota litis, vel lucri, cum Procuratoribus, vel Solicitoribus, sub poena privationis, & infamiz.

Decretis, que.

§. 21. Nec audeant Notarii ipsi facere ex se decreta etiam quantumvis ordinaria, &

solita, sed semper ad Iudicem recurrant sua poena falsi, & privationis exercitii.

§. 22. Curentque etiam Notarii, ut cognoscant Contrahentes saltem per depositionem unius ex Testibus in Instrumento apponendis, ne fiat suppositio personarum.

Contrahentes non cognoscere.

§. 23. Item eorum officia arrendare non possint, nisi personis per ipsum Auditorem approbatis.

Officiorum arrendis.

§. 24. Præterea Auditor præfatus non concedat monitoria, vel inhibitiones, in vim constitutionis Eugeniæ, in favorem Curialium, nisi pro illis, qui saltem per annum in Curia continue residentiam fecerint.

Inhibitionibus vigere, de qua vide in Eugen. XV.

§. 25. Et si contingat unum Notarium accipere terminum pro alio Notario ad referendum, teneatur ipse accipiens per totam illam diem qua acceperit, relationem facere.

Termini referendi.

§. 26. Et insuper Auditor præfatus non concedat mandata de manutendo aliquem in possessione, in qua existit, nisi consulto saltem extrajudicialiter, eum accepisse, & retinuisse verè, & actualiter, non autem verbaliter, & momento tantum, possessionem vacantem, & non cum ipso alterius.

Mandata de manutendo.

§. 27. Porro non concedat mandatum de capiendi ratione suspicionis fugæ, nisi consulto sibi saltem summarie, & extrajudicialiter de credito liquido, & de suspicionis fugæ, saltem per juramentum ipsius Creditoris, & nisi facta solutione, vel deposito actuali per Actorem de expensis capturæ, in eventum in quem illa indebitè facta detegatur.

Mandatis suspitionis fugæ.

§. 28. Insuper præfatus Auditor, seu ejus Locumtenens in criminalibus faciat semper dare copiam indiciorum Reo, vel petentibus pro eo ante torturam, & pendente termino ad faciendas defensiones, detur commoditas Carceratis liberè loquendi cum eorum Advocatis, & Procuratoribus etiam, semotis Arbitris, nisi tamen qualitas causæ aliud necessario suadeat, quæ quidem indiciorum copiam dentur Pauperibus gratis, & absque aliqua pecuniarum exactione.

Copias dandæ ante torturam.

§. 29. Præterea Notarii non conficiant registra in causis ordinariis, nec commissariis non excedentibus valorem ducentorum florenorum, ac in ipsis registris, & extractibus, & quibuscunque aliis eorum expeditionibus, teneantur servare taxas juxta reformationem in novissimo Concilio Lateranensi editam.

Registra in causis ordinariis excohibere.

§. 30. Tandem, ut tollantur controversiæ inter Tribunalia dictæ Curie, & unicuique sua jurisdictio servetur, declaramus executionem obligationis in forma Camere ad Præfatum Audit. Camera privativè ad alia Tribunalia pertinere, præterquam in instrumentis dependentibus à causis, & exactis in aliis Tribunalibus hujusmodi gestis, & sine præjudicio Motus proprii per nos in favorem Populi Romani editi.

Jurisdictio Camera.

Inhibitis, & pena in contravenientes.

§. 31. Districte inhibentes Auditori sub indignationis & nostrae, & Locumtenentibus sive Judicibus, ac Notariis praedictis, sub excommunicationis latae sententiae, ac privationis officiorum suorum huiusmodi, & aliis etiam gravioribus Nostro, & pro tempore existentis Rom. Pontificis arbitrio infligendis & applicandis poenis, ne de expeditionibus ac decretis, & aliis sibi per praesentes interdictis, ac contra praedictorum Capitulorum formam, & tenorem etiam quorumvis privilegiorum, indultorum, ac litterarum eis quomodolibet concessarum vel alio quovis praetextu, se intromittere, aut illa immutare, vel alterare quocumque modo audeant, seu praesumant.

Clausula sub lata etc.

§. 32. Decernentes quaecumque decreta, & acta ab eisdem Auditore, Judicibus, & Notariis pro tempore contra praesentium formam & tenorem, ablit, emanata & facta nulla, & invalida, ac extorta, & subreptitia, nulliusque roboris, vel momenti fore, & censei, nemini; propterea suffragari posse, vel debere, & ita per quoscumque Iudices, & Commisarios quovis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, & iudicari, & diffiniri debere irritum quoque, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula de rogatoria.

§. 33. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, & indultis eidem Tribunali, ac illius Auditoratus officio, ac Auditori etiam in ejusdem officii erectione, & institutione, ac Judicibus, Notariis ipsis, illorumque Collegio, etiam motu proprio confistorialiter, ac de Fratrum eorundem consilio, & assensu, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque clausulis, & decretis in genere, vel in specie, & aliis quomodolibet, etiam per Nos concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specificata, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice duntaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim à praefata sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & litteris Apostolicis,

generalibus, vel specialibus quorumcunque tenorem existant, per quae praesentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus praesentium impediri valeat quomodolibet, vel differrì, & de quibus, quorumque totis tenoribus specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum habendo esset in eisdem litteris mentio specialis.

§. 34. Ut autem praesentes litterae ad omnium notitiam deducantur, ac omnes quorum interest, vel interesse poterit, afficiant, volumus, & mandamus illarum copiam in Palatii nostri Apostolici, ac Domus, seu Curiae praefatae Auditoris valvis, nec non acie Campi Florae affigi, & ibidem relicta earum copia aliquandiu detineri, ut illi quos litterae ipsae concernunt, seu concernent in futurum, quod ad ipsorum notitiam non pervenerit, vel illas ignoraverint, quominus eos ardeant perinde, ac si eis personaliter intimatae forent, nullam possint excusationem praetendere, vel ignorantiam allegare, cum non sit verisimile, apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum.

Iussu publicandi hanc Bullam.

§. 35. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam nostrorum Statuti, ordinationis, declarationis, inhibitionis, decreti, derogationis voluntatis, & mandati infringere, vel ei causa temerario contraire. Si quis autem &c.

Sanctis poenalis.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, 4. Nonas Junii, Pont. nostri Anno tertio.

D. P. An. die 2. Iunii.

Reformatio Tribunalis Curiae causarum Camerae Apostolicae, una cum Taxa expeditionum.

PIUS PAPA V.

Edita an. D. 1570.

Motu proprio, &c.

Inter illa, quae in singulis in Urbe Curias, & Officiis emendanda, seu rectius disponenda decrevimus, hac de Curiae causarum Camerae Apostolicae generalis Auditoris officio, ac Tribunali eorundem ab universali reformatione, Apostolica auctoritate, perpetuo statuimus, & ordinamus, quae, & ab Auditore, & ab ejus Locumtenentibus, Curiaeque ipsius Judicibus, & Notariis exactissime servare praecipimus.

Procurator.

§. 1. In primis, ne quisquam ex confessione debiti Procuratore suo ad id in ipsamet obligatione in posterum constituto, in iudicio, vel alibi facta, condemnatur, nisi idem etiam Procurator ad defendendum in iudicio fuerit constitutus, & ipse cum constitueretur, defendendi onus huiusmodi sponte praesens acceptaverit.

Debita ex confessione Procuratoris non condemnatur.

§. 2. Neve quisquam ratione sibi consentus in contractu, seu quasi contractu, aut alias

Neque excommunicatur.

alias in iudicio, vel extra iudicium, per se, vel alium quocunque modo etiam in susceptione quam vocant, censurarum, de cetero præstiti, purè, aut sub conditione, aut in dem censuris Ecclesiasticis innodetur, aut innodatus declaratur.

Procuratoris constitutio aut censurarum suscipio in obligatio non appenditur.

§. 3. Quinimodò nec Procuratoris, ad constituendum debitum, constitutio si ipsa debiti obligatione, nisi, & ad defendendum una constituitur, & ipse defendendi onus acceptet, ut præfatur, nec censurarum consensus, aut susceptio huiusmodi usquam recipiatur, vel admittatur, siue etiam describatur, neque de his quicquam rogetur etiam in Camera, obligationis formula, siue principaliter, siue incidenter, neque iudicium ullum, aut ulla executio inde fiat, aut decernatur.

Nisi de rebus Camera agatur.

§. 4. Excipimus autem ab his, quæ de confessione debiti, & Procuratoris ad id constitutione, supra statimus, obligationes quæ de rebus, ac iuribus ad Cameram Apostolicam pertinentibus factæ jam sunt, aut in posterum fieri oportuerit, in quibus quo ad huiusmodi confessionem, & constitutionem, liceat illud idem fieri, quod hactenus est observatum.

Forma scripturæ obligationis, hic traditur.

§. 5. Quod si quando aliqui seipsos in Urbe efficacius obligare voluerint, ut in exactionibus laborandum non sit, quas pro commodiori Hominum commercio faciles esse expedit, poterit Iudex Parti præfenti, & se obliganti præcipere, ut die certa tunc statuenda solvat; moneans, quod si ea die sponte non solverit, nulla exinde facta personali citatione, sed prævia tantum unica dilatione, quæ per affixionem locis consuetis intimabitur, ad executionem contra ipsum procedet, & in subsidium, ubi executio realis, personalisve facili fieri non poterit; in ipsum tanquam contumacem, contemptoremque sui præcepti, excommunicationem decernet, Hac tamen quoad excommunicationem monitio, ubicunque facilis futura esset executio, non adhibeatur.

Obligati in Curia quomodo citandi.

§. 6. Cum autem præscripta dies cesserit, ea distinctio servetur, ut si obligatio, vel in Urbe erit contracta, vel in Urbe sit solvenda, sola intimationis affixio prædicta sufficiat.

Obligati extra Curiam ut citandi.

§. 7. Si verò extra Urbem, & obligatio contracta, & solutio destinata fuerit, non aliter ad executionem procedatur, nisi facta legitime Debitori Intimatione dilationis huiusmodi. Rursus, ubi in obligatione extra Urbem facta, pariter solutio extra Urbem destinata fuerit, præter dictam dilationem, detur etiam alia, pro loci distantia, inter quam docere possit, & debeat Debitor se solvisse.

Conferretur debitum quomodo dilatio habet reposita.

§. 8. Quod si Parti petenti, ac debitum agnoscenti, danda videbitur aliquando longior aliqua dilatio ad solvendum (intra quam nullum omnino mandatum, aliudque executionis genus relaxari poterit) ea erit

dierum triginta, aut saltem viginti arbitrio Iudicis, qui pro Debitoris qualitate, & debiti summa, utrum voluerit de prædictis terminis eligeret.

§. 9. Quia in re illud observetur, ut si forte post decretum, & relaxatum, atque etiam Actori à Notario traditum mandatum executivum, visum fuerit Iudici dilationem hanc concedere, non alio postea iudicio, aut etiam mandato, opus sit Actori, si Reus intra dilationem ipsam non solverit, sed eodem illo, quod antea traditum, aut relaxatum, siue decretum fuerat, executionem suam prosequatur.

Dilationis formula mandatum antea relaxatum sufficit.

§. 10. Sed, & in omnibus, quæ aliter quàm supradictis præcepto, & monitione ubicunque locorum factæ fuerint, obligationibus, & aliis semper illud omnino servetur, ut ad excommunicationem cuiusquam non deveniatur, nisi cujus fuerit erga Iudicem contumacia, ipso etiam, nec tantum Procuratore suo, quamvis specialiter constituto prius legitime citato.

Excommunicationis quando sit danda, contra Obligationes.

§. 11. Verum sicuti antea, earum quæ in forma Camere erant obligationum, ita, & harum quæ futuræ sunt, pro illis iudicium siue cognitio, & executio in Urbe ad Auditorem Camere solum spectet in universum, juxta suas facultates, Romanos tamen debitores laicos liceat Creditoribus etiam in Curia Capitolii convenire, juxta Privilegia Populo Romano concessa.

Causa oblationis Camere solum spectet in universum, A. C. tamquam iurisdictionis Romanæ laicos in Capitiis.

§. 12. Quo verò ad Clericos, ratione originis, vel Beneficii, Romanos, locus sit præventioni inter ipsum Auditorem, & nostrum in Urbem Vicarium.

Appellationes à districtis extra Curiam latæ, quando ex quocunque recipi debent.

§. 13. Ceterum idem Auditor appellationes non aliter audiat, siue admitat, quàm si exhibita fuerit Notario in actis ab Appellante fides publica, seu publicum instrumentum sententiæ, à qua exitit appellatum, eaque sit diffinitiva, vel vim habeat diffinitivæ, neque aliter earum ratione inhibeat, quàm inserto in litteris inhibitionis toto fidei, seu instrumenti huiusmodi tenore. Quare Iudices, à quibus appellari continget, eorumque Notarii, fidem, seu instrumentum huiusmodi Partibus petentibus, & debitam Notariis mercedem solventibus, tradent in tempore, alioquin Iudices officio judicandi, Notarii exercitio Notariatus amdiu suspensæ sunt, donec Appellanti omnia data; & interea propterea passa, ab ipso Auditore extrajudicialiter æstimanda, reserint. Et nihilominus facta ab Appellante fide de sua petitione; & Iudicis, siue Notarii denegatione, idem Auditor inhibere, & in causâ procedere possit.

Litteræ Apostolicæ postulatæ quando, & quomodo exequi possint. A. C.

§. 14. Litteras Apostolicas, quibus certus, qui per seipsum procedat, executor præscriptus est, nullo modo exequatur, sed & omnes præterea, in quarum executione Pars vocanda fuerit non aliter exequatur, quàm servatis pro rerum contingentia, constitutionibus scilicet record. Bonifacii Papæ Octavi

Octavi, prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus diebus, nisi ipsis constitutionibus derogatum fuerit expressè in litteris, quæ fuerint exequenda, sed, & tunc, nè quemquam extra diocesim ultra tot dietas evocet, quot, in ipsis litteris expressum erit, nève aliis vices suas committat, vel subdeleget, quàm constitutis in dignitate Ecclesiastica, aut Cathedralium Ecclesiarum Canonicis, exceptis litteris Pensionum, quarum solutio in Romana Curia destinatur, & his omnibus, quibus ipse nominatim, executor præscriptus fuerit, his enim casibus possit ad se undecumque, & quocumque Partes evocare.

Monitoria generalia non dantur.

§. 15. Monitoria generalia, vulgo significavit appellata, quæ scilicet, ut aliquid reveletur, seu restituatur, vel probetur, cum censuris Ecclesiasticis publicari solent, nullo modo decernat sive expediat.

Episcopi, & alii non impediuntur in executione Concilii Tridentini.

§. 16. Similiter nihil sine speciali nostra commissione decernat, aut faciat, aut mandet, quod Episcopos aut alios locorum Ordinarios impedire possit, nè ad executionem decretorum sacri Concilii Tridentini correctionemque morum liberè procedant.

Expeditiones non dantur in his quæ non pertinent ad jurisdictionem.

§. 17. Ab omnibus autem, & singulis iis quæ ad ejus jurisdictionem secundum præmissa pertinere nolumus, usque adeò abstinere, ut neque monitoria, neque citationes neque inhibitiones, neque Sequestra, neque Mandata de manutenendo, neque aliud quicquam, quocumque sub prætextu, super iis aut ipse decernat, aut ab aliis decreta revocet, & pariter ejus Notarii nihil omnino expediant, aut etiam scribant, sub pena amissionis officii.

Nihil in summationem expeditur in causis civilibus.

§. 18. In causis verò sui fori civilibus etiam in quibus summarie, & ad instar Beneficialium procedendi ei concessa est facultas, nunquam omnino ad penas contumaciales deveniat, sed potius deceptis probationibus ad negotium principale spectantibus, datoque competenti termino Parti absenti, demum super his servatis servandis diffinitivè pronunciet, etiam sine litis contestatione.

Mandata de manutenendo non dantur partem non citata de quæstris etiam.

§. 19. Mandata de manutenendo, nunquam nisi Parte legitime citata, & compendiosa, ac summaria causæ cognitione adhibita, decernat.

Idem.

§. 20. Idem, & in Sequestris servetur, nisi aliqua suspensio timendum sit, Judicis arbitrio, de suspicione fugæ, vel bonorum dilapidatione.

Absentes extra Italiam non citantur ad comparandum nisi per litteras.

§. 21. Nè autem contingat, ut absentes, & in remotissimis ab Urbe partibus degentes, si ob præteritum aliquid crimen moneantur ad personaliter comparandum, deinde inculpabiles reperti, maxima itineris incommoda, dispendia, nulla sua culpa, passi sint, neminem posthac extra Italiam existentem ad comparandum personaliter moneat, nisi facto verbo nobiscum, de quo verbo habito fiat mentio in litteris monitorii.

§. 22. Postremo Notarii nihil unquam cuiusvis generis scripturæ ad iudicium pertinentis, quod extra Curiam mittendum sit, expediant, & Parti tradant, nisi cum subscriptione Auditoris, vel ejus Locumtenentis.

Expeditiones extra Curiam subscrībantur ab A. G.

§. 23. Circa impensas autem, quæ à Partibus, pro scripturis, & expeditionibus faciendæ sunt, ultra ea, quæ in universum in omnibus Curis observari volumus, infra scripta specialiter in eadem Curia Auditoris, etiam in causis pendentibus observentur.

Reformati circa expens.

§. 24. In causis, quæ ordinariè secundum Auditoris facultates in ejus Tribunali introductæ fuerint, vel introduci potuerint sive post ceptam causam superveniat commissio, sive ante impetrata sit, sive in prima, sive in ulteriori instantia, nullam reaugeat impensam, sed quo ad hoc habeatur semper causa pro ordinaria, ita ut etiam ratione sententiæ, neque Notarii, neque Judices, quicquam propterea accipiant, ultra id, quod accipere potuissent, si commissio non adesset.

Causa criminaria non est, sicutur commissio per superius nominatum.

Sive igitur ad lit commissio, sive non in causis ordinariè ad hunc forum pertinentibus exigatur, ut infra, & non amplius.

Sit itaque pretium perfecta expeditionis, Taxa, & aliis omnibus comprehensis.

§. 25. Pro Monitorio speciali ad partes jul. novem.

Taxa expeditionis non in causis civilibus Tribunalis A. C.

Pro Monitorio speciali per editum jul. duodecim.

Pro Monitorio in vim Bullæ Eugenianæ jul. duodecim.

Pro Eugeniana per editum jul. quindecim.

Pro Monitorio in vim Bullæ Cæne Domini jul. duodecim.

Pro Citationem cum inhibitione, vigore appellationis extra Curiam, cum insertione Instrumenti sententiæ à qua appellatur jul. decem.

Pro Instrumento remissionis jul. novem.

Pro Instrumento litis pendentiæ extra Curiam jul. novem.

Pro Transsumptione simpliciter Bullæ, seu Instrumenti, aut Cedulæ, vel etiam plurimum similium, vel aliorum jurium in eodem transumpto descriptorum, si fuerint in forma probandi jul. duodecim.

Si verò in forma vidimus jul. novem, habita tamen ratione excessus scripturarum arbitrio Judicis, quo ad laborem Notarii.

Pro Sequestro extra Curiam jul. novem.

Pro Litteris superviventis, quæ non taxantur jul. quatuor una cum sigillo.

Pro Fidei legalitatis apponenda in Instrumento Notariorum, in totum una cum sigillo jul. duo.

Pro Mandato de exequendo jul. novem.

Pro nota Sententiæ nihil exigatur.

Pro Sportulis etiam nihil.

§. 26. At

*Taxa expeditio-
nis in
causis com-
missariis Cu-
riae A. C.*

§. 26. At in causis quæ per commissionem introducuntur, & ab initio sunt commissariæ, neque alias ad huius fori cognitionem spectant, solvatur ut sequitur.

Pro citatione vigore commissionis absque inhibitione extra Curiam, Jul. novem.

Pro citatione cum inhibitione simplici Jul. undecim.

Pro citatione cum inhibitione sub censuris Jul. quatuordecim.

Pro citatione cum inhibitione sub censuris per edictum, etiam pro necessario examine, Jul. decem, & octo.

Pro inhibitione simplici, extra Curiam Jul. novem.

Pro inhibitione extra Curiam sub censuris Jul. duodecim.

Pro inhibitione in curia Jul. tres cum dimidio.

Pro monitorio speciali Jul. quindecim.

Pro notis sententiarum diffinitivarum, quæ in scriptis proferuntur, in prima instantia Jul. quadraginta, in secunda Jul. triginta, in tertia Jul. viginti.

Pro nota absolutoria ab observatione iudicii Jul. quindecim.

Pro nota interlocutoria Jul. quindecim.

Pro nota declaratoria Jul. octo.

Pro mandato de exequendo Jul. quindecim.

Pro sequestro Jul. quindecim.

Pro sportulis iudicum pro sententiis diffinitivis ex scripto proferendis non ultra id quod in aliis curiæ Tribunalibus ordinariis à sel. rec. Pro Papa IV. præscriptum est.

*Taxa expeditio-
nis in cau-
sis Ordinariis & Com-
missariis Cu-
riae A. C.*

§. 27. De ceteris vero actis, scripturis, & expeditionibus infra scriptis, sive causæ sint ordinariæ sive commissariæ, solvatur tantummodo infra scriptum pretium; videlicet.

Pro compulsoriis generalibus, sive specialibus Jul. duodecim.

Pro palmo rotuli remissoriae Jul. tres. Sit autem palmus linearum triginta, & linea syllabarum decem, & octo.

Pro instrumento remissoriae Jul. duodecim.

Pro instrumento litis pendentiae in Curia Jul. quatuor cum dimidio.

Pro interdicto speciali Jul. quindecim.

Pro instrumento relaxationis interdicti Jul. quindecim.

Pro executorialibus, triginta sex.

Pro mandato de imittendo in possessionem vigore litterarum Apostolicarum, seu in forma brevis Jul. decem.

Pro absolutione, sive absolutionis commissione pro uno Jul. novem.

Pro duobus litis consortibus Jul. quatuordecim.

Pro tribus litis consortibus Jul. decem, & octo.

Pro quatuor litis consortibus Jul. viginti tres.

Ultra quatuor, quotcumque addantur personarum litis consortes, nihil augeatur pretium expeditionis.

Pro Capitulo, Collegio, Confraternitate aut Universitate Jul. quinquaginta.

Pro instrumento absolutionis Jul. duodecim.

Pro decretis à Iudice prolatis non exscripto,

etiam vim diffinitivæ habentibus eorum-
ve nota, & sportulis, nihil.

Pro simplici fide etiam plurium actorum Jul. duo.

Pro examine Testium, cum Articulis & Interrogatoriis in causa, quæ sit affirmatio-
nis à quinquaginta scutis supra usque ad quamcumque summam, si Articuli non excedant numerum viginti quinque, Interrogatoria numerum triginta quinque, in domo, vel officio Notarii Jul. quatuor, extra vero officium, non ultra duplum.

In causa affirmationis à quinquaginta scutis infra solvatur tantum pro dimidia; Quod si Articuli excedant numerum viginti quinque & Interrogatoria triginta quinque solvatur merces Notarii arbitrio Iudicis.

Pro instrumento sententiæ, si extrahatur Jul. quindecim.

Pro instrumento declaratoria, non tamen vigore obligationis in forma Camerae Jul. duodecim.

Pro Brachio seculari ob non partitionem monitorii, aut litterarum Apostolicarum, vel executorialium Jul. triginta.

Pro mandato suspensionis fugæ, usque ad quamcumque summam, etiam in vim obligationis Cameralis decreto Jul. quatuor cum dimidio.

Pro mandato de consignandi vigore seque-
stri, etiam ubi pro illius verificatione, Debitor prius fuisset conventus via executiva, vigore obligationis Cameralis Jul. quatuor cum dimidio.

Pro mandato de consignandis pignoribus subalternandis, aut deliberandis Jul. quatuor cum dimidio.

Pro mandato de relaxando pro debito civili Jul. quatuor cum dimidio.

Pro mandato in causis civilibus loco litterarum, pro parva summa, Jul. quatuor cum dimidio.

Computato in his omnibus mandatis Julio sigilli.

§. 28. De pretio autem sic præscripto, in omnibus supradictis expeditionibus, sive ordinariis, sive commissariis, dentur Auditori, & Massæ Notariorum, item (quo ad ordinarias) Camerario, eadem portiones, quæ, & prout antea pro eisdem expeditionibus dabantur, nulla ex parte diminuatæ reliquam quod iis portionibus detractis supererit, sic Notarii expeditionis, præterquam in expeditione absolutionis, sive commissionis absolvendi, in qua singulis detrahatur pro rata, ita ut non tantum portio Notarii, sed cuiusque aliorum minuatæ ad eam rationem, ut tantum unicuique portioni pro ejus modo decreverat, quantum omnibus in universum detraximus.

§. 29. Pro mandato executivo, sive Brachio, ubi invocatione opus fuerit seculari, per omnia expeditio, omnibusque comprehensis, pretium sit ut infra, videlicet,

O o o o

Ab

*Dirigis pre-
ru dictarum
expeditionum
nomi.*

*Taxa mai-
datorum ex-
ecutorum.*

Ab uno scuto usque ad quindecim, Jul. quatuor cum dimidio.

A scutis quindecim usque ad vigintiquinque, Jul. viginti duo.

A scutis vigintiquinque usque ad quingentos, Jul. triginta tres.

A scutis quingentis usque ad mille, Jul. sexaginta sex.

A scutis mille usque ad quamcunque summam Jul. centum, & decem.

*Dispositio
vii Mandatorum
expeditionum.*

§. 30. Hoc autem pretium ita dividatur, ut ex Julis vigintiduobus, Auditor habeat Julios sex, Camerarius pro sigillo habeat Julios quatuor cum dimidio, Massa Notariorum, habeat Jul. quatuor cum dimidio, reliquum habeat Notarius expeditionis.

Ex Julis triginta tribus, Auditor habeat Julios octo, & bajochos duos cum dimidio, Sigillum Julios quinque cum dimidio, Massa habeat Jul. octo, & bajochos duos cum dimidio, Reliquum Notarius.

Ex Julis sexaginta sex, Auditor habeat Julios sexdecim cum dimidio, Sigillum Julios undecim, Massa Julios sexdecim cum dimidio, Notarius quod superest.

Ex Julis centum, & decem, Auditor habeat Julios vigintiquatuor, & bajochos septem cum dimidio, Sigillum Julios sexdecim cum dimidio, Massa Julios viginti duos, Notarius reliquum.

Ad constituendas autem supradictas summas, computentur Julii undecim pro singulo scuto, quilibet verò Julius sit decem bajochorum.

*Taxa expeditio-
num
censurarum
Ecclesiasticarum.*

§. 31. Censurarum Ecclesiasticarum nomine, nihil accipitur, vel in expeditione Mandati executivi, seu Brachii secularis, vel seorsum ab eo, neque usquam alias, nisi ubi ad illas rite processum fuerit re ipsa.

Cum verò ad illas procedi contingerit, tunc pro declaratoria, aggravatoria, & re-aggravatoria simul junctis, & totali eorum omnium expeditione, tantundem exigatur quantum pro Brachio seculari, habita ratione praedictae distinctionis summarum, ita ut omnis impensa utriusque expeditionis, mandati scilicet, vel Brachii secularis, & censurarum simul collecta, duplum non excedat ejus pretii, quod Mandato seu Brachio seculari supra taxatum est, pro qualibet supradictarum summarum. Excepta ultima majori summa, videlicet à mille supra. In ea enim summa etiam si contingat ultra, vel post Mandatum executivum, seu Brachium seculari, censuras quoque relaxari, nihil tamen earum nomine exigatur, sed tantum præter id pretium, quod pro solo Mandato, seu Brachio seculari supra taxatum est, accipi possit juxta merces pro scriptura.

Nunquam tamen cogantur Partes invitæ, una cum Mandato executivo, seu Brachio seculari, censurarum quoque expeditionem accipere, aut earum expeditionis pretiumolvere, etiam si ad censuras ipsas

in subsidium contra Contumacem, Judex comminando rite processerit, & extra loca temporali dominio Sanctae Romanae Ecclesiae subiecta, vel etiam extra Italiam expeditione mittenda foret.

Quod si forte quisquam, legitime servatis processibus, utranque expeditionem, Mandati scilicet, seu Brachii secularis, & censurarum eodem tempore habere voluerit, tunc apponatur verbis expressis in ipsa expeditione, quo ad censuras, ne is pretium, quod illarum ratione expendit, ullo modo repetere possit ab illis contra quos decretæ, & prolatae fuerunt, nisi adversus eoldem, vigore Mandati executivi, seu Brachii secularis non satisficientes, aut alias non parentes censuris necesse fuerit uti.

*Dispositio
expeditionum.*

§. 32. Ipsi verò expeditionis censurarum pretium praedictum eadem ratione & eisdem portionibus dividatur, quibus pretium Mandati executivi, seu Brachii secularis, ut supra dictum est.

§. 33. Pro duplicatis etiam post quodcunque tempus expeditis, nihil exigatur præter scripturae mercedem.

*Duplicata
dentur solum
mercede
scripturae.*

§. 34. Pro Sigillo parvo appenso in qualibet expeditione solvatur Julius unus tantum, ubi non adest minor taxa.

Sigilli Ind.

§. 35. Pro Mandatis executivis, vel aliis quibuscunque expeditis, Notarii nihil recipiant, nisi illis essentialiter Partibus consignatis.

*Mandata
non expedita
non solvantur.*

§. 36. Nec Partes ipsae cogantur accipere aliquam expeditionem, nisi eam, quam voluerint.

*Nemo cogitur
accipere
expeditionem.*

§. 37. Pauperibus item expeditiones in forma pauperum, Misericordibus verò gratis omnino tradant etiam scripturae mercedem, distinctio verò istarum personarum Judicis arbitrio remittitur.

*Pauperes, &
misericorditer
dantur ut
hic.*

§. 38. Pro terminis coram Judice servandis, Judicibus informandis, scripturis ad eos deferendis, seu etiam in officio perquirendis, regestis, seu extractibus transportandis, & aliis hujusmodi, Notarii vel eorum Substituti, & in eorum officiis Scribae, & Copistae, etiam nomine regalium, seu albaliorum, nihil proorsus, etiam à sponte dantibus accipiant.

*Gratis hic
indicata
sunt.*

§. 39. In causis criminalibus expeditionum, quae erunt ejusdem generis, seu nominis, cujus sunt supra Scripturae pretium augeri non possit ultra tertiam partem ejus, quod supra in civilibus praescriptum est. In regestis, extractibus, copiis indiciorum, & alterius quam supradicti generis, seu nominis, expeditionibus criminalibus, servetur taxa ab eodem Pio prædecessore aliis Tribunalibus ordinariis Urbis praescripta.

*Taxa in causis
criminalibus
est tertia
partis ultra
in praedictis,
& in aliis
servatur taxa
eiusdem.*

§. 40. In omnibus expeditionibus, imaeorum parte, Notarius apponat integram summam ejus, quod verè expositum fuit sub his verbis, videlicet, Expositum in totum tantum, idemque etiam in libro expeditionum ipsius Notarii describatur.

*Expensa accipitur in casibus
expeditionum.*

*Tabula refj.
notant.*

§. 41. Et ut præmissa omnibus pateant, sciatur quilibet quid, & quantum in præmissis exponere debeat, quilibet Notarius Auditoris teneatur posthac tabulam supradictorum pretiorum expeditionum litteris majusculis, ordinatè, & distinctè scriptam, in ejus officio palam loco eminenti, & cognito proponere, & semper retinere.

Acta reformationis non contraria confirmantur.

§. 42. Constitutiones item, quæ tam à Nobis, quam ab aliis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, ad reformationem hujus Curie pertinentes emanarunt, & in futurum emanabunt, modo his contrariæ non sint, omnino in eadem Curia observentur.

*Pena con-
traveniens
summa.*

§. 43. Distictius inhibentes Auditori sub indignationis nostræ, Locumtenentibus, sive Judicibus, ac Notariis prædictis, sub privationis officiorum suorum hujusmodi, & aliis etiam gravioribus, nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis arbitrio, infligendis, & applicandis penis, nè de expeditionibus, & aliis sibi per præsentem interdictis, ac contra præsentis formam, & tenorem, etiam quorumvis privilegiorum, & indultorum, ac litterarum eis quomodolibet concessarum, aut consuetudinis, & styli immemorabiliter observati, vel alio quovis prætextu se intromittere quoquo modo audeant, seu præsumant.

Annullatio in contrarium gestorum.

§. 44. Decernentes quæcumque decreta, & acta, ab eisdem Auditore, Judicibus, & Notariis pro tempore contra præsentis formam, & tenorem emanata, & facta, nulla, & invalida, ac extorta, & subreptitia, nulliusque roboris, vel momenti, fore, & censeri, neminique propterea suffragari posse, vel debere.

Decretum irritum.

§. 45. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, in quavis causa, & instantia sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his, à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Claus. derog.

§. 46. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac stylo, consuetudine, ac quocumque temporis cursu, etiam immemorabili roboratis, privilegiis quoque, indultis, eidem Tribunali, ac illius Auditorii officio, & Adjutori etiam in ejusdem officii erectione, & institutione ac Judicibus, & Notariis ipsis, illorumque Collegio, etiam simili Motu, etiam consistorialiter &c. sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, & aliis quomodolibet, etiam per Nos concessis,

approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus speciali, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentis, pro sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque; & quibuscumque aliis privilegiis, indultis, & litteris Apostolicis, generalibus, vel specialibus, quorumcunque tenoribus existant, per quæ præsentis non expressa, vel totaliter non inserta, effectus præsentis impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumcunque totis tenoribus specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum habenda esset mentio specialis.

§. 47. Ut autem præfatus Motus proprius ad omnium notitiam deducatur, ac omnes quorum interest, vel interesse poterit afficiat, volumus, & mandamus, illius copiam in Palatii Apostolici, ac Domus, seu Curie prædictæ Auditoris valvis, necnon in Acie Campi Floræ affigi, & ibidem relicta ejus copia aliquandiu detineri.

§. 48. Volumus item quod præsentis nostri Motus proprii sola Signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio, & extra, regula contraria non obstante.

§. 49. Quodque ejus transumptis Notarii publici manu subscriptis, & persone in Ecclesiastica dignitate constituta sigillo signatis, plena, & indubia fides, eaque prorsus adhibeatur in judicio, & extra, quæ præsentis adhiberetur, si foret exhibitus, & ostensus.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum duodecimo Calendas Decembris Anno V. Anno 1570.

Reformatio Tribunalium Alma Urbis & ejus Officialium.

PAULUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

U Niversi agri Domini curam meritis licet imparibus Divina dispensatione gerentibus, sedulo Nobis invigilandum est, ut quæ ex veteri maledicto quotidie in eo spinæ innascuntur, & tribuli, ministerio nostri Apostolatus, quantum ex alto permittitur extirpentur, quod si hanc sollicitudinem omnibus Mundi partibus, ex officii nostri debito debemus, illis sanè impendere præcipue tenemur, quæ nostro etiam temporalis regimini creditæ sunt.

Oooo 2 Sanè

*Causa huius
Reformatio-
nis, & abro-
gationis alia-
rum Pontifi-
cum Refor-
mationum,
qua huc
adversan-
tur.*

Sanè cum à diversis Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus ad Tribunalium Almæ Urbis nostræ reformationem, præsertim à fel. recordat. Paulo III. & IV. Pio item IV. & V. Gregorio XIII. & Sixto V. multa variis temporibus, providè, ac salubriter constituta sint, tamen quia successu temporis, ut humana fert conditio, complures abusus irrepserunt, idcirco ut debitus decor, ac forma, sicut Iustitiæ ratio, & publica utilitas postulant, iisdem Tribunalibus, Apostolica auctoritate providendum duximus. Negotium verò huiusmodi, ut matura deliberatione, & Prudentium consilio, prout rei gravitas postulabat transigeretur, omnes penè Almæ Urbis nostræ prædictæ Magistratus, alioquè Viros doctrina, & vii præstantes simul convenire, ac rem per eos diu multumquè, vocatis etiam iis quorum interesse poterat, examinari fecimus. Quod cum longo tempore, multoque studio, & labore, diligenter, fideliterquè perfecerint, Nos de eorundem consilio, omnes, quacunque alias prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum constitutiones super reformatione Tribunalium Urbis nostræ prædictæ, in iis, quæ præsentibus nostris adversantur, abrogantes, & revocantes, in aliis verò omnibus, præsertim in iis, quæ in prædictis Constitutionibus constituta, & ordinata sunt, confirmantes, & innovantes, hac Nostra in perpetuum valitura Constitutione sancimus, statuimus, & ordinamus, ut sequitur.

De signatura Gratiæ, & Iustitiæ.

*Ad hæc vide
cons. c. o. vii
27. fol. 14. lib.
2. §. 567. &
10. Et dixit
V. cons. 7. 4.
Cons. 2. fol.
612. lib. 1.*

IN primis, quòd nullus Referendarius Commissionem expediat, in qua non adit à tergo nomen Procuratoris, seu impetrantis, notum saltem ipsi Referendario, cuius solius citatio sufficit in reformationem ipsius.

Verum ipsi procuratores, seu Impetrantes suum nomen à tergo manu propria inscribant, & de mendacio convicti, juxta juris dispositione puniantur.

Ubi vero in commissionibus expediendis requiritur citatio Partis, una saltem citatio una die pro altera fieri debeat personaliter, aut factis diligentibus per duos Cursores (ut moris est) dimissa copia.

Atque in ipsis citationibus apponatur semper nomen Referendarii, alioqui Referendarii ipsi Commissionem non expediant.

Similiter nullus Referendarius, propositas, & rejectas in Signatura Iustitiæ Commissiones, in Signatura Gratiæ coram Nobis proponere audeat, nisi per Signaturam Iustitiæ ad eandem Signaturam Gratiæ remissæ fuerint, vel nisi talis sit materia, quæ scientiam nostram requirat, & tunc præhabita semper licentia Nostra, & Successorum nostrorum Romanorum Pontifi-

cum, vel saltem Cardinalis Præfæcti pro tempore Signaturæ Gratiæ, qui, Parte audita, deliberare poterit an causa proponenda sit.

Nec in antiquis, & arduis materiis, in quibus plures hinc expeditæ fuerint Commissiones, & in avocatoriis à prioribus Judicibus & quovis modo præjudicialibus, Referendarii manum apponant, nisi prius citata coram eis Parte interesse habente.

Et cum agitur de revocatione, aut moderatione alicujus præinsertæ, similiter manum non apponant, nisi in præinserta appositum sit nomen Referendarii, qui illi manum apposuit, ut rationem reddere, & eam iustificare possit.

Nec etiam reformatio, sive moderatio ejusdem præinsertæ à Præfecto Signaturæ Iustitiæ, nisi nomen Referendarii, ut præmittitur, in ipsa præinserta appositum fuerit, aliquo modo signetur.

In Commissionibus appellationum ab Interlocutoriis manus non apponatur, nisi expresse relevanti gravamine, nequè in Commissionibus appellationum à diffinitiva cum clausula aut vim diffinitivæ habente, nisi res adeo exprimat, ut videat Referendarius, an tale sit gravamen, quod per diffinitivam reparari non possit, & si in Commissionibus appositæ fuerit clausula, Cum toto negotio principali, tunc addatur, Iustificato tamen dicto gravamine. Et idem fervetur quando est appositæ clausula, Quam, & quas quæ tamen non sit restricta per sola verba, de & super præmissis.

Et nihilominus in supradictis Commissionibus appellationibus ab interlocutoriis semper citetur Pars, etiam si exprimat gravamen, ut supra dictum est, quod per diffinitivam irreparabile videatur.

Et ab excessiva taxatione expensarum semel tantum appellatio committatur, & duæ sententiæ habeant vim trium.

Ubi Pars Commissionem aliquam dolose extorsit, & ob id Commissio reformata fuerit, Præfæctus manu regia, & executivè expensas factas in reformatione Commissionis restituere faciat, sine litis minimè expellato.

Commissio pro dilatione, vel alternativa, semel tantum concedatur, quam qui jam impetraverit, lapsò trimestri, aliam, nisi à Nobis, vel successoribus nostris, & Signaturæ nostræ Gratiæ impetrare nequeat, & impetrata non suffragetur, nec tribuat jurisdictionem.

Abstineant præterea Referendarii ab appositione manuum in Commissionibus nullitatum, & attentatorum, nisi exprimantur nullitates & defectus jurisdictionis citationis, vel mandati, & attentata.

Item in commissionibus molestationum, & iactationum, nisi addita clausula, Dummodo non sint judicialiter illatæ.

Et omnino abstineant ab illis, in quibus

bus narratur pronunciatum fuisse, prout in cedula.

- 17 Nec etiam manum apponant in Commissionibus prorogationis Fatalium in causis criminalibus, nec illa concedatur ultra primam vicem, nisi prævia subscriptione Judicis efferentis Commissionem sibi signandam videri, & citato Fisco.

In Civilibus autem prorogationes hujusmodi ultra primam vicem; non nisi ex causa, concedantur.

- 18 Et similiter instantia quæ causis discussionum præscripta est, nullo modo, nisi ex magna causa, & per Signaturam nostram Gratiæ, prorogetur.

- 19 Quilibet autem Referendarius teneatur recipere contra commissiones, & eas omnino in eadem Signatura proponere, & eoque casu sufficiat Partem adversam per quinque dies ante Signaturam fuisse, modo suprascripto, citatam.

- 20 Causæ Matrimoniales, & Criminales, Clericorum, & aliarum Personarum Ecclesiasticarum, committantur iis tantum, quibus dispositum est per Concilium Tridentinum committenda esse.

- 21 Causæ verò criminales Laicorum in Terris Ecclesiæ locorum Gubernatoribus committantur.

- 22 Regens Cancellariæ, & alii Officiales ad expeditionem Commissionum Signaturæ Justitiæ deputati, absque mora, receptis Commissionibus, illas expediant, nec sub quovis prætextu illas penes se retineant. Et qui illas per turnum distribuere debent, illas, sine aliqua ordinis ipsius turni perversione, distribuant, illasque ad Bancum Curforum, etiam irrequisiti, sine mora transmittant, sub pena privationis officii, & aliis arbitrio nostro, & Succellorum nostrorum Romanorum Pontificum.

De Camerario, & Camera Apostolica.

1. 2. **C**amerarius, Præsidentes, & Clerici, Fisci nostri negotiis incumbant, utique illud liberius, & facilius facere, & exequi possint, causis inter Fiscum nostrum, ac Privatos, juxta propriam eorum Tribunalis naturam, contenti sint, & propterea à cognitione causarum inter privatos, etiam per viam appellationis, etiam ex Terris Ecclesiæ ad Sedem Apostolicam interpositæ omnino abstineant, nisi causæ à negotiis Fiscalibus dependeant, aut ab illis originem trahant.

- 2 Similiter abstineant à Commissionibus, & avocationibus causarum, nec non litteris monitorialibus, & inhibitoriis, & sequestrationibus, & aliis hujusmodi, ubi non agitur de interesse Fisci, etiam in Terris Ecclesiæ, cum hæc ad Signaturam nostram spectare noscantur, & alias ordo Judiciorum multipliciter confundatur.

- 4 Permittimus tamen Camerario, pro minori Pauperum dispendio, ut causas ap-

pellationum à sententiis diffinitivis, vel earum vim habentibus interlocutoriis, intra quadraginta milliaria ab Urbe, in rebus minimis, & prophanis, summam viginti quinque ducatorum non excedentibus (de quo dispositivè mentio fieri debeat) per simplices litteras, alias juxta formam juris, & juxta solitum, committere possit.

Insuper, nè delicta impunita remaneant; ab absolutionibus, & remissionibus delictorum quorumlibet etiam levium, aut illarum Commissionibus, nec non salvis conductibus pro delinquentibus etiam de delictis extra Terras Ecclesiæ commissis, omnino abstineant.

Similiterque à Moratoriis dilationibus, nec etiam ad modicum tempus.

Nec non litteras Camerales pro adipiscenda possessione Beneficiorum Ecclesiasticorum, etiam Nobis ac Sedi Apostolicæ reservatorum, ac prorogationum temporis ad expediendas litteras Apostolicas quarumcunque gratiarum, aut ad solutionem annatarum, vel Collegio Cardinalium, aut Officialibus debitarum, minime concedere valeant.

Clerici Cameræ, cum nullam jurisdictionem ut singuli, sed tantum collegialiter, & in plena Camera habere noscantur, nihil expédiant privatim, & singulariter, nec aliquas litteras, aut patentes de quacunque re subscribant, nisi ex commissione eis facta in eadem plena Camera, in qua omnia clare, & distinctè proponi, ac in libro propositionum adnotari debeant, vel nisi agatur de negotiis Gubernatorum, & Præsidentatum, & Præfecturarum, quæ privatim juxta solitum expedire possint.

Notarii quoque in expeditionibus, & scripturis de super conscribendis, de propositione, & commissione hujusmodi, mentionem expressam facere teneantur.

Sed & tam Camerarius, quam Clerici ipsi, ultra prohibita in præsentem reformationem, à quibuscumque licentiis, gratiis, & indulgiis de rebus spiritualibus, in forma gratiosa vel commissaria, etiam cum clausulis justificativis, & aliis tam in Terris Ecclesiæ, quam extra illas, omnino abstineant.

Et similiter à quibuscumque aliis expeditionibus, quæ sibi ratione suæ ordinariæ jurisdictionis propter publicam utilitatem expressè, per litteras suarum facultatum concessæ non reperiuntur, nec prætextu consuetudinis, aut quasi possessionis, etiam antiquissimæ, & immemorabilis in similibus concedendis eis suffragetur, etiam si consuetudo, vel quasi possessio hujusmodi per litteras aliquorum Pontificum generaliter approbatæ fuerint.

Constitutio fel. record. Pii Papæ Quartii, super reformatione Tribunalis Cameræ Apostolicæ incip. Cum inter ceteras, sub datum Calend. Novembris, Anno 1564, juxta solitum legatur singulis annis in prima Camera mensis Octobris.

0000 3 Causæ

Ad hac vide
Pii IV. cons.
25. Jul. 74. §.
1. & seq. &
cons. 87. fol.
82. l. 2.

- 12 *Causa Conjunctorum, & propinquorum alicujus Clerici ad quartum gradum exclusivè, ipsi Clerico nullatenus committantur, nec quisquam eorum sibi commissas audiat, sed eas expressa causa recuset.*
- 13 *Nec etiam in discussionibus, & decisionibus, tam illarum, quam aliarum quarumcunque causarum, in quibus aliquod interesse pretendere posset, sive Clericus, sive Assitens ille sit, ullo modo interesse, nec ullum votum habere, sed statim à dicta Camera, etiam dum causa proponitur, etiam, in iussu (cum in hoc ignorantiam prætere dere non possit) egredi debeat, & si secus fecerit, Clericus per mensem suspensione ab exercitio, & perceptione emolumentorum sui officii aliis Clericis applicandorum ipso facto incurrat. Assitens verò jocalium & salarii exactione, aliis assistentibus applicanda, ipsiusque Camera ingressus trium mensium spatio mulsetur.*
- 14 *Quicumque autem, sive ex Clericis, sive ex aliis Cameralibus prædictis ab aliquo suspectus in causa recusatus fuerit, Recusans non nisi expressè suspicionis causa audiri, illaque expressa, absente Recusato ut suspecto, in Camera discuti, eaque à pluribus approbata suspectus ipse in huiusmodi causa nullo modo se intromittere, aut interesse debeat, si verò suspicio probari nequiverit, nulla ejus allegata ratio habeatur.*
- 15 *Caveant autem appellationes à decreto vim diffinitivæ habente ullo pacto recipere, neque alias appellationum causas committere, nisi gravamine, & gravaminis causa ita expressa, ut Camera possit intelligere, & deliberare, an appellatio sit admittenda necne, & in omni casu non nisi citata Parte hæc fiant.*
- 16 *Ad hæc, Pauperum Advocatus, nec non Filii, tam Advocatus, quam Procurator, Commissarius, quisvis alius de eadem Camera, sub eisdem, & aliis, nostro, & Successorum nostrorum arbitrio, pœnis, non sciant in causis Privatorum in Camera Tribunali pendencibus, exceptis Pauperum causis, & respectivè iis, in quibus Camera alicui adherendo partem facit in iudicio, vel in quibus aliàs de Filii, & Camera interesse agitur.*

De Gubernatore Urbis, & ejus Tribunali.

- 1 *§. 3. Locumtenens Civilis Gubernatoris Almae Urbis pro tempore existens unus dumtaxat sit, legum scientia, vitæque probitate, & Romanae Curiae experientia insignis, & ex hoc loco, qui ab Urbe distet saltem per quadraginta millaria oriundus, qui omnes causas civiles, tam commissarias, juxta formam Commissionum, quam ordinarias, vel alias in ipso Tribunali introducendas, juxta suas facultates cognoscat, terminet, & decidat. Audientiam terminorum pro quibus Litigan-*

tes pro certa hora citati non sint, ia sola, palatii Gubernatoris circa horam vigesimam, pro Tribunali sedendo, teneat, Jus reddat singulis diebus, exceptis festis de præcepto, aut consuetudine Almae Urbis, nec non diebus Coronationis Pontificis viventis, ingressus Gubernatoris, Jovis, Lunæ, & Martis immediatè ante Cineres, ac ipsius diei Cinerum, totius Hebdomadae majoris, Commemorationisque omnium Fidelium Defunctorum, & Vigiliæ Nativitatis Domini.

Significationes per viam recursus concedendas; semper concedat cum clausula, Non tamen in contumaciam.

In causis ordinariis, vel via ordinaria introducendis, etiam ad probationem producantur cedulae, jura, & instrumenta obligationum Cameralium, non relaxet mandata executiva, si respectu summae, vel valoris rei, vel aliàs ex natura causae de qua agitur, dictae causae sint appellabiles, nisi elapsis decem diebus datis ad appellandum, & servatis solitis terminis ad docendum de legitima appellatione, & ejus legitima prosecutione, & confilio sibi de re judicata.

Suspectus post litem contestatam, vel pro contestata habitam, allegari non possit, nisi à Principalibusmet, vel eorum Procuratoribus, ad id speciale mandatum habentibus, & ex certa causa per eos in actis specificata, & jurata, à Gubernatore legitima approbata.

Ab ejus sententiis diffinitivis appellatur ad Nos, nostramque sanctam Sedem Apostolicam in causis appellabilibus, in quibus verò de jure recursus datur, recurritur ad Gubernatorem, qui causas huiusmodi recursus per seipsum, vel alium ab eo deputandum, juxta suas facultates, expediet. Qui deputandus, tam in ipsis causis recursus, quam in illis, in quibus locum Locumtenentis uti suspecti recusati à Gubernatore deputabitur, & in causis quoque commissariis in quibus ex rescripto Signaturæ à Gubernatore similiter deputabitur, ea dumtaxat emolumenta recipiat, quæ ut mox dicitur, Locumtenens recipere posset, & nihil penitus ultra sub pœnis eis indicatis.

Rekursus, ut supra, ad Gubernatorem à Locumtenentis, vel deputandi decretis, & sententiis petendi infra decem dies dumtaxat peti debeant, & tunc executionem non retardent, usquequo Gubernator huiusmodi recursus non admiserit.

Locumtenens habere debeat scuta auri in auro quinque à quolibet ex duobus Notariis causarum Civilium hujus Curiae, ipsi tantum Locumtenenti quolibet mense in ejus principio solvenda, & percipere possit julium unum pro singulis infra scriptis expeditionibus, videlicet, pro quolibet mandato executivo, non tamen in contumaciam. Pro quolibet Arresto in carceribus; Mandato de exarcerando, significatione Dotali,

Vide cons. 72. Sixti V. fol. 608. 164. 2.

Dotali, aut vigore termini, aut in vim litis pendentiæ, aut litis finitæ, aut stante depolito, vel negatione, aut data cautione de stando iuri, & iudicatum solvendo concessa. Et etiam pro qualibet citatione, vel inhibitione vigore commissiõis, aut extra Curiam decreta, dummodo in quolibet ipsorum casuum agatur de re, vel summa scutorum auri septem, qui constituent iulios septuaginta septem.

8 Gubernator Urbis cumulativè procedere valeat, in omnibus, & quibuscunque causis criminalibus, in quibus Camerarius Ripæ vigore suarum facultatum procedere potest, ita ut inter eos iuxta solitum sit locus præventioni.

9 Habeatque jurisdictionem in Hebræos prout infra dispositum est.

De Auditore Camera, & ejus Tribunali.

Ad hoc vide
Fur IV. Conf.
16 fol. 2. &
Fur II. Conf.
113 fol. 319.
lib. 2.

§. 4. In primis, quo ad formam, & executionem obligationis Cameralis, mandamus servari stylum hodiernum, ut scilicet quis obliget Se, Hæredes, & bonam in ampliori forma Camera, cum solitis clausulis, renunciacionibus, circa tamen constitutionem Procuratorum, & qui voluerit arctius obligari; consentiat relaxationi Mandati executivi, aut illud in se suscipiat, unica, si sic placuerit, citatione, aut intimacione præcedente, Nec ullo unquam tempore renovetur vetus illa censurarum susceptio jam antiquata, & à Curia eliminata.

2 Minusque ad dictarum censurarum relaxationem deveniatur, nisi in iuris subsidium, & factis prius diligentis in locis destinata solutionis, prout hæcenus fieri consuevit.

3 Et si Parti petenti, ac debitum agnoscendi danda videbitur aliquando longior aliqua dilatione ad solvendum, intra quam nullum omnino mandatum, aliudve executionis genus relaxari possit, ea erit dierum triginta ad summum aut etiam viginti; vel minor arbitrio Judicis, qui pro Debitoris qualitate, ac debiti summa, quem maluerit de prædictis terminis eliger. Hoc tamen omnino servando, ut non nisi simpliciter, & absque ulla conditione, protestatione, vel reservatione, quæ confessioni sit contraria, debitum confiteri concedatur; & qui aliter, aut præmissa aliqua protestatione, vel reservatione petere, aut suscipere voluerit, repellatur. Et nihilominus protestatio, vel reservatio fortè claudet, aut aliter facta, quæ ad præjudicium dictæ confessionis, & susceptionis termini pro infecta omnino habeatur, & nullius sit roboris, & momenti. Et si post decretum, aut etiam Actori à Notario traditum Mandatum executionis, Judici præfatam dilationem concedere visum fuerit, nec Reus intra eam solverit, Actor absque alio novo iudicio, citatione, vel mandato, sed eodem illo, quod

antea decretum, vel relaxatum, aut traditum fuerat, executionem suam prosequatur.

4 Quodque superflorior, seu (ut vocant) non gravetur, aut inhibitiones, vel dilationes non concedantur, præterquam in vim susceptionis censurarum, vel termini judicialis à Debitore susceptis, & nisi adjecta hac conditione, dummodo alium terminum ab ipso, vel alibi non susceperit. Etiam pro dictis superfloriis, quam pro illarum revocationibus, iuxta stylum dicti Tribunalis consuetum, nihil prius recipiatur, sed gratis, etiam pro Sigillo, ac sine ulla Secretarii, Judicis, aut cuiuscunque alterius personæ mercede concedantur.

5 In causis criminalibus in locis Nobis, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ immediatè subiectis, in posterum non decernantur, neque relaxentur monitoria contra aliquem in prima instantia, nisi per Auditorem Camera pro tempore, facto prius verbo nobiscum, seu cum Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in casibus in Bulla in Cœna Domini legi scilicet contentis in quibus nihilominus, quando monitoria extra Italiam decernenda erunt in locis Nobis, & eisdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ non subiectis vel alias contra Officiales, Curiales exemptos, Contravenientes inhibitionibus, & litteris Apostolicis, vel etiam pro rebus dependentibus à causis criminalibus coram Auditore Camera pro tempore legitimè introductis, ac pendentibus, huiusmodi monitoria non relaxentur, nisi facto prius verbo Nobiscum, seu cum Romano Pontifice pro tempore existente.

6 Nec decernat Monitoria specialia in causis prophanis, etiam in Terris Ecclesiæ, ultra quadraginta milliaria ab Urbe, quando valor causæ non excedit summam centum florenorum.

7 Appellationes non aliter recipiat, audiat vel admittat quàm si exhibita fuerit Notario in actis ab Appellante fides publica, seu publicum instrumentum (ita quod simplex copia non recipiatur, nec admittatur) tenentis, à qua exiit appellatum, eaque sit diffinitiva, vel vim habeat diffinitivæ, neque aliter earum ratione inhibeat, quam inserto in litteris inhibitionibus toto fidei, seu instrumenti huiusmodi tenore, & expressa clausula, Quatenus à diffinitiva, vel vim diffinitivæ habente appellatum sit. Facta tamen fide de petitione appellantis, & Judicis sive Notarii denegatione, Auditor inibere, & in causâ procedere possit.

8 In expeditionibus vigore huiusmodi appellationum apponatur clausula, Et quatenus revera sententia non sit diffinitiva, vel vim diffinitivæ non habeat, præfentes litteræ nullius sit roboris, vel momenti.

In monitoriis generalibus reserve facultatem etiam Ordinario loci, absolvendi incurrentes censuras in eis contentas.

Item

- 10 Item non decernat sequestra in causis Beneficialibus, in quibus procedere potest, nisi juxta formam constitutionis fel. record. Clementis Papae Quinti praedecessoris nostri, quae incipit: Ad compescendas, prout servatur in Rota, & in illis semper apponatur clausula, proviso quod de fructibus sequestratis cultus divinus manuteneatur, Animarum cura exerceatur, & alia onera Beneficio incumbencia supportentur.
- 11 Mandata de manutenendo nunquam, nisi servatis servandis, & Parte legitime citata decernat, aut concedat.
- 12 Idemque in sequestris, & in mandatis suspensionis fugae servet, nisi aliqua ratione timendum sit, Judicis arbitrio, de suspicione fugae, vel bonorum dilapidatione, quo casu juramentum praestari debeat de suspicione fugae, vel de metu dilapidationis bonorum.
- 13 Non decernat contra Episcopos, & iis Superiores, monitoria ad personaliter comparendum, nisi praevia commissione signata manu nostra, aut pro tempore existentis Romani Pontificis, & pro decreto monitorii ad personaliter comparendum nihil recipiat.
- 14 Non concedat, neque dari permittat Auditor Remissoria ad partes examinandum, vel repetendum citata Parte Testes ad instantiam Fisci, vel probandam ejus intentionem, sed advocetur Testes ad Curiam, vel causa remittatur ad partes, ubi delictum est commissum.
- 15 Nec minus concedat literas ad partes pro capiendis iudiciis contra aliquem, nisi prius in Curia ipse Auditor Camerae ejus arbitrio aliquatenus contulerit de delicto.
- 16 Et in causis ordinariis Auditor praedictus, seu ejus in Civilibus Locumtenens non recipiat sportulas, neque Notarius aliquid pro nota sententiae, sed in causis commissariis, & declaratoriis contumacialibus tantum.
- 17 Praeterea Auditor non concedat Monitoria, seu Inhibitiones in vim constitutionis Eugenianae ad favorem Curialium, nisi pro illis, qui saltem per annum in Curia continue residentiam fecerint.
- 18 Ut tollantur controversiae inter Tribunalia Curiae, & unicuique sua jurisdictio servetur, declaramus executionem obligationis in forma Camerae ad praedictum Auditorem Camerae, privative ad alia Tribunalia, pertinere, praeterquam in instrumentis dependentibus a causis, & actis in aliis Tribunalibus hujusmodi gestis, ac sine praedictio motus proprii in favorem Populi Romani editi, & quo ad Clericos, ratione originis, vel Beneficii Romanos, & loca pia; locus sit praevencioni inter ipsum Auditorem, & nostrum in Urbe Vicarium.
- 19 Et quo ad praevencionem inter ipsum, & forum Capitolinum in causis vertentibus inter Cives, & Incolas, statui mus, & declaramus, nomen Incolarum juxta Juris communis dispositionem esse intelligendum, & ubicumque super hoc dubitari contigerit, orta inter Tribunalia differentia, ad Praefatum Signaturae Justitiae recurri mandamus qui hunc articulum, manu regia, sine scriptura, omni, & quacunque appellatione, & recursu remotis, in quolibet casu controversiae terminet, & decidat.
- Citationes autem extra Urbem executae, quarum vigore hodie coram Auditore Camerae ad executionem obligationis Camerae procedi solet, reproducantur infra mensum ab executione earum in partibus facta, alioqui pro circumditiis habeantur.
- Literas Apostolicas, quibus certus, qui per seipsum procedat, executor praescriptus est, nullo modo Auditor praedictus exequatur, sed, & omnes praeterea, in quarum executione Pars vocanda fuerit, non aliter exequatur, quam servatis pro rerum contingentia Constitutionibus fel. record. Bonifacii Papae VIII. praedecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, nisi ipsis constitutionibus derogatum fuerit expressè in litteris, quae fuerint exequenda, sed, & tunc, ne quemquam extra Diocesim ultra tot dietas evocet, quot in ipsis litteris expressum erit, exceptis litteris Penhonom, quarum solutio in Romana Curia destinatur, & his omnibus, quibus ipse nominatim executor praescriptus fuerit, his enim casibus possit ad se undecunque, & quocunque Partes evocare, neve aliis vices suas committat, vel subdeleget quam constitutus in dignitate Ecclesiastica aut aliis, quibus Sedes Apostolica causas committere solet.
- Monitoria generalia vulgo, significavit appellata, quae scilicet, ut aliquid reveletur, seu restituatur, aut probetur, cum censuris Ecclesiasticis publicari solent; nullo modo decernat, siue expediat.
- Similiter nihil sine speciali nostra Commissionem decernat, aut faciat, aut mandet, quod Episcopos, aut alios locorum Ordinarios impedire possit, ne ad executionem decretorum Sacri Concilii Tridentini, correctionemque motum liberè procedant.
- Ab omnibus autem, & singulis iis, quae ad ejus jurisdictionem, secundum praemissa pertinere nolumus, utque adeo abstineat, ut neque monitoria, neque citationes, neque inhibitiones, neque sequestra, neque mandata de manutenendo, neque aliquid quicquam quocunque sub praetextu super iis, aut ipse decernat, aut ab aliis decreta revocet, & pariter ejus Notarii nihil omnino expediant, aut etiam scribant sub poena futurorum quingentorum pro qualibet vice Camerae Apostolicae applicandorum, & si adhuc Accusator, vel instigator, ei quarta pars poena solvendo detur.
- In causis vero sui fori civilibus, etiam in quibus summarè, & ad instar Beneficialibus procedendi ei concessa est facultas, nunquam omnino ad poenas contumacialis

les deveniat, sed potius, receptis probationibus ad negotium principale spectantibus, datoque competenti termino Patri absenti, demum super his servatis servandis diffinitivè pronunciet, etiam sine litis contestatione.

26 Ne quæ contingat, ut absentes, & in remotissimis ab Urbe partibus degentes, maximâ itineris incommoda, & dispendia pati absque culpa compellantur, dum ob præsentem delictum ad comparandum personaliter moniti compareant, & inculpabiles repetuntur, neminem posthac extra Italiam existentem ad comparandum personaliter moneat, nisi factò verbo Nobilium, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus, de quo verbo habito fiat mentio in literis monitoriis.

27 In causis quæ ordinariè secundum Auditoris facultates in ejus Tribunali introducæ fuerint, vel introduci poterint sive postceptam causam supervenerit Commissio, sive ante impetrata sit, sive in prima, sive in ultiori instantia, nulla in re augeat impensam, sed quo ad hoc habeatur semper causa pro ordinaria, ita ut etiam ratione sententiæ, neque Notarii, neque Judices quicquam propterea accipiant ultra id quod accipere potuissent, si Commissio non adesset.

28 Permittimus tamen ejus in civilibus Locum tenenti in causis per commissionem ab initio introductis, etiam sui natura ordinariis, ob magnam laborum assiduitatem, & emolumentorum tenuitatem, sportulas moderatas juxta præsentem constitutionem recipere; Declarantes nihilominus in reliquis omnibus causis intelligi ordinarias, nec Notarios quicquam amplius exigere posse aut debere, quam in aliis ordinariis permissum est.

29 Quodq; Auditoris Camera pro tempore existentis Locum tenens mandata executiva, nisi prius ipsemet Locum tenens in libro expeditionum diem subscriptionis manu propria notaverit, subscribere non possit.

30 Quodq; Auditoris Camera pro tempore existentis Juxta Locum tenens in criminalibus, pro sportulis salario sibi jam assignato contentus, nihil percipere possit.

31 In causis civilibus verò Locum tenenti singulis mensibus quinquaginta scuta mibuetur à Notariis dicti Auditoris Tribunalis pro rata solvi, nec aliqua alia portio pro eo retineri debeat.

De Auditorio Rotæ.

§. §. Constitutiones sel. rec. Innocentii VIII. Pij IV. & aliorum prædecessorum nostrorum innovantes; & Auditorium nostrum Palatii, in quo universorum Christi Fidelium graviores causæ mature cognoscuntur, & justè terminantur, novis prærogativis augentes, volumus; & ordi-

namus, ut unica tantum Commissio in qualibet instantia sufficiat, & illius vigore Auditor causam sibi commissam cognoscere, & cum omnibus, & singulis dependentibus, & emergentibus, ac aliis quomodolibet incidentibus decidere valeat.

Posit etiam Auditor sine nova Commissione præfigere terminum ad docendum de attentatis, & nullitatibus, & causis, propter quas quis in integrum restitui debeat, ac illo elapso, & non docto, ad causæ expeditionem procedere, nec non Remissorias decernere, dilaciones concedere, liquidationes fructuum in partibus delegare, ac omnia, & singula alia usque ad finalem sententiarum suarum executionem inclusive facere, quæ de jure Ordinarij facere possunt.

Necnon possit Auditor præfigere terminum ad docendum appellatione, & ejus legitimam prosecutionem ad effectum procedendi ad executionem sententiæ late in causa appellabili, in qua condemnatus non appellavit.

Insuper, & tempus quadriennii in causis restitutionis in integrum possit Auditor prorogare arbitrio suo.

Et tam dictam, quam omnes alias facultates sibi vigore, vel Innocentianæ, vel Constitutionis Pij Quarti, aut aliorum Summorum Pontificum prædecessorum nostrorum competentes extendimus; & habere locum decernimus, etiam in causis cuiuslibet Rotæ Auditori extra Rotam commissis.

Prorogationes autem fatalium, sapientius, & passim non concedat, sed tantum ex aliqua honesta causa, ac prævia illius cognitione arbitrio Rotæ.

Auditor tamen in aliqua causa, sive magni, sive parvi momenti existat, etiam si ejus decisio clari juris esse videatur, diffinitivam sententiam, vel interlocutoriã vim diffinitivæ habentem ferre non valeat, nisi causa in Rota proposita, & habitis votis Coauditorum, nisi Partes in actis expressè consenserint quod causa sine voto eorundem expediri possit.

Idemque in aliis quibuscumque præjudicialibus decretis servari volumus, si Actor, vel Reus, ut negotium in plenâ Rotâ cognoscatur, insteterint.

Item sententiæ late per Auditores, prout in Cedula, ut moris est, vel per viam termini pro servato, subscribantur, & publicentur in actis intra quindécim dies, & in ultimi anni audientia, infra mensem, alioquin pronuntiationes, & termini hujusmodi pro circumductis habeantur.

Termini etiam pro servatis habiti, & Cedula ipsarum sententiarum, quæ interdum per alium Notarium, quam Actuarium ipsius causæ ad referendum accipi consueverunt, referantur ipsi Notario causæ eadem, vel sequenti die, recipiuntur, In ultimis

Pppp

Verè

Ad hæc vide etiam Pij IV. cons. 44 §. 3. de 17. fol. 78. lib. 2.

verò audientis saltem infra triduum, Et si Auditor, qui pronunciavit prout in cedula, vel terminum habuit pro servato retineat citationem penes se, illam Notario causæ similiter intra prædictos dies consignare debeat, alias termini hujusmodi circumducti, & irriti censeantur.

11 Auditor verò non pronunciet in causa nisi perfecto registro; & illo ad Rotam delato una cum dictis testium, illisque ac iuribus in eadem Rota, prout res exegerit, le-
ctis.

12 In ultima verò anni audientia, & quando-
cumque ageretur de ferenda declaratoria contra Contumacem, etiam registro non perfecto, ex actis originalibus pronunciare valeat, ita tamen quod Pars ad cujus instantiam pronunciatum fuerit, registrum ipsum pro actorum conservatione quanto citius perfici curare teneatur.

13 Et insuper, Auditor Partibus petentibus copiam decisionis in causa factæ, cum iuribus ac rationibus tradere debeat, prout antiquitus laudabiliter fieri consuevit.

14 Causæ autem propriæ Auditorum, & eorum familiarium, ac Consanguineorum, vel Affinium usque ad secundum gradum, juxta jus Canonicum computandum, non cognoscantur in Rota.

15 Nec Auditores in eorum domibus, Substitutos vel Doctores, aut alios Jurisperitos, etiam consanguineos, habeant, qui Substituti, vel Advocati, aut Procuratoris officio fungantur, aut in calibus Rotalibus, vel eorum processibus, sese quoquo modo intromittant.

16 Item Advocati aut Procuratores consanguinei vel affines, usque ad secundum gradum ut supra computandum, alicujus Auditoris, ac etiam illius Notarii, in causis coram eo pendentibus, nullatenus patrocinari valeant.

17 Nec iidem Auditores compellant, aut aliquo modo inducant Partes, per se, vel per alios, assumant certum Advocatum, vel Procuratorem, sed electio hujusmodi omnino ipsarum partium arbitrio relinquatur.

18 Item Decanus, & alii Auditores præfati antiquiores, attendant, ne aliquid non solum contra jus, sed nec etiam contra stylum, & decisiones antiquas factas in Rota, quæ impressæ habentur, quoquo modo decidatur, etiam prætextu æquitatis in jure non scriptæ, nisi maxima cum ratione, & discussione, omnibus votis, seu saltem illorum duabus tertiis partibus, aliter faciendum esse judicaverint.

19 Non attendantur præterea aliquæ nullitates in causis, præterquam ex defectu jurisdictionis, citationis, vel mandati.

20 Aliquidatione fructuum, & expensarum taxatione semel tantum appellare liceat, ita quod duæ conformes rem judicatam faciant.

21 Auditores causas sibi commissas ad solam Partium instantiam ad Cancellarium

remittere non possint, sed tantum habita licentia à Nobis, vel successoribus nostris Romanis Pontificibus, vel ex iustis causis deductis in Rota, & ab ea probatis.

Et si Auditor cognoverit in actis adesse suspicionem criminis, remittat acta hujusmodi, vel illorum exemplum, prout res exegerit, ad judicem ordinarium, & si causa criminis præjudicialis fuerit causæ civili, in ejus cognitione supersedeat.

Quandoque Judex ipse ordinarius in causis criminalibus coram eo pendentibus indigerit depositionibus Testium, vel aliquibus scripturis ad causas criminales facientibus, teneatur Auditor illas, vel earum exemplum, ut præfertur, exhibere facere.

Nemini liceat turbare ordinem servandum in distributionibus causarum, sed illarum Commissiones distribuantur bona fide juxta ordinem Turni, qui nullo prorsus modo neque à Notariis, nec à quoquam alio pervertatur, prout supra de Signatura Justitiæ dispositum est.

Ut autem debitus modus sportulis imponatur, non possint Auditores à Partibus per se vel alium, quocvis modo sportularum nomine aliquid petere, vel exigere, sed nec à sponte dantibus ultra taxam infra scriptam accipere, videlicet.

In causis pecuniariis, seu prophanis, aut quæ aliis pretio quoquo modo aestimari possint, æstimatio rei, de qua ageretur, non excedat summam mille ducatorum, aureos decem; à mille verò usque ad decem millia vigintiquinque, à decem millibus usque ad viginti millia, quinquaginta; ab inde supra usque ad quamcunque summam, centum. In Beneficialibus verò, si redditus annuus, de quo ageretur, non excedat summam centum ducatorum, similiter decem; à centum verò usque ad mille, vigintiquinque; à mille usque ad tria millia, quinquaginta; ab inde verò supra, centum aureos pro sportulis cujusvis sententiæ diffinitivæ dumtaxat, ut præfertur accipere valeat. Si verò causa æstimationem non facile accipiat, sportulæ moderatæ, pro rerum, & Personarum qualitate; juxta taxas prædictas, recipi possint. Nec aliquid ultra non solum ipsi Auditoribus, sed nec eorum Familiaribus, vel Consanguineis, aut aliis quibuscvis Personis, directè, vel indirectè, quovis quaesito colore, vel ingenio, exceptis ceculentis, & poculentis, quæ tri-duo consumi possint, ipsarum sententiarum, aut Auditorum intuitu præfati possint. Quas quidem sportulas juxta taxam prædictam apud Notarium causæ post subcriptam sententiam, & Notario traditam, & non antea, deponi, & Auditori consignari volumus. Quodque Notarius dispositionem, & consignmentem hujusmodi in actis notare, & specificare teneatur.

De Capitolio, & ejus Officialibus.

Ad hoc vide
etiam Pij IV.
const. 58. §.
27. 33. &
74. fol. 83
lib. 2.

1 **S**enator, & Judices ipsius possint
primas instantias unica vice, eorum
arbitrio, absque ulla commissione proro-
gare.

2 Capitaneus appellationum pro revoca-
tione seu moderatione quarumcumque in-
hibitionum, sportulas nullo pacto accipiat,
Notarius verò dumtaxat mercedem actus, si-
ve scripturæ.

3 Si petito Consultore, Pars quæ petierit
neglexerit per decem dies instare pro illius
electione, Capitaneus possit per seipsum cau-
sam expedire.

4 Et si Consultor electus, infra duos men-
ses à die electionis non acceptaverit, vel re-
cuserit, ad alterius electionem procedatur.

5 Terminus quinque dierum datus à Statu-
to Urbis ad redeundum pro Apostolis, ita, &
taliter intelligatur, ut sufficiat interim quan-
documque pro Apostolis redire.

6 Conservatores Urbis abstineant ab om-
ni genere muneris, etiam esculenti, & po-
culenti, à Pistoribus, Laniis, Salsamentariis,
Olioribus, Fructuosis, & alijs artificibus,
nec ab eis aliquid sub quovis prætextu ac-
cipiant. A quibus etiam abstinere faciant
omnino eorum Scribam, Notarium, Secre-
tarium, Fideles, & alios eorum Officiales,
atque in primis Extraordinarios, corporali eos
pena coercendo, & deinde ab officio remo-
vendo.

7 Nec possint de pœnis statutarijs, vel per
eorum edicta infligis aliquo modo gratiam
facere in totum, & præsertim de corporali-
bus, nec illas commutare, sine consensu ipso-
rum omnium simul convocatorum, & eo
casu non ultra medietatem pœnæ remitte-
re, nec in domo propria sua super hujusmo-
di gratijs aliquid signare possint, sed ad ea-
rundem pœnarum executionem, postquam
de illarum incurfu constiterit, celeriter pro-
cedere.

8 Ad quarum etiam pœnarum præsertim
corporalium executionem, in eventum in
quem non mittantur executioni per ipsos
Conservatores à die delati criminis intra
quinque dies, quilibet alius iudex ordinarius,
& alias competens procedere possit.

9 Extraordinarios ad officium Extraordi-
nariatus exercendum nullatenus admit-
tant, nisi recepta ab eis cautione sub pœnâ
ipsis Conservatoribus beneficiâ, de officium
ipsam fideliter exercendo, & præmissa ob-
servando, ac de se ipsos representando pro
omni eo, quod in dicto eorum officio com-
mittere, vel omittere possent, ac dictis Ex-
traordinariis fidem adhibeant juxta formam
decreti aliâ à Conservatoribus editi, & non
aliter.

10 Cogant in super Extraordinarium mayo-
rem ad exercendum officium, etiam per
seipsum, & per Substitutum idoneum ab ip-

sis Conservationibus approbandum.

Atque iidem Extraordinarius major, &
ejus substitutus, ac minores Extraordinarij
cogere possint quoscunque, etiam per dete-
tionem personarum, ut permittant ponde-
rari carnes, & alia omnia, quæ sub eorum cu-
ra sint, & pretium denunciant, & recusantes
puniantur prima vice in duplum valoris rei
pœnes eos inventæ, quod si alia vice illud
idem admiserint, in duplum, & alia etiam
pœna corporali, arbitrio Conservatorum, &
nihilominus Extraordinarij, tam majores,
quàm minores, omnia Conservatoribus de-
nunciant, & res realiter inventas nullatenus
sibi retineant, sed ad ipsos Conservatores de-
ferre teneantur.

Et Baroncellus, ac alij Executores quaru-
cumque Curiarum eisdem Extraordinarijs ma-
joribus, in prædictis, & alijs eorum officium
concernentibus, obedire teneantur.

Magistri Viarum ad vias lateribus seu fi-
licibus sterendas, prout eis opus esse vide-
bitur, Dominos contiguarum domorum cu-
juscumque sint dignitatis, aut ipsi absentibus,
vel solvendo non existentibus, illorum In-
quillinos, juris remedijs opportunis, ac sub
eorum arbitrij pœnis, cogant.

Possint autem Inquillini retinere de pen-
sione solvenda ratam, ut supra, per eos sol-
vendam, non obstante obligatione Camera-
li, aut quacunque exceptione, quæ opponi pos-
set, & non obstantibus quibuscunque sequestris,
etiam anterioribus.

Curentque eisdem Urbis vias continuo, &
Plateas ad minus quater in anno, & hoc in
Martij, Junij, Septembris, & Decembris me-
sibus, ab immunditijs purgari.

Nullos actus, nullaque negotia, quæ alicu-
jus momenti fuerint, sine rogatu sui Notarij
expediant.

Reddent rationem Camere singulo quo-
que semestri, prout in litteris ad Cameræ
Tribunal spectantibus constitutum est.

Edant initio eorum officij edicta sub no-
mine Camerarij, & de pœnis in illis, arque
etiam in Statutis contentis nullam sine ejus-
dem Camerarij, aut saltem Clerici Præsi-
dentis mandato, gratiam facere possint.

In cæteris, tam quo ad appellationes ab
eorum sententijs, quàm quo ad reliqua om-
nia, servant omnino statuta de eorum officio
loquuntia.

Submagistri verò suas relationes, quas ra-
tiam periti facere solent, non nisi medio ju-
ramento faciant, & si quid dolo, vel fraude
egerint, perjurij, & alias pœnas arbitrio, Ca-
merarij, & Clerici Cameræ pro tempore
Præsidentis, incurrant, & ad interesse Parti-
bus condemnentur.

Consules artium quarumcumque obser-
vent earum Statuta legitime approbata, &
usu recepta. Nec reassumant causas, præser-
tim mercedem, ac miserabilium Personarum,
coram majoribus Magistratibus intro-
ductas.

Pppp 2 22. Mi-

22 Minus impediunt, aut molestant aliquid modo Peritos, sive Aestimatores à Iudicibus electos, sub poena privationis, & alijs arbitrio Superioris.

23 Notarij verò ipsorum Consulum taxam eis per Statuta praescriptam, & ubi aliqui ipsorum nullam minorem taxam habent, aliorum, qui illam habent, sequantur, & secundum illam exigant.

24 Assessores praedictorum Consulum, & aliorum Officialium Curiae Capitolinae salarium non habentes, caveant, non in causis minimis, id est à quinque scutis infra, quicquam pro eorum voto, seu consilio, & in alijs non ultra sportulas dicti statuti taxatas, percipiant.

25 Procurator Fisci Capitolini illud ipsum, in omnibus, & per omnia observent, quod Camera nostrae Apostolicae Procurator, quo ad ea scilicet capitula superius adnotata, quae ipsum etiam concernere, & sibi convenire possint.

De iurisdictione in Hebraeos.

2 §. 7. **G**ubernator Urbis possit contra Hebraeos in criminalibus causis procedere, etiam quod agatur inter ipsos Hebraeos tantum.

2 In causis Cameralibus, seu ad Cameram quomodocunque spectantibus, aut ad Camerarium, etiam ratione pignorum, aut personarum Hebraeorum Bancheriorum, aut ad Praesides, Camerarios, & Praesides possint contra eos procedere.

3 In causis furtivorum pignorum, quoad Hebraeos Bancherios, sit locus praeventioni, inter Camerarium, & Gubernatorem.

4 Quoad Auditorem Camerae Hebraei sint illius iurisdictioni suppositi privative quoad alios, ubi agitur de obligatione Camerali, praeterquam in dependentibus à causis, & actis aliorum Tribunalium iuxta suas facultates. In criminalibus autem possit idem Auditor Camerae contra eos procedere, prout in praetentum procedere consueverat.

5 Inter Vicarium, & Senatorem, in delictis in quibus Christiani sint aliquo modo participes, & sic quando adest mixtura delinquentium Christianorum, & Hebraeorum, ex officio, non autem ad querelam locum habeat praeventio, in alijs verò casibus servetur Constitutio fel. rec. Iulij Papae III. praedecessoris nostri, disponens, quod quando agitur inter ipsos Hebraeos, habeat Vicarius in eo iurisdictionem activè, & passivè, quando verò inter alios passivè tantum.

De Curia Sabellorum, & Turris Nonae.

ⁱ *Ad haec vide etiam Pij IV. constit. 58 §. 23 j. 61. lib. 2.*
§. 8. **I**udex Curiae de Sabellis gratuitè à Marescallo deputeretur, adeo ut neque Iudici dare, neque Marescallo propter hoc accipere quicquam liceat, etiam mutui

vel alio nomine, aut quavis de causa, vel praetextu, sive ante sive post adeptum officium, etiam in vim, vel praetextu cuiuscunque indulti Apostolici, vel consuetudinis, quod, & quam per praesentes expresse revocamus, & improbamus, & ut supra omnino, servari mandamus.

Deputatio verò Iudicis fiat cum participatione, & approbatione Gubernatoris Urbis pro tempore, & fiat ad annum dumtaxat, quo finito, finitum sit etiam ejus Iudicis officium, nisi propter aliquam rationabilem causam prorogandum visum fuerit, quae tamen prorogatio alium annum nullo pacto excedat, & semel tantum fieri possit.

Antequam incipiat exercere officium caveat idoneis fidejussoribus de stando Syndicatu, & finito officio, etiam si nec querelatus, nec requisitus fuerit, offerat se Syndicatu coram Gubernatore Urbis praefato, ille verò quadraginta diebus Syndicatum absolvat, Iudicem prout jure faciendum erit, vel absolvat, vel condemnet, & puniat. Quod si intra dictorum dierum numerum non fecerit, Camerarius S. R. E. qui tunc erit, duos viros deputet, qui intra alios viginti dies hujusmodi Syndicatum peragant, lapsis autem dictis terminis pro absoluto habeantur.

Commentariensis, & Capitanei, necnon Executorum ejusdem Curiae munia, per idoneos, & fidos Ministros gerantur, & neque vendantur, neque locentur ullo modo, nec quicquam pro illis consequendis, aut exercendis, quovis nomine, & praetextu, solvatur, vel respondeatur, etiam vigore contractuum, aut locationum de praeterito factarum, quae per praesentes nullae, & irritae intelligantur, & qui aliquid solverint, vel responderint, officio privati sint, & publice fultigentur.

Turris Nonae Iudex non se intromittat in causis summam decem scutorum excedentibus, nec in criminalibus, nisi levibus, & minimis.

Et dictus Iudex Turris Nonae coram Gubernatore praefato in fine cuiuslibet anni Syndicatu se offerre, & stare teneatur, prout de Iudice Curiae Sabellorum supra dictum est.

De Curia Ripae, & Ripettae.

§. 9. **R**ipettae Praefes, aut Iudex, non faciat aliquam compositionem, ^{Ad haec vide etiam Pij IV. constit. 57 §. 23. fol. 612. lib. 2.} minusque solvere taciatur aliquam poenam quantumlibet minimam, sub quovis praetextu, nisi servatis servandis, ac praevio processu ac decreto, ut ex actis intelligi possit, an iuste poena soluta, vel compositio facta fuerit.

Neque Camerarius, neque Ripettae Praefes transmittant extra Urbem Commissarios ad mensurandum passus lignorum.

Ripae, & Ripettae Iudices, in fine officij coram Clerico Camerae ejusdem Ripae Praefide Syndicatu stare teneantur.

Nec

4 Nec Camerarius Ripæ ultra sex menses in ejus officio permanere, nec confirmari debeat.

5 Pro mala mensuratione lignorum nullus pœna pecuniaria, sed corporali velut tritum ictum funis, aut fustigationis, aut berlinæ, arbitrio Iudicis puniatur.

6 Camerarius Ripæ aliquas compositiones facere non possit, nisi præcedente legitimo processu, & decreto, & omnes compositiones in libro annotentur.

De Iudicibus criminalibus Urbis, & pertinentibus ad eos.

Ad hac vide etiam Pauli III. cons. 44. §. 3. seg. fol. 683. lib. 1. Pij IV. cons. 43. fol. 18. & Sixti V. cons. 93. fol. 65. lib. 2. Clem. VIII. cons. 8. fol. 1. lib. 2.

§. 10. **I**udices criminales Urbis, seu Locumtenentes, & eorum substituti quibus certum à Nobis salarium est constitutum, illo contenti, nihil prorsus, aut pecuniæ, aut alterius cuiuscunque rei etiam minimæ quantitatis à quoquam, etiam sponte dante accipiant, neque pro sportulis, seu propinis sententiarum, vel pro decretis, absolutionibus, aut relaxationibus quibuscunque in quibuscunque causis, etiam delegatis, & commissariis, neque quovis alio modo, titulo, vel nomine, etiam muneris, vel regaliorum, quamvis esculentum, vel poculentum, etiam in casibus aliquo de jure, vel quacunque constitutione permixtis, sub privationis officij, & inhabilitatis in posterum ad quodlibet iudicandi munus, & aliis nostris, & Successorum nostrorum arbitrio intelligendis pœnis.

2 Camerarius, Thesaurarius, & Præsides Camerae, excepto Præsides Riparum, item Hospitalium, Confraternitatum, ac aliorum locorum piorum, seu Collegiorum Rectores, & alij quicunque habentes in Urbe jurisdictionem criminalem, & facultatem Iudices deputandi, non deputent in criminalibus causis alios Iudices, quam aliquem ex ordinariis sibi benevisum, qui nullas debeat recipere sportulas, ut supra sancitum est, & in describendis actis, atque processu, utatur proprio sui Tribunalis Notario, nisi Notarius Deputandus habeat officium titulo oneroso, & jus scribendi etiam in criminalibus, quo casu ipse deserviat in dictis causis, etiam apud Iudices deputatos.

3 Nullus autem Iudicum in causis criminalibus procedat, vel sententiam ferat, nisi Procuratore Fiscali, vel Commissario Camerae respectivè, in omnibus actis, in quibus de jure citari debent, legitime citatis.

4 Minusque transmittantur extra Urbem Monitoria, nec aliquod iudicium, ad Fiscum, vel Commissarij Camerae respectivè instantiam, introducat sine Procuratoris Fisci vel Commissarij Camerae licentia.

5 Nec quisquam capiatur sine indicis ad instantiam cuiuscunque Instigatoris, nisi in causis gravibus arbitrio Iudicis, & tunc non nisi data cautione per Instigatorem de reficiendo damna, expensas, & interese, nec non etiam (si ita Iudici visum fue-

rit) de se representando.

6 Nec concedant Iudices in causis Criminalibus significationes aliquas, nisi in causis coram se, vel in suo Tribunali, & aliter datæ non observentur.

7 Pariter non relaxent monitoria Criminalia pro contraventione inhibitionis obtentæ in causa Civili, sed agatur pro ea civiliter coram Iudice, qui dedit inhibitionem, nisi forte contraveniendo fuerit vis aliqua illata, vel injuria realis, aut verbalis in pretium inhibitionis, & Iudicis contemptum.

8 Contra Reum absentem, & contumacem pro delicto, quilibet Iudex competens procedere valeat, nec alter alterius processum impediatur.

9 Non transmittantur contra Reos absentes Citationes, aut Monitoria ad informandam Curiam sub pecuniaria multa, quando Iudex habet in processu probationes, vel indicia contra illos sufficientia ad transmittendum Monitorium, sive Inquisitionem, aut Citationem super delicto.

10 Nec committentur unquam in Monitoriis pœna corporales majores pœna delicti, pro quo monitorio fit.

11 Item inquisito Reo non fiat inventarium illius bonorum, nisi agatur de delicto pro quo veniat imponenda pœna capitalis, vel confiscationis bonorum, aut alia notabilis pœna.

12 Et quando inventarium conficiendum fuerit, non describatur Inventarium hujusmodi in registro, sed tantum moderata merces pro qualitate rei à Notario accipiat.

13 Et casu, quo propter Rei contumaciam Inventarium fieri contingat, non nisi unicum fiat.

14 Relaxatus ab uno Iudice, non possit ab alio pro eadem causa carcerari.

15 Similiter pro pugnis, & verbis altercationis, & injuriis in rixa, & ex accidenti inter viles Personas prolatis, aut pro quavis alia simplici rixa, minisque, etiam in fragranti reperi, non carcerentur, nisi prius ducti ad præsentiam Iudicis sub pœna privationis, & aliis arbitrio sui Iudicis. Et si relaxandi erunt, gratis ubique relaxentur.

16 Querelæ Dominorum contra Famulos, vel operarios, qui jam Dominos ex causa mercedis convenerunt, non recipiantur nisi facto deposito, vel data cautione in forma depositi. Iudicis arbitrio, & non nisi in eo Tribunali, in quo causa mercedis pendet; si jurisdictionem habeat Criminalem.

17 Captus ab incompetenti Iudice, vel ab eo qui non processit, remittatur ad eum qui processit, sed captus ab eo qui processum formaverat, non remittatur, etiam quod ab alio fuisset in procedendo, vel in contumaciam condemnando, præventum; quinimo processus omnes, & informationes transmittantur ad illum qui fuit diligentior in captura.

18 Quod

18 Quod si ex pluribus delicti Confortibus quilibet aliquem habeat carceratum, remittantur omnes ad eum, qui habet principalem in manibus.

19 Carent autem Iudices quicunque ne Rei detineantur in secretis ultra triduum, antequam examinentur, nisi causae natura aliud suadeat.

20 Et tam Reos, quam Testes interrogent, de scriptis & extensis à Notario integrè verbis omnibus interrogatoriis, rejecto proflus, & sublato abusu illo scribendi, ad opportunam Domini interrogationem, vel interrogatus respondit, aut subdicens interrogatus, aut simili, quem tanquam perniciosum & uti suggestivarum interrogationum velamentum, & fraudibus plenum, damnamus.

21 Responsiones similiter Reorum, & Testium integrè de verbo ad verbum, prout ex eorum ore profluunt, etiam quod contra Fiscum sint, non diminutè, nec per relationem, & in externae nationis hominibus adhibito Scriba vel Interprete illius linguae petito, fideliter scribi faciant.

22 Nec ullo pacto Iudicibus liceat, vel Notariis, Testes, quos ipsi verisimiliter informatos crediderunt, citatos, seu vocatos, extrajudicialiter cum juramento vel sine eo interrogare, & non scriptis eorum responsionibus dimittere, forsitan ex eo quod contra Fiscum deponant, & pro Reo, sed omnino praevis juramento de veritate dicenda, eorum examen recipiatur, & in scriptis redigatur, dummodo non adsit vehemens suspicio subordinationis.

23 Reorum recognitiones non fiant nisi Iudice praesente, & coram pluribus, nec ullo pacto Reus antea ipsi Testi ostendatur.

24 Testes pro informatione Curiae non nisi in gravioribus carcerentur, & tunc pro relaxatione nihil penitus solvant, nec etiam pro alimentis, quae vel Instigator, si adest, solvere debeat, vel Fiscus.

25 Captum pro uno crimine, super aliis, de quibus indicia non habent, interrogare nullo modo praesumant, sed in hoc & aliis omnibus occurrentibus, Iuris communis dispositionem Iudices servare teneantur.

26 Et in quocunque crimine, quantumvis gravissimo, Reos, antequam torturae subiciant, etiam non petentes, admittant ad purgandum indicia, data eis indiciorum copia, pro ea tantum parte processus, quam ipsi petierint, in forma boni extractus & non registri, cum expressione nominum Testium, & competenti termino ad faciendas defensiones, & eo pendente, detur commoditas Carceratis liberè loquendi cum eorum Advocatis & Procuratoribus, etiam semotis Arbitris, nisi tamen qualitas causae aliud necessarium suadeat, dicta copia indiciorum detur pauperibus gratis, vel ostendantur originalia Advocato & Procuratori Pauperum similiter gratis, & absque ulla impensa.

Neque cogantur Rei declarare se habere Testes curiae pro ritè & rectè examinatis & quatenus voluerint illos sic habere, praeter absentes, & mortuos, & salvis exceptionibus contra personas & dicta Testium, salvoque jure illos repetendi, talis protestatio admittatur, minimeque rejiciatur.

Actestes, contra Reum repetendi, prius examinentur super interrogatoriis pro ejus parte datis, deinde super eorum depositionibus repetantur.

Ac Iudices, Auditores, seu Locumtenentes Gubernatoris Urbis, seu alterius cujuscunque Magistratus, habentis facultates procedendi praeter aut contra formam Iuris vel Statutorum, non utantur dictis facultatibus nisi praevis decreto dicti Gubernatoris, vel Magistratus, concedente sibi facultatem sic procedendi in illa causa.

Tormento Vigiliae Iudices non utantur, nisi in delictis atrocissimis, & in quibus etiam urgentissima praecedant indicia, & tunc non nisi de voto Congregationis illius Tribunalis, in quo proceditur contra Reum, nec nunquam Reus subiciatur huic tormento Vigiliae eodem die, quo alio genere tormentorum fuit tortus, minusque Reus, qui tormento funis semel atque iterum tortus fuit. Nec quisquam in hoc tormento vigiliae positus detineatur brachiis extensis ad modum torturae, ne ultra Vigiliae tormentum patiatur etiam tormentum funis, sed in omnibus modis adhibeatur, quo vel innocentiae Reus, vel supplicio reservetur, & Iudices tam in hoc quam in aliis tormentis ipsi assidue continueque assistant omnino, nec eorum loco Notarium, vel Substitutum Fiscalem dimittant.

Nec in tormento funis quemquam ultra horam pro qualibet vice detineant.

Insuper abstineant omnino à verbis, & factis injuriis in Reos, ac Testes.

In sententiis, & condemnationibus Reorum absentium, & contumacium, Iudices expriment penas certas, neque se referant ad Jus commune, Statuta, Constitutiones vel Edicta.

Reis in contumaciam condemnatis, & captis ante executionem sententiae, detur copia processus, si petatur, & actorum, etiam quod non fuerint admissi ad novas defensiones.

Nec ullus inquisitus, sive carceratus, sive non carceratus, non solum à Notario juxta constitutionem nuper à Nobis de Anno 1608. editam innovamus & illibatam esse volumus, sed nec etiam à Iudicibus, seu aliis quibuscunque Officialibus cogatur directè vel indirectè processus cassare, absolutionem seu abolitionem petere.

Similiter Iudices, Fiscales, aut Notarii nullo modo cogant, vel inducant directè vel indirectè, Reos ad compositionem. Ideo studeant Iudices celerrimè causarum expeditioni, ne Rei diutius radio Carceris, vel laboribus & expensis fatigari, com-

componere & se redimere cogantur.

27 Studeant similiter omnes Iudices, & Officiales quorūcunque Tribunalium generaliter dilationes in favorem Fiscī abbreviare, ne Res diutius laboribus, & expensis fatigantur, nec differant expeditiones causarum inter Privatos pendendum, licet Procurator Fiscī protestetur causam non expediri, nisi ipso citato pro ejus interesse, nisi de eo incontinenti saltem summarie doceat.

38 Obligationes, & satisfactiones quęcunque de non offendendo vel se representando, aboleri vel cessari nequeant, nisi citato Fisco, vel Commissario Camerę respective, & aliter cassę habeantur pro non callis, nisi quando cautio de non offendendo cassatur ob pacem sequutam, & consensum præstitum cassationi.

29 Et in quibus casibus Officiales aut Executores habent aliquam partem penarum, si ex gratia penę moderatio fiat, etiam post executionem, tamen non recipiant, nisi partem ejus, quod juxta gratię tenorem persolvitur.

40 Inherendo constitutionibus sel. rec. Pii IV. incip. Cum alias per specialem, & Cupientes pro injuncta, & Sixti Quinti incip. Ad Romanum Pontificem pertinet non modo, & Clemens VIII. incip. Inter ceteras animi nostri, prædecessorum nostrorum, ac illas ampliando, Omnes, & quascunque penas, multas, compositiones, & confiscationes a Reis, vel Delinquentibus, malefactorum, vel quāsi, fraudum, & contraventionum quorūcunque, vel alia quavis occasione per quemcunque Judicem, quavis dignitate, quantumvis speciali nota dignum fulgentem, Magistratum seu Tribunal Urbis, etiam S. R. E. Camerarium, Gubernatorem, Auditorem Camerę, Vicarium, Seriatorem, Annontę præfectum, Præsides, eorumque Locatentes, Auditores & Iudices, aliosque Camerę Urbis Ministros quacunque dignitate fulgentes, & quovis titulo, & nomine, criminum vel quasi cognitionem in Urbe habentes, vel quoquo modo exercentes, exigendas, siue ex bonorum mobilium, vel immobilium prædictorum Reorum, vel Delinquentium venditione, vel subhaftatione redigendas, cujuscunque etiam minimę quantitas, penes Camerę nostrę Depositatum pro tempore existentem, & non alium, integrę, & absque ulla diminutione deponi debere præcipimus.

41 Nec quisquam ex Iudicibus, Magistratibus, aut Officialibus præfatis, minus etiam Fiscī Procurator, Camerę Commissarius, aut quivis alius, dictarum penarum, multarum, compositionum, confiscationum, pecuniarum, aut bonorum participationem quovis modo, vel titulo habens, audeat, vel præsumat sibi propria auctoritate partem aliquam etiam minimam retinere, nec aliter recipere, quā de manibus De-

positari prædicti, prævio dictorum Magistratum mandato, Fiscī Procuratoris, & in causis in quibus Commissarius Camerę intervenire solet, ipsius Commissarii manu subscripto, causam propter quam solvit, quantitatem, & personam, cui solvitur, explicitę expressam continente, sub pena privationis officii, & inhabilitatis ad alia, solutionesque aliter quā ut supra factę, tanquā indebitę extorę, restitui, atque ad earum restitutionem quilibet prædictorum ab eodem Commissario Camerę cogi omnino, & cum effectu debeat. Et nihilominus Depositarii aliter quā cum prædicto mandato, ut supra subscripto, solventis, de suo erogasse censentur, & in reddendis rationibus id ei minime computari debeat.

De Iudiciis in causis Civilibus.

§. II. Nullis Iudicium audeat supersedēria, dilationes, aut Non gravetur cuiquam adversus mandata ab aliis Iudicibus aut in aliis Tribunalibus relaxata concedere, & concessa sint nulla, neque serventur a Iudicibus, qui mandata relaxant, salvis tamen inhibitionibus, quę vigore appellationum, seu commissionum, aut in vim reasumptionis causę, aut susceptionis censuratum, seu terminum ab Auditore Camerę conceduntur, & salvis etiam Chartis dotalibus.

Minus etiam Iudices apponere possint in mandatis illam clausulam, videlicet Exequatur per Executores nostros, sub pena nullitatis, vel simili.

Expediant causas a quinque scitis infra summarie, manu regia, & sine scriptis, Partibus tantum oretenus auditis, nisi aliter ipsis Iudicibus ex rationabili causā visum fuerit, quā Turtis Nonę, Sabellorum, Ripę, & ripetę Iudices, & Consules Artium exprimere in actis teneantur.

Causas autem summam scutorum vadeim monete non excedentes, & coram competentibus Iudicibus vertentes, nullus prorsus Iudex aut Magistratus reassumere possit.

Similiter causę cujuscunque Collegii, Societatis, Confraternitatis, Archiconfraternitatis, Hospitalis, Ordinis, seu Religionis Loci pii, Artis, aut Personę habentis ex privilegio proprium, & specialem Iudicem non reassumantur, postquā eorum Officiales, vel Procuratores, aut personę privilegiatę consenserint in jurisdictionem alterius Iudicis ordinarii alias competentis, ne tamen præiudicio facultatum, & jurisdictionis Auditoris Camerę, necnon Tribunalis ipsius Camerę Apostolicę, & Cameralium.

Et causę Mercedis ad effectum faciendi depositum, illę tantum intelligantur, in quibus agitur de diutina, vel menstrua mercede, siue salario.

Non attendant nullitates, nisi ex defectu citationis, jurisdictionis, aut mandati sed

Ad hanc
de etiam
P. IV.
cons. 58.
§. 14. fol.
30. & con-
f. seq. lib.
2. §. 11. ac
Pii V. cons.
27. fol.
20. lib. 2.

8 sed ad expeditionem causae procedant.

Non relaxent Arresta contra Debitores nisi precedente mandato relaxato servatis servandis, aliter relaxata sint nullius roboris, & momenti.

9 Pro debito summam septem aureorum ad rationem juliorum duodecim pro quolibet aureo, non excedente, nemo carcerari possit nisi debitum habeat annexum crimen.

10 Neque in dicta summa comprehendantur expensae mandati, neque fiat cumulatio summarum, vel debitorum ad effectum carcerandi.

11 Nec concedant Inhibitiones, significationes, aut non gravetur in vim cuiuscunque Commissionis pro dilatione, vel alternativa obtinenda impetrata cum clausula, 'Servata forma Motus proprii, delato bireto viridi, & non aliter. Et nihilominus quaecunque Inhibitiones, & non gravetur, aliter quam, ut supra, concessa non suffragentur, & fiat nullius roboris, & momenti, eisque non obstantibus executio qualibet realis, & personalis contra Debitores sine bireto viridi repetos fieri possit, & valeat.

12 Nec quisquam Iudex, aut Magistratus, praeter Auditorem Camerae, audeat directe vel indirecte sub quovis praetextu concedere terminum, sive dilationem triginta dierum Debitorebus.

13 Possit autem quilibet Iudex, cui causae restitutionis in integrum, nullitatis, & attentatorum fuerint commissae, absque speciali commissione terminum praefigere ad docendum de causis restitutionis, sive de ipsis nullitatibus, vel attentatis, & eo lapsa, nihilque quod relevet, docto, ad negotii principalis expeditionem devenire.

14 Possit etiam quisque Iudex in quibuscunque causis eorum eo introductis, vel introducendis, omnes terminos substantiales absque alia speciali commissione reiterare.

15 Mandata de manutenendo in possessorio summarissimo nullus Iudicum det, nisi per viam decreti, non autem cedulae, nec quicquam sportularum, aut propinae pro eis, etiam a sponte dantibus accipiantur.

16 Mandata suspicionis fugae, non citato Debitore in Urbe, non concedantur, nisi constituto in actis summarie de credito liquido, ac de suspicionis fugae, saltem per iuramentum Creditoris, & quod ipsi Creditori non sit cautum per alios Correes, vel Fideiussores, & tunc etiam non relaxentur, nisi deducendo Debitorem ad praesentiam Iudicis, non autem ad Carceres, & Iudex ipse Debitore ducto audito, prout ipsi videbitur, provideat. Expensas autem mandati, & capitationis Creditor ipse absque ulla spe repetitionis exsolvat. Et si Creditor aliter huiusmodi mandatum extorserit, arbitrio Iudicis puniatur, & Notarii in concessione huiusmodi mandatorum suspicionis fugae, aut sequestrorum nullo pacto possint Creditores

cogere ad solvendam, vel deponendam mercedem mandati executivi.

Mandata suspicionis fugae non subscribantur, nisi visis a Iudice iuribus, & a Iudicibus non subscripta executioni nequaquam mandentur.

Juramentum calumniae non admittant Iudices, nisi praestitum juxta formam a Nobis infra Notariis in illius receptione praescriptam.

Pro perjurio autem in dicto juramento calumniae commissio, non facile Iudices criminaliter procedant, neque in alio Tribunali, quam ubi perjurium commissum praetenditur, & tunc non retardato iudicio civili.

Juramenta vero litis decisiva coram Iudice suscipiantur & non aliter, nisi Iudex aliud arbitratus fuerit ex causa infirmitatis, vel alterius legitimi impedimenti Litigantium.

Causae discussionum inter Creditores, & Haeredes Defuncti, seu alterius Debitoris, de cuius bonis inter ipsos Creditores agitur, intra tres menses quoad praesentes, quoad absentes vero citra montes, juxta sex, ultra autem intra novem menses expediantur. Et nullo modo nisi ex magna causa, ut supra diximus, instantia praedicta prorogentur. Et a die obitus Debitoris intra duos menses Haeredes praesentes, absentes autem citra montes intra quatuor, ultra vero montes intra sex, Inventarium conficere, & an velint hereditatem adire, deliberare teneantur. Et interim Iudices, coram quibus causas discussionis huiusmodi pendere contigerit, bona ipsius Debitoris, vel defuncti, vel decocti Creditoribus habentibus sua credita liquida, recepta idonea cautione de restituendo habentibus priora, & potiora, & de contribuendo habentibus aequalia jura, consignari mandent, & faciant.

Et quia jam a fel. rec. Pio Papa V. praedecessore nostro constitutum est, ut in causis discussionum Miserales personae aliis anterioribus Creditoribus pro summa scutorum quinquaginta praefertantur, Volumus, & declaramus id habere locum etiam cum dictae Miserales personae sunt in majori summa creditrices, ut nihilominus pro dicta summa scutorum quinquaginta dumtaxat, aliis etiam anterioribus in omni iudicio juxta dictam constitutionem praefertantur.

Et dictarum Miserales personarum causa, ad instantiam Creditorum, coram quibuscunque Iudicibus ordinariis competentibus introduci, & ab aliis terminari possint.

Pro sigillo Iudices ordinarii in quibuscunque causis, & expeditionibus (his tantum exceptis, quae taxam requirunt) non nisi julium unum recipiant.

Communia iudicium omnium, tam civilium,
quam criminalium.

Pontificatus nostri, & est sub data anni mil-
lesimi quingentesimi septuagesimiquarti,
nonis Novembris, Pontificatus sui anno
tertio, cujus tenor hic pro expresso de verbo
ad verbum habeatur.

De Sportulis, seu Propinâ.

1. §. 12. Nullus Iudicum, sive ordinario-
rum sive delegatorum quantæ-
cumque dignitatis, & auctoritatis, etiam spe-
ciali nota dignus, domi suæ familiariter reti-
neat Advocatum aliquem, vel Procurato-
rem, etiam Consanguineos, aut suæ Curie
Notarium.

2. Similiter nullus Iudicum sive ordinarius,
sive delegatus suadendo, vel rogando, mi-
nus etiam commendando, vel alias quomo-
dolibet directè, vel indirectè se immisceat
in proponendis Advocatis, Procuratoribus,
vel Sollicitatoribus in causis jam coram eis
quàm coram aliis pendentibus.

3. Ipsi autem Iudices ordinarii quicumque
tam civiles, quàm criminales, abstineant
omnino à Procuratoris, vel Advocati mu-
nere tam publicè, quàm secretè exercendo.

4. Ad hæc Iudices omnes, item Auditores
Subauditores, Locatentes, & Substituti,
seu alio quocumque nomine nuncupati,
tam in causis civilibus, quàm criminalibus
& mixtis, à Partibus coram se litigantibus,
sive sint Actores, Accusatores, Quærelan-
tes, aut Instigatores, sive etiam Rei con-
venti, inquisiti, vel quærelati, nihil prorsus
muneris, aut doni, neque sub alio quo-
cumque titulo, nomine, vel prætextu, quan-
tumlibet minimum, accipiant, sub penis
nostro, & Successorum nostrorum arbitrio
infigendis.

5. Iudices quicumque tam civiles, quàm
criminales, tam ordinarii, quàm delegati,
etiam in causis in officio Archiepiscopi Prælati
Romanæ Curie commissis, sententias, prout
in cedula, ferre, & terminos pro servatis
habere soliti, dictarum sententiarum cedu-
las subscribere, & publicare, necnon termi-
nos pro servatis habitos intra decem dies
omnino à die habiti termini pro servato,
& non ultra declarare possint, & debeant,
exceptis Rotæ Auditoribus, qui in hoc eo-
rum facultatibus utantur.

6. Nec citationes, in quorum terminos pro-
nunciare, vel quorum terminos pro servatis
habere contingerit, penes se ipsos retine-
re possint, sed penes Notarios dimittant,
alioqui sententia, & termini ipsi, lapsis di-
ctis decem diebus, pro nullis, & circumdu-
ctis habeantur.

7. A Litigantibus Iudices, & eorum usque
ad secundum gradum Cognati, & Affines,
eorumque Familiæ, neque mutuum, ne-
que fideiussiones, nec alias similes obliga-
tiones recipiant.

8. Similiter à Baroncellis, & quibuscumque aliis
Executoribus, etiam suorum Curiarum parti-
cularibus, etiam sponte dantibus sub quovis
prætextu, nihil prorsus recipere possint.

9. Innovamus Constitutionem fel. rec. Gre-
gorii Papæ XIII. Prædecessoris nostri, de da-
tis, & promissis propter gratiam, vel iusti-
tiam consequendam, quæ incipit, Ab ipso

§. 13. Nullus iudicum ordinariarum Ur-
bis, & Romanæ Curie, cujuscum-
que dignitatis, etiam speciali nota dignus, in
causis civilibus ordinariis ratione Sportula-
rum, sive Propinarum aliquid prorsus acci-
piat, etiam à sponte dare volentibus.

In commissariis autem pariter civilibus,
ubi de summa scutorum vigintiquinque agi-
tur, & infra, nihil prorsus, à vigintiquinque
supra usque ad centum inclusivè, scuta tria,
à centum usque ad ducentum, scuta sex à du-
centum usque ad quancumque summam,
scuta decem, & non ultra.

Pro quacumque sententia declaratoria ob
non partitionem monitorii in contuma-
ciam, non ultra Julios septem cum dimidio.

Pro declaratoria in vim literarum, aut
aliàs habente vim diffinitivæ, si summa sit
certa, accipiant juxta taxam prædictam, si
verò incerta: sed agatur ad ipsarum litera-
rum executionem, accipiant juxta causæ, &
Personæ qualitatem, dummodo non ultra
quinque aureos.

Pro quacumque interlocutoria, sive de-
creto ante sententiam diffinitivam, nihil
omnino.

Similiter, & pro decreto mandati de
manutenendo, item decreto moderationis
inhibitionis, & multo magis pro decreto ta-
xationis expensarum, nihil omnino recipia-
tur.

Pro decreto super contractibus Mino-
rum, mulierum, aut rerum Ecclesiæ, &
Piorum locorum in domo ipsorum Judi-
cum interponendo, non ultra Julios quin-
que, extra domum verò, non ultra Julios
decem.

Quæ Decreta non nisi à Governatore,
Auditore Camere, Vicario, & Senatore,
eorumque Iudicibus, ac Iudice Burgi in
Burgo, & Advocato Pauperum dumtaxat,
& à nullo alio interponantur, & à Pau-
peribus nihil recipiant.

Facultates autem interponendi decreta
quibuscumque aliis Personis, & Iudicibus in Ur-
be hæcenus concessæ, pro cassis, & annul-
latis haberi volumus, prout illas omnino
cassamus, & annullamus.

Capitaneus autem appellationis Curie
Capitolii recipiat Sportulas juxta taxam ei
constitutam ab Urbis Statutis, non tamen
in casibus sibi hac constitutione interdi-
ctis.

At prædictas Sportulas, sive propinas,
ut supra, taxatas Iudicibus, non nisi de
manibus Notarii causæ, & sententia prius
ab ipsis subscripta, accipere ullo modo li-
ceat.

Q999

Debe-

12 Debeantque propterea Notarii librum habere, in quo dictas portulas, seu propinas notent, cum pro Judicibus deponuntur, ubi, dum postea lata sententia Judici persolvuntur, ipse Judex manu propria notato deposito subscribat se illam recepisse. Quæ sit ut supra Judici data deinceps inter expensas litis taxandas, ac reficiendas omnino ponatur, & Victori reficiatur, usu quocumque contrario non obstante.

De Commissariis.

1 §. 14. **Q**uicumque Commissarii, & Subcommissarii, tam ad instantiam Fisci nostri, quam etiam particularium Personarum à Nobis, aut à Successoribus nostris Romanis Pontificibus, vel alimæ Urbis nostræ Gubernatore, Camera Apostolicæ Auditore, Vicario, Senatore, & aliis quibuscumque Judicibus ordinariis, seu delegatis, ad diversa loca missi, ad sumendas informationes, formandos processus, & alia necessaria gerenda, necnon, omnes, & singuli Notarii secundum effectus prædictos assumpti, teneantur omnia, & singula dicta per eos scripta, & recepta, processus, Testium dicta originalia, & authentica, cum primum ad Urbem redierint, vel Commissio finita fuerit, omni mora postposita, penes acta Notarii, ubi ipsa causa specialis pender, vel pendere speratur, aut si id dubium sit, apud eum Judicem, quem Procurator Fiscalis noster elegerit, exhibeant, deponant, & dimittant, sub amissionis integritatis eorum propterea debendi salarii, ac etiam ducentorum ducatorum Camera Apostolicæ applicandorum poena.

2 Ne autem propterea Notarii, & Scribe prædicti laborum suorum iacturam faciant, mandamus, ut si Pars certa, & manifesta fuerit, ad cujus instantiam talis processus sit formatus, contra eam pro condigna Notarii satisfactione Judices ipsi summarie & executive procedant, prout in causis mercedum, & depositorum Gubernator procedere consuevit. Si autem nulla sit Pars, sed solus Fiscus noster ex officio inquiret & procedat, tunc de primis, quæ ex causa hujusmodi proveniunt, emolumentis eidem Notario, celeriter, & sine fraude Judices causæ satisfieri mandent, & faciant cum effectu.

3 Necnon Commissarii prædicti ad bona quæcumque, tam mobilia, quam immobilia, & semoventia ubicumque existentia, quarumcumque Personarum pro tempore delinquentium, & quorumcumque excessuum seu delictorum prætextu, quæ Judices ipsi, coram quibus causis hujusmodi pender contigerit, Camera, seu Fiscu nostro applicanda esse putaverit, capienda, & apprehendenda, deputati, seu deputandi, se de bonis ipsis non amplius intromittere nec ex eis quicquam etiam ratione viatici seu alia quavis ratione, vel causa, sibi reti-

nere ullatenus possint, aut debeant, sed causis, & processibus hujusmodi coram Judicibus illis, coram quibus illæ prius pendebant terminandis, finiendis, remanentibus, ipsi Commissarii in informationibus, & processibus in similibus fieri solitis rite formandis dumtaxat versari, ac fideliter, & ordinate, omneque cessante strepitu, & confusione, bona ipsa ut decet, in inventarium redigere, & adnotare, ac illa sic redacta, & adnotata, Thesaurario, seu Depositario Camera prædictæ in Provincia, sive ejus Vicethesaurario, aut Vicedepositario in illa Civitate, vel loco deputato, realiter, & cum effectu dare, tradere, & consignare teneantur. Volumus autem, quod de bonis sic annotatis, & consignatis, eisdem Commissariis de eorum viaticis, juxta formam, & ordinem à Judicibus, à quibus dicti Commissarii transmissi fuerint, præscriptum, satisfieri à Depositario possit, & debeat.

Commissarii verò ad spolia, decimas, subsidia, vel alia regalia, aut credita, Camera, vel Fiscalia exigenda, sive recuperanda non nisi idonei, & probatæ vitæ, nullum habentes in ea interesse, constituantur, qui etiam jurejurando, ac idoneis cautionibus de eorum officio, fideliter, & diligenter exercendo altringantur, Serventurque quo ad eos in omnibus decreta Congregationis Bono Regimini Communitatum status Ecclesiastici propositæ, & Edicta Cameralia, quæ per præsentis approbamus, & innovamus.

De Advocatis Pauperum, & Fisci.

1 §. 15. **A**dvocatus Pauperum sollicitè studeat, ne Carcerati, in aliquo tam à Judicibus, quam etiam ab Executoribus, & Carcerum Custodibus graventur, & propterea non absit unquam in visitationibus Carcerum, tam publicis, quam privatis. Et Procuratores Pauperum, ac illorum Substitutos, & etiam Carcerum Visitatorem singulis hebdomadis una vice ad se evocet, & de omnibus Carceratis, præsertim iis, qui in secretis detinentur, diligenter se informet. Et si ipsos Procuratores, vel Substitutos, & visitatorem negligentes invenerit, Visitatoribus Carcerum denunciet, atque ut de aliis provideatur inllet, & cum ratione sui officii gratis Pauperes defendere, & illis patrocinari debeat, nihil profus ab illis accipiat. Et ut facilius Pauperibus operam suam impendere valeat, Visitator Carcerum quolibet die ad eum accedere, & alia, quæ illi hac Constitutione injuncta sunt, facere teneatur.

2 Non possit Advocatus præfatus contra Reos ad offensam, etiam si causa extra carceres agatur, patrocinando, aut alais quomodolibet sub quovis prætextu intervenire, nec, exceptis Pauperibus, pro ullo alio, qui contraxerit, aut litiget cum Camera patrocinetur.

Fisci

Vide etiam d. cons. 58. Tu IV fol. 80. lib. 2.

3 **F**ilici Advocatus in omnibus causis criminalibus, & aliis Fiscum tangentibus, ubi articuli Juris emerferint, interveniat, & Procurator Filici ipsum super hoc omnino requirere teneatur, & in eis absque ullo premio patrocinetur. Possit tamen ab Instigatoribus propriam injuriam, vel interesse prosecutionibus, si quid sponte dare voluerint, illud percipere. Idemque in omnibus visitationibus Carcerum adesse teneatur, nec Reorum, etiam extra Carceres existentium, defensionem assumat, sed pro veritate, & justitia causam Filici tueatur.

De Pauperum Procuratoribus.

1 **§. 16. P**rocuratores Pauperum, ac ipsorum Substituti singulos quoque die carceres visitare, & nomina omnium, qui ad illos ducuntur, ad Judicium, de quorum mandato, ac etiam causas eorum detentionis, & diem, cum in liberiori carcere, seu ad largam ponuntur, & an ante, vel post prandium live cenam, annotare teneantur & similiter pecunias, & alias quasvis res, quas invenerint repertas fuisse penes ipsos carceratos, & deinde omnia ad notitiam dicti Advocati Pauperum deducant, ad quem etiam quod ab ipso minime requisiti fuerint, semel in hebdomada, & interim toties quoties Carceratis opus erit accedant.

2 Nihil omnino accipiant non solum à Pauperibus, sed nec etiam ab aliis carceratis, etiam quod divites sint.

3 Non possint aliquo modo dicti Procuratores, & Substituti contra Reos ad offensam, etiam si extra Carceres ipsorum Reorum causa agatur, patrocinando, vel alias quomodolibet sub quovis pretextu intervenire.

De Filici Procuratore, & Substituto.

1 **§. 17. I**n omnibus causis criminalibus quorumcumque Judicium, & Tribunalium, etiam Ripæ, Ripetæ, & aliorum omnium, unus tantum sit Filici Procurator generalium à Nobis, & Successoribus nostris scilicet deputatus, quo citato, vocato, & audito, & non aliter, possit earum expeditione, compositionem, seu quodcumque aliud decretum procedi, & exceptis duntaxat causis fori Capitolini, & iis, in quibus pro Filico intervenire solet Camera commissarius.

2 Qui Filici Procurator in primis prospiciat, ut quemadmodum in admissione ad ejus officium in Camera juramentum præstat de illud rectè, ac fideliter administrando, ita deinde taliter in illius prosecutione se gerat, ut promissis respondeat, nec ullam causam promoveat, quam calumniosam esse cognoverit, & cum primum de calumnia lite cœpta, vel de Rei innocentia constiterit, ab illa desistat, etiam non expetita sententia.

Cumque ratione sui officii cogatur ad introducendas causas, in quibus de interesse Filici agitur, nihil omnino ab Instigatoribus accipiat pro decreto, vel subscriptione cujuscumque Monitorii, etiam ad personam alterius comparandum, vel alia quacunque causarum introductione.

4 In prosecutione verò causarum, tam ipse, quam Substituti ipsius, non nisi moderate pro labore per eum, live ejus Substitutum; ad utilitatem, & commodum eorundem Instigatorum subeundo, nihil verò accipiat à Reis sub quovis pretextu, & præsertim ab iis, qui obtinuerint sententiam absolutoriam, à qua ipse Procurator appellare noluerit, nec etiam pro appositione manus in mandatis de relaxando.

5 Similiter, & Substituti ipsius, pro inventariis, callationibus processuum, citationibus, informationibus, aut alio quocunque pretextu, titulo, vel causa, nihil prorsus à Reis live in carceribus, live extra eos constitutis, aut pecuniæ, aut muneris, etiam esculentum, aut proculentum, & à Jure, vel Constitutionibus permissum, accipiant, sub pena infamiae, privationis officii, inhabilitatis in posterum, & aliis etiam Nostro & Successorum nostrorum arbitrio.

6 Quoad expensas contumaciales, vel quæ alias à Reo reficiuntur, si Instigator aderit, live apertus, live secretus, qui ipsas fecerit, ipsi Instigatori Procurator Fiscalis, cui ratione condemnationis solvenda veniunt, restituat. Ubi verò nullus adfuerit Instigator, satisfactis prius de illis Notariis pro mercede laborum suorum, residuum dictarum expensarum, cum non sit justum, Reum ex contumacia sua commodum consequi, eidem Procuratori Filici solvatur.

7 Reos ipsi Filici Procurator, aut ejus Substituti non interrogent, neque Testes examinent, nisi in præsentia Judicis. Atqui extra Carceres liceat eisdem cum interventu Notarii examinare, & pro assensu sine examine Reorum, vel Testium, live ad offensam, live ad defensionem, vel alias pro Reo productorum, nihil prorsus accipiat ipse nec ejus Substituti, & ubi in termino citationis examen Testium non interverit, vel Interrogatoria non dederit, Testes inducti sine ulteriori dilatione examinentur.

8 Citatus originale citationem non possit ultra diem penes se retinere, sed illam die sequenti restituere teneatur, in qua citatione, Pars ad cujus instantiam sit, nomen Notarii, in cujus officio causa tractatur, vel tractari debet, & Procuratoris, si principalis absit ab Urbe, debeat apponere, alioqui citatio ipsa nulla censetur, nec ipsum Filici Procuratorem afficiat.

9 Non det mandata de capiendis quempiam, voce vel in scriptis, nisi ubi adfuerit periculum fugæ, & Judicis copiam incontinenti habere non possit.

Qqqq 2

Et

- 10 Et cum ad Signaturam spectet causas appellationum nomine dicti Procuratoris Fiscalis a sententiis contra eum latis interpositarum rejicere, vel committere, idem Procurator appellare non prohibeatur, verum quo ad illarum rejectionem, vel commiffionem, pro causarum, vel personarum qualitate, Signatura ipsa occurrentibus casibus hujusmodi providere poterit, in cujus Commissionis signatura citetur prius, antequam signetur Pars, quæ sententiam absolutoriam obtinuit, & aliter Signatura nullius sit roboris, vel momenti.
- 11 Et cum officium Procuratoris Fisci quo ad causas criminales principaliter consistat in prosecutione publicæ vindictæ, non se intromittat pro obtinendis inhibitionibus de superfedendo in causis civilibus, præsertim utrarum, nisi ubi de jure ad ejus instantiam inhiberi potest.
- 12 Nec ei concedantur litteræ ad partes pro rapiendis inditiis, nisi dato prius aliquo ummo, arbitrio Judicis à quo impetrantur, & tunc non committantur alteri, quàm loci Ordinario, vel ejus Vicario, nisi sublittente probabili causa suspensionis.
- 13 Nec etiam dilationes non necessariae, nec debito longiores, Quinimmo potius fluide Judices quam primum causas expedire.
- 14 Procurator præfatus non tractet de compositione cum ipsis Reis, sed expeditioni causarum incumbat, & ubi Reus compositionem fieri petierit, non fiat nisi cum interventu Judicis, & ipsius Fisci Procuratoris.
- 15 Qui etiam non prosequatur causam appellationis à sententia contra eum lata, ubi addit Instigator secretus, vel apertus, nisi data prius per eundem Instigatorem cautione de reficiendo expensas, tam prioris, quàm ulterioris instantiæ, in eventum succumbentis.
- 16 Non audiat Fiscus protestando, causam, quæ agitur inter Privatos, non expediri, nisi ipso citato sub prætextu interesse ipsius, nisi de illo incontinenti, quantum Judici sufficere videbitur, docuerit.
- 17 Et cum sit Fisci, & Cameræ Apostolicæ Procurator generalis, & propterea ad eum spectet Procuratores Fiscales, uti ejus Substitutos, in terris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ deputare, illos Legati etiam de latere cum litteris patentibus dicti Procuratoris Fiscalis ad eorum officia admittere teneantur, & faciant admitti, Qui substituti sub pæna privationis eorum officii, ac aliis arbitrio nostro imponendis, ipsum Procuratorem generalem de omnibus Fiscum concernentibus, & præsertim de sententiis, tam absolutoriis, quàm condemnatoriis, certiores facere debeant.
- 18 Caveat autem idem Procurator generalis, nè à dictis ejus Substitutis, sive pro substitutione facienda, sive quavis alia ratione, vel causa quicquam recipiat, sed omnia emolumenta eisdem Substitutis libere & integre dimittat.
- 19 Vigefimam autem dicto Fisci Procuratori, & centesimam substituto ipsius de compositionibus, confiscationibus, & penis, eorum opera, & interventu jam incameratis, id est facta jam incameratione, & non prius deberi, ac persolvi volumus, & declaramus.
- 20 Et amplius iidem Substituti Fiscales cum ad reformandos processus extra Urbem mittuntur, ultra victus, & equorum impensam, possint etiam debita, & taxata viatica recipere.
- 21 Et Fisci Procurator septem Substitutos habere debeat, quibus singulis Camera scuta quinque mensura persolvat, videlicet quatuor Substitutos pro Tribunali Gubernatoris, duos pro Tribunali Auditoris Cameræ, & unum pro Tribunali Vicarii.

De Advocatis, Procuratoribus, & Solicitoribus.

§. 18. **A**dvocati, seu procuratores sanguinei, vel affines usque ad secundum gradum alicujus Judicis, vel Officialibus in causis coram eo pendentibus, nullo pacto valeant patrocinari.

Non omnes passim, sed hi solum ad procurandum in Rotæ Auditorio admittantur, qui doctrinæ usus, & morum examen subierint, & per ipsius Rotæ Decanum, vel alium loco Decani arbitrio Rotæ deputandum, adhibitis duobus, vel tribus Procuratoribus ab ipso Collegio deputatis, super his universis approbati fuerint, unde siqui tales in præmissis idonei reperti non erunt, à Procuratoris officio removeri volumus, ac pro dicto examine aliquid exigi, vel solvi debere expressè prohibemus.

In Tribunalibus Gubernatoris, Auditoris Cameræ, Vicarii, & Senatoris, Procuratores non admittantur, qui non sint prius approbati à Superioribus illius Tribunalis, & in libro particulari descripti.

Quin etiam, ut indemnitati Litigantium consulatur, omnibus, & quibuscunque Judicibus districte præcipimus, nè Procuratores inhabiles ad causas coram ipsis agendas admittant.

De propinis, seu bibalibus dandis, Procuratores, aut etiam Advocati, se non immisceant, sed curam hanc Partibus, vel earum Solicitoribus relinquunt.

Stipendia modestè, nec ultra meritum aut ultra taxas capiant.

Et sicut de quota litis, ita de fructibus, & expensis, aut parte earum, in quibus Adversariis condemnantur, aut aliis emolumentis, & præmio, cum Partibus in eventum victoriæ quisquam Advocatus, vel Procurator nullatenus conveniat,

Unum

19

20

21

1

2

3

4

5

6

7

8. Unum Procuratorem idoneum cum competente salario, qui patrocinium Pauperibus gratis præstet, singulis annis deputent Procuratores in eorum Collegio, & factam deputationem denunciet Advocato Pauperum, qui ejus opera uti, & pauperes ad eum, cum occurrerit, mittere possit.
9. Cum Notariis, vel aliis, de gratiis registorum, & extractum, præterquam in Partium principalium utilitatem, & commodum, ita quod evidenter appareat per instrumentum publicum, non paciscantur, & in his reperti culpabiles, perpetuo sint Procuratoris officio privati.
10. Notariatus aliquod officium Procuratores emere non possint, neque cum Notario societatem aliquam inire, neque in totum, neque in partem, sub pena amissionis officii. Quod Advocatis etiam prohibitum esse volumus sub eadem pena.
11. Sententias contra eorum Principales à Curia absentes, à quibus provocare licet, in rem judicatam transire non permittant, sed appellare, & causam committi facere teneantur, ac Principalibus suis significare, & prorogationem fatalium semel petere, sub pena privationis officii, & aliis poenis arbitrio Judicis.
12. Postquam alicujus causæ patrocinium suscepierint, & onus Procuratoris receperint, indefensas causas non dimittant, sed pro viribus defendant, nisi excusationem legitimam habeant à Judice approbandam, nec non secreta causarum Adversariis non revelent aliquo prætextu, vel causâ, sub iisdem poenis.
13. Procuratores, & Solicitatores quarumcumque causarum, non possint à suis Clientibus salarium petere, nisi conventum.
14. Pridie ejus diei quo Rota agitur, non liceat Advocatis, Procuratoribus, & Solicitatoribus, etiam tanquam amicis, vel aliter attinentibus, studia Auditorum perturbare.
15. Procuratores, qui sunt de Collegio Procuratorum, præcedant omnes alios Procuratores, licet antiquiores.
16. Neque Advocatus, neque Procurator, aut Solicitor, qui pro una parte patrocinium suscepit, in eadem causâ pro altera patrocinari possit, sub pena privationis officii, & infamiae.

De Notariis Tribunalium Urbis

Ad hæc vide etiam Tit. IV. cons. 44. §. 21. fol. 59. & cons. 57. §. 57. fol. 65. & seq. & §. 68. fol. 81. & Greg. XIII. cons. 26. §. 6. fol. 59. & Sixt. V. cons. 72. fol. 606. li. 6.

§. 19. Nullus Notariorum cujuscumque Curiae sive criminalium, sive civilium causarum, adeat quicquam exigere, nisi juxta taxam eis traditam quam vulgari sermone scriptam in eorum officiis appensam, ita ut ab omnibus legi possit, habere teneantur.

Exerceant autem singuli (etiam quibus officia per Sedem, seu Cameram Apostolicam concessa fuissent) eorum officia per se ipsos, nec illa arrendare, locare, aut in ad-

ministrationem quovis modo concedere possint, sine expressa Nostra, aut Successorum nostrorum Romanorum Pontificum licentia in scriptis obtenta; & tunc non nisi Personis à Superioribus sui Tribunalis approbatis, ac recepta satisfactione de fideliter exercendo, & observandis taxis, & reformationibus.

Et loca Pia habentia aliquod simile officium illud exerceri faciant ab aliquo Viro probato ab eis stipendiato, & à Superiore sui Tribunalis approbato, qui taxas, & reformationes observare, ut supra satisfacere teneatur.

In juramento calumniæ à Partibus præstando, Notarii Jurantem admoveat vim, & importunitatem ipsius, & faciant hæc nominatim, & specificè asseri, & jurari. Primo, quod non animo calumniandi agit, vel defendit, sed quia iis pro parte sua sibi iusta, videtur. Secundo, quod probationem non exigit, nisi quam pro veritate sibi necessariam putabit. Tercio, quod nihil dedit, aut promissit, dabit, vel promittet Judicibus, aut Notario, vel testibus, aut Mediatoribus, aut alicui alteri personæ, ut sententia detur. Quarto, quod calumniandi animo aliquam dilationem non petet. Quinto, quod pactum de quota litis non fecit. Quæ Capitula per Actuarium Jurantibus declarari mandamus, sub pena decem aureorum vice qualibet incurrenda. Et nihilominus ulterius ad scribendum in illa causâ non admittatur, in actis tamen non apponatur, nisi jurasse monitum juxta formam hujus constitutionis.

Nihil scribat in causis, ubi agitur de summa, vel re valoris infra quinque scuta, nisi aliter judex mandaverit.

Et in causis secutum unum non excedentibus, Notarii cujuscumque Curiae nihil prorsus recipiant à Partibus, ab uno verò scuto usque ad duo, inclusive, pariter nihil, nisi si quid à Judice fuerit eis concessum, sub pena furti.

Neque possint regari de instrumentis, quæ extra judicium sunt ad referendum alteri, quamvis Connotario, etiam Cameræ, vel Auditoris Cameræ, sed quisque per se, & per proprios Substitutos, qui in ipsius officio commorantur, de dictis instrumentis rogetur, & non pro altero ad referendum.

Si contingat unum Notarium accipere terminum pro alio Notario ad referendum, teneatur accipere per totam illam diem, qua acceperit, relationem facere & decretum scribatur, sive subscribatur manu Notarii referentis.

Nec quisquam similiter possit in futurum plura Notariatus officia in diversis Tribunalibus obtinere, sed censeantur esse dicta officia inter se incompatibilia, abique Nostra vel Successorum nostrorum Romanorum Pontificum licentia.

Etiam Ipsi, quam eorum Substituti non possint esse Procuratores in Curia, in qua

Q999 3 Notarii

Notarii sunt, aut Substituti officium exercent.

- 11 Citationem, Monitoria, seu qualvis alias provisiones extra Urbem remittendas, non expediant ad aliquis instantiam, nisi notato in actis nomine Procuratoris, Principalis, aut alterius illas obtinentis, ut si ad illarum moderationem sit procedendum, possit Pars incontinenti scire, quis sit citandus, ejusque citatio sufficiat ad obtinendam moderationem.
- 12 Nec sufficiat in actis exprimere nomen Procuratoris nisi is notus sit in Curia, ad hoc ut citari possit, vel saltem talis Procurator eligat domicilium, ubi citari velit.
- 13 In mandatis executivis vigore instrumentorum, sive apocarum relaxatis, tam in Curia, quam extra eam mittendis, apponitur dies, mensis, & annus instrumenti, hve apocae, cujus vigore mandatum relaxatum fuit.
- 14 Similiter in relaxatione mandatorum, & quarumcumque expeditionum, tam in Curia, quam extra eam mittendarum, citatis Partibus, vel earum Procuratoribus aut in contradictorio judicio obtentatum, apponi debeat altera ex illis clausulis videlicet in contumaciam N. Procuratoris, vel si Procurator verè contradixerit, & in actis protestationem fecerit, loco praedictae clausulae scribatur, Non obstante protestatione N. ex adverso Procuratori.
- 15 Porro moderatis inhibitionibus à suo Judice emanatis, nullo prae-textu Notarii, lapso termino intimacionis, possint obtenta moderationis fidem retardare, nisi de impedimento verè constet in actis.
- 16 Notarii quorumcumque Tribunalium Urbis, excepta Rota, teneantur in quibuscumque causis etiam commissariis, intra Statum Ecclesiasticum dare litteras missivas loco Remissorialium, & pro singulis litteris hujusmodi, atque illarum instrumento etiam cum articulis, & interrogatoriis introductis, solvatur merces juliorum novem, nec Pars hujusmodi litteras petens contra ejus voluntatem cogatur Remissoria accipere.
- 17 Summaria Testium quando à Notariis dari contingit, scribantur in bona carta non bibula, & characterè intelligibili, soluta soluta mercede.
- 18 Notarii nullam prorsus mercedem aut emolumentum etiam minimum, recipiant, quod prius in libro receptorum (quem retinere debeant) fideliter non annotaverint, cum expressione diei, causae, & personae solventis, ut ex eo libro Superior possit ex officio cognoscere, si quid ultra taxas indebitè receperint.
- 19 Ceterum de datione Cartharum protegitis, extractibus, aut copia Judiciorum non stetur libro Notarii, nec ejus annotationi, nisi cum subscriptione Partis, aut Procuracionis arrham dantis.
- 20 In Manualibus, vel Broliardis, vel libris Instrumentorum, Actorum, & fuzarum quas

vocant ligatarum, non dimittant Notarii folia ulla in parte alba, ubi scribi solet, sed ubi sic alba remanserit, ea interlineare teneantur.

Non retineant scripturas, & jura quaecumque producta in pulpitis, sed infra bidduum à die productionis, eorum productionem in manuali, seu Broliardo actorum annotare, & in filis ponere teneantur, etiam quod productio fuerit in calce citationis annotata Examina Reorum, & Testium quorumcumque, tam in civilibus quam in criminalibus, ab initio, & in ipso actu examinis describantur in libro benè compacto, & compaginato.

Non audeant Notarii inconsulto Judice facere ex se decretum aliquod, quantumlibet solutum, & ordinatum, nec aliquem terminum quamvis levissimum in forma, ut ajunt, servare, sed semper Judicem adeant, & Citationes omnes coram eodem legant, ab eoque decreta sumant, & deinde in actis apponant, & idem servant, etiam si terminus sit ad videndum inhiberi, juxta formam commissionis, sub pena falsi, & privationis exercitii.

Citationes, & aliae Curforum, & Mandatariorum relationes, nullatenus in actis apponantur, nisi Cursores, & Mandatarii eas in cartulis earum subscripserint, supra subscriptionem nomen Notarii causae appositum fuerit.

Citationes, & alios actus pro aliquo, vel contra aliquem non recipiant, nisi tam Actoris quam Rei nomen cum cognomine, & exercitii, vel habitationis, vel patriae designatione specificè in eis exprimatur.

Citationes ad videndum mandari consignari pignora, non recipiant, nisi appositum sit etiam ad videndum mandari subhaltari.

Idem non audeant differre, vel retardare publicationem, ostensionem, & lectionem Sententiarum, tam civilium, quam criminalium, sub prae-textu non soluta notae ipsarum, aut registri, aut alterius cujusque mercedis sibi debita, Quinimodò teneantur per totum sequentem diem illas, una cum citationibus ad sententiam, in peculiatu libro, quem ad hoc habeant, registrare.

Quod etiam servetur in cedulis privatis Depositorum, quae scilicet statim facta illarum productione registrentur.

Sententiarum, decretorum, aut aliarum quarumcumque scripturarum, tam civilium, quam criminalium copia unicuique petenti soluta, copia petita competenti mercede dare teneantur.

Caveant insuper Notarii scribere quemquam in actis uti instantem, protestationem producentem, seu quomodolibet comparentem, nisi is tunc praesens fuerit, nec suffragetur mandatum generale Notario datum à quavis persona, ut possit ejus nomen in causis vel actis apponere.

In eventum in quem in causis fiant nullitates

litate, quæ possint ascribi culpæ, aut negligentie Notarii, & Pars propter paupertatem expensas reficere non valeat, ad illas Substitutus Notarii, qui in causâ scripti, teneatur.

31 Protestationes scribantur in Broliardo eodem die, nec recipiatur in foliis volantibus, & quatenus ob eorum longitudinem in huiusmodi foliis recipiatur, statim huiusmodi receptio in Broliardo annotetur.

32 Similiter non audeant expedire mandata quæ non fuerint à Iudice manu propria subscripta, & aliter expedita sint omnino, & in quacunque Curia, etiam Capitoli, nulla. Verum dicta subscriptio gratis fiat, nec ob eam augeatur ullatenus solita impensa mandatorum.

33 Quando aliquis Notarius allegatur suspectus, & alius deputatur, una tantum merces consignanda alteri ex dictis Notariis, cui de iure persolvatur.

34 Custodiant Notarii diligenter scripturas omnes, extractus, & registra, & quibusvis Personis accommodata infra annum à die accommodationis recuperare, alioquin eis, vel aliquo eorum deperditis, illa suis sumptibus reficere teneantur.

35 In Notariorum officiis non recipiantur Substituti, Scribæ, Iuvenes, vel alii quicumque ad Testes examinandos, neque ad conficienda acta civilia, aut criminalia, nisi qui prius fuerint, tam quoad sufficientiam pro munere ab eis exercendo, quam quoad vitam probitatem, à Superiore Tribunalis approbati.

36 Ad Rogandum verò quolibet Instrumenta, Testamenta, & alias quascunque dispositiones, tam inter vivos, quam in ultima voluntate, non admittantur, nisi prævio rigorofo examine sint prius creati Notarii ab habente facultatem, neque tamen propterea talis approbatio, principalem Notarium, siue Officiale excuset, quo minus si quid præfatorum culpa, vel facti minus rectè gestum fuerit, ipsi omnino Notarii teneantur, prout teneri volumus ad damna, expensas, & interesse Partibus damnum passis.

37 Notarii non audeant rogare, vel stipulari obligationes aliquas siue contractus etiam parvi momenti nisi vel contrahentes ipsos Notarii bene noverint, vel ab uno saltem ex Testibus cum iuramento adhibitis, cognitos esse sciant, Testesque prædicti, aut unus eorum, contrahentes, ut supra, recognoscentes, noti sint iisdem Notariis, & nihilominus in quibuscunque contractibus vltra nomen & cognomen cuiuslibet contrahentium, apponatur etiam patria, & nomen Patris, aut alia similis demonstratio, atque de huiusmodi cognitione mentio fiat in instrumento, alioqui, ultra pœnas infra subscriptas, teneantur etiam Partibus ad omnia damna, expensas, & interesse, neque per hoc derogatum censeatur Statutis, maiorem in proposito solemnitatem, vel diligentiam requirentibus.

Prohibemus insuper nè in Instrumentis, Testamentis, & aliis actibus, in quibus Testes requiruntur, Notariorum Socii, Substituti, & alii in officio illius Notarii qui rogatur, degentes admittantur, sed alios adhiberi omnino mandamus.

Disdictam societatis officii teneantur Notarii non solum in Manuali registrare, sed etiam in margine instrumenti societatis annotare his verbis, videlicet. Die tali disdicta, & die tali reproducta, neque talis reproductio disdictæ in actis alterius Notarii de societate non rogari fieri possit, neque facta suffragetur, nisi quando contractus societatis extra Urbem est rogatus, vel etiam in Urbe, quando est rogatus Notarius, qui non sit actuarius alicujus Tribunalis, quibus casibus disdicta registraretur in Manuali, ut supra, sub pœna in quolibet præfatorum casuum Notario principali scutorum centum, ipso jure Fisco applicandorum, & Substituto scribenti, vel de tali actu rogato sub pœna infamiae, & suspensionis ab exercitio.

Idemque servetur in nominatione, nec non & in translatione periculi vite, quæ non suffragentur, neque cuiquam prosit, nisi Parti intra tempus ad nominandum, vel transferendum intimatæ, & per Notarios, ut supra, fuerint annotatæ.

Et si Notarii, eorumque Substituti, Actuarii, vel Iuvenes quicumque se quoquo modo directè, vel indirectè sub quovis etiam amicitie nomine, vel prætextu ingesserint, interposuerint, vel tractaverint, seu mediatores fuerint in aliquo censuum, societatis officiorum, aut aliorum quorumcunque negotiorum contractu, non possint sub pœna perpetuarum trigemium, ac privationis officii, ejusque proprietatis, & tituli, ipso jure Camere Apostolicæ applicandi, ullas pecunias, bona seu res, etiam minimæ quantitatis à quoquam, etiam sponte dante, occasione præmissa recipere, sed sint, & esse debeant contenti debita eis mercede rogatus Instrumenti, si quod ab eis fuerit rogatum.

Quolibet Instrumenta subscribantur ab eo Substituto, qui illa confecit, apponendo nomen, & cognomen suum in margine finis instrumenti.

Instrumenta quoque in suis manualibus dietim extendantur, & describantur.

Instrumenta quæcunque ab eis rogata, Notarii debeant infra tres menses à die celebrati Contractus, vel Instrumenti in librum quem filzam vocant, redegisse, vel in protocollum, quod alii manuale extensorum appellant, descripsisse cum suo indice. Non derogando per hoc Statutis diligentioris formam requirentibus.

Testamenta autem, & Codicillos Viventium nemini ostendant, sed fideliter recondita servant, & quatenus sint aperta, illa & illos intra tres menses in librum, ad hoc de more compactum, redigant.

Alia

- 46 Alia cujuscunque generis, qualitatis, quantitatis, contractus, acta, instrumenta, vel ab ipsis rogata, vel apud eos producta teneantur Partibus interesse habentibus ad earum beneplacitum, gratis ostendere, ipsisque copiam facere, tradere, soluta solita mercede competenti, sine tamen die, anno, mense, Testibus, ita ut nullam in iudicio fidem facere possit.
- 47 Neminem tamen possint astringere ad accipiendum instrumenta publica, vel eorum exempla, nisi ita ipsis contrahentibus, aut aliis interesse habentibus placuerit.
- 48 Pro rogitu cujuslibet instrumenti, cum quibusvis conditionibus, & clausulis, ubi non adfunt particulares taxae, & ubi non praecedit conventio Partium, solvantur pro quolibet centenario scutorum usque ad scuta mille, julii duo, à mille usque ad quinque millia, julii unius pro quolibet simili centenario, à quinque mille usque ad quamcunque summam, bononensi quinque pro quolibet simili centenario, dummodo in totum non excedat summa scutorum viginti quinque.
- 49 Pro cassatione cujuslibet instrumenti, seu retrovenditionis census, vel similibus, cum quibusvis cessionibus, reservationibus, conditionibus, seu translationibus, & aliis clausulis, ubi non adfunt particulares taxae, solvatur ad eandem rationem, prout dictum est pro rogitu cujuslibet instrumenti.
- 50 In tradendis autem publicis instrumentis quo ad mercedem quicunque Notarii, sive descripti in Archivio Romanae Curiae, sive in Archivio Capitolii, & alii Notarii retinentes publica officia, non habentes specialem taxam publicorum instrumentorum vel in quibus eorum taxa non disponeret, teneantur servare taxam Statutorum Urbis.
- 51 Pro rogitu Testamentorum, Codicillorum, Donationum inter vivos, & causa mortis, ubi non adfunt taxae minores, vel ubi Notarii non subijciuntur Statutis Urbis, & ubi non fuerit aliter conventum per Partes, si fuerint facta à Personis, quarum patrimonium non excedat scuta quinque millia, solvantur jul. quinque, à quinque millibus usque ad viginti millia, scutum unum, à viginti millibus usque ad quamcunque summam non exigant ultra scuta duo.
- 52 Orta inter Notarios, & Litigantes, vel alios differentia super ipsorum Notariorum mercede, non à Notariorum Collegii, seu Deputatis ab eis, sed ab eorum Judicibus, qui non ad Mensarios, seu Notarios remittant, sed ipsimet proprio ipsorum arbitrio diffiniant, inviolabiliter observata taxa.
- 53 Et quandocunque Notarii vigore hujus constitutionis ex facto suo, vel suorum, teneantur aliquid refundere, restituere, aut Partibus relaxare, procedatur contra eos executivè & manu regia.
- 54 Ad hæc Archivii privilegia illata esse cupiente, statuimus, & mandamus, quod Prothonotarii, Comites Palatini, & aliquicunque habentes, vel habere prætendentes facultatem creandi Notarios, aut Spurius legitimandi, non possint illos creare, vel legitimare, nec jurisdictionem, aut potestatem aliquam in Urbe, & extra eam per unam Dei tam legalem exercere, in præjudicium Collegii Archivii, & privilegiorum ejus, juxta constitutionem fel. re. Leonis X. prædecessoris nostri editam prædictæ nonas Octob. 1513. quæ incipit: Ex ministerii pastoralis, quam innovamus, & approbamus.
- Quodq; si aliquis Creditor mandatum de capiendo ratione suspicionis fugæ in quocunque Tribunali, etiam Auditoris Camerae, contra Debitorem suum, ut ipsius Debitoris pecunia, & bona Sequestrel aliquid obtinuerit, Creditor ipse ad mandati executivi expeditionem vel aliquo modo illius solutionem faciendam, aut ejus taxam deponendam cogi non possit.
- Juramenta suspicionis fugæ, ab aliis quam à Principibusmet, vel Personis ad id speciale mandatum habentibus, non recipiant.
- Sequestra non scribant, etiam in causis mercedum, nisi in executionem mandatorum servatis servandis relaxatorum, vel nisi docto de credito, etiam extrajudicialiter arbitrio Judicis, juratoque prius de dilapidatione, aut fugæ suspitione.
- Advocatos, Procuratores, & Solicitatores pro fidejussoribus occasione litium dandis nullo pacto recipiant.
- Significationes per viam recusatus concedendas non scribant, nisi cum clausula, non tamen in contumacia.
- Alias verò significationes non scribant, nisi vigore termini aut nisi productis iuribus, vel probationibus super solutione, aut nisi stante pendencia litis, sive lite finita, vel nisi data cautione de stando juri, & judicatum solvendo, quando essent relaxata mandata suspicionis fugæ pro executione judicii, aut nisi stante negatione contra mandata in contumaciam relaxata.
- Responsiones ad articulos, & juramenta super partitis decisivis, coram Judice tantum recipere possint, & debeant, nisi ipse Judex aliter decreverit, ex causa infirmitatis, aut legitimi impedimenti Colligantium.
- Constitutionem à Nobis die prima Martii 1608. contra Notarios Criminales Urbis editam innovantes, denuò, & distinctè inhibendo præcipimus omnibus quibuscunque Notariis cujuscunque Tribunalis, & Curiae quoquomodo causas criminales exercentibus, nè sub pena privationis officiorum, & proprietatis ipsorum ipso facto incurrenda, & Cam. nostræ Apost. applicanda, aliisque gravioribus etiam corporalibus arbitrio Judicis imponendis penis, audeant, vel præsumant mercedes notulae sententiarum, vel decreti, aut cassationis processus in relaxatione Carceratorum, seu abolitione quæ-

quærelarum non Carceratorum, etiam à sponte dantibus, nec etiam ad minimum accipere, nisi quando Reus ipse, fabricato processu, & præcedente plena causæ cognitione, & discussione, Fisco, & Parte, si aderit, citatis, in ipsa sententia, vel decreto vim diffinitivæ habente, & à Judice subscripto fuerit à crimine, pro quo detinebatur, vel quærelabatur, diffinitivæ tanquam innocens, vel tanquam hæctenus non repertus culpabilis, expressè absolutus.

63 Pro compositionibus verò easdem notulas decretorum, & cassationes accipere, nisi in causis, & criminibus gravibus, & gravem pœnam merentibus, & in quibus non solum intervenit plena causæ cognitio, sed etiam discussio, & decreta fuerint non Judicis tantum, sed, & Procuratoris nostri Ficalis manu subscripta, minime possint.

64 Remissiones tamen gratiosas Bannitorum in contumaciam condemnatorum, necnon exilii, & trimum pœnarum, de ordine nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis, excipimus, in quibus idem Notarii notulas decretorum, & cassationis processuum accipere licite possint. In aliis autem quibuscunque casibus, contenti esse debeant sola mercede mandati de relaxando, si Rei fuerint carcerati, & si non fuerint carcerati, pariter contenti sint ea mercede, quæ, si carcerati fuissent, eis deberetur pro dicto mandato de relaxando, reprobata, prout reprobamus, omni prava consuetudine, & observantia Notariorum, ad effectum extorquendi notulam decreti in omnibus fere decretis de relaxando, apponendum illa verba, Mandavit cassari, Amplius non molestari, Silentium imponi, vel similia.

65 Et insuper super eisdem pœnis, omnibus Notariis prohibemus, ne per se, vel alios Reos quoquomodo processatos, ad processum cassationem, aut cujuscunque sententiæ vel decreti absolutorii impetrationem, vel postulacionem, per citationem ad se representandum, aut ad sententiam, vel alias qualibet via directè, vel indirectè, aut quoquomodo, cogere, inducere, aut invitare audeant, vel præsumant, sed omnia, & quæcunque hac nostra constitutione contenta ad unguem omnino observent.

66 Et pro mandatis de excarcerando, quibus à Judice adjectum est, Gratis, nihil prorsus, & in forma Pauperum, pro medietate tantum accipiant, ideoque nec mandati mercedem ante recipiant, quam à Judice fuerit subscriptum, & forte receptam omnino restituant.

67 Nec pro copia indiciorum, quam effectualiter Reo non dederint, quicquam percipere (nisi loco arthæ) debeant, & ubi Reus amplius ipsam copiam habere noluerit, etiam quod artham dederit, ab ipso non exigant, nisi pro rata copie confectæ.

68 Similiter alimenta Carceratorum penes

eos deposita Notarii sine ulla retentione pro deposito, vel alia qualibet diminutione, Carceratis integrè consignent.

Quicunque ex Notariis in eorum officiis scribentibus in aliquo præmissorum contraverit, pro qualibet vice pœnam scutorum viginti quinque, aliasq; pœnas pecuniarias, & corporis afflictivas, pro modo excessus à suo Judice arbitrandas, incurrat, damnaque, & interesse Partibus reficere cogatur.

Ultra præmissa diligenter per omnes Notarios cujuscunque Tribunalis observanda, sancimus, ut Notarii infra scriptorum Tribunalium, etiam sequentes ordinationes, quolibet eorum tangentes, servare debeant.

Notarii Camerae illis qui annatas, & alia jura Camerae pro expeditionibus debita persolverint, quietantiarum, & liberationum instrumenta super solutionibus per eos factis intra triduum, juxta veterem consuetudinem, mercede solita recepta, in forma authentica tradere compellantur, aut per eos non sit quo minus tradantur. Et abstineant ab indebitis exactionibus, maxime pro obligationibus solvendi annatas.

Bullas, quarum ratione, commune, annata, vel alia jura solvi debent Camerae Apostolicæ, vel quæ quomodolibet concernunt interesse dictæ Camerae, aut Sedis Apostolicæ earum continentiam, per se ipsos tantum, & non per Substitutos scribant, & annotent in libris, & Bullæ registratæ auscultentur per Mensurarium ipsorum Notariorum, qui in signum auscultationis manum apponere in registro, & de mala auscultatione teneri debeant. Et registra in Archivio Palatii Apostolici custodiantur.

Obligaciones solvendi commune, & alia jura Camerae pro Monasteriis, vel Ecclesiis oneratis Pensiones, aut solvendi quindenarium ratione Unionum, infra quindecim dies ab ipsismet Notariis in libro scribantur. De restitutis autem servetur consuetudo capiendi julios duos cum dimidio Cancellariæ pro qualibet restitutione Bullarum, & non ultra.

Emolumenta eis debita, tam ratione registrationis Bullarum, quam alia quæcunque inter se certo pretio, vel alias quomodolibet non arrendent, nec arrendare possint. In expeditionibus, & scripturis conficiendis, de propositione, & commissione facta in plena Camerae, mentionem expressam facere teneantur.

Ponant in massa communi mercedes instrumentorum omnium, tam Cameralium, quam interesse Camerae activæ, & passivæ, seu alias quomodolibet concernentium, etiam extra Cameraam coram Thesaurario, vel alio per nostrum, aut Successorem nostrorum Chirographum, vel literas, aut aliter deputato, rogatorum, de quibus rogatus Notarius teneatur illa denunciare Collegio, & ut præfertur in massa ponere, dempta rata sibi pro mercede, laborum debita, juxta constitutiones ipsorum.

- 78 Et conficiatur liber apud eorum Mensarium dimitendus, in quo quisque Notarius in fine hebdomadae summarium describat singulas quas fecerit expeditiones.
- 79 Pro expeditionibus, & sigillo in gratiosis, quando sunt plures personae confortes, etiam si sint Congregationes, Collegia, Capitula, vel universitates, non solvatur nisi pro taxa duorum. In judicialibus vero expeditionibus non nisi pro uno tantum exigatur.
- 80 Et pro litteris patentibus quorumcumque Commissariorum, tam à Camerario, quam à Thesaurario, vel Commissario Camerae, etiam in partibus constitutorum, non solvatur ultra julios viginti duos in totum, computato sigillo, & mercede Secretarii, ac Notarii.
- 81 Mercede semel soluta juliorum quinque Notario dictae Camerae pro deputatione iudicum ad solidanda computa, pro quacunque postea subrogatione solvatur tantum medietas summae praedictae.
- 82 Notarii Gubernatoris teneant intus, vel juxta d. Palatium eorum officia separata, & in locis ita distantibus, ut Colligatorum tumultus nullum afferre possit impedimentum.
- 83 Manualia Citationum, & manualia protestationem separatim, & distinctè teneant.
- 84 Expeditionum duos libros habeant, in quorum uno distinctè, & ordinatim annotare debeant omnes significationes per viam recursus concedendas, cum expressione nominis Colligantium, & Curiarum, à quibus Locum tenens recursus juxta suas facultates conceder, & etiam summae, vel valoris rei, de qua agitur; necnon omnia sequentia, & monitoria ex quavis causa decernenda.
- 85 In altero autem similiter annotare debeant omnia mandata executiva, non tamen in contumaciam, & omnia arresta, mandata de excarcerando, significationes dotales, aut vigore termini, aut in vim litis pendente, aut litis finitae, aut stante deposito, vel negatione, aut data cautione de stando juri & iudicato solvendo, concessas, & omnes citationes, vel inhibitiones vigore commissorias, aut extra Curiam decretas, dummodo in quolibet ipsorum casuum agatur de re vel summa scutorum auri septem constituentium julios octuaginta quatuor, ut supra.
- 86 Listas expensarum non conficiant, neque propterea mercedem aliquam etiam à sponte dantibus recipiant, nisi praevisio Locum tenentis decreto, & ejusdem subscriptione, in calce citationum ad videndum taxari expensas apponenda.
- 87 Examen Testium scribere possint duo tantum Notarii pro quolibet officio, quos Gubernator pro tempore approbaverit, & non alii.
- 88 Notarii Auditori Cam. ultra ea quae sancita sunt de Tribunali Auditoris Came-

rae, & de alijs Notarijs, abstineant à monitorijs iactationis, & iactationum aut alijs quibuscunque, quibus prima instantia à suis Ordinariis auferatur, exceptis casibus privilegiatis.

Et in Monitorijs specialibus in prima instantia, ubi permittitur, & inhibitionibus vigore appellationum, quae ab Auditore Cam. conceduntur in partibus cum clausula, Dummodo causa summam scutorum quinquaginta excedat, & molestiae non sint judiciales, debeant praedictam clausulam, Dummodo causa, scribere litteris majusculis, & loco illius clausulae, Dummodo molestia non sit judicialis, scribere pariter litteris majusculis haec verba, videlicet, Dummodo iudicium non sit ceptum in partibus, ita ut si iudicium coram aliquo Iudice competentis sit ceptum, monitorium non afficiat. Et quatenus inter Partes de dicto valore controversetur, Auditor Cam. vel ejus in civilibus Locum tenens, confito sibi etiam extrajudicialiter, causam non excedere dictam summam, teneatur per literas missivas & abque ulla impensa dictas eorum inhibitiones, & monitoria revocare, & causas ad suos Iudices remittere.

Et quoniam experientia compertum est, quod Notarii multoties inducunt hujusmodi Monitorios, & Citatos, ut in jurisdictionem tacite consentiant, volumus ut quando summam praedictam causa non excedit, hujusmodi consensus in jurisdictionem minime sufficiat, nisi ad sit expressus.

Non possint praefata mandata vigore termini in eorum officiis suscepti, quando jam mandatum à Iudice causae in alio Tribunali est relaxatum. Eo vero nondum relaxato, in arbitrio sit, & potestate Creditoris illud utrobi voluerit accipere, cogitamen ad id non possit.

Atque in praefata termini susceptione non admittant aliquam conditionem, reservationem aut protestationem, terminum petentis, neque illam scribant, sed tantum simplicem debiti confessionem, & solvendi in fine termini obligationem, & non aliter.

Et ad effugienda incommoda, quae ob citationes deperditas, forte etiam substractas, frequenter occurrunt, mandamus ejusdem auditoris Cam. Notariis, ut singuli juxta veterem consuetudinem Manuale Actorum omnino conficiant, illudque infra unius mensis spatium à die publicationis praesentium debeant inchoasse, & quanto citius perfecisse, in futurum vero illud quolibet trimestri faciant, ac Auditori Camerae met quolibet trimestri exhibere teneantur.

Teneantur Notarii praedicti describere in lista omnes indistinctè informare volentes sua die, nec pro ordine, antelatione, vel informando Iudice aliquid recipiant, etiam à sponte dantibus. Et lista fiat una die pro altera. Et in eventum in quem omnes in lista positi informare non poterint, alii praesentantur in sequenti informatione.

95 Pro contradictis non recipiant, nisi quod verè solvitur officio Contradictarum.

96 Substituti Notariorum ejusdem Auditoris Tribunalis ad conficiendum acta civilia, seu criminalia, ad Testes examinandos, nec non ad roganda quælibet instrumenta, Testamenta, & alias dispositiones, ultra requisitas approbationes Auditoris Camerae, siue ejus in civilibus, vel criminalibus Locumtenentium, non admittantur, nisi prævia etiam approbatione Collegij eorundem Notariorum, in qua Notarii ipsi de approbatione, fide, & idoneitate admittendorum, attestentur.

97 Quodque tam Notarii sub amissionis officij, quam eorum Substituti prædicti sub Triremium perpetuarum poena, aliasque societatum officiorum pecunias censuum, & aliorum cujusvis generis contractuum, nisi Procuratorio nomine, vel de ordine, consensu, aut voluntate Partium exigere, recipere, & penes se, quovis modo retinere, tractare, & habere non audeant. Et si secus fecerint, Notarii ad damna, & interesse, quæ culpa Substitutorum eorundem partis evenit, teneantur, & obligati sint, ac contra eos in his executivè procedi possit, & debeat.

98 Postremo dicti Notarii nihil unquam cujusvis generis scripturæ ad judicium pertinentis, quod extra Curiam mittendum sit, expédiant, & parti tradant, nisi cum subscriptione Auditoris, vel ejus Locumtenentis.

99 Notarii Vicarii Urbis non faciant monitoria generalia, vel specialia extra Curiam, & Urbis districtum, cum non sit eorum officij, nec dent censuras, neque terminum super obligationibus in forma Camerae. Neque concedant monitorium in forma Significavit, pro rebus deperditis, nisi juxta formam Concilij Tridentini.

100 Non capiant pro examine, vel literis Ordinationum, nisi quantum sibi à Con. Tridentini decretis, & reformatione sumere est permisum.

101 Pauperibus gratis dent, ut tenentur.

102 Notarii Rotæ in confectione registorum, rubricarum, & copiarum, remissoriis, compulsois, executorialibus, notis sententiarum diffinitivarum, Testium examine, & hujusmodi, hanc nostram, & alias Rotæ constitutiones accuratè observent, sub poenis in eis contentis, quas innovamus, nec ultra, quam per eos licet, accipiant.

103 Literas remissoriales scribant in charta juxta veterem morem à Chartulario lineata, cufus unaquæque linea contineat saltem syllabas decem, & octo, atque rotuli palmus sit linearum triginta.

104 Dent iidem Notarii Rotæ petita à Partibus expeditiones, absque requisitione depositi pro registro illius actus, vel expeditionis conficiendo, vel facto deposito, registorum de illis omnino fiat, & non relinquunt folia in albis.

Facto registro conficiant Inventarium actorum, instrumentorum, & scripturarum in eo descriptarum, Actoris primam, deinde Rei acta, & jura notando, cum adjectione foliorum, in quibus illa descripta reperiuntur, & dictum inventarium assument initio registri.

Pro notis verò Interlocutoriarum nihil accipiant, quod idem de moderatis solutionibus in copiis, & publicatione Testium servetur.

Ac pro relationibus Socio faciendis derogatis per eos nihil capiant.

Faciant præterea singuli in eorum officio Broliardum, qui dicitur Actorum, in quo omnes omnino provisiones, decreta, comparationes, & protestationes, etiam à tergo citationum scriptæ notentur. Item, & mantiale citationum, cum suis protestationibus, & decretis, atque aliarum rerum registrari solitarum, & ita ut nihil prorsus super sit in cartulis, quod non sit in libris descriptum.

Officia Notariorum Rotæ non conferantur nisi personis peritis, & idoneis, quæ per se ipsos illa exercere sciant, & exerceant, nisi aliqua legitima causa impediatur. Nec eo casu officia aliquibus arrendare, aut Substitutos deputare valeant, nisi à proprio Auditore approbati fuerint, qui insuper de officio fideliter exercendo, arbitrio Auditoris, cavere debeant.

Et pro ipsorum Substitutorum facto, Notarii ipsi quo ad interesse Partium tanquam principaliter obligati omnino teneantur.

Pauperes omnes, qui juxta formam constitutionum admitti debent ob juramentum paupertatis, tam in Beneficialibus, quam in prophanis, etiam per Procuratorem admittant, & si ille, pro quo juratur, præsens non erit, ultra Notarii, vel Procuratoris assertionem, per duos Testes de paupertate doceri debeat, ita tamen ut quicumque fuerit admittendus, non sine juramento, & obligatione pingioris fortunæ, ut motis est, admittatur, & hoc nisi evidens sit atque notorium, quod pauperatem jurare volens, sit opulentus, quo casu illum admittere non teneantur.

Quæ omnia, & singula inviolabiliter observari mandamus sub poena, ultra alias infra expressas, viginti quinque aureorum, ac suspensionis ad sex menses pro prima vice, & si secundo contraxerint, eo ipso in poenam privationis officij, & alias hæc nostra constitutione contentas, incurrant.

Quocirca quærelæ omnes Pauperum, & oppressorum ad dictæ Rotæ Decanum deferantur, qui his omnibus opportunis remediis provideat, tum ne Partes opprimantur, tum opprimere ausi putiantur, & prædicta exactissime serventur.

Notarii Consulum Agriculturae, & cæterarum Artium taxam eis per Statuta præscriptam, & ubi aliqui ipsorum nullam minorem taxam

taxam haberent, aliorum qui illam habent sequantur, & secundum illam exigant, & qui non habent officium titulo oneroso, exigant tantum pro medietate taxae aliorum Notariorum Capitolinorum, & non ultra in omnibus, & per omnia.

115 Prothonotarius Senatoris non se immisceat in causis criminalibus, neque fidei iustiones recipiendo, neque mandata subscribendo.

116 Notarii Capitolini deservientes Collateralibus Senatoris pro Actuariis, per se ipsos coram Collateralibus acta conscribant, nullumque aliud officium Notariatus in alia quavis Curia obtineatur.

117 Et tam dictus Prothonotarius, necnon Maleficiorum, & Collateralium Notarii quam Scriba Senatus, & Secretarius Conservatorum, Notarius Magistrorum Viarum, & alii omnes Notarii Curiarum Capitolii, aliquid etiam minimum non recipiant ultra taxam ipsi statutam sub quocumque praetextu.

118 Eorundem Notariorum Capitolii defunctorum, & eorum qui in posterum decedent Haeredes, ac quicumque alii scripturas eorum detinentes, exceptis iis qui emerunt officia juxta constitutionem fel. recor. Sixti Papae Quinti praedecessoris nostri, infra quindecim dies ab obitu ipsorum Notariorum, ac publicationis praesentium respectivè computandos, scripturas praedictas cum nomine Notarii cujus fuerint, sub poena amissionis dictarum scripturarum, & emolumentorum inde provenientium, consignent Archivio Populi Romani, cujus Custos librum teneat, in quo per inventarium dictae scripturae annotentur.

119 Notariorum Officia in Curia de Sabellis duo tantum habeantur, neque hic numerus ullo praetextu augeri unquam possit, & ii etiam approbandi sint ab Urbis Gubernatore pro tempore existente.

120 Notarius Curiae Turris Nonae observet tabulam Notariorum Curiae Sabellorum.

121 Notarii locorum Piorum, debeant servare stilum, consuetudinem, & Taxa Tribunalis Vicarii, nec prorsus aliquid recipere ultra quod Notarii Vicarii in suis causis ordinariis recipere possunt. Qui autem ex eis gratis sunt deputati, nec habent officium titulo oneroso, non possint exigere nisi pro medietate dictae taxae Notariorum Vicarii, & non ultra in omnibus, & per omnia.

122 Notarius Ripettae pro publicandis Instrumentis, & in publicam formam dandis, exigat juxta formam Statutorum Urbis.

123 Et in conscribendis extractibus servet formam Capitolinam, & normam aliis praescriptam.

124 Atque in prima instantia nullus in Curia Ripettae fiat extractus, minusque in secunda coram Praefide, nisi de utriusque partis consensu, vel Notarius fuerit juratus suspectus, ita ut acta transportari debeant, & si secus factum fuerit, qui artham dedit, totum de

suoolvere teneatur, nec ulla detur Cedula depositi.

125 Nullum mandatum Notarius dare possit pro judiciis absque Judicis licentia.

126 Singulis autem diebus etiam festivis, ab ortu solis usque ad occasum, officium apertum tenere debeat, neque ab illo discedat sine causa necessitatis.

127 Deposita non recipiat nisi usque ad summam permissam, & penes eum facta, post decretum de consignando, debeat omnino infra diem consignare sub poena arbitrio praefidis.

De registris, Extractibus, & exemplis, seu Copijs.

§. 20. **Q**uo ad registra, & Extractus perpetuo statuimus, & ordinamus, quod in omnibus, & quibuscunque causis cujuscunque generis ordinariis, in quibuscunque Urbis Tribunalibus, & coram quibuscunque Judicibus, nullis prorsus exceptis, motis, & movendis (quae scilicet à principio via ordinaria introductae fuerint, etiam si in illarum progressu una forsitan, aut plures commissiones supervenerint, ac materia introducta via ordinaria non esset de jurisdictione Judicis ordinaria) nulla penitus fiant registra, sed tantum extractus simplices, & absque aliqua terminorum extensione, qui in uno confecti in quibuscunque aliis Tribunalibus, si ad illa transportantur, plenam fidem faciant in omnibus, & per omnia, perinde ac si essent registra extensa.

Minusque extractus in causis ordinariis fiant, etiam una, vel utraque partium petente, nisi de iudicum licentia in scriptis obtenta, vel nisi acta essent ad alium iudicem transportanda.

In verè autem commissariis causis summam ducatorum ducentorum auri de Camera excedentibus, quarum videlicet principia ordinariò non sunt introducta, registra quidem fiant, sed modo infrascripto, quem, & in extractibus praedictis servari volumus & mandamus.

Registra bona, & legibilia Notarii, accurate, & juxta normam hac nostra constitutione traditam, & invocatam faciant.

Tam in Registris, quam in Extractibus hujusmodi conscribendis, facultates iudicum ordinariorum, vel deputaciones eorum Locatenentium, cum illae sint notoriae, & illarum exempla publica, & impressa habeantur, nullatenus praesentantur, & pro illis Notarii nihil à partibus exigant.

Deinde tam in Ordinariis extractibus, quam in eorum, & aliorum quorumcunque Delegatorum etiam causarum Palatii nostri Apostolici Auditorum, & S. R. E. Cardinalium registris, dimittantur appositiones Festorum ordinariorum, & certorum, Si autem occurrant Festa incerta, & repentina, in quae caderet, observatio alicujus

recipiunt.

termini, fiat mentio de illius summarie, & hoc modo, videlicet. De tali, fuit Confistorium publicum, & sic de ceteris similibus.

7 Succesive citationes, five cum inhibitione, five absque ea factæ, in earum reproductione nullo pacto repetantur, sed illarum executio tantum apponatur his, aut similibus verbis; Tali die reproducta fuit citatio, de qua supra, quæ fuit executæ.

8 Nec monitoria Procuratoribus de solutione registri facta ponantur in registro, nisi forte ad effectum docendi de censuris.

9 Præterea si contingat commissiones semel registratas aliis Commissionibus dependentibus præferri, illæ amplius non registrentur, sed annotetur folium, in quo superius fuerunt registratæ, & idem de Motibus propriis, Brevibus, & aliis Literis Apostolicis, ac aliis quibuscunque jam semel registratis.

10 Idem, & de terminorum etiam substantialium extensione observari mandamus, ut semel tantum, pro qualibet Parte extenta non amplius extendantur, sed tantum eorum reiteratio sine extensione notetur, etiam in citatione ad sententiam.

11 Instrumenta, quæ in actis causæ rogantur, non ultra illorum notulam extendantur, quo ad ea verò, quæ producuntur, præinfernatur aliquid de illorum substantia, idque succinctè, deinde illorum tenor apponatur hoc modo, Talis constituit Procuratorem suum talem, prout in instrumento, cuius tenor sequitur, & sic de aliis.

12 Consequenter tam in registris, quam extractibus causarum, in quibus per duos, vel tres annos nihil actum fuerit, non ponantur in illarum reassumptione mutatio anni, vel mensis, indictio vacantiarum, creatio Pontificis, & similia ad causam non spectantia.

13 Porro si contingat in aliqua causa plurium recipi iuramenta Testium unico contextu, in registris huiusmodi unicum iuramentum, ubi omnes iurati nominentur, dumtaxat, extendatur.

14 Insuper non repetantur dignitates, vel tituli Judicum, vel locus eorum Tribunalium & Partium litigantium, sed tantum talis Iudex, vel Auditor prædictus, vel talis actor, vel reus, aut procurator, aut similia.

15 Singula folia in registris confectis coram quibuscunque Tribunalibus, ac aliis Iudicibus prædictis, contineant in qualibet illorum pagina ad minus lineas vigintiquatuor, & unaquæque linea ad minus duodecim syllabas, quæ scribantur litteris bonis, & intelligibilibus, & in carta bona, non infecta, nec bibula, alioque liceat unicuique tam iudicum, quam partium, vel procuratorum litigantium sola aliter scripta lacerare, & omnino debeant postmodum expensis Notarii convenienter refecti, five lacerata sint, si non, aut si iudici, & partibus, seu procuratoribus magis placent, folia sic male scri-

pta taxentur pro medietate, vel alia rata ad iudicis arbitrium.

16 Rubricellæ registorum similiter litteris bonis, & intelligentibus scribantur, sintque fideles, & sufficientes, integræ, & exactè introscripto actui respondentes, totiusque actus & decreti tenorem, prout in Broliardo jacet, & instrumentum diem, annum, mensem, & partium nomina, reiq; gestæ summam, vel indicem continentes.

17 Processus de partibus, itemque remissoriales, compulsores, & alia, nulla scripturæ habita ratione, five sit longa, five sit brevis, five excedat, five non excedat numerum foliorum vigintiquatuor, non registrentur, neque in registris, aut extractibus describantur, sed tantum, ut dicitur, rubricentur, si rubricati non fuerint, & pro dicta rubricatione solvatur merces foliorum ipsius processus, originalis tantum.

18 Nisi quando scriptura dicti originalis in qualibet facie excederet lineas triginta, continentes in eorum qualibet ultra syllabas decem & octo, quo casu excessivitas regulatur, & solvatur ad rationem linearum, & syllabarum, ut supra.

19 Copiæ, quæ instar registri, vel extractus dantur, non minori syllabarum, aut linearum numero descriptæ tradantur.

20 Instrumenta in actis rogata, etiam semel publicata, aut quæ in actis aliis producta sunt, si repetantur, & postea registrati contingat, non solvatur merces nisi foliorum scripturæ ad rationem Registri, vel Extractus, & si non fuerint aliis publicata, solvatur tantum tertia pars mercedis debitæ pro publicatione, cuius etiam ratio habeatur in casu quo postea sumantur in publica forma, ut scilicet tanto minus de mercede publicationis solvatur.

21 Pauperibus dantur gratis Extractus, Registra, instrumenta etiam publica, Copiæ, & alia quæcunque expeditiones, & scripturæ, tam civiles, quam criminales, & ostendantur etiam originalia Pauperum Advocato & Procuratori similiter gratis, & absque ulla impensâ, & si quando contigerit probandam esse paupertatem, Testes similiter gratis, & summarie examinentur, & de paupertate stetur arbitrio Iudicis.

22 Et quoniam aliquando Notarii extorquent à Partibus modicam artham, ut postea cogere illa possint ad recipiendum Extractus, artha non obliget, nisi in casibus in quibus Extractus jure conficiendus est.

23 Neque exigant Notarii, quicumque illi sint, etiam Archivij Romanæ Curie, mercedem Extractus, five Registri, nisi illis completis.

24 Notarii Rotæ, ultra præmissâ per eos omnino servanda, rubricationes per se fideliter, & sufficienter faciant, & correspondentes actui introscripto, ut supra dictum est.

Non rubricentur processus de partibus rubricati, ut jam supra dictum est, nisi quantum illis deesse visum fuerit, nec Registra

de Curia, ut moris est, ligentur, & si interpretationem fieri, necesse fuerit ob idioma a latino diversum, in quo processus forte conscriptus erit, non fiat in forma Registri, sed processui de partibus, ita ut una carta Registri illius importet dimidiam ad minus processus de partibus, nisi de partium consensu id fieri convenit.

26 De parte lucri Registorum, vel Testium, vel copiarum, antequam causae suis sint Auditoribus commissae, cum Solicitoribus, Advocatis, vel Procuratoribus non paciscantur, nec de gratia, quam de Registro facere intendunt, veluti de dando quindecim, vel viginti folia pro ducato, ita ut persona, cum quibus agunt, de lucro participant, sub pena privationis, sed totum quicquid post commissam causam convenit, partis beneficio penitus cedat.

17 Mandantes omnibus, & singulis Iudicibus & Auditoribus praedictis sub indignationis nostrae poena, ut pro praemissorum inviolabili observatione in causis coram eis ad praesens pendentes, & quae in posterum pro tempore pendeant, nulla aliter quam ut praefertur, confecta Registra, & Extractus admittant, & recipiant, imo illa tanquam in fraudem, ac damnum Partium litigantium confecta rejiciant, suosque Notarios, & Extractus, & Registra huiusmodi juxta praemissa conficiant, cogant, & compellant, atque ut illa observentur, diligenter curam adhibeant. Districtius nihilominus inhibentes Notariis ipsis sub mille ducatorum auri de Camera, partim Partibus litigantibus, partim Camerae Apostolicae applicandorum, ac privationis, & amissionis Notariatus per quemcunque Contravenientem eo ipso incurrendis poenis, ne de cetero in causis, in quibus Notarii deputati fuerint, & scripserint, Registra, & Extractus aliter, quam ut praefertur, omnibus semotis fraudibus, conficere audeant, seu praesumant. Volumus tamen, & mandamus, quod Gubernator Urbis, & Auditor Camerae cumulative possint, & debeant, etiam ex officio, & partibus non instantibus, inquirere etiam extrajudicialiter, & manu Regia, an Notarii cujusvis Tribunalis praemissa servant, & contravenientes supradictis poenis punire, prout etiam ipsi Scribae Extractuum, & Registorum, qui in illis scribendis praemissa omnia non servaverint, possint ab eisdem eorum arbitrio poenis puniri, non obstantibus quavis appellatione, reclamazione aut recursum.

De Curforibus, & Mandatariis.

1
Videantur
Fij IV. cap. 5. 21.
ss. S. 7. &
fig. fol. 11.
& seq. lib. 1.

Cursores, & Mandatarii quicumque, eorum officium fideliter, & ea qua decet, integritate, diligentia, peritia & discretionem exerceant.

2 Ad dicta officia non admittantur Personae suspectae de falsitate, & qui nesciant legere, vel scribere latinè, neque infirmi non va-

lentes ambulare propriis pedibus, vel Senes excedentes annum sexagesimum.

3 Cursores solitam, & debitam assistentiam irreprehensibiliter observent, Consistoria publica, & privata, necnon alias solemnitates, & divina officia intimari solita, fideliter debito tempore intiment Cardinalibus, & aliis, quibus tenentur absque praemij, & mercedis alicujus expectatione, nisi solita antiquitus, & consueti.

4 Citationes, & intimationes personales, vel ad domum, vel in valvis, & locis publicis tam Cursores, quam mandatarii pro eorum officio, & Curiis quibus servant, fideliter, & mature faciant, & factas referant, & contra proprias Personas non suppositas, vel falsas, aut non cognitatas per eos sub pena amissionis officij. Et quando Personae citandae eis notae non sunt, non assertioni partis, sed duorum Testium testimonio, de Citandorum qualitate veram noticiam habentium stare debeant, alias executionem citationis facere, vel factae referre non debeant sub simili poena, & pro falsatis habeantur contrarium facientes, sintque statuta mercede contenti, novas angarias non faciant, neque inducant.

5 Relationes de citationibus personaliter executis, nisi sit Persona citanti cognita, & personaliter apprehensa, tam Cursores, quam Mandatarii facere non audeant, neque debeant.

6 Nec possint Cursores, vel Mandatarii citationes ab aliis Curforibus, vel Mandatariis executas subscribere etiam quod inter se citationes, vel Urbis Regiones distribuant, sed illemet Curfor, vel Mandatarius, qui citationem est executus, in pede ejusdem debeat fidem & relationem facere factae per eum executionis sub poena falsi.

7 Officia pro alio, vel aliis in attendam capere, vel exercere non debeant, nec possint.

8 Caveant etiam ab appaltu citationum, super quibus quodvis pactum cum quibusvis personis iniri omnino interdicimus.

9 Insuper curent, tam Cursores, quam Mandatarii omnes citationes personaliter exequi. Et si personas commodè habere non poterunt, teneantur dimittere citationum copiam in manibus alicujus de familia, qui si non adsit, aut fores aperire nolint, citationes affigant ad januam domus sibi cognita, adhibito tamen uno Teste, & relationes in scriptis dumtaxat referre debeant exprimendo an personaliter, vel domi dimissa copia, vel affixa, in casibus praemissis, qui in citatione exprimi debeant, & an ad statim, vel ad hodie per totam, seu ad primam diem, vel aliam fecerint, sub poenis praedictis.

10 Praeterea citationes, & earum copiae Citatis dimittendae, vel affigendae, tam a Curforibus, quam a Mandatariis, fiant omnino bono, & intelligibili caractere, & dictae copiae subscribantur a Curforibus, & Mandatariis, qui eas exequuntur, ut in omnem casum

- casum possint ad eum qui ea fecerit, recurrere.
- 11 Citationes, intimationes, & alia, non exequantur prædicti sive personaliter, sive domi dimissa copia, post tertiam horam noctis, Per affixionem autem in casibus præmissis non nisi de die, & tunc in relationibus expriment fecisse de die, dimissa copia affixa in tali loco.
- 12 In citationibus, & aliis nomen tam Actoris, quam Rei, cum cognomine, exercitio, vel habitationis, vel patriæ designatione expriment.
- 13 Idem Cursores, & Mandatarii in subhaftationibus pignorum affigere debeant ad valvas officii, in quo fit subhaftatio, oblationes, quæ dictum sunt pro pignoribus captis subhaftandis.
- 14 In citationibus, Ad videndum mandati consignari pignora, apponant etiam. Et videndum mandati subhaftari.
- 15 Pignora omnia ab Executoribus quibuscumque eis consignanda, ordinatim singulariter adnotare debeant in eorum libris, exprimendo rerum qualitates, & quantitates, nomen Executoris, & Colligantium.
- 16 Oblationes recipiendas adnotare debeant in eorum libris, cum appositione anni, mensis & diei, ac expressione nominis, cognominis, exercitii, vel habitationis, vel patriæ Offerentium.
- 17 Non recipiant oblationes cuiuscumque Officialis illius Tribunalis in quo facta est executio, nec ipsius Officialibus interuentium, neque Notariorum, & aliorum Iuvenum Tribunalis, neque ipsorum Cursores & Mandatarios Affinium, vel Consanguineorum usque ad tertium gradum.
- 18 Minus officium ipsorum cuiquam impartiri dolose reculent, vel differant, nec etiam sub prætextu modicæ mercedis, vel quod maiorem habere velint.
- 19 Cursores (ad quos spectat) commissiones ad bancum Cursores perventis, statim scribant, & in libro solito anotent, ita ut ab omnibus videri possint, nec quovis modo aliquâ Commissionem non adnotatam, vel occultatam penes se retineant.
- 20 Quicumque ex Cursoribus, & Mandatariis, qui in aliquo præmissorum contraverint, penam scutorum decem pro qualibet vice, aliasque penas pecuniarias, & corporis afflictivas, privationisque officij pro modo excessus à suo Iudice arbitrandas incurrat, damnaque, & interesse Partibus reficere compellatur.
- 21 Cursores pro qualibet citatione, inhibitione, vel quavis aliâ intimatione cuiuslibet actus iudicarij, non exigant ultra bononenos duos, nisi fortan executio citationis, vel alterius actus iudicarij huiusmodi facienda esset in loco satis distanti à Tribunalibus Urbis, quo casu exigere possint bononenos quatuor, & non ultra. Et loca intelligantur esse distantia, exempli gratia, si executio sit facienda in regione Transiberim, Montium, Trivii, & non longe ab Ecclesiæ Beatæ Mariæ de Populo. Et extra mœnia Urbis (in illius tamen Suburbis) non ultra carolenum unum.
- Pro citatione verò, inhibitione, vel intimatione simili, facienda contra Episcopos & Prælatos, ac alias personas qualificatas, & Procuratores Filci, non ultra bononenos quinque.
- Pro citationibus, vel executionibus, aut intimationibus quarumcumque literarum extra Curiam, & in partibus faciendis, statuta, & debita eis antiquitus mercede sint contenti, & ultra exigere non audeant.
- Pro subhaftatione quorumcumque pignorum tam mobilium, quam immobilium, idem Cursores exigant, prout hactenus exigere consueverunt.
- Pro deliberatione verò, custodia, vel recuperatione pignorum, aut alio prætextu, etiam quando bona non sunt posita subhafta, nihil, etiam à sponte dantibus, recipiant.
- Nec quisquam ipsorum pro ea intimatione, qua Partimimatur, mandatum procuræ esse in actis productum, vel Procuratores in causa esse revocatos, ultra iulium unum percipere audeant, etiam si dictum procuræ mandatum de partibus venisset.
- Et pro prima Commissione, per quam causa coram aliquo Iudice introducitur, exigant bononenos quinquaginta, & pro aliis verò, si quæ in causa supervenerint, bononenos decem, & octo, etiam quod dictæ Commissionis post primam supervenientes adderent, aliquid, vel alterarent iustificationem, aut haberent aliquam novam clausulam, vel admitterent aliquem Tertium pro suo interesse ad causam, quocumque contratio usui, vel potius abusu non obstante.
- Diem præsentationis in Commissionibus appellationum, vel principalibus in causis, manu propriâ, antequam præsentent, vel in Arca eas ponant, seu, ut vulgo dicitur, incaplent, verè, & fideliter ponere teneantur, nec sine tali manus, & nominis appositione, ultra manum Magistrum Cursores dictæ Commissiones ponantur in Arca.
- Cæterum Mandatarii quarumcumque Curiarum, non exigant ultra bononenum unum pro citatione, nisi facienda sit in longinquis locis ab eorum Curia, quo casu exigant duos & non ultra; itemque exigant duos bononenos pro intimatione cuiuslibet sequestri, monitorij, inhibitionis, decreti, & cuiuscumque actus iudicarij, exceptis citationibus faciendis contra Fiscum, pro quibus exigere possint bononenos tres.
- Pro subhaftatione, & deliberatione pignorum, sive rerum & bonorum mobilium, & immobilium, usque ad summam trium scutorum, bononenum unum pro quolibet scuto, ab inde supra bononenos duos

duos pro quolibet scuto, ita tamen, quod ultra unum scutum non exigant pro quacunque summa, etiam, quod res subhastatae, & deliberatae ad magnam summam ascendunt.

De Baroncellis, & Executoribus.

§. 22. **B**aroncelli, & Executores omnes quarumcunque Curiarum, observent in omnibus, & per omnia tabulam, ordinationes, & taxam de mandato nostro editas, & pro executione quacunque nihil ultra praedictam taxam, & mercedem eis assignatam, etiam a sponte dantibus recipiant, sub poenis in ea contentis.

Quinimo nec debitam mercedem, nec aliud quicquam, etiam a sponte dantibus recipiant, nisi facta verè, & realiter executione reali, vel personali, aut captis pignoribus, quorum tractus si non sufficeret, ita ut sit opus nova executione, novam propterea mercedem recipere non possint, sed teneantur denud gratis, & toties idem mandatum exequi, donec integrè Creditor satisfiat.

Quo verò ad pignorum in executione captorum custodiam, subhastationem, & restitutionem, quo res integrè, & sine ulla fraude fiat, quisque Magistratus in suo Tribunali suum quemque Depositarium eligat, & deputer penes quem pignora conserventur.

Capta autem pignora, debeant Baroncelli, & Exequutores per totam sequentem diem consignare Depositario, quem quisque Magistratus ad hoc, hujus nostrae Constitutionis autoritate, deputaverit.

Quae pignora fideliter describantur in libris ad hunc effectum, specialiter per quemlibet Baroncellum, Exequutorem, & Depositarium, ut supra, deputandum, retinendis, cum annotatione quantitatis, & qualitatibus bonorum, diei, & Exequutoris.

Et quando contingit poni sub hasta bona in partibus existentia vigore mandati in Urbe relaxati, volumus, & mandamus, praeter edicta, & diligentias in loco subhastationis, & iudicii fieri solitas, fieri debere etiam in loco ubi, vel in cuius territorio bona ipsa subhastanda reperiuntur, pro reperiendis Oblatoribus, nec aliter posse ad deliberationem deveniri, nisi habita prius ab Officiali illius loci relatione de edictis ibi publicatis.

Ad haec in pignorum subhastationibus, si lapsus ad offerendum tempore quispiam plus obtulerit, non fiat deliberatio, nisi intimato eo qui prius licitando vicerat, ut possit iterum si velit per totam sequentem diem plus offerre, alioqui oblatio, & deliberatio illi, cui facta est non suffragetur.

Cum autem in Executionibus realibus contingerit recipi cautionem in forma depositi, aut pignora alicui in depositum tradi, non credatur de hoc Exequutoribus

nisi vel cum subscriptione ipsiusmet depositarii a tergo mandati, vel cum interventu duorum Testium, quorum nomina similiter a tergo mandati describantur, ac deinde in praedictum librum referantur.

Mandata civilia, Birruarij, vel exequutores, non exequantur in diebus festis, neque de nocte, nisi sint mandata suspicionis fugae, neque de die in domo januis clausis, nisi Parte citata, & cum speciali decreto Iudicis.

Mandata sibi a Partibus consignata, teneantur infra triduum exequi, vel illa Partibus petentibus restituere, & casu quo mandata aliqua ipsis consignata perdidierint, ad sumptus duplicatorum extrahendorum teneantur decernimus.

Et ostensa Exequutoribus Carta dotali, Non gravetur, vel Inhibitione aliqua, nihil exigant mercedis, neque faciant executionem aliquam, & si quam fecerint, gratis restituant.

Quando autem Exequutor asserit aliquam executionem non fecisse, eo quia sibi exhibitio fuerit Non gravetur, vel Carta dotalis, vel Inhibitio, debeat sumere ejus copiam, si brevis est, vel saltem annotare diem, Notarium, & Iudicem, qui hujusmodi inhibitionem, aut Non gravetur, aut Cartam dotalem concessit, alias Exequutor Iudicis arbitrio puniatur.

Restituat quilibet Exequutorum praedictorum executiones, siue bona in executione capta gratis, quotiescunque Iudex id mandaverit.

Porrò, traditis sibi mandatis de consignandis pignoribus in executione captis, non possint Exequutores, eorum consignationem vigore cuiusvis impedimenti supervenientis effugere, vel differre, sed teneantur omnino dicta pignora consignare.

Ceterum nullus Exequutor, aut Birruarius, possit mandata civilia exequi alterius Tribunalis, quam ejus, in quo sunt ipsi exequutores, exceptis Exequutoribus, aut Birruariis Gubernatoris Urbis, Vicarii, Auditoris Camerae, Senatoris, & Burgi, pro quibus omnibus teneantur eorum Baroncelli, contra quos quocunque casu procedatur executivè, & manu regia.

Baroncelli autem, & ceteri Exequutores Urbis, possint ad executionem procedere contra committentes fraudes, & facere, ut sunt inventiones, eo modo quo Extraordinarij, & alij Curiae Capitolinae, & Conservatorum Exequutores faciunt, dummodo in fraude deprehensos ad ipsos Conservatores deferant, & deducant, habeantque partem poenarum hujusmodi inventionum, sicuti & dicti Extraordinarij.

Nec quispiam eorum, qui executionem non fecerit, sub praetextu quod facta fuerit executio ab eo Exequutore, a quo fieri non poterat, vel in loco, in quo certus exequutor deputatus erat, aliquid prorsus a Partibus, contra quas executio facta fue-

Ad hac
vide etiam
am. p. 17.
const. 58
§. 30 et 31
21 fol. 81
et 84 lib.
2.

rit sub poena furti audeant exigere.

18 Capiti cum mandato de adducendo ad praesentiam, non carcerentur, nec ad carceres, nisi de expresse ordine Iudicis illius, qui mandatum relaxavit, ducantur, etiam quod ipsius Iudicis praesentia commodè haberi non possit.

19 Baroncelli non exigant à Carceratis quicquam ratione expensarum in Exploratoribus factarum.

20 Baroncelli, & alii Exequutores quarumcunque Curiarum, Extraordinariis maioribus, in spectantibus ad eorum officium obedire teneantur.

21 Quicumque in praemissis, ac alijs sibi ventis, aut ordinatis contravenierit, pro modo excessus etiam corporalibus poenis, ac etiam privationis officij, Superioris sui arbitrio plectatur, damnaque & interesse Partibus reficere cogatur, pro quibus damnis, & interesse quilibet Baroncellus cujuscunque Curiae, pro suis Exequutoribus, & Birruanis obligatus sit.

De Carceribus, & Carceratis, & eorum Visitationibus & Custodiis.

Ad huc vide etiam Pauli III. constit. 44. §. 1. 28. 81

1 §. 23. Carceres Curiae Sabellorum, Turris Nonae, & Capitolij, nullo pacto locentur, sed eorum custodiam, & officium Commentariensis ipsorum carcerum Domini, sub certa mercede, depurent aliquem Virum probum à Gubernatore Urbis, & quoad Capitolium à Senatore approbatum. Et quatenus de licentia Nostra, vel Successorum nostrorum Romanorum Pontificum locentur, Conductores approbentur à Gubernatore, & Senatore respective, qui etiam possint ipsos Conductores, ex causis illis bene visis, & ad eorum libitum, remove.

2 Gubernator Urbis semel in mense, unà cum Pauperum, & Fiscij Advocatis, & Procuratoribus, ac Deputatis à Societatibus Charitatis, & Pietatis, ultra Visitationem ordinariam semel in hebdomada fieri solitam (quam omnino fieri volumus, & mandamus) visitet Carceres tam secretos, quam publicos per se ipsum, ne Carcerati indebitè à Custodibus carcerum malè tractentur. Atque, ut tabula novissime edita, & in ipsis carceribus affixa tenenda, observetur, provideat.

3 Protector autem Charitatis, & illius Deputati, cum interventu Gubernatoris, & Fiscij Procuratoris, eligat duos Medicos fideles, & expertos, unum scilicet Physicum, alterum verò Chirurum, qui visitent Carceratos infirmos, & curent, ac de eorum infirmitate, cum opus fuerit, fidem gratis faciant eidem Gubernatori, & alijs Iudicibus, provideantque eidem de competenti salario, expensis maleficiorum solvend.

4 Eligat etiam in primis aliquem Presbyterum saecularem, vel regularem, qui confessiones ipsorum Infirmorum, vel aliorum

Carceratorum (non tamen ultimo supplicio damnatorum, postquam in manibus Executorum consignati fuerint, quorum cura ad Confratres Societatis Misericordiae spectat) audiat, eosque Carceratos visitet, ac spiritualiter consuletur.

Trices bis in anno visitentur à Commissario ad id deputato.

Visitator verò carcerum, qui nunc à Societate Pietatis Carceratorum eligitur, & deputatur, quolibet die post carcerum visitationem ad Advocatum Pauperum accedere, & sibi nomina eorum, qui in dies carcerantur in scriptis, & pariter etiam Iudicibus deferre teneatur.

Caplae omnes elemosinarum, quae sunt Carceratis, clausae teneantur, & claves sint penes Pauperum Advocatum, qui suo arbitrio eas aperiat, & elemosynas in eis repertas distribuat inter Carceratos, qui facultatem sealandi, & alimenta aliunde non habent.

Carcerati in Ripa, praesententur in Visitatione Capitolij; Carcerati verò in Burgo, praesententur in Visitatione Turris Nonae, & Visitationes intimentur Camerario Ripae, & Iudici Burgi per Procuratores Pauperum.

Ceterum omnes de carcere ad carcerem, occasione Visitationis transportandos, Birruarii cujuscunque Tribunalis requisiti, transportare debeant gratis, & nihil prorsus recipiant etiam nomine muneris, sub poena privationis officij, & trium scutum funis publice infligenda.

Citationes contra Carceratos in carceribus exequendae, non nisi personaliter fiant.

Arresta contra Debitores aliter, quam praecedente mandato servatis servandis relaxata, nulla sint, & eis non obstantibus arrestati relaxentur.

Alimenta Debitonibus carceratis ex deceto praestanda, deponantur anticipatè saltem pro decem diebus, & integra Carceratis solvantur, & consignentur absque ulla diminutione, vel retentione.

Carcerati pro testibus, quibus ab Instigatore, vel Fisco praestari debent alimenta necessaria, quam diu ibi detinebuntur, expediti statim relaxentur gratis ubique, nec pro dictis alimentis, sive expensis ullatenus retineantur, sed carcerum Custodes illa exigant ab Instigatoribus vel Fisco.

Instrumenta satisfactionum pro Carceratis in partibus datarum, vel receptatum, non nisi Parte, cujus interest, citata, in actis producantur, & aliter producta non suffragentur, & Notarij, qui ea sine Partis citatione receperit, periculo recepta intelligantur.

Solius dati solitus Cancellatio Baroncellij pro quolibet Carcerato relaxando, solvatur Cancellario duntaxat Baroncelli Gubernatoris, & non aliis cujuscunque Tribunalis, & quando mandatum erit signatum

§ 11

signatum

signatum grātis, nihil, quando verò in forma Pauperum, non nisi mediocritatem iudici Cancellarius præfatus possit, & audeat exigere, sub pœna arbitrio Visitatorum.

16 Relaxati à carceribus, in quibus pro causa criminali detinebantur per spatium horarum, non possint pro civili causa capi, & carcerari.

17 Relaxati verò à carceribus ob non præstationem alimentorum, possint quidem, volente quodcumque Creditore alimentum præstare, denudò carcerari, sed non cum eodem mandato, nisi prævia nova citatione, & facto alimentorum deposito, saltem pro quindecim diebus, aut amplius, arbitrio Iudicis.

18 Pauperes carcerati, quando sunt in casu liberationis liberentur, & relaxentur gratis ubique quod Iudices, Notarios, Executores, carcerum Custodes, & alios omnes, nec quicquam pro hora sententiæ, vel decreti, Iudicium propinis, aut quibusvis juribus Fiscalibus solvere teneantur.

19 Etsi cum exilio relaxentur, conserventur insolita exemptione non solvendi Custodibus carcerum expensas victus habitus in carceribus, & juxta formam mandatorum statim, ac liberè dimittantur.

20 Custodes quorumcumque carcerum, seu Commentarienses, observent, & ipsi tabulam post præsentem constitutionem suo loco imprimendam, quam etiam Publicè affixam teneant, & alias ordinationes, & decreta ipsos concernentia, sub pœnis contentis in eis.

21 Observent insuper, & executioni semper demandent quicquid communi Visitatorum voto fuerit deliberatum, & in observantes eorundem Visitatorum arbitrio puniantur.

22 Et post decretum à Visitatoribus factum relaxando Debitorem, Custodes ad instantiam cujusvis Creditoris arrestra eadem die non recipiant, sed nec etiam postea ad instantiam illius Creditoris, qui eum detinebat, nisi arrestum fuerit, à duobus Visitatoribus subscriptum.

23 Teneantur etiam dicti Custodes, post publicam Visitacionem carcerum, a Visitatoribus, seu ab Advocato Pauperum requisiti, dare notam Carceratorum criminalium in secretis existentium, cum expressione temporis, & Iudicis.

24 Ex infirmis, etiam pro civili causa detentis, teneantur ponere in Valentidinario, quod inframariam appellant.

25 Detentos in publicis carceribus superiùs, & in mediis, quolibet die conducant ad audiendam Missam.

26 Nullum recipiant in carceres, quem prius non describant in libro Carceratorum cuius mandato, ad eius instantiam, & pro qua causa captus, & an pro suspitione fugæ, Alioquin Carceratus non descriptus ad nullas victus, aut carceris expensas teneatur.

27 Ac bona, vel pecunie, quæ penes ipsum

ad carceres ductum reperiuntur, facto inventario in ejusdem Carcerati præsentia, cum duò Testibus consignentur Custodi carcerum, qui teneatur omnia integrè restituere ad mandatum Iudicis, qui illum capi fecit.

Nec possint Custodes, vel Capitanei quicquam alimentorum Carceratis auferre, vel subiretinere, prætextu alimentorum præstatorum, sub Pœna privationis officij, & alijs arbitrio Visitatorum.

Detentis in secretis carceribus, nullo pacto directè, vel indirectè prohibeant, vel impediunt, quo minus alimenta aliundè deferantur, facta tamen prius per se ipsos Custodes diligenti inquisitione, nè apodifsa, vel quid aliud in sæculis transmittatur, nisi aliud sibi à Iudice demandatum fuerit: Atque in tali casu alimentorum aliundè habiturum, non possint Custodes quicquam à dictis Carceratis neque pro alimentis, alia de causa prætere.

A Carceratis autem in publicis carceribus, & ut dicitur, ad largam existentibus, nihil pro camera, passeggio, vel etiam alimentis ultra quinque dies, petere possint.

Similiter in transportatione Carceratorum, ad alios carceres mandato Iudicis faciendâ, vel pro extractione à carceribus, ad effectum alicujus contractus, vel obligationis faciendæ, aut etiam pro extractione compedium nihil recipiant.

Nec pro arresto ab Arrestantibus, etiam sponte dantibus plus exigant, vel recipiant quam à Carcerato exigitur pro relaxatione à carceribus.

Non permittant in publicis Mulierum carceribus, neque ad earum ferreos cancellos, seu fenestras, aliquem alium Carceratum accedere, seu versari.

Et ubi Iudices in mandati de excarcerando apponunt clausulam, Absquè alia manu, etiam Procuratoris Fisci, vel Commissarij Camerae respectivè, Custodes obedire, & Carceratos dimittere teneantur, licet Procurator Fisci, aut Commissarius Camerae respectivè manum opponere recusaverit.

De secularibus Visitatorum carcerum

§.24. Visitatorum carcerum possint relaxare Debitores à carceribus ex causis infra scriptis.

Primò concedendo dilationem, data cautione de solvendo infra tempus assignatum, & hoc præsertim, quando Visitatores considerant retentionem Debitoris cedere non solum in ipsius præjudicium, verum etiam Creditorum, cum Debitor in carceribus existens, efficiatur deterioris conditionis, & dies minus solvendo, ubi extra carceres facilius intra tempus assignatum modum satisfaciendi reperitur sit, & hoc dummodo Creditores sint diutiores, & ære alieno non onerati.

Secun-

Ad
vide
am
conf
§ 21
§ 25
§ 26
§ 27

Ad hunc
de cõl. 1.
Pauli III
fol. 101.
lib. 1. &
conf. 41.
Fij V. fol.
101, 102.

2

3. Secundo, relaxare possint Debitorem, qui hec non habeat pecunias in promptu, habet tamen tot bona, ex quorum venditione potest Creditoribus satisfieri, & ex tunc consensit eorundem bonorum subhaftationi, & Visitatores hoc faciant, facta prius per Debitorem indicatione suorum omnium bonorum, ac data cautione de se representando, in eisdem statu, & terminis, in quibus carceratus reperitur, in casu impedimenti, vel quod bona non sufficiant.

4. Et si bone non sufficiant, & bonis cedere velit, nequebireum viri de deferre, non nisi de omnium Creditorum consensu, quemquam relaxare possint.

5. Idemque servetur etiam, quod clarum sit, Debitores nullum proflus habere modum satisfaciendi Creditoribus suis, nisi ex sudore vultus sui.

6. Tertio, relaxare possint, quando Creditor executionem habet realem, & est in bonis captis per executionem sibi bene cautum.

7. Quarto, in casu infirmitatis, Creditores eorum sumptibus Pauperibus debitoribus alimenta, & medicamenta ministrant in carceribus quibus Creditoribus reculantibus, relaxentur, habita fide à Medicis deputatis & data cautione, si illam habent, sin minus recepta juratoria cautione, de se representando, postquam convalescant. Quod servetur etiam in debitoribus non pauperibus infirmis, qui data pariter cautione de se representando, ut supra sub pœna debiti relaxari possint.

8. Quinto, relaxentur Debitores, quando cognitas eorum paupertate, & pertinacia Creditoris, qui tamen non sit aequè pauperi mandatum fuit, ut carcerato Debitori subministraret alimenta, & ipse hoc facere recusat. Quandoque autem Debitori relaxato Creditor paratus si alimenta præstare, possit illum cogere ad redeundum ad carceres, prout supra dispositum est.

9. Sexto, relaxentur Mulieres pro debito civili detentæ, quando sunt honestæ, etiam si captæ sunt pro debito publico.

10. Septimo, relaxare possint Debitores, qui ex natura debiti de jure non tenentur ultra id, quod facere possunt, tunc enim nec carcerari poterant, & propterea contra bona, est executio dirigenda.

11. Octavo, relaxentur Debitores capti ut suspecti de fuga, data cautione de se representando, sub pœna debiti.

12. Nonò, relaxentur Debitores, facta cessione bonorum prout de jure, & servata forma Constitutionum fel. rec. Pij Papæ IV. incip. Cupientes Mercatoribus, & Pij Papæ V. incip. Reverendi Domini Visitatores.

13. Decimò, relaxentur Debitores nulliter, & indebitè capti, de qua nullitate manifesta constet.

14. In quibus omnibus relaxationibus sint præsentibus Judices, qui mandata relaxarunt & uti edocti, atque instructi de meritis causæ rationem reddant.

Et in præmissis habeatur ratio paupertatis Creditoris, & an debitor calumniosè diu litem sustinuerit, fatigando Creditorem expensis, & laboribus, & in aliam dilationem habuerit, & Creditori non satisfecerit, non constituto de legitimo impedimento. Et in his omnibus Visitatores arbitrio utantur, & pensatis qualitatibus tam Creditoris, quam Debitoris, ac facultatibus, & natura debiti, decernant ea, quæ juri, & æquitati, & utilitati etiam Creditorum conveniant.

15. Cum autem à Visitatoribus Carcerum fuerit alicui Carcerati causa commissæ alteri Judici, quàm illi, qui mandatum de carcerando relaxavit, maneat nihilominus dictæ causæ Notarius, per cujus acta fuit relaxatum mandatum & id ipsum servetur quodcumque contigerit cautionem aliquam recipi per alium, quàm causæ Notarium, quo casus, qui cautionem recipit, teneatur dictæ cautionis integram fidem, & authenticam, dare causæ Notario.

16. Quando in Visitatione alicui Carcerato dilatio videtur concedenda, illa semper intelligatur concessa etiam quoad executionem realem, nisi in specie in decreto sit apposta clausula, sine præjudicio executionis realis.

17. Atqui Præsides Carcerum, & alii, quibus à dictis carcerum, Visitatoribus alicujus Carcerati causa commissæ est, cum Carceratum à carceribus relaxarint, nullo pacto se amplius in principalis causæ cognitionem immisceant, sed merita suo Judici cognoscenda relinquunt.

De Prothomedico, & Aromatariis.

§ 25. Prothomedicus in visitatione Aromatariarum faciat in manibus Notarii præstare juramentum ab Aromatariis, quod bona in Aromataria existentia, sunt propria ipsorum, nec alia habent alio loco abscondita, & qui falsum juraverint, ab eodem Prothomedico, & Consiliariis debita pœna puniantur.

1. Consules Aromatariarum, sicut & ceteri Aromatarii sunt suppositi jurisdictioni, & obedientiæ Prothomedici, à quo si quando segratos sentierint, ad Auditorem Cameræ recurrant.

2. Atque in puniendis Aromatariarum delictis, & alijs casibus, in quibus vigore concordiar, Prothomedicus, & consiliarii tenentur exquirere consilium Consulum Aromatariarum, si dictis Prothomedico, & Consiliariis fuerit visum dictum consilium minime sequi, faciant, eo non obstante suum decretum, à quo qui sentierint se gravatos, recurrant ad Auditorem Cameræ, & interim, recursu, vel tempore ad currendum pendente, superfeedeatur in executione decreti.

3. Idem Consules nullam proflus habeant potestatem, & jurisdictionem eligendi Aromatarium, quem Proconsulem vocant, ad visitandas Aromatarias extra Urbem de-

gentes, minusque subscribendi patentes, uti Consules districtus Urbis, & superintendentes Artis in statu Ecclesiastico, sed talis eligendi potestas penes Prothomedicum fit, & remanet.

5 Decreta facta in Congregationibus Aromatariorum, quod nullus Aromatarius possit pro veritate fidem aliquam facere nisi de consensu, vel licentia Consulum, sunt penitus, nulla, & invalida, & quisque ad libitum possit absque ulla prorsus licentia pro veritate se examini subicere, aut extrajudiciales fides facere.

6 Pro pretio rerum Aromataria servetur præscriptio quinquennalis, non obstante quavis interruptione, etiam per receptionem partis pecuniarum, aut per dationem aliarum rerum Aromataria.

7 Aromatarii nullam prorsus audeant in quemquam exercere sub quovis prætextu criminali jurisdictionem. Prothomedicus autem non nisi in delictis, pro quibus veniat imponenda poena pecuniaria usque ad auros viginti quinque.

Pœna Constitutionis.

*Pœnarum
qualitas
in contra-
venientes.*

§.26. Quicumque verò ex iis, qui hac Constitutione sunt comprehensi, aliquid contra præmissa eos respectivè concernentia, in quibus specialiter poena non est adjecta commiserint illi scilicet, qui supremo magistratu funguntur, vel alia dignitate præfulgent, indignationis nostræ, & Romani Pontificis pro tempore existentis, aliasque similiter arbitrio nostro, & Romani Pontificis infligendas poenas, Ceteri verò omnes, ultra rerum, & pecuniarum malè, indebitè, vel alias perceptarum restitutionem, & alia damna, expensas, & interesse, ad quæ omnino, tam ex suo, quam suorum in officio existentium facto teneri, & pro eis executione, ac manu regia procedi, volumus, & mandamus poenam privationis, exilij, & alias poenas pecuniarias, & etiam corporales arbitrio Judicis, pro facti, & personarum qualitate infligendas poenas incurrant.

Procedatur tam ex officio & per inquisitionem quam ad instantiam quorumcunque.

§.27. Ut autem præmissa omnia, & singula à Nobis, ut præmittitur, ad publicam præcipue Pauperum carceratorum, & Litigantium utilitatem, & levamen statuta, decreta, & ordinata, debite in omnibus, & per omnia executioni mandentur, & inviolabiliter observentur, Mandamus omnibus, & singulis Almæ Urbis, & Curie nostræ Judicibus, & Magistratibus, ac præcipue Camerario, Vicecamerario, & Gubernatori Urbis Auditori Camerae, ac Præsidi Carceratorum pro tempore existentibus, & eorum singulis, ut (ultra alios etiam in aliquo casu specialiter deputatos) præmissa omnia, & singula ab omnibus observari faciant cum effectu, inobedientes coercant, &

compellant, tam ex officio, & per inquisitionem, quam ad instantiam Advocati Pauperum Procuratoris Fisci, Commissarii Camerae, & Procuratoris Pauperum pro tempore existentium, & aliorum quorumcumque omni, & quacunque appellatione, sive recursu remotis.

§.28. Declarantes hac nostra Constitutione, sub simplici, ac generali Magistratuum Judicum, Notariorum, aut Officialium nomine, omnes omnino Magistratus Judices & Personas quantalibet dignitate fulgentes ac speciali nota dignas, omniaque Tribunalia, quamvis suprema, Camerarii, Vicecamerarii, Gubernatoris, Auditoris Camerae, Vicarii, causarum Sacri Palatii nostri Auditorum, & Clericorum prædictæ Camerae Præsidentium, Senatoris, Conservatorum locorum Piorum, & cæterarum Curiarum Judices quoscunque, tam majores, quam minores, eorumque Notarios, Officiales, & Ministros omnes, nullis prorsus exceptis, comprehendi, & significari, & in ea expressis poenis subijci, & ad eorum, quæ in ea sancita sunt, observantiam indistinctè teneri.

§.29. Et ita per quoscunque Judices, tam ordinarios, quam delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales & delatere Legatos, judicari, & definiti debere, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate. Decernentes irritum, & inane, quicquid secus in præmissis, & quolibet præmissorum, & hac nostra Constitutione contentorum, & statutorum, vel circa ea à quoquam quavis auctoritate, scienter, aut ignoranter congerit attentari.

§.30. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, legibus ac Urbis, & Romanæ Curie Tribunalium, & Collegiorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, styli, & consuetudinibus, quos, & quas per præfatos improbanus, privilegiis quoque, indultis, & facultatibus, & literis Apostolicis eisdem Tribunalibus, Officiis, & Collegiis, ac Personis, etiam motu proprio, & consistorialiter, sub quibuscunque tenoribus, & formis, etiam in vim contractus, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, aut etiam Nos concessis approbatis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illarum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis specifica, & expresse, ac individua, & de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio habenda, seu quavis illa exquisita forma servanda foret, tenores hujusmodi pro sufficienter expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque. Aut si præfatis, personis, vel quibusvis aliis communiter, vel divitum ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel

Omnesque etiam majores Magistratus ista constitutione comprehenduntur.

Clausula sublata, & decretum irritum.

Derogatio contrariorum, & sanctio poenalis.

vel excommunicati non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum deindulto huiusmodi mentionem. Nulli ergo &c.

Dat. p. An.
7. die. 16.
Martii.

Datum Romae apud S. Petrum, Calendis Martii anno incarnationis Dominicae 1611. Pontificatus Nostri Anno septimo.

Taxa Notariorum, & Officialium Almae Urbis.

PAVLVS PAPA V.

MOTU PROPRIO &c.

Proemiu.

CUM nos nuper generali Reformationi Tribunalium Urbis incumbentes, Iudicibus, Notariis, aliisque Officialibus, & Iustitiæ Ministris singulorum Tribunalium, singulariumve Curiarum Taxas, juxta quas mercedes, & emolumenta exigere, & percipere deberent, confici & tradimur mandavimus, jamque expedito reformationis negotio ac nostris literis desuper confectis, & publicatis, Taxas prædictas, necnon ordinationes nonnullas ad illarum clariorem intelligentiam, de consilio prudentium Virorum, quibus curam hanc demandavimus, vocatis, & auditis iis etiam, de quorum interesse agebatur, complata, ac pleraque veteres Taxas à Prædecessoribus nostris editas, processuque temporis in abusum transactas, innovando, pleraque novas, pro Personarum, & rerum qualitate addendo, tandem Dei auxilio ad formam, & modum infra scriptos reductas fuerint.

Confirmatio Taxarum.

§. 1. Nos, ut ille validiores, & firmitiores sint, omnibusque innotescant, & à cunctis inviolate serventur, opportunè providere volentes, motu simili, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestatis plenitudine, taxas, & ordinationes omnes, & singulas supradictas, illarum omnium tenorem hic pro reposito, expresso, & inserto habentes, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac Bullæ nostræ generalis reformationis annexi volumus.

Iussu eas observandi.

§. 2. Ac ab omnibus Iudicibus, Notariis, Officialibus, & Iustitiæ Ministris, Tribunalium, & Curiarum Urbis, & aliis ad quos spectat, & in futurum spectabit, sub pœnis in Bulla reformationis, ac Taxis, & ordinationibus supradictis interpositis, in concussis, ac inviolabiliter observari.

Actis loco publico eas retinendi.

§. 3. Ac in singulis Notariorum officii, Curiarumque & Tribunalium taxas illas, quæ Curias, Tribunalia, & officia prædicta concernunt, vulgari idiomate impressas in loco publico, quo ab omnibus inspicere, legi, & intelligi possint, affixas retineri mandamus.

§. 4. Non obstantibus omnibus, quæ in nostra Bulla reformationis prædictæ volumus non obstare ceterisque contrariis quibuscunque.

§. 5. Volumus etiam quod præsentium sola Signatura sufficiat, absque alia data, & registratura, regula quacunque contraria pariter non obstantis.

Placet Motu proprio C.

PP. Subscr.

Taxa Notariorum Reverende Camera Apostolica, & solutionis sigilli Illustrissimi Card. Camerarii.

§. 1.

Citatio sive monitorium extra Curiam, vigore commissionis Sanctissimi cum inhibitione vel sine, etiam sub censuris, pro uno vel pluribus litis Confortibus, Collegio, Capitulo, vel Universitate, solvantur Notario jul. octo, bon. duo cum dimidio. Et pro sigillo solvantur bonon. viginti septem cum dimidio.

Citatio sive monitorium simile per edictum, Notario scutum unum sigillo bon. viginti septem cum dimidio.

Compulsoriales generales, sive speciales, pro uno sive pluribus, ut supra Notario scutum unum, sigillo bon. viginti septem cum dimidio.

Remissoria instrumentum, pro uno seu pluribus, ut supra, Notario julii quindecim, sigillo bonon. viginti septem cum dimidio.

Remissoria rotulus si fiat, pro quolibet palma solvantur Notario julii septem cum dimidio, sit autem palmus lineatum triginta, & syllabarum decem, & octo.

Litteræ missivæ clausæ loco remissorialium cum articulis introclusis, pro uno sive pluribus ut supra, Notario julii sex, bonon. duo cum dimidio, sigillo bon. viginti septem cum dimidio.

Instrumentum declaratoriarum vigore commissionis pro uno, sive pluribus, ut supra, Notario scutum unum, & sigillo bon. viginti septem cum dimidio.

Instrumentum litis pendentiæ extra Curiam, pro uno, sive pluribus, ut supra Notario jul. quinque cum dimidio, sigillo bon. viginti septem cum dimidio.

Instrumentum Sententiæ vigore commissionis, si extrahatur pro uno, sive pluribus, ut supra Notario scutum unum, sigillo bon. viginti septem cum dimidio.

Instrumentum absolutionis vel commissionis, pro uno, Notario jul. quinque cum dimidio, sigillo bon. viginti septem cum dimidio.

Instrumentum absolutionis pro pluribus, Capitulo, Universitate, & similibus, Notario scutum unum, sigillo jul. quinque cum dimidio.

Instrumentum absolutionis cum reincidentia, pro uno, vel pluribus, ut supra Notario jul. quinque, sigillo bon. viginti septimo cum dimidio.

In

- Inhibitio in Curia vigore commissionis, pro uno, five pluribus, ut supra, Notario iulii quatuor, sigillo iulii unus.
- 15 Instrumentum litis pendentiae in Curia, pro uno, five pluribus, ut supra, Notario iulii quatuor, sigillo iulii unus.
- 16 Monitorium extra Curiam speciale, in ordinariis etiam cum inhibitione, & etiam pro pluribus confortibus, Capitulo, vel universitate, Notario iulii quinque, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 17 Inhibitio in Curia vigore privilegii, vel recursus, aut praevia citatione, pro uno vel pluribus confortibus, Notario iulii tres cum dimidio, sigillo iulii unus.
- 18 Citatio extra Curiam vigore appellationis, etiam cum inhibitione, etiam pro pluribus, ut supra, Notario iulii quinque, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 19 Monitorium per edictum extra Curiam, pro uno, vel pluribus, ut supra, Notario iulii septem cum dimidio, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 20 Remissoria per litteras clausas cum articulis, pro uno vel pluribus, ut supra, Notario iulii sex, bon. duo cum dimidio, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 21 Sequestrum extra Curiam, sine mandatum de sequestrando, pro uno vel pluribus, ut supra, Notario iulii quinque, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 22 Sequestrum in Curia, nihil ubique.
- 23 Instrumentum litis pendentiae extra Curiam pro uno, vel pluribus, ut supra, Notario iulii quinque, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 24 Instrumentum declaratoriae, pro uno, vel pluribus, ut supra, Notario iulii quinque cum dimidio.
- 25 Mandatum executivum post declarationem, pro uno, vel pluribus, ut supra, Notario scuta duo, sigillo bon. viginti septem cum dimidio.
- 26 Mandatum suspensionis fugae usque ad quamcumque summam, etiam vigore obligationis Cameralis, pro uno, vel pluribus, ut supra, etiam parte citata, Notariis iulii quinque cum dimidio, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 27 Mandatum executivum usque ad scuta vigintiquinque, pro uno vel pluribus, ut supra, Notario iulii quinque, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 28 A vigintiquinque usque ad quingenta, Notario iulii viginti duo, sigillo iul. undecim.
- 29 A quingentis usque ad mille, Notario iul. quinquagintaquinque, sigillo iul. undecim.
- 30 A mille usque ad quamcumque summam, Notario scuta novem, & iul. novem, sigillo iul. undecim.
- 31 Mandatum de exarcerando, sive relaxando, pro uno vel pluribus, ut supra, in eadem causa Notario iul. quinque cum dimidio sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- Pro examine cuiuslibet Testis in officio, tam in commissariis, quam in ordinariis, cum articulis, & interrogatoriis, Notario iul. quatuor.
- Si autem super materiis expressis in citatione jul. duo.
- Extra officium capiatur duplum.
- In excessivis arbitrio Judicis.
- Pro examine cuiuslibet Testis super intrusione, Notario, iul. unus.
- Pro mandato super intrusione sine Testibus, etiam pro pluribus, & Capitulo, vel Universitate, Notario iulii quinque cum dimidio.
- Pro nota Sententiae definitivae in prima instantia, pro uno five pluribus, ut supra, Notario iul. triginta septem cum dimidio.
- In secunda instantia scuta tria.
- In tertia instantia iul. viginti duo.
- Pro nota Sententiae absolutoriae, pro uno vel pluribus, ut supra, scutum unum.
- Pro nota declaratoria, pro uno vel pluribus, ut supra, scutum unum.
- Pro nota interlocutoriae, pro uno, vel pluribus ut supra, scutum unum.
- Transumptum extra Curiam alicujus Bullae, instrumenti seu Cedulae, vel etiam plurium similium, vel aliorum iurum in eodem transumpto descriptorum, non tamen de scripturis Archivi Camerae, si fuerint in forma probanti (habita ratione scripturae arbitrio Judicis) pro uno, vel pluribus, ut supra, Notario iul. sex, sigillo bon. viginti septem cum dimidio.
- Pro transumpto alicujus Bullae extra registram Bullarum Archivi, Notario ducatus unus, sigillo iul. quinque cum dimidio.
- Pro transumpto alicujus Bullae ex Archivio, quando ex licentia superiorum dari contigerit, salva semper excessivitate scripturae arbitrio Judicis, tam in sumpto, quam in transumpto, Notario ducatus unus, sigillo iul. duodecim.
- Pro quolibet instrumento publicato valoris usque ad quinquaginta ducatos auri, Notario iul. quinque.
- Usque ad centum inclusive, ducatus unus.
- Usque ad quingentos, ducatus unus pro quolibet centenatio.
- A quingentis usque ad mille, dimidium pro quolibet centenatio.
- A mille supra, solvatur unum quatuor pro quolibet centenatio excedente.
- Pro instrumentis non Cameralibus, quorum merces non ponitur in massa, servetur taxa Notariorum Auditoris Camerae.
- Pro literis de iure summario, Notario iul. quinque cum dimidio sigillo bon. viginti septem cum dimidio.
- Pro literis commendatitiis, Notario iul. quinque, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- Pro regitu quorumlibet instrumento-

- rum, cassatione, & pro rogatu Testamentorum, & aliorum, servetur constitutio Sanctissimi Domini nostri in rubr. de Notariis §. pro rogatu cuiuslibet, & §. pro cassatione, & §. in tradendis, & §. pro rogatu Testamentorum.
- 55 Pro quocumque deposito cuiuscumque summæ, vel rei, per cedulam vel sine, nihil recipiatur.
- 56 Pro restitutione verò cedulæ vel depositi, usque ad summam scutorum quadragintaquinque inclusive, recipiant Notarii omni casu boni duos tantum pro quolibet scuto, nec aliud quicquam, neque pro restitutione cedulæ, neque pro mandato, neque pro quietatione.
- 57 A scutis quadragintaquinque supra, usque ad quamcumque summam, quando depositum est factum ante mandati relaxationem, absque conditione vel protestatione extrinseca, cum consensu quod consignetur adimpletis conventis, & facta legitima quietatione, tunc pro mandato de consignando habeat Notarius iulios quatuor cum dimidio, & alios quatuor cum dimidio pro signatione cedulæ, & non ultra.
- 58 Quando verò depositum cum protestatione, vel conditione extrinseca, non conventa in scriptura, cuius vigore agitur, adeo quod onatur super ea decretum, tunc pro mandato de consignando illud, habeat Notarius tantum quantum solveretur pro mandato illius summæ executivo, & amplius iulios quatuor cum dimidio pro restitutione cedulæ, si consignetur in totum suminus, iulium unum pro quietatione summæ, quæ signabitur, & non ultra.
- 59 Quando depositum est factum post mandati executivi relaxationem quomodocumque fiat, etiam quod plura desuper fieri decreta contingat, nunquam habeat Notarius, nisi iulios quatuor, cum dimidio pro mandato de consignando, & totidem pro restitutione cedulæ, & quietantia, si integrum consignetur, alioqui ultra mandati prædicti mercedem habeat iulium unum pro quietantia ut supra, & nihil amplius quolibet prædictorum casuum.
- 60 Mandatum de consignando, aut deliberando, à viginti quinque scutis infra, Notario iul. tres cum dimidio, sigillo iulius unus.
- 61 A viginti quinque supra usque quamcumque summam, Notario iul. quinque cum dimidio, sigillo boni vigintiseptem cum dimidio.
- 62 Mandatum regalarum in totum, Notario iul. quinque cum dimidio, sigillo boni vigintiseptem cum dimidio.
- 63 Mandatum gratiosum de solvendo, pro uno, seu pluribus, ut supra, iulii tres cum dimidio, sigillo iulius unus.
- 64 Mandatum de restituendo a scutis viginti quinque infra, pro uno seu pluribus, ut supra, Notario iulii tres cum dimidio, sigillo iulius unus.
- Ab inde supra usque ad quamcumque summam, Notario iulii quinque cum dimidio, sigillo boni vigintiseptem cum dimidio.
- Mandatum de immittendo, associando, vel manutenendo, seu simile, servatis servandis, exigatur prout in mandatis executivis.
- Mandatum elemosynæ salis, Notario iul. tres.
- Mandatum de observando cum insertione privilegij, pro uno, seu pluribus, ut supra Notario scutum unum, sigillo boni vigintiseptem cum dimidio.
- Pro mandato de retinendo annatam, Notario scutum, unum sigillo scutum unum.
- Patentes quod saluto damno non teneatur ad penam, pro uno, sive pluribus, ut supra, Notario iul. undecim, sigillo iul. undecim.
- Patentes faciendi Mercatum, seu Nundinas, Notario iul. viginti duo, sigillo iul. undecim.
- Patentes ad favorem Conducentium gratiam ad Urbem, Notario iul. quinque cum dimidio, sigillo boni vigintiseptem cum dimidio.
- Patentes concessionis Arcis, vel aliorum bonorum, Notario iul. undecim, sigillo iul. undecim.
- Patentes aperiendi apothecam Barbitonforis, Notario iul. undecim, sigillo iul. undecim.
- Patentes deferendi annua pro Ministris, & Appaltatoribus Cameralibus, Notario scutum unum, sigillo scutum unum.
- Patentes ad favorem Deferentium aurum, seu margaritas ad Urbem, & statum Ecclesiasticum, Notario iul. quinque cum dimidio.
- Patentes concessionis officij Proxenetæ Ripæ in numero viginti quinque, Notario iulii vigintiduo, sigillo scuta quadraginta auri in auro.
- Patentes concessionis officij Notariatus Rotæ, ex illis duodecim ad Cardinalem Camerarium spectantibus, Notario iul. undecim, sigillo scuta viginti quinque auri in auro.
- Quietantia decimarum, vel alterius subsidij pro uno, Notario iul. quinque cum dimidio.
- Pro Clero, & Capitulo, vel pluribus, Notario iul. undecim, sigillo iul. quinque cum dimidio.
- Quietantia Censuum unius anni, pro uno, seu pluribus consortibus, Notario iul. tredecim, sigillo iul. quatuordecim.
- Quietantia unius quindennij, pro uno, sive pluribus, Universitate, vel Capitulo, Notario iul. duodecim, sigillo iul. duodecim.
- Remissum caducitatis in plena Camera, pro uno, vel pluribus Consortibus, Notario iul. vigintiduo, sigillo iul. undecim.

84. Salvus conductus pro Navi, Notario iul. undecim, sigillo iul. undecim.
85. Regius præstationis iuramenti, pro computis solidandis, & fide illius, Notario iul. quinque cum dimidio.
86. Pro quietantia apponenda in mandatis de solvendo, non tamen ordinariis, Notario iul. duo pro quolibet centenario, pro ordinario vero, nihil.
87. Pro patentibus confirmationis Statuti, & capitulorum, sive pro privatis, sive pro Collegio, vel Universitate, Notario iul. undecim sigillo iul. undecim.
88. Pro patentibus confirmationis officiorum, seu bonorum Camere, pro uno, vel pluribus, ut supra Notario iul. undecim, sigillo iul. undecim.
89. Pro patentibus deputationis alicuius Officialis, Notario iul. undecim, sigillo iul. undecim.
90. Pro litteris Camera huius iustitiæ, pro uno vel pluribus Consortibus, ut supra, Notario iul. quinque cum dimidio, sigillo bon. viginti septem cum dimidio.
91. Mandatum de admitrendo aliquem ad officium Curforatus, Notario iul. undecim, sigillo iul. undecim.
92. Patentes cum insertione Motus proprii, sive Brevis in Camera Apostolica præsentati, pro uno, sive pluribus, ut supra, Notario iul. undecim, sigillo iul. undecim.
93. Pro tolerantia pro Judeis pro quolibet anno, Notario iul. quinque cum dimidio, sigillo iul. undecim.
94. Absolutiones, quas vocant, à transgressibus pro Judæis non sunt taxatæ, quia nullo modo sunt concedendæ.
95. Patentes exemptionis ob numerum duodecim Filiorum, Notario iul. undecim, sigillo iul. undecim.
96. Patentes effodiendi Thesuros, sive Minerias, aut Puteolanam, Notario iul. undecim, sigillo iul. undecim.
97. Attestatio visitationis liminum, Notario, iul. quinque cum dimidio, sigillo bon. viginti septem cum dimidio.
98. Mandatum de cassando annatam alicuius Ecclesiæ, Notario scutum unum, sigillo bon. viginti septem cum dimidio.
99. Pro quolibet consensu præstito per Principalem, Notario bon. viginti septem cum dimidio.
100. Pro recognitione mandati, Notario iul. unus.
101. Pro consensu Coadiutoris, Notario ducatus unus.
102. Pro consensu cessionis Monasterii Consistorialis, Notario ducatus unus.
103. Pro consensu cessionis Ecclesiæ Cathedralis, Notario ducati duo.
104. Pro consensu reservationis Pensionis per obitum, ad favorem Palatinorum, seu alterius Personæ, comprehensis obligatione Principalis, & fideiussionibus si in Italia adest Beneficium, Notario ducatus unus, si extra Italiam, ducati duo.
- Pro consensu reservationis pensionis super fructibus mensæ Monasterii Consistorialis, Notario ducatus unus.
- Pro consensu reservationis pensionis super fructibus alicuius Ecclesiæ maioris, Notario ducatus unus.
- Pro registratura unius Bullæ, pro singulis quinque lineis, Notario bon. undecim.
- Pro registratura Bullæ alicuius Monasterii Victorum, Notario ducati tres.
- Pro registratura Bullæ alicuius Ecclesiæ maioris, Notario ducati quatuor.
- Pro registratura Bullæ Monasterii Monialium usque valorem annuum ducentorum ducatorum, Notario ducatus unus.
- Usque ad trecentos ducatos, Notario ducatus unus cum dimidio.
- A trecentis usque ad quingentos, Notario ducati duo.
- Et Notarius registri, vel eius Substituti non possint gravare Partes ultra taxam appositam in Bulla per Mensuram taxarum sub penis in reformatione Sanctissimi appositis, ac soluta taxa ordinaria nihil pro super collationatura, vel registratura recipiat.
- Pro qualibet obligatione annatarum, Notario bon. viginti septem cum dimidio.
- Pro quolibet Teste, Notario bon. undecim.
- Pro quolibet quietantia annatæ usque ad ducentos ducatos exclusivè, Notario bon. viginti septem cum dimidio.
- Pro ducentis ducatis, Notario iul. quinque cum dimidio.
- A ducentis usque ad quatuorcentum exclusivè, Notario iul. octo cum dimidio.
- Pro ducatis quatuorcentum, Notario ducatus unus.
- Pro quietantia communium usque ad ducentos de Camera centum, Notario ducatus unus.
- A centum usque ad quingentos, Notario ducati duo.
- A quingentis usque ad mille exclusivè, Notario ducati tres.
- Pro mille ducatis, Notario ducati quatuor.
- A mille verò usque ad quamcumque summam, multiplicetur usque ad dictam rationem quatuor ducatorum pro quolibet miliaria.
- Pro qualibet obligatione solvendi communes, Notario iul. quinque cum dimidio.
- Pro decreto relaxationis Bullæ Ecclesiæ Cathedralis, Notario ducati duo.
- Pro decreto relaxationis Bullarum Monasterii, Notario ducatus unus.
- Pro qualibet restitutione Bullarum, etiam quod sint plures, Notario bon. viginti septem cum dimidio.
- Absolutio à censuris pro uno, Notario iul. quinque cum dimidio, sigillo bon. viginti septem cum dimidio.
- Absolutio à censuris pro pluribus, Capitulo, vel Universitate Notario iul. undecim.

- cim, sigillo iul. quinque cum dimidio.
- 131 Arrestum pro uno, vel pluribus, in eodem negotio vel causa, Notario iul. quinque cum dimidio, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 132 Attestatio valoris ducati, Notario iul. quinque cum dimidio, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 133 Attestatio superventuræ, vel obitus, Notario iul. quinque cum dimidio, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 134 Attestatio decreti Cameralis, pro uno vel pluribus, ut supra, Notario iul. quinque cum dimidio sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 135 Aggravatoria ex communicationis, seu aggravatoria cum invocatione Brachij seculari, pro uno vel pluribus, aut Collegio, Capitulo, vel universitate, Notario iul. novem, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 136 Bannimentum pro uno vel pluribus confortibus, Notario iul. quinque cum dimidio sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 137 Exequatur mandatorum non emanatorum à Tribunali Camera, si prævia causæ cognitione, & transportatis actis, & si supra scripta vigintiquinque, exigatur prout in mandatis executionis.
- 138 Si infra, vel si supra, sine causæ cognitione Notario iul. tres cum dimidio, sigillo iulius unus.
- 139 Pro fide præstiti iuramenti, Notario iul. quinque cum dimidio, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 140 Pro fide pro Nautâ, Notario iul. quinque cum dimidio, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 141 Instrumentum moderationis, vel reductionis inhibitionis ad viam juris, vel supersessoria, pro uno vel pluribus, Notario iul. quinque, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 142 Indultum super aliquo novo modo invento, Notario iul. vigintiduo, sigillo iul. undecim.
- 143 Indultum imponendi, & exigendi Collectam, etiam pro Universitate, Notario iul. undecim, sigillo iul. undecim.
- 144 Indultum faciendi Lottum, Notario iul. undecim sigillo iul. undecim.
- 145 Salvus conductus à debitis extra Statum Ecclesiasticum contractis iuxta formam novissimam, Notario iul. undecim, sigillo iul. undecim.
- 146 Tracta grani extra Statum Ecclesiasticum, & Civitatis Bononiæ, & Ferrariæ (que non concedatur, nisi prævio Chirographo signato manu Sanctissimi) ab uno rubro usque ad decem rubra, Notario iul. unus, sigillo iul. unus.
- 147 A decem usque ad quinquaginta inclusivè, Notario bonon. viginti septem cum dimidio, sigillo bonon. viginti septem cum dimidio.
- 148 A quinquaginta usque ad centum inclusivè, Notario iul. quinque cum dimidio, si sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- A centum usque ad ducenta, Notario iul. undecim, sigillo iul. undecim.
- Et ab inde supra pro singulo centenario rubrorum, Notario iul. quinque cum dimidio sigillo iul. undecim,
- Pro tractis expeditionis præfecto Anno 151 na
- Ab uno rubro usque ad quinquaginta Notario iul. unus, sigillo iul. duo.
- A quinquaginta usque ad centum, Notario, 153 iul. duo, sigillo iul. duo.
- A centum usque ad quancumque summam, Notario iul. quinque, sigillo iul. quinque.
- Pro tractis infra Statum de provincia ad provinciam, (præter loca comprehensa in facultatibus præfecti Annonæ) quæ non concedantur nisi prævio chirographo signato manu Sanctissimi, ab uno usque ad quinquaginta, Notario iul. duo, sigillo iul. duo,
- A quinquaginta usque ad centum, Notario iul. quatuor.
- A centum usque ad quancumque summam, Notario scutum unum, sigillo, scutum unum.
- Pro tractis de loco ad locum in eadem provincia, nihil ubique.
- Licentia extrahendi usque ad unam salmam olei pellium vel saponis, nihil ubique.
- Pro salmis duabus, Notario iul. duo, sigillo iul. duo.
- Pro salmis tribus usque ad quinque, Notario iul. tres, sigillo iul. tres.
- Pro salmis quinque usque ad decem, Notario iul. quinque, sigillo, quinque.
- Pro decem, Notario iul. undecim, sigillo iul. undecim.
- Ab inde usque ad quancumque summam, pro singulis decem salmis, Notario iul. quinque cum dimidio, sigillo iul. quinque cum dimidio.
- Pro rebus quibuscunque, quæ ad Urbem conducuntur, nihil ubique.
- Idem fiat de pellibus quando concedi contigerit.
- Est sublata in cons. seq. §. 15.*
- Idem de saponem, ex Urbe aliunde extrahendo.
- Pro licentia extrahendi oleum extra Statum, (prævio tamen chirographo manu Sanctissimi) ad rationem milliarum, pro singulis tribus milibus, Notario iul. undecim sigillo iul. undecim.
- Et sic augeatur, minuatur proportionabiliter.
- Idem fiat de carnibus salitis.
- Pro licentia extrahendi petra tria solæ albæ, nihil ubique.
- Pro licentia extrahendi salmam unam calceamentorum novorum, seu veterum nihil ubique.
- Licentia extrahendi Cincia usque ad libras mille, nihil ubique.

- 174 A mille usque ad tria millia, Notario, bon. viginti septem cum dimidio, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 175 A tribus millibus usque ad quinq; millia Notario iul. quinque cum dimidio, sigillo iul. quinque cum dimidio.
- 176 A quinque millibus usque ad octo millia, Notario iul. octa, bon. duo cum dimidio sigillo iul. octo bon. duo cum dimidio.
- 177 Ab octo millibus usque ad decem millia, Notario iul. undecim, sigillo iul. undecim.
- 178 Et sic augeatur proportionabiliter.
- 179 Pro licentia extrahendi agnos quinquaginta, Notario iul. duo sigillo iul. duo.
- 180 Pro centum, Notario bon. vigintiseptem cum dimidio, sigillo iul. duo.
- 181 Pro ducentis, Notario iul. quinque cum dimidio, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 182 Et sic pro singulis ducentis.
- 183 Literæ passus, Notario iul. quinque cum dimidio, sigillo bon. vigintiseptem cum dimidio.
- 184 Literæ legalitatis, pro uno vel pluribus, Notario iul. unus, sigillo iul. unus.
- 185 Licentia accipiendi ad causam, vel se obligandi pro Communitate, vigore decreti Camere, usque ad quamcumque summam, Notario iul. sexdecim cum dimidio, sigillo iul. quinque cum dimidio.
- 186 Pro non comprehensi in præfenti taxa, nihil omnino recipiatur, neque à Notariis, neque pro sigillo.

Hoc declaratur infra in cōst. seq. §. 16.

Taxa Notariorum civilium Gubernatoris Urbis, Vicarij, Burgi, & aliorum Tribunalium non habentium propriam taxam.

- 1 §. 2. Pro quocunque monitorio, arresto, seu præcepto litis introductivo, cum clausula,
- 2 Si quis &c. nihil recipiatur.
- 3 Pro quacunque petitione, comparitione protestatione, sive allegatione, bon. unus.
- 4 Pro quacunque revocatione inhibitionis de facto factæ, arresti sequestri, cuiusvis mandati, bon. duo.
- 5 Pro mandato suspicionis fugæ cum examine Testium, usque ad summam scutorum, decem, bon. decem.
- 6 Cum productione iurium à decem infra bon. septem cum dimidio.
- 7 A decem supra cum examine Testium bon. duodecim.
- 8 Cum productione iurium à decem supra, bon. duodecim.
- 9 Pro arresto in carceribus idem solvatur respectivè.
- 10 Pro mandato de relaxando, cum cautione usque ad summam scutorum decem comprehensa mercede cautionis, bon. quindecim.
- 11 Si verò cum consensu sive cautione, bon. duodecim.
- 12 Ab inde supra, si cum cautione, comprehensa mercede cautionis, ut supra, bon. vigintiquinque.

- Si verò sine cautione, bon. viginti.
- Pro quocunque mandato in contumaciam, bon. tres.
- Pro revocatione mandati in contumacia bon. duo.
- Pro non gracetur, seu mandato de non molestando in forma juris, bon. tres.
- Pro quocunque deposito, sive cedula cuiuscumque summa in actis faciendis, nihil.
- Pro restitutione depositi, pro quolibet scuto bon. unus.
- Pro rogatu cuiuscumque obligationis in officio usque ad summam scutorum decem, bon. septem cum dimidio.
- Ab inde supra, bon. decem.
- Extra officium duplum.
- Pro cassatione cuiuscumque obligationis judicialis usque ad summam scutorum decem, bon. quinque.
- Ab inde supra, bon. decem.
- Pro susceptione termini in iudicio ad solvendum, bon. duo.
- Pro moderatione termini, bon. unus.
- Pro quocunque partito litis decisivo, bon. duo.
- Pro quocunque iuramento extra officium susceptione termini, aut actus judicialis, usque ad septa decem, bon. septem cum dimidio.
- Ab inde supra, bon. decem.
- Pro quocunque mandato vigore termini in iudicio suscepti, vel iuramenti, usque ad summam scutorum quinque, bon. quinque.
- A scutis quinque usque ad decem, bon. decem.
- A decem usque ad viginti, bon. viginti.
- A viginti usque ad quamcumque summam, bon. quinquaginta.
- Pro decreto supradicti mandati, bon. duo.
- Pro quacunque fide de exequendo mandatum in alia Curia decretum, seu appositionis manus in contumaciam, vel aliis non facto processu, bon. duo.
- Pro quocunque rogatu pro curæ in officio, bon. duo.
- Extra verò officium, bon. octo.
- Pro fide cuiusque procurator in actis rogata vel producta, bon. decem.
- Pro productione quorumcumque iurium articulorum, & interrogatoriorum, bon. duo.
- Pro quacunque restitutione iurium, cum dimissione copiar, à decem sentis infra (supra taxamen duo) in scripturis privatis, bon. septem cum dimidio.
- A decem usque ad viginti, bon. quindecim.
- A viginti supra, bon. viginti.
- Si verò instrumenta publica, vel alia iura duplum in quolibet casuum prædictorum.
- Pro relatione ad videndum jurare Testes, & illorum inductione, specificatione materiarum, etiam si insimul cum inductione Testium fiat, bon. duo.
- Pro responsione articulorum, sive præparatoriorum, pro quo articulo, seu præparatorio, etiam generali, sive fiat verbo, sive fiat per productionem cedula, bon. unus.

- 44 Pro examine Testis, quacumque summa sum-
marie absque articali, & interrogatoriis, bon. sep-
tem cum dimidio.
- 45 Pro examine super recognitione Tesserarum,
bon. quatuor.
- 46 Pro recognitione Apocharum, bon. tres.
- 47 Pro examine super articulis, & interrogatoriis;
à scutis decem infra (supra tamen duo) bon,
decem.
- 48 A decem usque ad viginti, bon. quindecim.
- 49 A viginti usque ad quamcumque summam,
bon. viginti quinque.
- 50 Si verò articuli, & interrogatoria fuerint excel-
siva, solvatur arbitrio iudicis.
- 51 Extra verò officium solvatur duplum.
- 52 Pro examine super Articulis absque interro-
gatoriis usque ad scuta decem supra tamen duo
bon. octo.
- 53 Usque ad scuta viginti, bon. decem.
- 54 Usque ad quamcumque summam, bon. quin-
decim, & non ultra.
- 55 Pro copia Testium publicatorum, solvatur ad
rationem, ut supra, pro examine.
- 56 Pro quacumque informatione Iudici facien-
da, cum ostensione actorum, jurium, vel
testium, si qui adsint, à quinque ducatis infra,
nihil.
- 57 A quinque usque ad decem, bon. sex.
- 58 Ab inde supra, bon. septem cum dimidio.
- 59 Et unica tantum informatio in omnibus casu-
bus solvatur.
- 60 Et si fiat extractum, vel Registrum, ubi juxta
reformationem fieri licet, nihil solvatur pro in-
formatione.
- 61 Pro nota sententiae diffinitivae, & pro quo-
cumque decreto vim diffinitivae habente,
utque ad summam scutorum quinque, bon.
tres.
- 62 Usque ad decem, bon. septem cum dimi-
dio.
- 63 Usque ad viginti, bon. viginti quinque.
- 64 Usque ad quamcumque summam bon. qua-
draginta quinque.
- 65 Pro quacumque mandato vigore sententiae
servatis servandis, vel causa cognita, usque
ad summam scutorum quinque, bonon. quin-
que.
- 66 Usque ad decem, bon. septem cum dimid.
- 67 Usque ad viginti, bon. viginti quinque.
- 68 Usque ad quamcumque summam, bon. quadra-
ginta quinque.
- 69 Pro copia cujuslibet commissionis, bon. de-
cem.
- 70 Pro copia simplici cujuslibet instrumenti in
actis rogati, bon. septem cum dimidio.
- 71 Pro copia subscripta pro fide eorundem bon.
decem.
- 72 Pro copia articulorum, si sit magna scriptura;
bon. decem.
- 73 Pro copia cujuslibet petitionis, partium, jura-
menti, allegationis, & cujuscumque alterius acti
judicialis in actis facti, bon. duo.
- 74 Pro mandato de evacuando domum, bon.
viginti quinque.
- 75 Pro quocumque mandato de consignan-

dis pignoribus, bon. tres.

Pro quocumque decreto confessionis debiti, 76
bon. duo.Pro quibuscumque litteris, & declaratoriis
vigore monitorii, vel illarum loco, mandato in
contumaciam, bon. triginta septem cum di-
midio.Pro quibuscumque litteris, excommunicato-
riis, sive declaratoriis, vigore obligationis in for-
ma Camerae, vel monitorii reintegrati, vel man-
dato loco illarum, usque ad summam viginti-
quinque scutorum, bon. triginta septem cum di-
midio.A viginti quinque usque ad quamcumque sum-
mam, bon. quinquaginta.Pro absolutione à censuris; bon. septem cum 80
dimidio.Pro instrumento absolutionis à censuris idem 81
solvatur prout in litteris.Pro quocumque brachio seculari, solvatur du- 82
plum ad rationem summae praedictae.Pro monitorio extra Urbem in illius districtu, 83
bon. viginti.Pro rogatu instrumenti possessionis intra
moenia Urbis, bon. triginta septem cum di-
midio.Extra verò moenia Urbis, arbitrio judi- 85
cis.Pro inventario de bonis extra officium, bon. 86
quinquaginta.Pro mercede publicorum instrumentorum 87
serventur Statuta Urbis.In causis à quinque scutis infra, specificen- 88
tur materiae in actis, & examinentur Testes
absque articulis, & interrogatoriis; & Nota-
rius teneatur super generalibus examinare, & si
Pars voluerit dare interrogatoria, concordet No-
tarium.Et si agatur de bonis, & non de pecuniarum 89
quantitatibus, stetur arbitrio iudicis quae taxa sol-
vi debeat.Pro extractibus fiendis juxta reformationem 90
Sanctissimi, & non aliter, pro quolibet folio be-
ne scripto, juxta dictam reformationem, sub rub.
de registris, bon. sex.In causis verò commissariis, juxta praedictam 91
reformationem, pro comparitionibus, & relaxati-
onibus, nihil recipiatur.Et in omnibus casibus, solvatur prout in aliis 92
Urbis Tribunalibus solvi solitum, & consuetum
est.A Pauperibus, & miserabilibus personis ni- 93
hil, de Paupertate, & Miserabilitate stetur re-
lationi Advocati, vel Procuratoris Paupe-
rum.

Taxa Notariorum Auditoris Camerae.

§. 3. IN causis ordinariis ad hunc forum perti-
nentibus, etiam quod ad sit commissio
quocumque tempora impetrata, exigatur ut in
infra.Pro expeditionibus; quando sunt plu- 2
res personae consortes, etiam si sint Congrega-
tiones, Collegia, Capitula, vel universita-
tes, non nisi pro uno tantum exigatur;

Ttt 2 prout;

- procur, & in reformatione Sanctissimi sanctum
est, sub rubr. de Notariis §. pro expeditionibus.
Est hic supra fol. 692. n. 19.
- 3 Pro monitorio speciali ad partes jul. no-
vem.
- 4 Pro monitorio speciali per edictum, jul. tri-
decim.
- 5 Pro monitorio in vim Bullæ Eugenianæ jul.
duodecim.
- 6 Pro Engeniana per edictum, jul. quindecim.
- 7 Pro monitorio in vim Bullæ Cænæ Domini,
jul. duodecim.
- 8 Pro citatione cum inhibitione vigore ap-
pellationis extra Curiam, cum insertione in-
strumenti sententiæ, à qua appellatur jul. de-
cem.
- 9 Pro instrumento remissoria, iul. novem.
- 10 Pro instrumento litis pendentiæ extra Curiam
jul. novem.
- 11 Pro transumptu simplici unius Bullæ, vel in-
strumenti, aut cedulæ, vel etiam plurium simili-
um, seu aliorum iurium in eodem transumpto
descriptorum, si fuerint in forma probanti, jul.
duodecim.
- 12 Si verò informa, Vidimus, jul. novem.
- 13 Habita tamen ratione excessus scriptura-
rum arbitrio iudicis quoad laborem Nota-
rii.
- 14 Pro sequestro extra Curiam, jul. novem.
- 15 Pro litteris superventivæ, quæ non taxentur,
comprehensio sigillo, jul. quatuor.
- 16 Pro fide legalitatis apponenda in instru-
mentis Notariorum, in totum una cum sigil-
lo jul. duo.
- 17 Pro mandato de exequendo jul. novem.
- 18 Pro nota sententiæ, nihil.
- 19 Pro sportulis, nihil.
- 20 In causis commissariis juxta reformationem
Sanctissimi, sub rubr. de Auditore Camera, §.
in causis.
- 21 Pro citatione vigore commissionis absque in-
hibitione extra Curiam, jul. novem.
- 22 Pro citatione cum inhibitione simplici jul.
undecim.
- 23 Pro citatione cum inhibitione sub censuris,
jul. quatuordecim.
- 24 Pro citatione cum inhibitione sub censuris
per edictum, etiam pro necessario examine, jul.
decem, & octo.
- 25 Pro inhibitione simplici extra Curiam, jul. no-
vem.
- 26 Pro inhibitione extra Curiam sub censuris,
jul. duodecim.
- 27 Pro inhibitione in Curia, bon. trigintaquin-
que.
- 28 Pro monitorio speciali, jul. quindecim.
- 29 Pro instrumento remissoria, iul. duodecim.
- 30 Pro notis sententiarum diffinitivarum, quæ in
scriptis proferuntur, in prima instantia seu qua-
tuor, id est jul. quadraginta.
- 31 In secunda instantia, jul. quindecim.
- 32 In tertia instantia, jul. viginti.
- 33 Pro nota absolutoria ab observatione iudicii
jul. quindecim.
- 34 Pro nota interlocutoria, jul. quindecim.
- Pro nota declaratoria iul. octo. 35
- Pro mandato de exequendo, jul. quindecim. 36
- Pro sequestro, jul. quindecim. 37
- Pro sportulis iudicum pro sententiis diffini- 38
tivis ex scripto proferendis, non ultra id quod
in aliis Curia Tribunalibus ordinariis olim à
fel. rec. Pio Papa Quattro, & nuper à Sanctissi-
mo præscriptum, & innovatum est, sub rubr.
de sportulis.
- Est hic supra fol. 683.*
- In ceteris actis, scripturis, & expeditioni- 39
bus infra scriptis, siue causæ sint ordinariæ,
siue commissariæ, solvatur ut infra videli-
cet.
- Pro compulso rialibus generalibus, siue speci- 40
alibus, iul. duodecim.
- Pro palmo rotuli remissoria, qui sit linearum 41
triginta, & qualibet linea sit syllabarum decem,
& octo jul. tres.
- Pro instrumento litis pendentiæ in Curia bon. 42
quadragintaquinque.
- Pro interdicto speciali iul. quindecim. 43
- Pro instrumento relaxationis interdicti, iul. 44
quindecim.
- Pro executorialibus, iul. triginta sex. 45
- Pro mandato de immitendo in possessionem 46
vigore litterarum Apostolicarum seu Brevis jul.
decem.
- Pro absolutione, siue absolutionis commissio- 47
ne pro uno, iul. novem.
- Pro duobus litis consortibus, iul. quatuor- 48
decim.
- Pro tribus litis consortibus, iul. decem & 49
octo.
- Pro quatuor litis consortibus, iul. viginti- 50
tres.
- Ultra quatuor quotcunque addantur perio- 51
næ litis consortes, nihil augeatur pretium exp-
ditionis.
- Pro Capitulo, Collegio, Confraternitate aut 52
Universitate, iul. quinquaginta.
- Pro instrumento absolutionis, jul. duode- 53
cim.
- Pro decretis à Iudice non ex scripto prolatis, 54
etiam vim diffinitivæ habentibus nihil.
- Pro nota eorundem nihil. 55
- Pro sportulis eorundem nihil. 56
- Pro simplici fide, etiam plurium actorum, 57
iul. duo.
- Pro examine Testium cum articulis, & in 58
terrogatoriis in causa estimationis, à quin-
quaginta scutis supra, usque ad quancunque
summam si articuli non excedant numerum vi-
ginti quinque, & interrogatoria numerum trigin-
ta quinque, in domo, vel officio Notarii, jul.
quatuor.
- Extra officium, non ultra duplum. 59
- In causa estimationis, à quinquaginta scutis 60
infra, ad rationem iul. 11. pro scuto, solvatur tan-
tum pro dimidia.
- Quod si articuli excedant numerum viginti- 60
quinque & interrogatoria triginta quinque solva-
tur merces Notarii arbitrio iudicis.
- Pro instrumento sententiæ, si extrahatur 61
iul. quindecim.

- 63 Pro instrumento declaratorie, non tamen vigore obligationis in forma Camere jul. duodecim.
- 64 Pro Brachio seculari ob non partitionem Monitorij, aut literarum Apostolicarum, vel executorialium, jul. triginta.
- 65 Pro mandato suspensionis fugæ, usque ad quancumque summam, etiam in vim obligationis Cameralis, & etiam parte citata decreto, jul. quatuor cum dimidio.
- 66 Pro mandato de consignando vigore sequestri, etiam ubi pro illius verificatione Debitor prius fuisset conventus via executiva, vigore obligationis Cameralis, jul. quatuor cum dimidio.
- 67 Pro mandato de consignandis pignionibus, subhaftandis, aut deliberandis, jul. quatuor cum dimidio.
- 68 Pro mandato de relaxando pro debito civili, jul. quatuor cum dimidio.
- 69 Pro mandato in causis civilibus loco literarum, pro parva summa, jul. quatuor cum dimidio.
- 70 Computato in his omnibus mandatis julio pro sigillo.
- 71 Pro mandato executivo, sive Brachio seculari, ubi ejus invocatione opus fuerit per omnia expedito, omnibus comprehensis ab uno scuto usque ad quindecim ad rationem jul. undecim pro scuto, jul. quatuor cum dimidio.
- 72 A scutis quindecim usque ad viginti, quinque ad eandem rationem, jul. vigintiduo.
- 73 A scutis vigintiquinque usque ad quingentos ad eandem rationem, jul. triginta-tres.
- 74 A scutis quingentis usque ad mille ad eandem rationem, jul. sexaginta sex.
- 75 A scutis mille usque ad quancumque summam ad eandem rationem, scuta undecim.
- 76 Pro censuris Ecclesiasticis, vel in expeditione mandati executivi, seu brachij secularis, vel seortum ab eo nihil.
- 77 Neque usquam alias, nisi ubi ad illas rite processum fuerit re ipsa.
- 78 Pro declaratoria, aggravatoria, & reagravatoria simul junctis, & totali eatum omnium expeditione, ubi ad eas lite processum fuerit, & non alias; exigatur tantundem quantum pro mandato, seu brachio seculari, habita distinctione summarum, ut supra, ita ut omnes impensa utriusque expeditionis, tam mandati scilicet, vel brachij secularis quam censurarum simul juncta, duplum non excedat ejus pretii, quod pro mandato, seu brachio seculari pro qualibet dictarum summarum taxatum est, excepta ultima majore summa videlicet, à mille supra, in qua etiam si contingat ultra, vel post mandatum executivum, seu brachium seculari, censuras quoque relaxari, nihil eorum nomine exigatur, sed tantum ultra pretium solius mandati, seu brachij secularis, ut supra taxatum, accipi possit juxta merces pro scriptura.
- Nec unquam cogantur partes invitæ unam cum mandato executivo, vel brachio seculari, censurarum quoque expeditionem accipere, aut eorum expeditionis pretium solvere, etiam si ad censuras ipsas in subsidium contra contumacem Judex comminando rite processerit, & extra loca temporali domino Sanctæ Romanæ Ecclesiæ subjecta vel etiam extra Italiam expeditio mittenda foret.
- Et ubi quisquam legitime servatis processibus utramque expeditionem, mandati scilicet, vel brachij secularis, & censurarum eodem tempore habere voluerit, tunc apponatur verbis expressis in ipsa expeditione in quoad censuras, neis pretium, quod illarum ratione expendit, ullo modo repetere possit ad his, contra duos decreta, & prolata fuerint nisi adversus eosdem vigore mandati executivi, seu brachij secularis, non satisfacientes, aut alias non parentes censuris ipsis, uti necesse fuerit.
- Pro duplicatis, etiam post quodcumque tempus expeditis, nihil, præter scripturæ mercedem.
- Pro sigillo parvo appenso in qualibet expeditione, si non adsit minor taxa, solvatur tantum jul. unus.
- Pro mandatis executivis, vel alijs quibuscumque expeditionibus, Notarij nihil recipiant, nisi illis effectualiter partibus consignatis.
- Nec Partes cogentur accipere aliquam expeditionem, nisi quam voluerint.
- Pauperibus expeditiones in forma pauperum, Misericordibus verò gratis omnino tradant etiam scripturæ mercedem, distinctio verò istarum personarum Judicis arbitrio remittitur.
- Pro terminis coram Judice servandis, judicibus informandis, scripturis ac eos deferendis, seu etiam in officio perquirendis, registris, seu extractibus transportandis, & alijs hujusmodi, Notarij vel eorum Substituti, Scribæ, & Copistæ, etiam nomine regaliū seu bibaliorum, nihil proorsus etiam à sponte dantibus accipiant.
- In causis criminalibus expeditionum, quæ erunt ejusdem generis, seu nominis, culus sunt superscriptæ, pretium augeri non possint ultra tertiam partem ejus, quod supra in civilibus præscriptum est.
- In registris, extractibus copijs indiciorum, & allerius, quam superscripti generis, seu nominis expeditionibus criminalibus, servetur Taxa alijs Tribunalibus ordinarijs Urbis in criminalibus præscripta.
- Pro rogiti instrumentorum, cassatione, & pro rogiti testamentorum, & aliorum, servetur Constitutio Sanctiss. Domini nostri sub rubr. de Notarijs § pro rogiti cujuslibet, §. pro cassatione. §. in tradendis, & §. pro rogiti testamentorum.
- Pro mercede instrumentorum, seu testamentorum publicorum, ab uno scuto usque

usque ad viginti quinque. bon. quadragintaquinque.

91 A scutis viginti quinque usque ad quinquaginta, jul. septem cum dimidio.

92 A scutis quinquaginta usque ad centum scutum unum.

93 A scutis centum usque ad quingenta, pro quolibet centenario scutum unum.

94 A scutis quingentis usque ad quamcumque summam, pro quolibet centenario jul. duo.

95 Dummodo in totum, usque ad centum scuta pro quolibet summa, & ultra non recipere valeant.

99 Pro quocumque deposito cuiuscumque summæ, vel rei, per cedulam, vel sine nihil recipiatur.

97 Pro restitutione verò cedulæ, vel depositi, usque ad summam scutorum quadragintaquinque inclusive, recipiant Notarii omni casu bon. duos tantum pro quolibet scuto, nec aliud quicquam, neque pro restitutione cedulæ, neque pro mandato, neque pro quietatione.

98 A scutis quadragintaquinque supra, usque ac quamcumque summam, quando depositum est factum ante mandati relaxationem, absque conditione, vel protestatione extrinseca, cum consensu, quod consignetur adimpletis contentis, & facta legitima quietatione, tunc pro mandato de consignando habeat Notarius jul. quatuor cum dimidio, & alios quatuor cum dimidio pro consignatione cedulæ, & non ultra.

99 Quando verò depositum est cum protestatione, vel conditione extrinseca non contenta in scriptura, cuius vigore agitur adeo quod oriatur super ea decretum, tunc pro mandato de consignando illud habeat Notarius tantum quantum solveretur pro mandato illius summæ executivo, & amplius jul. quatuor cum dimidio, pro restitutione cedulæ, si consignetur in totum, sin minus jul. unum pro quietatione summæ, quæ consignabitur, & non ultra.

100 Quando depositum est factum post mandati executivi relaxationem, quomodo-cumque fiat, etiam quod plura desuper fieri decreta, contingat, nunquam habeat Notarius nisi jul. quatuor cum dimidio pro mandato de consignando, & totidem pro restitutione cedulæ, & quietantia, si integrum consignetur, alioqui ultra mandati prædicti mercedem habeat jul. unum pro quietantia, ut supra, & nihil amplius in quolibet prædictorum casuum.

101 Pro institutione scripturarum quarum-cumque in eodem termino productarum etiam si plures sint, jul. quatuor cum dimidio.

102 Pro quibuscumque copiis, bene, & cum margine descriptis ad instar originalis, pro quolibet folio jul. unus.

103 Pro contradictis, quod verè solvitur officio contradictarum, & non amplius.

§. 4. PRO quolibet centenario foliorum registri 1 boni facti iuxta reformationem Sanctissimi sub tit. de registris, iul. sexaginta. *Est hic sup. fol. 694.*

Pro quolibet folio copiarum instar boni 2 originalis, bon. septem cum dimidio.

Pro rubricatura cuiuslibet centenarii foliorum 3 processus de partibus facta iuxta reformationem Sanctissimi sub tit. de Registris, §. rubricellæ, & §. processus de partibus. §. Notarii Rotæ, iul. viginti quinque. *Est hic sup. fol. 695. num. 16. 17. 24.*

Pro rubricatura Testium de partibus, pro 4 medietate.

Et idem solvatur de Processibus per alium, 5 quam Notarium rubricatis in Curia, nisi quod deducatur ad favorem partis tantum quantum solvisset Notarius causæ Copistæ rubricanti.

De aliis verò processibus rubricatis in par- 6 tibus, in quorum rubricatura nihil est corrigendum, addendum vel minuendum solvantur pro revisione cuiuslibet centenarii, iul. quindecim.

Pro citatione simplici extra Curiam, iul. sep- 7 tem cum dimidio.

Pro citatione cum inhibitione extra Curiam 8 iul. quindecim.

Pro citatione cum inhibitione per edi- 9 ctum extra Curiam, vel sub censuris, iul. quindecim.

Pro inhibitione simplici facti in Curia bon. 10 triginta septem cum dimidio.

Pro inhibitione simplici extra Curiam 11 sub censuris, iul. undecim, & bon. duo cum dimidio.

Pro citatione ad valvas in Curia tempore feri- 12 arum, bon. quindecim.

Pro compulsoaria generali extra Curiam iul. 13 Septem cum dimidio.

Pro compulsoaria speciali extra Curiam iul. 14 quindecim.

Pro arresto generali iul. tres.

Pro instrumento remissoriae ad partes iul. 15 quindecim.

Pro quolibet palmo rotuli remissoriae nume- 17 rati iuxta reformationem Sanctissimi sub tit. de Notariis omnium Tribunalium, §. literas remissoriales, iul. septem cum dimidio. *Est hic sup. fol. 693. n. 103.*

Et si remissoria consignatur non facto registro, 18 depositum regulatur ad rationem sexaginta foliorum registri, ex computandum postea in mercede registri.

Pro quolibet sequestro extra Curiam, cum illius 19 instrumento, iul. quindecim.

Pro instrumento revocationis, seu relaxationis 20 sequestri, iul. septem cum dimidio.

Pro monitorio penali in eventum citatorio 21 extra Curiam, iul. quindecim.

Pro litteris excommunicationis in Curia ob 22 non solutam mercedem Notarii, vel Alias bon. triginta septem cum dimidio.

Pro mandato de reportando registrum 23 acta

- acta, vel processus, seu de perquirendo, iul. quatuor cum dimidio.
- 24 Pro nota sententiæ diffinitivæ in prima instantia, iul. triginta septem cum dimidio.
- 25 In secunda instantia, iul. triginta.
- 26 In tertia instantia, iul. vigintiduo cum dimidio.
- 27 Pro instrumento sententiæ diffinitivæ, iul. quindecim.
- 28 Pro instrumento diffinitivæ sententiæ, cum taxatione expensarum, iul. vigintiduo cum dimidio.
- 29 Pro instrumento taxationis expensarum ad partem, iul. septem cum dimidio.
- 30 Pro nota sententiæ interlocutoriæ, nihil.
- 31 Pro litteris executorialibus, five eorum instrumento, ultra depositum scutorum quatuor cum dimidio, excomputandum postea in mercedem registri, iul. quindecim.
- 32 Pro nota sententiæ declaratoriæ vigore monitorij, vel litterarum executorialium, iul. septem cum dimidio.
- 33 Pro instrumento sententiæ declaratoriæ, iul. quindecim.
- 34 Pro instrumento aggravationis ad partem iul. quindecim.
- 35 Pro instrumento reaggravationis ad partem, iul. quindecim.
- 36 Pro instrumento interdicti ad partem iul. quindecim.
- 37 Pro instrumento brachij secularis per se & simpliciter absque declaratione, iul. triginta.
- 38 Pro instrumento absolutionis ab excommunicationis sententiâ, five commissiones ejusdem absolutionis a partibus fiendæ, etiam si fuerint plures five Communitas, Capitulum, aut Collegium, in eadem causâ, & expeditione, iul. quindecim.
- 39 Pro mandato executivo cujuscumque summæ, iul. triginta.
- 40 Pro mandato de manutendo reintegrando, five de immittendo, iul. triginta.
- 41 Et si dentur non confecto registro, liceat exigere depositum pro folijs quinquaginta excomputandum, ut supra, in mercede registri.
- 42 Pro instrumento cessionis juris, litis, & causæ, five litis, & causæ duntaxat, si extrahatur conjunctim, vel separatim, iul. septem cum dimidio.
- 43 Pro nota, seu rogitu instrumenti huiusmodi cessionis, bon. triginta septem cum dimidio, videlicet, quando non extrahitur instrumentum, sed si extrahatur, tunc in extractione dicti instrumenti defalcatur dicta summa, bonon. triginta septem cum dimidio.
- 44 Pro instrumento processus subrogationis in cupulvis, iul. quindecim.
- 45 Pro examine Testis in domo, Notarii jurati coram Domino, bon. triginta septem cum dimidio.
- 46 Extra domum, vel officium Notarii, iul. septem cum dimidio.
- 47 Et si articuli excedant numerum viginti.

quinque, & interrogatoria triginta, habeatur ratio excellivitatis, juxta laborem Notarii.

Pro copijs Testium publicorum, five in partibus, five in Curia examinatorum, solvatur prout de folijs registorum dictum est.

Pro quocumque instrumento, five prorogationis remissoria, five mutationis Judicium, vel alicujus intimationis, aut alio quovis actu judiciali in publicam formam redacto, iul. septem cum dimidio.

Pro quocumque deposito cujuscumque summæ, vel rei, per cedulam, vel sine, nihil recipiatur.

Pro restitutione verò cedulæ, vel depositi si ulque ad summam scutorum quadragintaquinque inclusive, recipiant Notarii omni casu bon. duos tantum pro quolibet scuto, nec aliud quicquam, neque pro restitutione cedulæ, neque pro mandato, neque pro quietatione.

A scutis quadragintaquinque supra, usque ad quancunque summam, quando depositum est factum ante mandati relaxationem, absque conditione, vel protestatione extrinseca, cum consensu quod consignetur adimpletis conventis, & facta legitima quietatione, tunc pro mandato de consignando habeat Notarius, iul. quatuor cum dimidio, & alios quatuor cum dimidio pro consignatione cedulæ, & non ultra.

Quando verò depositum est cum protestatione, vel conditione extrinseca non convenita in scriptura cujus vigore agitur adeo quod oriatur super ea decretum, tunc pro mandato de consignando illud, habeat Notarius tantum, quantum solveretur pro mandato illius summæ executivo, & amplius iulios quatuor cum dimidio pro restitutione cedulæ, si consignetur in totum, sin minus iul. unum pro quietatione summæ quæ consignabitur, & non ultra.

Quando depositum est factum post mandati executivi relaxationem quomodocunque fiat, etiam quod plura deluper fieri decreta contingat, nunquam habeat Notarius, nisi iulios quatuor cum dimidio pro mandato de consignando, & totidem pro restitutione cedulæ, & quietantia si integrum consignetur alioquin, ultra mandati prædicti mercedem habeat iulium unum pro quietantia, ut supra, & nihil amplius in quolibet prædictorum casuum.

Taxa Archivij.

§ Pro quolibet folio copiar factæ instar boni originalis, bon. sex.

Pro fide cuiuslibet primi actus, iul. quatuor cum dimidio.

Et si fuerint, plures, addantur iul. duo pro quolibet actu.

Pro quilibet centenario registri boni iuxta reformationem Sanctissimi sub rubr. de registri, iul. quadragintaquatuor.

§ Pro

- 5 Pro quolibet centenari rubricaturæ proces-
sus de partibus, jul. viginti.
- 6 Testes, qui non rubricantur, solvantur pro me-
diate.
- 7 Processus habiti vigore remissoriae, seu com-
pulsoriae, & alii, etiam non excedentes folia
vigintiduo, non registrentur; & circa ru-
bricaturam fiat numeratio juxta dictam re-
formationem Sanctissimi sub rubr. de Regi-
stris.
- 8 Pro nota sententiæ in prima instantia coram
Referendario, jul. triginta.
- 9 In secunda, jul. viginti.
- 10 In tertia jul. quindecim.
- 11 Pro nota sententiæ interlocutoria, jul. quin-
que.
- 12 Pro nota sententiæ declaratoria, jul. quin-
que.
- 13 Pro instrumento declaratoria, jul. sex.
- 14 Pro brachio seculari, jul. decem & octo.
- 15 Pro nota sententiæ absolutoria à censuris jul.
quinque.
- 16 Pro instrumento absolutionis, etiam si fuerint
plures, aut Capitulum, Communitas, vel
Collegium, in eadem expeditione, & causa,
jul. sex.
- 17 Pro instrumento reintrusionis in censuras si-
militer ut supra, jul. sex.
- 18 Pro quolibet teste examinato in officio, jul.
quatuor cum dimidio.
- 19 Extra officium, duplum.
- 20 Et si materia fuerint excessiva in officio, jul.
sex.
- 21 Extra officium duplum.
- 22 Excessivitas intelligatur, si articuli excedant
numerus vigintiquinque, & interrogatoria nu-
merum trigintaquinque.
- 23 Pro publicatione, seu summario Testium, sol-
vatur modo quo supra, & habeatur respectus ad
excessivitatem modo prædicto.
- 24 Pro mandato de manutenendo, jul. decem.
- 25 Et si fuerit vigore sententiæ, jul. quinde-
cim.
- 26 Pro simili de restituendo, & reponendo, jul.
quindecim.
- 27 Pro mandato de subhaftando extra Curiam,
jul. septem cum dimidio.
- 28 In Curia, jul. quatuor cum dimidio.
- 29 Pro alio de deliberando, in Curia, & extra tan-
tundem.
- 30 Pro citatione cum inhibitione in Curia, jul.
quatuor cum dimidio.
- 31 Pro simili extra Curiam absque censuris,
jul. decem.
- 32 Pro citatione cum inhibitione sub censuris ex-
tra Curiam, jul. duodecim.
- 33 Pro citatione simplici extra Curiam, jul. septem
cum dimidio.
- 34 Pro compulsores generalibus, jul.
octo.
- 35 Pro compulsores specialibus, jul. de-
cem.
- 36 Pro monitorio poenali vigore commissionis,
jul. octo.
- 37 Pro sequestro extra Curiam, jul. octo.
- Pro instrumento relaxationis illius, jul. 38
sex.
- Pro mandato de consignando pecunias, 39
res, & bona, postquam fuit relaxatum man-
datum executivum extra Curiam, jul. no-
vem.
- In Curia, jul. sex, 40
- Pro instrumento intimationis litis, cessionis, &
similium, jul. sex. 41
- Pro mandato executivo extra Curiam, jul. vi-
gintiquinque. 42
- In Curia, jul. vigintiduo. 43
- Pro mandato de exequendo extra Curiam, 44
jul. octo.
- Pro fide Decreti, seu simili mandato in Curia, 45
jul. quatuor.
- Pro instrumento remissoriae, jul. quinde-
cim. 46
- Pro literis missivis etiam cum articulis, & in-
terrogatoriis introclulis, jul. novem. 47
- Pro instrumento prorogationis termini remis-
soriae, seu deputationis Judicium, jul. sex. 48
- Pro quolibet palmo rotuli remissoriae factæ
juxta reformationem Sanctissimi sub rubric. de
Notarii, & literas remissoriales, jul. quinque. *Est
hic sup. fol. 693. n. 103.* 49
- Pro instrumento subdelegationis, jul. decem. 50
- Pro mandato de immittendo in possessionem, 51
solvatur tantum quantum pro mandato executi-
vo, in Curia, & extra.
- Pro depositione quocunque, etiam cedula-
rum, nihil solvatur. 52
- Pro restitutione verò cedulae, vel depositi, 53
usque ad summam scutorum quadraginta-
quinque inclusive, recipiant Notarii omni
casu boni, duos tantum pro quolibet scuto,
nec aliud quicquam, neque pro restitutione
cedulae, neque pro mandato neque pro quietatione.
- A scutis quadragintaquinque supra, us-
que ad quamcumque summam, quando depo-
situm est factum ante mandati relaxationem abs-
que conditione, vel protestatione extrinseca, cum
consensu, quod consignetur ad impletis conven-
tis, & facta legitima quietatione, tunc pro
mandato de consignando, habeat Notarius
julios quatuor cum dimidio, & alios qua-
tuor cum dimidio pro consignatione cedulae,
& non ultra. 54
- Quando verò depositum est cum pro-
testatione, vel conditione extrinseca non
conventa in scriptura, cujus vigore agitur
adeo quod oriatur super ea decretum,
tunc pro mandato de consignando illud
habeat Notarius tantum quantum solve-
retur pro mandato illius summæ executi-
vo, & amplius julios quatuor cum dimidio
pro restitutione cedulae, si consignetur in
totum, sin minus julium unum pro quietatione
summæ, quæ consignabitur, & non
ultra. 55
- Quando depositum est factum post man-
dati executivi relaxationem quomodo-
cumque fiat, etiam quod plura desuper
fieri decreta contingat, nunquam habeat
Nota- 56

Declara-
tur in eod.
seq. parag.
20.

Notarius nisi Julios quatuor cum dimidio pro mandato de consignando, & totidem pro restitutione cedula, & quietantia si integrum consignetur, alioquin ultra mandati predicti mercedem, habeat Julium unum pro quietantia, ut supra, & nil amplius in quolibet predictorum casuum.

57 Pro restitutione quarumcumque scripturarum similis, & eodem actu restituendarum, Jul. quatuor.

58 Et si fuerit excessiva, habeatur respectus quoad copiam a Notario faciendam, & in actis dimittebam.

59 Item quod pro registratura quorumcumque mandatorum, & aliorum instrumentorum, pro quolibet solet fieri depositum in Rota, solvantur folia quinquaginta registri, quod tamen omnino fiat.

60 In causis coram Cardinalibus solvatur duplum juxta solitum.

61 In causis Cardinalium, videlicet pro Cardinalibus propriis, & aliorum privilegiatorum, servetur solitum eorundem privilegiatorum.

62 Pro pauperibus tam presentibus, quam absentibus, servetur reformatio Sanctissimi, *Hoc de la ratur inf. sub titulo de registris, verbi. Pauperibus. Est hic in cons. sup. fol. 199. num. 21.*

63 Pro duplicatis solvatur medietas omnium supradictorum.

Taxa Notariorum causarum criminalium Gubernatoris, Auditoris Camerae, Vicarii, Senatoris, ac Judicis Burgi.

1 §. 6. Pro receptione querelae, ex officio, vel ad instantiam partis, si in officio, si ve extra officium, nihil.

2 Pro examine testium pro informatione Curiae, si in officio, si ve extra officium, similiter ex officio vel ad instantiam partis, nihil.

3 Pro examine reorum in carceribus, nihil.

4 Pro quolibet monitorio, inhibitione, vel sequestro in Curia cum clausula, Si quis, bon. tres.

5 Pro inhibitione, arresto, monitorio, vel sequestro sine dicta clausula, bon. quinque.

6 Pro qualibet significatione, cum fideiussione, si ve obligatione, bon. quindecim.

7 Pro simili significatione absque fideiussione, & obligatione, bon. decem.

8 Pro monitorio penali, citatione, inhibitione, sequestro, arresto, aut alio quovis instrumento, si in Curia, si ve extra Curiam, si ve auctoritate ordinaria, si ve commissaria pro fisco, nihil.

9 Pro simili monitorio in Curia in vim commissionis, si adest instigator secretus, vel apertus, bon. triginta septem cum dimidio.

10 Pro monitorio vel sequestro extra Curiam auctoritate ordinaria, si adest instigator, ut supra, bon. viginti quinque.

11 Pro monitorio vel sequestro extra Curiam

am in vim commissionis, si adest similis instigator secretus, vel apertus, scut. unum.

Pro inhibitione in Curia vigore commissionis ad instantiam partis, vel si adest instigator, ut supra, bon. triginta septem cum dimidio.

Pro inhibitione simili extra Curiam, Jul. 13 sex.

Pro citatione etiam cum inhibitione vigore commissionis, etiam per edictum extra Curiam ad instantiam partis, vel si adest instigator, ut supra, scut. unum.

Pro compulsoribus generalibus, vel specialibus extra Curiam vigore commissionis, scutum unum.

Pro instrumento remissoriae, scut. unum.

Pro quolibet palmo rotuli remissoriae, factae juxta reformationem Sanctissimi, sub rubr. de Notariis, §. literas remissoriales, bon. triginta septem cum dimidio. *Est hic sup. fol. 693. n. 103.*

Pro literis missivis pro examinandis testibus extra Curiam loco remissorialium, Jul. duo.

Pro literis declaratoriis ob non partitionem monitorii extra Curiam, Jul. septem cum dimidio.

Si in causa commissaria, scutum unum.

Pro Brachio seculari similiter ob non partitionem monitorii extra Curiam in causa ordinaria, scutum unum cum dimidio.

Pro Brachio seculari, vel mandato executorio loco executorialium extra Curiam in causa commissaria, scuta duo cum dimidio.

Pro mandato de capiendis extra Curiam auctoritate ordinaria ad instantiam partis vel instigatoris, secreti, vel aperti, bon. viginti quinque.

Si in causa commissaria, scut. unum.

Pro edicto tempore vacantiarum, bon. quinque.

Pro comparitione, relatione, jurium productione, vel aliis quibusvis actibus pro fisco, nihil.

Pro qualibet relatione, comparitione, protestatione, jurium productione, vel alio actu parte instante, ubi non sit extractus vel registrum, bon. duo.

Pro actu depositi pecuniarum, vel cedulae, nihil.

Pro consignatione depositi, pro quolibet scuto, bon. unus.

Pro consignatione pignoris, vel rei depositae, in totum, bon. septem cum dimidio.

Pro examine cujuslibet testis in causa capitali, vel in qua veniunt imponenda poena corporis afflictiva, cum articulis, & interrogatoriis vel cum interventu Judicis, vel fisci in officio, vel domo ipsius Judicis, Jul. quinque.

Si extra domum, & officium, etiam si testis sit egregius, vel illustris, super eisdem, scut. unum.

Si absque interrogatoriis, & interventu Judicis, & fisci, vel super bona fama, aut super uno vel duobus articulis tantum, in officio, Jul. duo.

- 34 Si extra officium, etiam si testis sit illustris, ut supra, jul. quatuor.
- 35 Pro examine testis in aliis causis non capitalibus super articulis, & interrogatoriis, vel cum interventu Judicis, vel fisci in officio, jul. tres.
- 36 Si extra officium, etiam si testis sit egregius vel illustris, jul. quinque.
- 37 Si absque interrogatoriis, & interventu Judicis, vel fisci in officio, bon. quindecim.
- 38 Si extra officium, bon. viginti quinque.
- 39 Si materiae in articulis vel interrogatoriis fuerint excessivae, in quolibet ex calibus praedictis augeri possit taxa juxta excessivitatem arbitrio Judicis.
- 40 Pro examine testis in officio summarie absque articulis, & interrogatoriis, jul. unus.
- 41 Si extra officium, bon. quindecim.
- 42 Pro ostensione depositionis testium publicorum absque copia, solvatur medietas eius, quod solutum fuerit pro examine respectivè.
- 43 Pro copia ipsius depositionis testium, pro quolibet folio facto in forma boni extractus juxta reformationem Sanctissimi, sub rubr. de registris, bon. sex *Est hic supra, fol. 694.*
- 44 Pro quolibet folio copiae judiciorum, continente lineas viginti quatuor, & pro quolibet linea duodecim syllabas ad minus, si unus tantum reus fuerit, bon. quinque.
- 45 Si duo, vel plures rei fuerint, etiam pro Collegio, Universitate, vel Capitulo, eandem copiam in simul omnibus dare teneantur, & pro quolibet folio simili, bon. septem cum dimidio ad summum.
- 46 Pro quolibet folio extractus facta juxta praedictam reformationem Sanctissimi, etiam si fuerint plures Rei, vel adherentes in eadem causa, bon. sex. dummodò aliquo ex praedictis Tribunalibus minor taxa non existat, quam omnino servari volumus.
- 47 Pro quolibet folio boni registri facti juxta dictam reformationem in causis, in quibus illa fieri licet, solvatur idem.
- 48 Pro quolibet centenario rubricaturae processus de partibus scut. unum cum dimidio.
- 49 Pro mandato de relaxando aliquem in causa capitali, vel alia, in qua veniret imponenda poena corporis afflictiva, ubi praecesserint indicia, & reus fuerit examinatus, non tamen fuerit lata, & subscripta sententia, jul. quinque.
- 50 Ubi verò reus, praecedentibus indicibus examinatus, fuerit condemnatus, vel etiam tam a re, quam post compositionem, aut solverit poenam, seu ex gratia poena ei remissa fuerit, scutum vnum.
- 51 Pro mandato de relaxando aliquem in alia causa, ubi praecedunt indicia, & reus componat, vel poenam solvat, aut condemnatus ex gratia liberetur, jul. tres.
- 52 In aliis verò quibusvis casibus pro simili mandato de excarcerando, jul. duo.
- Pro praepcepto injuncto illi, qui excarceratur, nihil.
- Pro rogatu cujuslibet fideiussionis in officio, vel carcere, jul. unus.
- Si extra officium, & carcerem, jul. duo.
- Pro mandato de capiendo aliquem pro judiciis, vel pro Curiae informatione, nihil.
- Pro mandato de capiendo pro cautione de non offendendo, bon. septem cum dimidio.
- Pro non gravetur, bon. quinque.
- Pro mandato de evacuando servatis servandis, jul. duo.
- Pro Inventario in causa capitali, scut. vnum.
- Pro simili Inventario facto de mandato Judicis in quavis alia causa criminali, jul. quinque, & plus vel minus arbitrio Judicis.
- Et pro simili Inventario in causa civili, si fieri contingat, jul. duo.
- Pro aestimatione, subhastatione, & venditione bonorum mobilium, vel semoventium fisco incorporatorum usque ad valorem scut. decem, bon. quindecim.
- A scut. decem, usque ad viginti, jul. tres.
- A scutis viginti, usque ad quinquaginta, bon. sexaginta quinque.
- A scut. quinquaginta, usque ad centum, scutum vnum.
- A scutis centum, usque ad quinquaginta, scuta duo.
- A scutis quingentis, usque ad quaecumque summam scuta tria, & non plus.
- Pro adeptione possessionis bonorum stabilium fisco incorporatorum intra mœnia, scutum vnum.
- Si extra, solvatur juxta inportantiam causae, & distantiam loci arbitrio Judicis.
- Pro subhastatione, venditione, & deliberatione similium bonorum stabilium, usque ad valorem scutorum centum, scut. vnum.
- Ab inde supra capiatur arbitrio ejusdem Judicis.
- Pro nota sententiae diffinitivae, declaratoriae, vel interlocutoriae in quavis instantia pro fisco, nihil.
- Pro nota sententiae absolutoriae diffinitivae in causa capitali in prima instantia, scut. quatuor.
- Si in secunda instantia, scuta tria.
- Si in tertia instantia, scut. duo.
- Pro simili nota sententiae in alia causa, qua veniret imponenda poena corporis afflictiva in prima instantia, scut. tria.
- Si in secunda, scut. duo.
- Si in tertia, scut. vnum.
- Pro simili nota sententiae absolute diffinitivae in causa non capitali, in qua non veniret imponenda poena corporis afflictiva, in prima instantia, scut. duo.
- Si in secunda, scut. vnum cum dimidio.
- Si in tertia instantia, scut. vnum.
- Pro simili nota sententiae declaratoriae in quavis causa, & instantia, scut. vnum.

Declara-
tur in cost
seq. parag.
20.

- 84 Pro nota sententiæ diffinitivæ in causa diffinitionis recipitur juxta importantiam causæ arbitrio Judicis.
- 85 Pro nota decreti habentis vim sententiæ diffinitivæ in quolibet ex casibus prædictis, permittis tamen, & juxta reformationem Sanctissimi sub tubr. de Notariis, §. Constitutionem, capiatur pro medietate juxta taxam prædictarum sententiarum respectivè, & pariter si fuerint plures arbitrio Judicis. *Est hic supra, fol. 69. n. 62.*
- 86 Et in quolibet ex casibus prædictis, si fuerint plures, pro nota sententiæ solvatur arbitrio Judicis.
- 87 Pro quolibet folio copiarum articulorum, vel jurium productorum, facta inquit boni originalis, bon. lex.
- 88 Pro restitutione jurium, etiam si fuerint plura, & diverso tempore producta, bon. viginti quinque.
- 89 Pro restitutione rerum furtivarum domino, etiam si fuerit necessarium mandatum, nihil.
- 90 Pro quolibet salvo conducto pro homicidio ad quodvis tempus, si forte dari contingat de mandato S.D.N. scut. unum.
- 91 Si pro alio minori delicto, iul. quinque.
- 92 Pro decreto ad exequendum mandatum jam decretum revocationis inhibitionis, vel sequestri, de colligando bona depositata, vel similis naturæ, una cum fide, vel mandato super opportuno, bon. septem cum dimidio.
- 93 Pro cassatione cujuslibet simplicis fideiussionis, obligationis, vel querelæ, in casibus permittis, iul. unus.
- 94 Pro cassatione similis fideiussionis, vel querelæ, ubi secutus fuerit processus, vel examen inquisiti, non tamen condemnatio, in casibus permittis, iul. duo.
- 95 Pro cassatione similis fideiussionis, vel obligationis in causa gravi, & pro persona illustri, attendatur importantia ipsius causæ, & personæ inquisitæ, & stetur arbitrio Judicis, nisi partes fuerint inter se concordantes.
- 96 Pro cassatione processus in causa capitali, scutum unum, & si fuerint plures arbitrio Judicis.
- 97 Si in causa minori, in qua tamen veniret imponenda poena corporis afflictiva, bon. septuaginta quinque, & si fuerint plures, arbitrio Judicis.
- 98 Pro cassatione processus in alia causa non capitali, & in qua non veniret imponenda poena corporis afflictiva, iul. quinque, & si fuerint plures, arbitrio Judicis.
- 99 Pro cassatione processus in causa gravi, & persona illustri attendatur importantia causæ, & personæ, & stetur arbitrio Judicis, ut supra.
- 100 Pro instrumento sententiæ in causa capitali, scut. duo.
- 101 Pro simili instrumento in causa, in qua tamen veniret imponenda poena corporis afflictiva, scut. unum cum dimidio.

- Pro simili instrumento in causa minori, 102 scut. unum.
- Pro Instrumento sententiæ declaratoriarum absolutionis, vel decreti habentis vim similis sententiæ, iul. quinque.
- Pro susceptione censurarum, vel termini in judicio, bon. quinque.
- Pro fide cujuslibet actus judicialis, iul. unus.
- Pro fide decreti visitæ in die visitæ nihil, extra diem visitæ, bon. quinque.
- Pro rogatu procuratoris in officio, bon. quinque.
- Si extra officium, iul. unus.
- Pro expensis contumacibus in causa capitali ordinaria, in qua præcedentibus indicis reus fuerit monitus, & in contumaciam condemnatus, scut. unum cum dimidio, & nihil ulterius à fisco, vel alio recipiatur.
- Si in causa non capitali, in qua tamen modo præmissis reus sit in poenam corporis afflictivam condemnatus, scut. unum, & nihil ultra, ut supra.
- Si in alia minori causa, in qua eadem modo reus sit tantum in poenam pecuniariam condemnatus, iul. quinque, & nihil ultra, ut supra.
- Pro similibus expensis contumacialibus in causa commissaria in primo capite, ut supra, scut. duo, cum dimidio, & nihil ultra, ut supra.
- Si in secundo, scut. duo, & nihil ultra, ut supra.
- Si in tertio capite, scut. unum, cum dimidio, & nihil ultra, ut supra.
- Si verò hujusmodi expensæ fuerint in causa gravi, vel pro persona illustri, exigatur juxta importantiam causæ, & qualitatem personæ arbitrio Judicis.
- Pro quibusvis aliis instrumentis, expediti- onibus, & scripturis, quarum merces in præfenti taxa non exprimitur, & etiam in præfentis, in quibus videlicet controversia inter Notarium, & partem oriri contigerit, stetur arbitrio Judicis, nisi aliter per reformationem Sanctissimi fuerit provisum, & Judex per se cognoscat, & ad Notarios non remittat.
- In omnibus casibus prædictis, & aliis quomodolibet contingentibus pro paupere, nihil penitus recipiatur, & de paupertate stetur relationi Domini Advocati, vel Procuratoris pauperum, & ubi opus fuerit loco copiarum judicialium, vel jurium, ostendantur originalia ipsi Domino Advocato, vel procuratori dictorum pauperum gratis.
- Eadem taxa præferta servetur in quibusvis officiis criminalibus prædictis, etiam in causis mixtis, vel etiam civilibus à criminalibus dependentibus, aut in quibus de interesse fise agitur.
- In aliis verò merè civilibus in eisdem officiis pertractandis, etiam in casibus prædictis, servetur taxa Notariis civilibus imposita.

Taxa Notariorum Curie Capitoli

De Instrumentis publicis.

1. **PRO** publicis instrumentis quorumcumque contractuum inter vivos, & quorumcumque testamentorum, & aliarum ultimarum voluntatum, usque ad quantitatem, seu valorem scutorum viginti-quinque, recipiat Notarius, iul. tres.
2. A viginti-quinque, usque ad quinquaginta iul. septem cum dimidio.
3. A quinquaginta usque ad centum, iul. decem.
4. A centum usque ad ducentos, alios iul. decem.
5. A ducentis usque ad mille, iul. quinque pro quolibet centenari.
6. A mille usque ad quamcunque summam, bon. viginti-quinque pro quolibet centenari, dummodo non excedat summam scutorum viginti-quinque in totum.
7. Pro duplicato instrumenti publicati, recipiat Notarius à parte, si illa fuerit, quæ habuit præfatum instrumentum, vel illius heres ultra mercedem scripturæ, quintam partem eius quod valeat prædictum instrumentum, dummodo non excedat summam scutorum decem in totum.
8. Pro particula Testamenti, seu Legati cum hæredis institutione, habeat Notarius à Legatario iuxta importantiam particule sui legati tantum, ut supra in 1. cap.
9. Sed si scriptus hæres eà particulâ quoad institutionem quoquo modo utatur, possit cogi per Notarium ad solutionem mercedis totius testamenti, dato tamen eidem instrumento publico totius testamenti.
10. Si verò Notarius ab hærede de institutione, aut toto instrumento testamenti fuerit satisfactus, Legatarius quartam partem prædictæ summæ taxatæ pro particula solvere teneatur.
11. Pro instrumentis divisionum recipiat Notarius tertiam partem eius quod acciperet, si bona illa alienarentur.
12. Pro duplicatis illorum quintam partem, ut supra, Notarius recipiat, habendo rationem in prædictis ad excessivitatem scripturæ, super qua, si esset controversia inter Notarium, & partem, stetur declarationi D. Senatoris.
13. Pro instrumentis emphiteuticis, vel livellariis perpetuis, aut censuariis, in quibus non esset apposta æstimatio rei, habeat Notarius pro quantitate census, vel canonis, æstimando ad rationem scutorum quinque pro quolibet centenari, prout in 1. capite, ubi verò apposta est æstimatio rei, iudem, ut in 1. capite.
14. Pro duplicatis huiusmodi instrumentorum, recipiat Notarius, ut in capite de Instrumentis duplicatis superius fuit expressum.
15. Pro instrumentis quietationum, si ipse Notarius de obligatione rogatus non sit, &

est apposta certa quantitas, habeat tertiam partem ejus, quod solveretur pro principali obligatione, ubi verò non est apposta certa quantitas, si res æstimari potest, habeat Notarius, prout supra declaratum est, si verò æstimari non potest, stetur arbitrio D. Senatoris pro personarum, & rerum qualitate, qui in taxatione non excedat summam scutorum decem; si verò fuerit idem Notarius, qui fuit de primæva obligatione rogatus, pro quacumque summa, si vefuerit expressa, siue non, recipiat Notarius non ultra, iul. quatuor.

Pro instrumentis publicis investituræ, seu adeptionis possessionis, siue immisionis in illam recipiat Notarius, bon. triginta septem cum dimidio.

Pro rogitu investituræ in urbe, habeat 17 Notarius iul. tres: extra mœnia urbis, & infra duo milliaria, iul. quinque, & habeat equum ad equitandum.

Si verò ultra dicta duo milliaria, habeat 18 iulios septem cum dimidio quolibet die, ultra expensas, victus, & vecturas.

Pro instrumentis quorumcumque consensuum, ratificationum, accessionum, & similium, separatim à primo instrumento, cujuscumque sint summa, & qualitas, bon. triginta septem cum dimidio.

Pro instrumento cassationis obligationis, recipiat Notarius, prout in quietationibus est dispositum, & pro quietatione, & cassatione uno contextu facta sufficiat unica solutio.

Pro instrumentis locationis à decem annis circa, non excedentis annuam pensionem seu affictum scutorum centum, bon. triginta septem cum dimidio.

A centum usque ad quamcunque summam iul. septem cum dimidio.

Et si supra decennium, dummodo non fuerit contractus emphiteuticus, vel ex aliis supradictis expressis, recipiat Notarius tertiam partem mercedis expressæ in primo capite.

Pro Instrumento tutelæ, vel curæ, cum inventario tutelari, iul. septem cum dimidio.

Pro instrumento actoriæ, iul. tres.

Pro instrumento aditionis hæreditatis, cum inventario solemnî, ac bannimento, & edicto, habeat principalis Notarius scutum unum.

Reliqui Notarii se subscribentes pro quolibet, bon. decem.

Et ita fervetur in his duobus postremis casibus, nisi essent hæreditates multum opulentæ, quo casu de Instrumento tutelati cum inventario, & de instrumento aditionis hæreditatis plus recipiat Notarius arbitrio D. Senatoris.

Pro rogitu instrumenti aditionis hæreditatis cum edicto, & bannimento, ac illorum reportatione, iul. quatuor.

Reliqui Notarii se subscribentes, bon. quinque pro quolibet.

31 Pro

- 31 Pro instrumentis mandatorum ad lites, bon. quindecim: ad quæcunque negotia, seu ad exigendum & quietandum cum quacunque clausula, jul. tres.
- 32 Pro instrumentis fidejussionis, siue ratificationis, siue recognitionis bonæ fidei, subharrationis, & aliis similibus separatis à primo instrumento, recipiat Notarius bon. triginta septem cum dimidio.
- 33 Et illud idem solvatur pro instrumento pacis.
- 34 Pro instrumento insinuationis donationis, si sine intertione donationis fuerit, bon. triginta septem cum dimidio; si verò cum intertione ultra scripturam, jul. septem cum dimidio.
- 35 Pro rogitu cassationis, & quietantie quarumcunque obligationum, recipiat Notarius à viginti quinque infra, jul. unum.
- 36 A viginti quinque usque ad quinquaginta, jul. duos.
- 37 A quinquaginta usque ad centum, jul. tres.
- 38 Inde usque ad quamcunque summam, jul. unum pro quolibet centenariò, dummodo in totum non excedat summam juliorum decem.
- 39 Pro rogitis quorumcunque instrumentorum, siue judicialium, siue extrajudicialium, in quibus per hujusmodi taxam non est dispositum, recipiat Notarius prout à Partibus contrahentibus dari placuerit, quantum ab soluto arbitrio statui debeat.
- 40 Teneantur quoque Notarii Partibus petentibus instrumentorum, de quibus rogati fuerint, copias dare simplices, exceptis instrumentis testamentorum, & codicillorum, quorum copias Notarius invitus tradere non teneatur, & pro dictis simplicibus copiis recipiat.
- 41 A scutis viginti quinque infra, jul. unum.
- 42 A viginti quinque usque ad quinquaginta, jul. duos.
- 43 A quinquaginta usque ad centum, jul. tres.
- 44 A centum usque ad quamcunque summam, jul. unum pro quolibet centenariò, ita quòd pro quovis summa non excedat jul. decem.
- 45 Exceptis instrumentis locationum, & similibus minoris taxæ, pro quorum copiis non ultra jul. duos exigere valeat, habita tamen in omnibus præmissis ratione ad excessivitatem scripturæ, super qua si fuerit inter Notarium, & Partem controversia, sietur semper declarationi D. Senatoris.
- 46 Excipiunt tamen ab obligatione hujusmodi scilicet copias Archivistas, qui nullo modo teneantur, nec possint copias quorumcunque instrumentorum Notariorum defunctorum, sub pœna decem scutorum pro quolibet copia dare.
- 47 Pro transumptis quorumcunque instrumentorum, testamentorum, & aliarum ultimarum voluntatum, Collegium habeat suam integram tertiam partem, etiam ex instrumentis Defunctorum, non obstante quocunque privilegio, etiam ex quavis cau-

sa, & occasione cuius personæ concessio, uni ex Notariis ad hujusmodi transumpta faciendâ deputatis solvendum, juxta taxationem faciendam per dictos deputatos, reliquæ expensæ fiant sumptibus Partium petentium transumptari.

Pro judicialibus actibus.

- Pro expeditionibus quando sunt plures personæ contortes, etiam si sint Congregationes, Collegia, Capitula, vel Universitates, non nisi pro uno tantum exigatur.
- Pro quolibet monitorio de evacuando, & de respondendo articulis, bon. tres.
- Pro quolibet monitorio cum inhibitione & clausula Si quis, bon. tres.
- Pro eorum reportatione, bon. duo.
- Pro quolibet sequestro, bon. tres.
- Pro verificatione crediti, ad effectum obtinendi sequestrum, siue per Testes, siue per instrumentum rogatum per eundem Notarium, cum sequestro, in totum jul. unus.
- Pro revocatione cujuslibet sequestri, bon. duo.
- Pro citatione edicto Senatoris, jul. unum.
- Pro qualibet constitutione Procuratoris ad lites, ad Tribunal, vel in officio Notarii bon. duos, extra officium, arbitrio Partis constituentis.
- Si verò fuerit constitutio cum potestate exigendi, quietandi, pacificendi, & similibus, in officio bon. decem, extra officium arbitrio Partis, ultra dictos decem.
- Pro quolibet relatione, contradictione, replicatione, protestatione, comparitione, verbali petitione, bon. unus.
- Pro fide moderationis inhibitionis ad effectum suspensivum, quando remanet cognitio quoad effectum devolutivum, bon. quinque.
- Pro productione præparatoriorum, bon. unus.
- Pro responsione super præparatoriis, bon. tres, solvendi per Partem producentem, & pro viatico, si in Urbe contingat, per Partem respondentem, bon. quinque.
- Pro productione libelli, siue petitionis in scriptis, una cum actu productionis, bon. duo.
- Pro contestatione litis, & juramento calumniæ in qualibet Parte lite contestante, vel jurante, cum Judicis interlocutoria, cum decreto destinationis Notarii ad recipiendum juramentum calumniæ à qualibet Parte, siue in officio, siue in Tribunali juris, bon. duo.
- Pro productione articulorum cum actu relationis, bon. duo.
- Pro specificatione materialium ad Tribunal juris, siue officio Notarii, bon. duo.
- Pro inductione cujuslibet Testis, & juramento, quaten. duo.
- Pro responsione articulorum ad Tribunal, vel in domo Notarii, quaten. duo pro quolibet articulo, solvendo per Partem produ-

- ducentem, si extra domum, bon. quinque
pro viatico per Partem respondentem.
- 68 Pro decreto de habendis articulis pro
confessatis, bon. duo.
- 69 Pro instrumento intimationis litis, bon.
triginta septem cum dimidio.
- 70 Pro relatione ad dicendum contra facul-
tates, bon. duo.
- 71 Pro inhibitione emanata vigore faculta-
tum bon. septem cum dimidio, cum inser-
tione motus proprii, bon. triginta.
- 72 Pro inhibitione vigore commissionis si-
ne illius insertione, bon. septem cum dimi-
dio, & cum insertione commissionis, bon.
triginta.
- 73 Pro literis remissorialibus, sive compul-
sorialibus, cum insertione articulorum, & in-
terrogatoriorum, bon. triginta septem cum
dimidio.
- 74 Pro productione quorumcunque instru-
mentorum, jurium, tesserarum, aut simi-
lium, cum actu relationis, pro quolibet
bon. duo, dummodo non excedant julium
unum.
- 75 Pro recognitione dictorum jurium, seu
tesserarum, bon. duo pro quolibet Teste, &
pro omnibus juribus, & tesseris, & si cum in-
terrogatoriis Partis, bon. quinque.
- 76 Pro restitutione jurium quorumcunque
unica citatione, & productione, habeat No-
tarius jul. unum in totum: & si ipse Notarius
copiam fecerit, habeat mercedem pro ipsius
copia ultra jul. unum pro restitutione.
- 77 Pro rogatu compromissi ex forma Statu-
torum facti, jul. unum à qualibet Parte.
- 78 Pro inventario cum Judicis decreto fa-
ciendo, jul. tres.
- 79 Pro presentatione cujuslibet commissio-
nis, bon. duos.
- 80 Pro prorogatione instantiæ, sive fatalium
seu nova termini præfixione vigore commis-
sionis, bon. septem cum dimidio.
- 81 Pro repetitione generali actorum, extra-
ctus, sive extractum, quanti fuerint, in to-
tum bon. septem cum dimidio.
- 82 Pro productione librorum, restitutione,
& partitarum auscultatione, à quinque scutis
infra, bon. quinque.
- 83 A quinque usque ad decem, bon. decem.
- 84 A decem usque ad viginti, bon. quindecim.
- 85 A viginti usque ad quamcunque summam
bon. viginti.
- Pro examine Testium, & aliis.*
- 86 Pro examine cujuslibet Testis usque ad
numerus quinque, vel sex articulorum, ex-
cluso articulo repetitivo, in domo Notarii,
jul. unum.
- 87 Ex ultra prædictorum articulorum nu-
merum, bon. quindecim.
- 88 Si cum interrogatoriis Partis quæ nume-
rem decem & octo non excedant, in primo
casu, jul. duos.
- 89 In secundo casu, jul. tres.
- Si interrogatoria excedant numerum 90
præfatum, Pars, quæ dederit interrogatoria
excessiva, solvat excessivitatem. Si verò fue-
rit controversia inter Notarium, & Partem,
Pars solvat Notario mercedem arbitrio Ju-
dicis.
- Et in quolibet casuum prædictorum, si a-
liis Notarius examini adjungatur, tantun-
dem solvatur adjuncto à Parte illum adhi-
bente; sed si cautus esset valde gravis, & per-
plexus, vel articuli, super quibus Testes exami-
nantur, essent ultra numerum prædictum,
solvatur pro modo laboris; sed si super mer-
cede esset controversia, solvatur Notario à
Parte, quod fuerit declaratum per Judicem.
- Si extra domum, vel officium Notarii in-
tra tamen mœnia Urbis, ultra summam su-
perius taxatam, habeat pro viatico, sive tu-
nus, sive plures Testes examinentur, jul. u-
num.
- Si extra mœnia per duo milliaria, habeat 93
pro viatico jul. duos, & equum ad equitan-
dum. Si verò ultra duo dicta milliaria, ha-
beat pro viatico (quando esset discordia in-
ter Notarium, & Partem) quod fuerit taxa-
tum per Judicem, ac expensas victus, & ve-
cturas pro quolibet die.
- Pro publicatione Testium, & processus 94
petita & obtenta, termino dato ad dicen-
dum contra, seu excipiendum, bon. duo.
- Pro extractibus, & quibuscunque copiis 95
factis in forma extractus, bon. tres pro qua-
libet pagina, quæ debeat in se, & qualibet
facie habere lineas viginti, & qualibet linea
litteras triginta duas, juxta formam Statuti
sub caput 26, libr. 1, sed si extractus ab
aliqua ex Partibus peteretur revideri, sol-
vatur id, quod per Judicem fuerit taxa-
tum.
- Pro extractu duplicato, pro medietate sol- 96
vatur.
- Pro rogatu voti Assettamenti, & extensio- 97
ne in actis, quando Judex, juxta illud pro-
nunciat, in omnibus articulis, in quibus vo-
tum Assettamenti à Judice conceditur, exce-
ptis diffinitivis, & causam terminantibus, jul.
unum.
- In diffinitivis autem, & causam terminan- 98
tibus, bon. quindecim.
- Pro lectura cujuslibet sententiæ diffiniti- 99
væ, sive cum voto, sive sine voto Domino-
rum de Assettamento, bon. quindecim.
- Pro quolibet partito litis decisivo, sive in 100
scriptis, sive verbali, bon. duos.
- Pro juramento desuper faciendo, bon. 101
duos.
- Pro susceptione termini ad solvendum, 102
bon. duos.
- Pro decreto moderationis inhibitionis, 103
cum clausula Si quis, bon. tres.
- Pro moderatione, seu decreto de exe- 104
quendo, ratione recursum ad DD. Conserva-
tores, vel alios etiam cum clausula Nisi, pro
quacunque summa, bon. tres.
- Pro aliis verò moderationibus cum remis- 105
sione causæ, bon. quindecim.

- 106 Pro bulla, & extractione Consulatoris, bon. septem cum dimidio.
- 107 Pro traditione voti Assessoris, seu Consulatoris, & viatico, in totum jul. unum.
- 108 Pro apertura dicti voti cum sententia, bon. quindecim.
- 109 Pro electione Peritorum à qualibet Parte eligendorum, bon. duos.
- 110 Pro relatione eorundem Peritorum à qualibet Parte, & qualibet relatione, bon. duos.
- 111 Pro significatione concedenda, vigore instrumenti dotalis rogati per eundem Notarium, bon. viginti duos cum dimidio.
- 112 Pro copia cujuslibet sententiae, bon. decem, praequam causarum discussionum prioritaris, & potioritaris, pro quibus solvatur pro modo scripturae.
- 113 Pro non gravetur, siue significatione de non molestando, bon. tres.
- 114 Pro interpositione appellationis, & cedulae productione, cum Judicis responsione, tam in interlocutorio, quam diffinitivo, bon. duos.
- 115 Pro reditu Apostolorum, & responsione facta per Judicem, bon. duos.
- 116 Pro instrumento publico appellationis, cum interpositione cedulae appellationis, vel sine, cum Judicis responsione, bon. quindecim.
- 117 Pro instrumento publico, vel fidei responsionis Apostolorum, separato in alio folio ab appellatione primo loco interposita, bon. decem, & si inferum fuerit cum primo instrumento, nihil solvatur.
- 118 Pro reportatione dicti instrumenti, cum citatione, vel sine, bon. duos.
- 119 Pro fidei mandati ad lites, bon. quinque ad alia quaecunque negotia, jul. unum.
- 120 Pro fidei remissionis causa, vel revocationis sequestris, moderationis inhibitionis, cum clausula, Si quis, aliorum similium, bon. septem cum dimidio.
- 121 Pro fidei tutelae, vel curae, vel auctoritatis, vel additionis hereditatis substantialiter, ut fieri solet, consensus, fideiussionis, obligationis apud acta, immisionis in possessionem, rejectionis instrumenti appellationis, moderationis inhibitionis, sine clausula, Si quis pronuncia desertionis causa, & similium, bon. triginta septem cum dimidio, ubi verò taxa instrumentorum publicorum esset minor, solvatur prout in taxa Instrumentorum.

Pro repetitionibus.

- 122 Pro repetitione instrumenti, de quo idem Notarius rogatus, contingentis usque ad summam scutorum viginti quinque, jul. unum.
- 123 A viginti quinque usque ad quinquaginta, jul. duos.
- 124 A quinquaginta usque ad centum, jul. tres.
- 125 A centum usque ad quinquaginta, jul. quinque.

A quingentis usque ad quaecunque summam, jul. decem.

Pro repetitione instrumenti taxationis ad non longum tempus, usque ad summam scutorum viginti quinque annuae pensionis, siue affectus, jul. unum.

A viginti quinque usque ad quinquaginta, jul. duos.

A quinquaginta usque ad centum, jul. tres.

A centum usque ad quaecunque summam, jul. quinque.

Pro repetitione instrumentorum in actis rogatorum per Notarium causa, & alias repetitorum, bon. septem cum dimidio pro omnibus; si verò fuerit in alio iudicio, bon. septem cum dimidio pro quolibet instrumento respectivè repetito.

Pro rogatu decreti mandati, vigore praedictarum repetitionum, à viginti quinque infra, bon. septem cum dimidio.

A viginti quinque usque ad quaecunque summam, jul. unum.

Pro repetitione sententiae in actis rogatae, recipiat Notarius prout in capitulo de locatione ad modum tempus dictum est.

Si verò certa quantitas expressa non esset pro mercede repetitionis, recipiat bon. septem cum dimidio.

De Deposito, & illius consignatione.

Pro deposito in pecunia numerata, seu cedula, vel in re mobili pretiosa, seu alias, in manibus Notarii faciendo, pro quacunque summa, recipiat Notarius bon. duos pro quolibet deposito.

Pro consignatione, seu restitutione cujusvis depositi in pecunia numerata, vel re mobili, usque ad summam scutorum decem, habeat Notarius bon. duos pro quolibet scuto.

Ab inde supra usque ad quaecunque summam, habeat Notarius bon. unum pro quolibet scuto, dummodo in totum non excedat summam scutorum trium.

Eidem servetur per mandarios in subhastatione pignorum, & illorum deliberatione.

Si verò depositum factum fuerit in cedula usque ad scuta quinquaginta, bon. quindecim.

Usque ad scuta centum, bon. viginti quinque.

Usque ad quaecunque summam, bon. triginta septem cum dimidio.

Pro deposito in immobilibus penes acta Notarii, vel tertiam personam faciendo, recipiat Notarius usque ad summam scutorum centum, bon. quinque.

Usque ad quaecunque summam, jul. unum.

Et totidem pro restitutione, seu cassatione.

Pro Sententiis publicis, siue in extractu registrandis.

Si in ordinariis diffinitiva sit sententia continens quantitatem, seu rem minoris valoris

- loris quinquaginta ducatorum, recipiat Notarius bon. triginta septem cum dimidio.
- 147 A quinquaginta usque ad trecentos, ducatum unum.
- 148 A trecentis usque ad quinquaginta, jul. quindecim.
- 149 Inde usque ad quamcumque summam, seu aestimationem, scuta duo.
- 150 Si verò certam non contineat quantitatem, vel de facili ejus valor aestimari non possit, habeat Notarius ducatum unum, aut plus vel minus, arbitrio Judicis, pro rerum qualitate, & Personarum, dummodo prædictam summam duorum scutorum non excedant.
- 151 Pro sententiis verò super executione instrumentorum, sententiarum, testamentorum, & privatarum scripturarum, si certam contineant quantitatem, vel rei valor de facili liquidari possit, usque ad summam viginti quinque ducatorum, recipiat Notarius bon. viginti duos cum dimidio.
- 152 Usque ad quinquaginta, bon. triginta septem cum dimidio.
- 153 Inde usque ad centum, jul. sex.
- 154 A centum usque ad ducentos, ducatum unum.
- 155 Inde usque ad quamcumque summam, vel aestimationem, ducatos duos de carolenis.
- 156 Pro sententia super evacuatione, seu exceptione, jul. tres.
- 157 Pro sententia super interdictis quibuscumque, jul. septem cum dimidio.
- 158 Pro sententia lara in causa conventionis, & reconventionis introductæ ante litem contestatam, Notarius habeat mercedem ut supra dictum est, pro unica sententia tantum, non autem pro duabus; secus quando reconventio facta fuerit post litem contestatam, quia tunc satisfiat pro duabus sententiis, juxta præcedentem taxam.
- 159 Pro interlocutoriis, si publicentur cum signo, bon. quindecim.
- 160 Pro quolibet actu judiciario, de quo instrumentum actorum confecerint, bon. tres, in quo debeant acta integra, & non mutilata scribere, alioquin mercedem petere non possint, & acceptam restituere teneantur.
- 161 In causis verò discussionum accipiat à quolibet graduato pro summa graduata mercedem, ut supra in causis executivis est taxatum.
- Pro Mandatis.*
- 162 Pro quolibet mandato in contumaciam etiam de evacuando, pro quacumque summa, bon. tres.
- 163 Pro mandato de consignandis pignori- bus, bon. tres.
- 164 Pro mandato de parendo sententiæ, jul. tres.
- 165 Pro reportatione dicti mandati, bon. duos.
- 166 Si cum repetitione actorum sententia, five sententiarum, & rei judicata, bon. septem cum dimidio.
- Pro mandatis executivis in summaris, vel executivis, & vigore obligationis in forma Camerae, usque ad summam ducatorum decem, jul. unum.
- A decem usque ad viginti quinque, jul. duos.
- A viginti quinque usque ad quinquaginta, bon. triginta septem cum dimidio.
- A quinquaginta usque ad centum, jul. sex.
- A centum usque ad quingentos, jul. decem.
- A quingentis usque ad quamcumque summam, jul. quindecim.
- Pro mandato duplicato usque ad summam scutorum decem, bon. quinque.
- Usque ad quinquaginta, jul. unum.
- Ab inde usque ad quamcumque summam, bon. viginti.
- In ordinariis.*
- Pro mandato servatis servandis, à viginti quinque usque ad quinquaginta ducatos, jul. tres.
- A quinquaginta usque ad centum, jul. sex.
- A centum usque ad trecentos, scutu unum.
- A trecentis usque ad quingentos, julios quindecim.
- A quingentis usque ad quamcumque summam, scuta duo.
- Pro mandatis duplicatis servetur forma superius tradita.
- Pro mandato vigore termini, quando aliquid non fuerit verificatum, bon. tres.
- Quando verò fuerit aliquid verificatum, solvat ut supra fuit dispositum in mandatis servatis servandis.
- Pro mandato de evacuando servatis servandis, jul. tres.
- Pro mandato suspicionis fugæ, cum examine, five jurium productione, bon. quindecim.
- Pro mandato de restituendis pignoribus captis vigore mandati in contumaciam, bon. tres.
- Si verò alterius mandati, bon. quinque.
- Pro mandato de excarcerando, seu relaxando Carcerato, pro quacumque summa, bon. quindecim.
- Pro mandato gratiofo in consignatione cedule depositi, seu pecuniarum alibi quam in manibus Notarii depositarum, usque ad summam scutorum viginti quique, jul. unum.
- A viginti quinque usque ad quamcumque summam, jul. tres.
- Pro arresto in carceribus, jul. unum.
- Pro appositione manus in mandatis alterius Judicis, à decem infra, bon. quinque.
- Ab inde usque ad quamcumque summam, bon. quindecim.
- Pro appositione manus in mandato de auferendo pallium, de aperiendo portam per vim, vel de capiendo, quando non potest exequi in bonis, vel de exequendo non obstante Significatione, & similibus, bon. tres.

- 195 Pro mandato de immittendo in possessionem, & de associando, jul. tres.
- 196 Sed si esset relaxatum servatis servandis, in ordinariis causis habeat Notarius prout in ordinariis causis pro mandati executivi est dispositum. Et in dubio quando esset discordia inter Partem, & Notarium, stetur declarationi Judicis.
- 197 Pro mandato de manutendo, julium unum.
- 198 Pro bannimento pro subhastatione bonorum immobilium, bon. quindecim.
- 199 Pro reportatione illius, bon. duos.
- 200 Pro decreto deliberationis bonorum stabilius plus offerenti, bon. quindecim.
- 201 Pro decreto adjudicationis bonorum, bon. duos.
- 202 Pro decreto dationis in solutum, bon. quindecim.
- 203 Pro examine listæ expensarum, bon. septem cum dimidio.
- 204 In casibus autem, in quibus scriptura videretur excessiva, cujus excessivitatis ratio semper habeatur, orta controversia, recipiat Notarius quantum per Judicem, vel Senatorem respectivè, oretenus taxatum fuerit, cui declarationi semper stare debeat Notarius, & Partes in casibus hic non expressis.
- 205 In quibus non reperitur provisum per hujusmodi taxam, procedatur prout in similibus, & aliis arbitrio Senatoris, vel Judicis, ut supra, qui non excedant summas taxatas.
- 206 Et quod præsens taxa indistinctè servetur à Prothonotario, Notariis Conservatorum, Capitanei Appellationum, Magistrorum Viarum, Justitiariorum quorumcunque Consularum (pro medietate tamen qui gratis officium, & non titulo oneroso habent, juxta reformationem Sanctissimi) & aliis quibuscunque Notariis Capitolinum forum versantibus, in omnibus casibus in quibus particulariter quoad eos respectivè per Statuta, vel Reformationes provisum non fuerit. Et ita Senator, & alii Judices teneantur facere ab omnibus servari sub penis infra scriptis, sub quorum jurisdictione, & correctione sint omnes Notarii præfati Archivarii, & alias quomodocunque, & qualitercunque in foro Capitolino, & illius Curis versantes etiam si præfati Notarii sint officiales.
- 207 Quod quilibet Notarius, qui aliquid receperit ultra summam præsentis taxæ, vel alias contraverit supradictis, pro qualibet vice puniatur in scutis decem, quæ actio sit popularis, & applicetur pro medietate Fisco Capitolino, & pro alia Collegio, absque spe alicujus gratiæ, sive remissionis, & ultra dictam penam pro secunda vice suspendatur Notarius ab officio, arbitrio Senatoris, vel Judicis causæ, & pro tertia vice puniatur arbitrio eorundem.
- 208 Notarius, qui quolibet anno non confecerit suum prothocollum instrumentorum,

& manuale Actorum juxta formam Statuti Urbis, & infra duos menses post festum Nativitatis Domini illa non exhibuerit perfecta Decano, & Mensario, ultra penam statutariam non possit ab aliquo exigere, nisi tertiam partem mercedis superius taxatæ, etiam quoad acta judiciaria, sententias, mandata, & quæcunque alia; & quatenus exegerit, residuum restituat, & incidat in penam superius impositam plus debito recipienti. Et Decanus, & Mensarius teneatur præmissa servari facere.

Taxa Notarii Magistrorum Viarum.

- §. 8. Pro litteris patentibus licentiæ occidendi Hædos, coquendi castaneas in locis publicis, aperiendi macellum Porcorum, immittendi tabulata, & similia rerum, non recipiat Notarius ultra julium unum.
- Pro litteris patentibus loci perpetui in platea Agonis in pergamento, cum capsula sigillo, & cera, in totum julios quinque.
- Pro litteris patentibus facultatis sternendi lateribus, vel filicibus vias publicas, sive alterius operis construendi, jul. unum.
- Pro litteris patentibus perpetui macelli, semel tantum, jul. quinque.
- Pro licentia fodendi puteolanam, & lapides, jul. tres.
- Pro litteris patentibus concessionis aquæ, jul. quinque.
- Pro litteris patentibus licentiæ Vehiculorum, sive Cocchiorum, jul. tres.
- Pro renuncia Vehiculorum, seu Cocchio, rum, julium unum.
- Pro litteris concessionis filii, & terreni publici simul, jul. quinque.
- Pro litteris concessionis filii tantum, jul. 10 duos.
- Pro mandato de restituendis pignoribus ad Curiam, sive officii instantiam captis, castationis querelæ, contraventionis, bannimentorum, seu incurfus penarum, bon. quinque.
- Pro productione mensuræ filicata, vel lateritii, bon. duos.
- Pro relatione Petitorum, bon. duos.
- Pro apertione relationis, & decreto, pro qualibet parte, bon. quindecim.
- Pro mandato de restituendis pignoribus virtute mandati executivi captis, bon. nevetres.
- Pro mandato de restituendo equos si, vel Bubalos, aut alia animalia, bon. quinque.
- Pro mandato de capiendis, nihil.
- Pro mandato de excarcerando, pro uno vel pluribus ejusdem facti consortibus, bon. viginti quinque.
- Pro mandato de assistendo, una cum ipsa assistentia Notarii, & rogitu, bon. quinquaginta quinque.
- Pro mandato de amovendo, una cum assistentia Notarii, & rogitu, bon. quinquaginta quinque.

- 21 Pro licentia devastandi vias, cum obligatione de rescendo, jul. duos.
- 22 Pro qualibet licentia à Magistro data Carreclariis expurgatoribus latinarum, bon. duos.
- 23 Pro visione loci differentia in Urbe, bon. quindecim.
- 24 Extra Urbem, jul. tres.
- 25 Pro quibusvis edictis sive bannimentis, nihil.
- 26 Pro taxa instaurationis, seu directionis viarum vel jectus usque ad summam scutorum quinquagintorum, scutum unum pro quolibet centenatio.
- 27 Ab inde supra usque ad summam scutorum mille, jul. quinque pro quolibet centenatio.
- 28 A mille supra usque ad quamcunque summam, scutum unum pro quolibet milliari.
- 29 Et praedicta intelligantur pro quocunque suo labore, tam in confectioe taxae, quam illius exactione, & executione, ita quod nihil aliud exigere possit, nec etiam possit confectioe, & registratione mandatorum solutionis faciendae pro mandatis Depositario directis, de solvendis pecuniis jectus, sive commendationis damnorum, & similium, nec alio quovis praetextu.
- 30 Et si contingat taxam augeri, aut novam fieri pro eodem opere, augmentum seu nova taxa jungatur, & computetur cum prima taxa ad praedictam Notarii mercedem aestimandam.
- 31 Et dictam mercedem Notarius exigere non valeat, nisi exacta prius integrè taxa, & interim donec taxa integrè exacta fuerit, possit Notarius recipere tantum mercedem pro medietate taxae exactae.
- 32 Eadem merces solvatur Submagistris Viarum pro suis laboribus in confectioe taxarum, & si labor fuerit valde excessivus, remittatur arbitrio Domini Praesidis, dummodo hujusmodi arbitrium medietatem supra dictae taxae non excedat.
- 33 Pro litteris patentibus Exactorum, & fidejussione per Exactores praestanda de fideliter exercendo, & ratione reddenda, non exigat Notarius ultra julios tres, & pro fidejussione, jul. unum.
- 34 Neque Notarius, neque ejus Substituti pecunias taxae, nec etiam à sponte offerentibus recipiant, sed omnes taxae Debitores remittant ad Exactores, seu Depositarium.
- 35 Nullo modo esse possint Exactores, neque Notarios, neque ejus Substituti, neque Mandatarios, neque viarum Fabricatores.
- 36 Supradicta merces Notarii servetur etiam in taxis pendentibus.
- 37 Pro immisione, seu restitutione fistularum Notarius non exigat ultra julium unum, & Commissarius, seu persona ad id deputata, quae actu intervenit, non ultra julios quinque.
- 38 Pro rogatu instrumenti pro quolibet centenatio usque ad scuta quinquaginta, jul. duos.
- 39 Ab inde supra jul. unum pro quolibet

centenatio scutorum, dummodo non excedat in totum summam scutorum quinque.

In causis coram Cardinali Camerario, seu Praefide Viarum, tam conjunctim; quam divisim cum Magistris Viarum.

Pro monitorio de videndo, seu de rescindendo, solvatur jul. unus.

Pro simili monitorio extra Urbem cum 41 insertione litterarum, seu commissionis, bon. septuaginta quinque.

Pro visione loci differentiae in Urbe, jul. 42 tres.

Extra Urbem ultra unum milliari, jul. sex. 43

Pro nota & publicatione sententiae diffinitivae, scuta duo.

Pro Instrumento sententiae coram Camerario, & Magistris viarum, pro quacunque summa, bon. quadraginta quinque.

Pro mandato de consignando pecunias Parti bon. quinque.

Pro nota decreti diffinitivi in causis ordinariis, etiam coram Praefide, vel cum voto Cardinalis Camerarii, seu ejus Auditoris, bon. triginta quinque.

Pro deposito sportularum, tam pro sententiis, quam pro decretis diffinitivis, non recipiat, nec deponi faciat Notarius neque ejus Substituti, nisi summam verè Judicibus debitam.

Pro mandato de immittendum in possessionem in vim sententiae diffinitivae, nullo alio mandato executivo praecedente, scutum unum.

Praecedente verò mandato executivo, bon. viginti quinque.

Pro repetitione sententiae inter alias Personas latae, bon. triginta septem.

Si autem erit lata inter easdem Personas, bon. duos.

Pro declaratione de emendo juxta formam constitutionis fel. recor. Gregorii Papae XIII. super Jure congrui, jul. unum.

Pro productione intimationis factae Vicinis, seu Inquilinis vigore dictae constitutionis, jul. unum.

Pro juramento juxta formam dictae constitutionis praestando, tam ab Emptoribus, quam à Venditoribus, julium unum pro quolibet parte.

Pro consignatione, sive restitutione cedulae depositi in Monte Pietatis, usque ad summam scutorum quinquaginta, bon. unum pro quolibet scuto.

A dicta summa usque ad scuta quingenta, scuta duo.

Ab inde supra usque ad scuta mille, scuta quatuor.

A mille supra usque ad quamcunque summam non ultra scuta sex in totum.

In causa verò mercedis pro consignatione cedulae, seu restitutione depositi in casibus praemissis, in omnibus pro medietate.

61 Pro restitutione cedulæ faciendæ ipsimet Parti deponenti in causâ succumbentis, cessione litis, auctio quocumque casu, in quo depositum non habeat effectum, exigantur bon. quadraginta quinque, & non ultra.

62 Pro deposito bonorum mobilium cuiuscumque summa, vel pecuniæ, usque ad summam scutorum quinque in manibus Notarii nihil.

63 Pro restitutione depositi usque ad summam scutorum quinque, bon. unum pro quolibet scuto.

64 Pro restitutione verò mobilium penes eum depositorum, exigat, ut supra dictum est pro restitutione cedulæ depositi.

65 Pro quolibet actu coram Illustrissimo D. Camerario tantum, nihil.

66 Pro examine Testium coram Illustrissimo D. Camerario, cum articulis, & interrogatoriis, bon. triginta quinque pro quolibet Teste.

67 Super materis verò in citatione expressis jul. unus.

68 Pro mandato de parendo sententiæ, vel decreto diffinitivo, jul. tres.

69 Pro non gravetur coram Illustrissimo D. Camerario tantum, jul. unus.

70 Extractus autem faciat Notarius juxta formam reformationis Sanctissimi Domini Nostri, ita ut acta in eo describantur, prout jacent in Manuali, nec reperantur nomina, dignitates aut tituli Judicum, seu partium litigantium, aut Procuratorum comparentium, vel similia, & singula folia contineant in quolibet eorum pagina ad minus lineas viginti quatuor, & unaquæque linea ad minus syllabas duodecim, & scribantur littera bona, & intelligibili, & nullatenus in carta bibula, & alias juxta formam dictæ reformationis, alioquin Partes ad earum solutionem non teneantur, & servata forma prædicta, habeat Notarius pro singulis foliis bononen. septem cum dimidio.

71 Pro copia simplici bene scripta ad instar boni originalis pro quolibet folio bononen. sex.

72 Pro extractibus, & quibuscumque aliis scripturis, & actis conficiendis pro officio, nihil, nec etiam pro sigillo.

73 Pro cessione litis, jul. tres.

74 In reliquis Notarius servet Taxam novissimam Notarius Curie Capitoline præscriptam, quam in ejus officio in propatulo expentam simul cum ista perpetuo retinere debeat.

75 Ultra præmissa non exigat Notarius, nec ejus Substituti aliquid etiam à sponte dantibus, sub pœna privationis officii, & aliis pœnis, de quibus in generali reformatione Sanctissimi Domini nostri.

Taxa Notarii Ripe, servanda etiam coram Præside in quacumque Instantia.

§. 9. Per qualsivoglia petitione, ò atto, baioccho uno.

Per qualsivoglia decreto, che non finischi la causa, baioccho uno.

Per essame d'un Testimonio, doue non siano articoli, baiocchi tre.

Per essame d'un Testimonio doue siano articoli, & interrogatorii, baiocchi sette, e mezzo.

Per la productione di qualsivoglia istrumento, ò polisa, baiocchi due.

Per qualsivoglia decreto definitivo, doue non interviene cedola di sentenza, baiocchi tre.

Per rogito di qualsivoglia sentenza data in scriptis in causa civile, baiocchi sette, e mezzo.

Per qualsivoglia sentenza assolutoria in causa criminale data in scriptis, baiocchi sette, e mezzo.

Per qualsivoglia mandato esecutivo, baiocchi tre.

Per qualsivoglia mandato pœnale, baiocchi tre.

Per qualsivoglia mandato di relasso, tanto civile, quanto criminale, baiocchi cinque.

Per un mandato sospetto di fuga, baiocchi sette, e mezzo.

Per il termine che si piglia in giudizio, baiocchi due.

Per il rogito, di ciaschedun' Instrumento, baiocchi sette, e mezzo.

Per Instrumento publico sin' alla somma di venticinque scudi, baiocchi quindici.

Per Instrumento publico sin' alla somma di scudi cento, giulii cinque.

Da cento scudi sin' à mille, mezzo scudo per cento.

Da mille in su, sin' à qualovoglia somma scudi se ne non più.

Per restitutione di Scritture, ò d' Instrummenti prodotti, ritenuta la copia collationata, con obligo di riportarli, se la copia sarà fatta dal Notaro, habbia per detta restitutione, & obligo baiocchi quindici, se li sarà data la copia, e lui solo la collationerà, habbia baiocchi cinque.

Doue occorre far' atto, ò istanza, ò decreto di più persone nominate insieme ò sia in causa di discussione, ò di assicuramenti, ò in qualsivoglia altro modo, ò causa, anco se fosse Università, Congregatione, Capitolo, ò Collegio, non si paghi se non l'ordinario, che si paga per un solo.

Che quando si dimanda il conto, basti darlo semplice dal Mercante senz' altra mercede al Notaro, che è un baioccho per l'atto.

Xxxx 2

22. Quan-

- 22 Quando si dimandasse esibir li libri, basti solo esibirli al Camarlengo, e con il Notaro collationare il conto, che lascerà, e riportarli, & il notaro habbi per sua mercede con l'atto baiocchi due.
- 23 Per qualsivoglia inventario, ancorche si facesse ad istanza di più persone, e della Corte, per qualsivoglia causa civile, o criminale, baiocchi settantacinque.
- 24 Dove occorre far deposito di qualsivoglia sorte di robbe in caso di fallimento, discussione, o morte, si faccia in mano d'un Mercante idoneo di Ripa, ma se faranno denari, si faccia nel Monte della Pietà, & in questi casi il Notaro non habbia più che baiocchi due per l'atto.
- 25 Negli altri casi, da cinque feudi in giù si faccia in mano del Notaro, da detta somma in sù, se in danari, nel Monte della Pietà, se in robbe, ad arbitrio del Camarlengo.
- 26 E per la restituzione de' detti depositi, che si faranno in mano del Notaro, habbia esso Notaro, computato l'atto, e la quietanza per ogni feudo baiocchi due.
- 27 Per quelli, che non si faranno in man sua habbia solamente il Notaro, per l'atto, baiocchi due.
- 28 Che il Notaro non possa pigliar deposito alcuno senza il decreto del Giudice, eccetto quando fosse relasciato il mandato contro il Debitore, nel qual caso li possa fare un non gravetur, ricevendo lui, o depositando la parte, come sopra, la quantita giudicata, e le spese fatte, le quali debba il Notaro pagare intieramente al Creditore, senza ritenersi depositi o alcuno, ma fatti pagare dal Debitore quanto fra loro faranno d'accordo, quando gli darà il non gravetur.
- 29 Se per decreto di Giudice si fara deposito in mano del Notaro, debba esso Notaro farsi pagare quanto gli viene dal Deponente quando farà il deposito, acciò il deposito in tiero si consegna al Creditore senza alcuna diminutione.
- 30 Che il Notaro per portar atti, & informare il Camarlengo, non possa pigliar cose alcuna, ma per informare, e portare atti al Preidente possa pigliare baiocchi sette, e mezzo.
- 31 Per pigliar il possesso dentro di Roma, al Notaro si paghi baiocchi trenta sette, e mezzo.
- 32 Fuori di Roma fin a tre miglia, ad istanze di uno, o più Persone, che siano insieme in causa contra di Uno, giulii sette, e mezzo.
- 33 E se si andasse lontano più di tre miglia, e contro diverse persone, & in diversi luoghi, si pigli quel più, che paterà al Camarlengo.
- 34 Per qualsivoglia calcolo per conto digetiti, o altre simili cose, se verrà il testimoniale fatto, il Notaro non possa pigliare più d'un feudo in tutto, computato tutto quello si è fatto in tal causa, con la sentenza, la

quale anco sia tenuto dat autentica.

Se essaminata esso Notaro li Testimonii, habbi d'hauere più dello feudo la mercede dell' esame dell Testimonii, secondo quello, che è detto di sopra circa l' esame di Testimonii, e questo s'intenda tanto in approvare, quanto in re provare.

Che il Notaro, o altra persona che haurà cura di tenerli traffi, siano obligati tenere fino al numero di cento traffi, e le barche, o padroni di esse, che l' adopreino, siano obligati a pagare li soliti quindici baiocchi, e nel partir loro consegnarli fuora dell' acqua al padrone delli traffi, ovvero notificare a qual barca l'hauranno consegnati per servirsene, sotto pena di pagarli del suo, mancando il numero delli cento traffi, le barche, che non l' adopraranno per mancamento di essi, non siano tenute a pagare cosa alcuna per tal conto, nè le fregate, che non usano adoparli.

Per qualsivoglia subhastatione, baiocchi due.

Per qualsivoglia deliberatione, si paghi al Notaro fino a scudi cento, baiocchi due per feudo.

Da cento fino a cinquecento, baiocchi uno.

Da cinquecento fino a mille, mezzo baiocco.

Da mille sopra non si possa ascender più.

Per la prima poliza, che si fa per l'espeditone delle barche, baiocchi sette, e mezzo.

Non li possa commettere cosa alcuna, nè civile, nè criminale ad Assessor alcuno, e volendo il Camarlengo il parer del Savio, lo pigli da se stesso, senza intervento delle Parti.

Il Notaro, che pro tempore sarà a Ripa, debba per se stesso, e non per Sostituti sottoscrivere mandati, instrumenti, fede, e simili atti, se già non fosse talmente impedito da infermità, o altro caso, che pareffe al Camarlengo di dare autorità di sottoscrivere ad altro idoneo, che nominasse il detto Notaro, e con il quale lui si debba accordare.

Da dieci scudi d'oro in giù, non si possa in modo alcun appellare, nè dire di nullità.

Li Notari, ne altri possino prendere parti alcuna della pena gratiata, o in tutto, o in parte, se sia fatta la gratia, ma debbano ancor loro restar contenti della gratia.

In modo alcuno non si faccia estratto nella prima istanza, ancorche la causa fosse commissaria, se già tutte le Parti non se ne contentassero, ma se una delle Parti l'addumanda nella seconda istanza, si possa fare, & in tal caso si facciali' usanza di Campidoglio, e si pigli baiocchi tre per foglio.

Se in causa criminale occorrerà fare effiatto, o dar copia d'inditti, si paghi baiocchi cinque per foglio.

49 Per

- 49 Per vn monitorio, baiocchi tre.
 50 Per vn sequestro, baiocchi tre.
 51 Per vn' Inhibitione concessa per facultà
 ordinaria, baiocchi tre.
 52 Per vn' Inhibitione vigore commissionis,
 baiocchi tre.
 53 Per vn nou grauetur, o mandato di non
 molestare, baiocchi tre.
 54 Per vn' partito che decida la causa, ba-
 iocchi due.
 55 Per fede di eseguire vn mandato fuor del
 la Corte, baiocchi due.
 56 Per li mandati, e qualsiuoglia alte effatio-
 ni, che si fanno dal præsidente in nome, e col
 sigillo del Cardinal Camerlengo, baiocchi
 dieci, oltre il sigillo.
 57 Per restituir chiavi, o beni inventariati
 con la quietanza, baiocchi due.
 58 Per vn monitorio extra Curiam in carta
 pergamena infra quaranta miglia, giulii
 noue.
 59 Per vn mandato simile extra Curiam in
 carta pergamena, giulii noue.

Tassa dellimandatarii di Ripa.

- 60 Per ciascheduna citatione, baioccho vno.
 61 Per ciaschedun mandato penale, baiocchi
 due.
 62 Per ciascheduna subhastatione, e delibe-
 ratione fino a scudi tre, baioccho vno per
 scudo, da tre scudi in sù, baiocchi due per
 scudo, purchè non passi in tutto vno scudo.
 63 Per ciascheduna citatione nel luogo il qua-
 le si dice il franco, baiocchi due.
 64 Per ciascheduna citatione, alle porte della
 Città, baiocchi due.
 65 Per citatione da farsi fuora delle porte
 della Città fra vn miglio, baiocchi sei, da vn
 miglio in sù, baiocchi quattro per miglio.

Tassa dell' Esecutori di Ripa.

- 66 Per ciascheduna effecutione reale, o per-
 sonale, fino alla somma di cinque scudi, ba-
 iocchi sette e mezzo.
 67 Sino alla somma di dieci scudi, baiocchi
 quindici.
 68 Sino alla somma di cinquanta scudi, ba-
 iocchi trenta sette, e mezzo.
 69 Da lì in sù fino a ciascheduna somma, ba-
 iocchi settantacinque.
 70 Nelli casi ne quali è pena capitale, ouer
 di sangue, baiocchi settantacinque.
 71 E nelli casi nelli quali se li deue la quarta
 parte della pena secondo li statuti, ciosè
 quando esso è primo instigatore, e Delatore
 del delitto, se li paghi la quarta parte della
 pena che realmente, & effettivamente si
 effigera. E sia obligato stare alla compo-
 sitione, o gratia, che si farà della pena in par-
 te ouer del tutto.

Taxa seruanda in Curia Ripetræ, tam in pri-
 ma, quam in secunda instantia per Ju-
 dicem, Notarium, & alios Officiales
 dictæ Curie, etiam coram
 Præside.

De sportulis Iudici solvendis.

§. 10. PRO qualibet sententia diffinitiva, seu
 decreto servatis servandis facto, us-
 que ad summam scutorum centum, solvan-
 tur bon. duo cum dimidio pro quolibet scu-
 to,
 Ab inde supra usque ad quamcunque sum-
 mam, bon. duo pro quolibet scuto, dummo-
 dò non excedat scuta tria monetæ.
 Pro quolibet mandato suspicionis fuga, 3
 etiam parte citatâ relaxato, bon. quinque.
 Pro quolibet mandato restitutionis pi- 4
 gnorum, bon. quinque.
 Pro mandato relaxationis Carcerati, et- 5
 iam pro pluribus in eadem causa, bon. quin-
 que.
 Pro mandato vigore termini in officio 6
 suscepti, bon. quinque.
 Pro mandato vigore obligationis Came- 7
 ralis, jul. unus.
 Pro mandato de capiendo pro cautione 8
 de non offendendo, jul. unus.
 Pro mandato de relaxando Carceratum, 9
 vel carceratos etiam plures pro iudiciis in ea-
 dem causa, dummodò iudicia fuerint rele-
 uantia, jul. unus.
 Pro cassatione obligationis, vel processus, 10
 etiam pro pluribus in eadem causa crimina-
 li, jul. unus.
 Pro viatico faciendo ad videndum ali- 11
 quam differentiam in urbe, bon. triginta se-
 ptem cum dimidio.
 Extra urbem citra decem milliaria, scutum 12
 unum auri, ultra decem, scutum unum auri
 quolibet die, & expensæ victus.
 Pro revocatione sequestrî data cautione, 13
 bon. quinque.
 Si verò servatis servandis, solvatur ut su- 14
 præ dictum est de diffinitiva.
 Pro sententia absolutoria, sive decreto 15
 servatis servandis facto in causa criminali in
 casibus permisis a Constitutione Sanctissi-
 mi D. N. Papa, etiam pro pluribus in eadem
 causa, bon. septuaginta quinque.
 Pro quibuscunque penis pecuniariis, & 16
 aliis rebus confiscandis, quarta pars iuxta so-
 litum assignetur eidem.
 Et prædicta taxa servetur etiam quod in 17
 causis ab initio adit, vel postea superveniat
 commissio.

*De mercede Notarii, tam in prima, quam in
 secunda instantia, etiam coram
 Præsida.*

Pro monitorio, bon. tres. 18
 Pro sequestro, bon. tres. 19
 Pro non grauetur, bon. tres. 20
 21 Pro

- 21 Pro inhibitione cum clausula, Si quis, bon. tres. 52
- 22 Pro reproductione illorum, & decreto moderationis, seu reductione ad viam juris, bon. duo. 53
- 23 Pro quacunque relatione, protestatione, & responsione, bon. unus. 54
- 24 Pro quocunque termino habito pro servato, nihil. 55
- 25 Pro monitione facta partibus presentibus nihil. 56
- 26 Pro mandato suspicionis fugæ, etiam parte citatâ relaxato, & cum examine testium, sive productione librorum, & iurium, usque ad scuta viginti, bon. quindecim. 57
- 27 A viginti supra pro quacunque summa, jul. tres. 58
- 28 Pro arresto contra carceratum, confitto de credito, & mandato relaxato, solvatur prout in mandato suspicionis fugæ. 59
- 29 Pro mandato de relaxando carceratum cum cautione, vel de consensu usque ad scuta decem, in totum bon. quindecim. 60
- 30 Ab inde supra usque ad quancunque summam, jul. duo. 61
- 31 Pro mandato in contumaciam relaxato, bon. tres. 62
- 32 Pro illius revocatione, bon. tres. 63
- 33 Pro quacunque significatione subscripta, vel non subscripta à Judice, bon. tres. 64
- 34 Pro quocunque deposito fiendo, bon. duo. 65
- 35 Pro restitutione depositi pro quolibet scuto, bon. duo, sed in causis mercedum pro medietate. 66
- 36 Pro rogitu cuiusque obligationis in officio, jul. unus, extra officium, jul. duo. 67
- 37 In causis mercedum, bon. septem cum dimidio. 68
- 38 Pro cassatione cuiusvis obligationis in causa civili, à scutis quinque infra, bon. quatuor. 69
- 39 A quinque supra usque ad quancunque summam, jul. unus. 70
- 40 Pro susceptione termini in officio, bon. duo. 71
- 41 Extra officium, bon. quinque. 72
- 42 Pro moderatione termini, vel reposicione bon. duo. 73
- 43 Pro quocunque partito in actis facto, bon. duo. 74
- 44 Pro copia illius, bon. duo. 75
- 45 Pro juramento illius, bon. duo. 76
- 46 Pro quocunque mandato vigore termini in iudicio suscepti, usque ad scuta decem, jul. unus. 77
- 47 Ab inde usque ad scuta viginti quinque, bon. viginti quinque. 78
- 48 Ab inde usque ad scuta quinquaginta, jul. quinque. 79
- 49 Ab inde usque ad centum, bon. septuaginta quinque. 80
- 50 Ab inde supra usque ad quancunque summam, scutum unum. 81
- 51 Pro fide litis pendentie, jul. unus. 82
- Pro fide cuiuslibet actus, jul. unus. 82
- Pro productione quancunque iurium, bon. duo. 83
- Pro quacunque restitutione cedularum privatarum, instrumentorum, librorum, ac aliarum quancunque scripturarum cum dimissione copiarum, usque ad summam scutorum viginti quinque, bon. quindecim. 84
- Ab inde supra usque ad quancunque summam, bon. viginti quinque. 85
- Si copia fuerit excessiva, solvatur arbitrio Judicis. 86
- Pro responsione super articulis, pro quolibet articulo omisso repetitivo, bon. unus. 87
- Pro examine testium, sine articulis, & interrogatoriis, usque ad quancunque summam, bon. septem cum dimidio. 88
- Cum articulis, & interrogatoriis usque ad summam scutorum decem, bon. quindecim. 89
- Ab inde supra ad quancunque summam bon. viginti quinque. 90
- Et si articuli, & interrogatoria fuerint excessiva, solvatur arbitrio Judicis. 91
- Pro decreto publicationis testium, bon. duo. 92
- Pro copiis depositionis testium, solvatur prout in examine. 93
- Pro recognitione, sive examine super recognitione testiarum, & aliarum scripturarum, sive iurium, sine interrogatoriis, bon. tres. 94
- Cum interrogatoriis, solvatur arbitrio Judicis. 95
- Pro informatione Judici fienda in causa cuiusque summæ, nihil. 96
- Pro nota sententiarum, seu decreto diffinitivo servatis servandis, solvatur prout supra in mandato vigore termini. 97
- Pro mandato servatis servandis relaxato, solvatur similiter prout in mandato vigore termini. 98
- Pro quacunque appellatione interposita verbo, vel in scriptis, etiam cum productione cedule appellationis, bon. duo. 99
- Pro mandato de evacuando servatis servandis jul. duo. 100
- Pro mandato de consignandis pignoribus mandatario ad effectum subhastandi, & de subhastando, bon. tres. 101
- Pro mandato de deliberando, bon. septem cum dimidio. 102
- Pro mandato vigore obligationis in forma Camera, usque ad scuta decem, bon. quindecim. 103
- Usque ad triginta, jul. tres. 104
- A triginta, usque ad quinquaginta, jul. quinque. 105
- A quinquaginta, usque ad centum, scutum unum. 106
- Ab inde supra usque ad quancunque summam, scuta duo. 107
- Pro subhastatione quoruncunque pignorum, nihil. 108
- Pro rogitu ademptionis possessionis barachæ, seu patris illius, bon. viginti quinque. 109
- 80 Pro

- 80 Pro rogitu adeptionis possessionis domus, seu vineæ in urbe, bon. viginti quinque.
- 81 Extra urbem, jul. quinque.
- 82 Pro confectioe inventarii, sive descriptionis bonorum extra officium, similiter jul. quinque.
- 83 Pro repetitione Instrumentorum rogatorum in officio, usque ad summam scutorum decem, bon. septem cum dimidio.
- 84 Usque ad summam scutorum quinquaginta, bon. viginti quinque.
- 85 Ulque ad quameunque summam, bon. quadraginta quinque.
- 86 Pro bannimentis ad instantiam privatarum personarum, in totum jul. duo.
- 87 Pro sequestis generalibus pro Universitate artium caretiorum, impastorum, & exoneratorum barcarum, bon. triginta quinque.
- 88 Pro specificatione materiarum, bon. duo.
- 89 Pro juramento calumniæ, bon. duo.
- 90 Pro accessu ad locum differentie in urbe bon. viginti quinque.
- 91 Extra urbem infra duo milliaria, jul. quinque.
- 92 In aliis locis longinquoibus, scutum unum.
- 93 Pro mandato de restituendis pignoribus a decem infra, bon. quinque.
- 94 Ab inde supra, ulque ad quameunque summam, jul. unus.
- 95 Propatente quoddam soluto damno non reneatur ad poenam pro carrigio lignorum ad urbem, etiam pro pluribus in unum, jul. quinque.
- 96 Pro inhibitionibus vigore decreti Camere in reasumptionem causarum ab alio Tribunali, stante quoddam agitur de jurisdictione Riparum, jul. tres.
- 97 Pro quolibet folio extractus facti juxta reformationem Sanctissimi D. N. bon. tres.
- 98 Admissus ad juramentum paupertatis solvat pro medietate.
- 99 Pro cassatione cuiuslibet inventionis, jul. unus.
- 100 Et predicta taxa servetur etiam quoddam in causa ad lit, vel superveniat commissio.
- 101 Pro rogitu quocumque contractuum, testamentorum, seu instrumentorum, ac pro illis in publicam formam dandis, necnon cassatione eorumdem, & aliis, de quibus in presenti taxa non est dispositum, servetur taxa statutorum urbis.
- 102 Tenetur quoque Notarius partibus petentibus instrumentorum copias, de quibus rogatus fuit, tradere, & pro eis julium unum pro centenariis scutorum, ita tamen, quoddam pro quavis summa julios decem non excedat, recipere possit, & non ultra, exceptis instrumentis legationum, pro quorum copiis non ultra julios duos exigere possit.
- 103 In causis criminalibus, servet taxam fel. rec. Pii Papæ IV. a Sanctissimo D. N. innovatam.

De mercede mandatariorum.

Pro præsentatione monitorii, inhibiti- 104
nis, sequestri pro qualibet persona, bon. duo.
Pro qualibet citatione in Curia, bon. 105
unus.
Extra Curiam infra unum milliare, pro 106
qualibet persona, bon. tres.
In Curia, in locis longinquis, videlicet ad 107
Ripam, ad Ecclesiæ Lateranensem, vel S. Mariæ
Majoris, & similia, bon. duo.
Pro citatione exequenda in causa crimi- 108
nali contra Officiales Curie, bon. duo.
Pro executione, literarum monitorialium 109
rogatoriarum citationis exequendæ extra
Curiam ultra milliare, solvatur arbitrio Judi-
cis.
Pro subhastatione, & deliberatione pi- 110
gnorum, seu bonorum, usque ad scuta tria,
bon. unus pro quolibet scuto. Ab inde supra
bon. duo pro quolibet scuto, ita tamen, quoddam
non excedat in totum scutum unum.
Mandarius teneatur præstare idoneam 111
cautionem arbitrio Judicis, de fideliter exer-
cendo, & de consignandis, & restituendis pi-
gnoribus, ac pretio pignorum, juxta decre-
tum Domini, ac etiam habitare prope offi-
cium.
Item teneatur singulis diebus, tam feria- 112
tis, quam non feriatis, bis in die ad mi-
nus ad officium se præsentare, & signan-
ter horam audientie, durante audientia sine
licentia Judicis ab officio non descendere, &
in hora audientie in præsentia Judicis apud
Notarium non sedere, & officium mandata-
rii facere, & non procuratoris, vel partis, aut
Notarii.

De mercede Executoris.

Pro quacunque executione reali, vel 113
personalis, ulque ad summam scutorum
trium inclusive, bon. septem cum dimi-
dio.
Ab inde usque ad decem, bon. duo cum 114
dimidio pro quolibet scuto.
A decem, usque ad quinquaginta, bon. 115
duo pro quolibet scuto, dummodo merces
non sit minor julii tribus.
Ab inde supra usque ad centum, julii quin- 116
decim, dividendi pro rata cuiuslibet scu-
ti.
Ab inde supra usque ad ducenta, julii vi- 117
ginti.
Et a ducentis, usque ad quinquaginta, jul. 118
viginti quinque in totum.
Et ab inde supra usque ad quameunque 119
summam solvatur arbitrio Præfidi, dummo-
do non excedat summam scutorum quatuor
in totum.
Extra verò urbem ultra duo milliaria, sol- 120
vatur duplum.
Pro executione mandati suspensionis fu- 121
ge, etiam parte citata, usque ad summam scu-
torum decem solvatur, ut supra.

Ab

- 122 Ab inde supra usque ad quinquaginta, julii quinque.
- 123 Ab inde supra, usque ad quamcunque summam, scutum unum in totum, & non ultra, & non nisi ab una tantum parte ad id obligata.
- 124 Item executor teneatur prestare cautionem arbitrio Judicis de fideliter, ac diligenter exercendo, ac de consignando pignora infra unum diem juxta reformationem Sanctissimi D.N.
- 125 Teneatur etiam habitare apud officium, & singulis diebus de mane, & de sero horam audientiae se representare, & per totam audientiam ibi permanere saltem cum uno locio, vel famulo habili, & sufficienti pro officio suo.
- 126 Item executor teneatur praemissa omnia ad unguem observare sub privationis officii, & aliis poenis arbitrio praefidis.
- 127 In criminalibus observet taxam generalem aliorum executorum, nisi a Judice minus fuerit declaratum.
- 128 In reliquis observet, tam reformationem generalem Sanctissimi sub rob. de Baroncellis, & executoribus, quam alias ordinationes a Baroncellis, & executoribus observandas.
- Extra Curiam in pergamento, bon. quadragesima quinque.
- Pro non gravetur, idem supra dictum est de inhibitione.
- Pro monitorio, seu inhibitione introductiva litis, bon. tres.
- Pro arresto, bon. quindecim.
- Pro mandato de excarcerando, bon. quindecim.
- Pro mandato in contumaciam, usque ad quamcunque summam in Curia, bon. tres.
- Extra Curiam in pergamento, bon. quadragesima quinque.
- Pro mandato executivo, usque ad summam scutorum decem, jul. unus.
- Usque ad viginti quinque, jul. tres.
- Usque ad centum, jul. sex.
- Usque ad ducenta, scuta duo in totum.
- Usque ad quamcunque summam, scuta quatuor in totum.
- Pro mandato de evacuando, vel de amovendo, aut simili, jul. tres.
- Pro mandato de immitiendo, seu manuteniendo, jul. tres.
- Pro mandato de consignandis pignoribus, seu deliberando, aut de restituendo, jul. unus.
- Pro obligatione, seu fideiussione de stando juri, & judicatum solvendo, seu de representando in officio, jul. unus.
- Extra officium, jul. duo.
- Pro superfloraria in venditione pignorum intimanda per Notarium Hebraeis Banchariis, jul. unus.
- Pro perquisitione bonorum generaliter apud omnes Hebraeos bancharios fienda, jul. quinque.
- Si autem fiat pro majori parte dictorum banchariorum, jul. quatuor.
- Si pro medietate eorundem Banchariorum, bon. viginti quinque.
- Si pro minori numero, jul. duo.
- Pro extractu bene facto juxta reformationem Sanctissimi D.N. pro quolibet folio solvatur prout in aliis Curii.
- Pro examine testis super materiis, jul. unus.
- Super articulis autem sine interrogatoriis, jul. duo.
- Cum interrogatoriis, non excedentibus numerum triginta, jul. tres.
- In excessivis autem solvatur arbitrio Judicis.
- Pro summario cuiuslibet testis, computata mercede scripturae, tantum quantum pro examine eiusdem.
- Pro restitutione jurium quorumcunque uno actu productorum, jul. unus.
- Et si Notarius copiam fecerit, ultra jul. unum praedictum recipiat ut infra pro copia.
- Pro restitutione bonorum depositorum valoris usque ad summam scutorum decem, una cum quietantia, jul. unus.
- Valoris autem usque ad viginti quinque, jul. duo.
- Usque ad quinquaginta, jul. tres.
- Usque

Taxa Notarii Hebraeorum.

- 1 §. II. Pro qualibet citatione, intimatione, protestatione jurium, bon. unus.
- 2 Pro productione jurium, bon. duo.
- 3 Pro recognitione jurium, bon. tres.
- 4 Pro monitorio de respondendo articulis, bon. tres.
- 5 Pro responsione articulorum in domo Notarii, dimidium bononi.
- 6 Extra domum pro viatico, bon. quinque solvendi a parte respondente.
- 7 Pro deposito, bon. duo.
- 8 Pro rogatu procurator ad lites in officio, bon. duo.
- 9 Extra officium, jul. unus.
- 10 Pro fide, seu Instrumento publico dictae procurator ad lites, jul. unus.
- 11 Pro consensu, bon. duo.
- 12 Pro quocunque termino ad solvendum, bon. duo.
- 13 Pro nota sententiae, seu decreti diffinitivi servatis servandis, usque ad summam, vel aestimationem scutorum centum, bon. unus, pro quolibet scuto.
- 14 A centum, usque ad ducenta, dimidium bononeni, pro quolibet scuto supra centum.
- 15 Si excedat usque ad quamcunque summam, scuta duo in totum.
- 16 Pro sequestro cum examine testium, vel productione jurium, bon. quindecim.
- 17 Pro mandato suspensionis fugae, etiam parte citata, & cum examine testium, vel productione jurium, bon. quindecim.
- 18 Pro inhibitione in Curia, jul. unus.

- 72 Usque ad quamcumque summam, bon. quadraginta quinque.
- 73 Pro consignatione depositi, siue cedula ipsius cum quietatione, pro quolibet scuto, bon. duo.
- 74 Pro simplici copia bene scripta ad instar boni originalis Apocarum, & aliarum, pro quolibet folio jul. unus.
- 75 Pro rogitu instrumenti procurae ad exigendum, siue ad alia quaecumque negotia, jul. unus.
- 76 Pro fide, seu instrumento publico dictae procurae ad negotia quaecumque, jul. duo.
- 77 Pro rogitu instrumentorum pro quolibet centenaro, usque ad scuta quingenta, jul. duo.
- 78 A quingentis, usque ad duo millia, pro quolibet centenaro, bon. quindecim.
- 79 A duobus millibus, usque ad quamcumque summam scuta quinque.
- 80 Pro copia simplici dictorum instrumentorum integra, solvatur pro medietate; si vero sine die, anno, & testibus, ita ut non probet, solvatur quantum supra dictum est pro copia simplici aliarum scripturarum.
- 81 Pro instrumentis publicis, seu fidei illorum usque ad scuta viginti quinque, jul. tres.
- 82 Usque ad scuta quinquaginta, jul. quinque.
- 83 A quinquaginta, usque ad trecenta, scutorum unum pro quolibet centenaro.
- 84 A trecentis, usque ad mille, scuta quinque.
- 85 Ab inde supra, scutum unum pro quolibet millari.
- 86 Pro fide citationis, intimationis, seu alterius cuiuslibet actus, jul. unus.
- 87 Pro fide lius pendenciae, jul. unus.
- 88 Pro instrumento publico sententiae, usque ad summam scutorum centum, bon. unus pro quolibet scuto.
- 89 Ab inde supra, usque ad quamcumque summam, jul. quindecim.
- 90 Pro deputazione curatoris, jul. duo.
- 91 Pro extractione, seu fide partiarum, ultra viaticum, si fieri contingat, bon. tres, pro quolibet partita.
- 92 Pro viatico, jul. unus.
- 93 Pro decreto admissiois ad exercitium fenerandi in perpetuum, scuta quinque.
- 94 Pro decreto dictae admissiois ad tempus, scuta duo, & jul. quinque.
- 95 Pro approbatione libri Hebraeorum bancherorum, bon. viginti quinque.
- 96 Pro venditione pignorum, bon. duo pro quolibet pignore vendito.
- 97 Pro supranuotio pignorum venditorum, bon. duo, pro quolibet scuto.
- 98 Pro fide, seu quietantia dicti supranuotii, usque ad scuta quinque, bon. tres pro quolibet scuto.
- 99 Usque ad decem, bon. duo pro quolibet scuto.
- 80 Usque ad viginti, boni unus cum dimidio.

Usque ad quadraginta, in totum, jul. quatuor. 81
 Ab inde supra, usque ad summam quamcumque, in totum, jul. quinque. 82
 Pro obligatione, & fideiussione pro bollettinis amissis una cum bollettino dando usque ad summam scutorum quinque, bon. quinque. 83
 A scutis quinque, usque ad decem, jul. unus. 84
 A decem, usque ad viginti quinque, bon. quindecim. 85
 A viginti quinque, usque ad centum, jul. tres. 86
 Ab inde supra usque ad quamcumque summam, jul. quinque. 87
 Pro examine listae expensarum, jul. unus. 88
 In calibus in hac Taxa omissis procedatur de similibus ad similia. 89
 In criminalibus servetur Taxa fel. rec. Pii Papae IV. à Sanctiss. D.N. innovata. 90
 Pignora vendenda vendantur una cum suis involucris positus in pignoratione, sub poena arbitrio Iudicis. 91

Ordini, e Tasse da offerirsi dalli Guardiani delle carceri.

§. 12. **E**T prima si Capitani, e Guardiani di qualsivoglia carcere tengano vn libro, nel quale debbano scriuere tutti quelli, ch'entreranno in prigione, esprimendo non solo con che mandato, ad istanza di chi, perche causa, e se per sospetto di fuga, ma anco quando entrano in secreta, e quando escano alla larga, e se inanzi, o doppo pranzo, e parimente la sera, se inanzi, o doppo cena, a fine che si possa far conto delli pasti, e quelli non scritti al libro non siano reuati pagare ne spese, ne cosa alcuna per conto di carcere, & non essendo scritto il giorno preciso, come di sopra non si paghi cosa alcuna per quel giorno così dell'entrata, come dell'uscita.

Item siano obligati tenere vna cassa forata con due chiavi, delle quali vna ne tenga il Capitano, e l'altra il procaratore de' Poveri, nella quale s'habbino a riporre tutte le robbe, e denari, che si trouaranno appresso quelli, che saranno condotti, e scriuerlo nel libro per inventario fatto in presenza del carcerato, e testimonii, e non lo facendo, siano puniti come di furto, con quella pena, che parerà à Monsign. Governatore di Roma, o al Chierico Presidente delle carceri pro tempore.

Sia in arbitrio de' carcerati farsi le spese da se, etiam in segreta, facendo si portare da mangiare, come li parerà, se però altro per qualche ragione non ordinasse il Superiore: nè possa il Capitano, o Guardiano in alcun modo direttamente, o indirettamente

Yyy

mente impedire, ne mutarli di luogo, ò trattarli peggio per questo, che si facciano le spese da se, ò per qualsiuoglia altro suo pretento credito, sotto le pene infra scritte, facendo solo diligenza, quanto à quelli, che faranno in secreta, che non se li portino polize, ò imbalsiate.

- 4 E facendo si il Carcerato le spese da se, non possi il Guardiano, ò Capitano per il servizio dimandare cosa alcuna.
- 5 Per le spese, che faranno alli prigionii in secreta, non possino pigliare più d'un catino per pasto, e siano obligati à darli buon pane, e buon vino à bastanza, & vna libra almeno di carne il giorno, con la minestra, e quando non si mangia carne, darli oua, ò pesce secondo li tempi honestamente.
- 6 Nè possino metter mano à botte di vino per li prigionii, se prima non sia prouata dal procuratore de' poveri.
- 7 Non dando, ò non facendo come di sopra, per ogni volta, che contrauerranno, li Capitani caschino in pena di scudi dieci, d'applicarsi vn quarto al procuratore sostituto sopra il gouerno de' prigionii, e gli altri tre quarti à S. Leonardo, & inoltre di stare alla berlina per quel giorno.
- 8 E li Guardiani, e seruidori, che seruiranno, non lo ruelando, ipso facto s'intendino esser in corti nella pena della frusta, alli quali Guardiani, ò seruidori si darà fede contra il Capitano senz' altro testimonio.
- 9 Non possino pigliare da quelli che stanno nelle camere più di baiocchi cinque il giorno, eccetto che in Tor di Nona, e Corte Sauella, doue si permette il solito d'un giulio per persona.
- 10 Non possino mettere, ne tenere in dette camere maggior numero di persone di quello, che sarà scritto da i Superiori delle carceri, à quali però si ordina, che lo scruiuno quanto prima sopra dette camere, senza espresso consenso d'essi carcerati, ò particolar' ordine d' Superiori predetti. In quel caso però non si accresca la mercede statuita alle camere, ma si diuidi ugualmente tra tutti, facendo il conto con l'interuento del procuratore d'poveri, e Deputati della Carità.
- 11 Et alle controuersie di chi volesse stare nelle camere, ò nelle sale, e non fosse meriteuole, il Prelato delle Carceri deputato della Carità pro tempore habbia à rimediare, e diffinire.
- 12 Per la publica di sopra, per qualsiuoglia lungo tempo, non si paghi più di cinque giulii per carcerato all'vscite che farà: e standoci meno di sei giorni, non paghi più d'un grosso il giorno.
- 13 Per la publica di mezzo per qualsiuoglia lungo tempo, non si paghi più di tre giulii per carcerato all'vscite: e standoci meno di sei giorni, non paghi più di tre baiocchi il giorno.
- 14 Le publiche da basso, e le publiche delle

Donne siano gratis.

Parimente le publiche d' Religiosi gratis, 15 e le porte siano aperte.

Per la sala doue si fa la Visita, Cortili, Tinnelli, Corridori, & altri luoghi fuori della suddetti, non si paghi cosa alcuna. E l'abuso, e nome di passaggio s'intenda leuato, già affatto.

Li poveri rilasciati con esilio non paghino 17 cosa alcuna, manco di spese, secondo il solito.

E quando nel relaso de' testimonii semplici, ò altri ci sarà gratis vbi que, s'intenda etiam quanto alla prigionia di qualsiuoglia stanza; e dalli testimonii semplici non habbino manco le spese, ma le recuperino dall' infligatore, ò dal fisco.

Per la prigione d' ogni carcerato non si facci pagare più di due carlini, ne si possa far pagare cosa alcuna per mancia del Guardiano, ò altro, perche quello è la sua mercede per la guardia.

Et per ogni arresto, che venisse contra il 20 prigione, non si possa far pagare se non altrettanto, cioè due carlini da quello, che portarà l'arresto, e non dal prigione, sotto pena della berlina, da incorrerli irremissibilmente ogni volta che contrauerranno, così all'vno, come all'altro capo.

Per trasportare i carcerati, ò per causa 21 della Visita, ò per altro, per cauar li ferri, ò per habilitarli per occasione di fare instrumento, ò altro, non habbino cosa alcuna.

Si facci l'infermeria in ciascheduna prigione, e n' habbi cura il Prelato delle carceri deputato della Carità pro tempore, & in caso di bisogno, le ci mettano anchora carcerati civili, e li poveri stiano gratis.

Nell'hosteria, che si permette, si facci pagare la foglietta del vino mezzo baiocco 23 manco, come nell' hosterie efenti, e s'intenghino le misure giuste di vetro.

Nel riceuere le monete, si offeruino li 24 Bandi.

Non per mettino, che li carcerati trattino 25 con le Donne carcerate, ne manco alle grati loro.

Menino ogni mattina li prigionii, che 26 stanno nelle publiche di sopra, e di mezzo alla Messa.

Del giulio di S. Leonardo, e del giulio per il Cancelliero del Barigello del Governatore si offerui il solito; e quando il mandato sarà in forma pauperum, si paghi per metà e quando gratis, niente.

E quando li prigionii haueranno hauuto il mandato di rilasso, non li possino il Capitano, ò Guardiani ritenere, ne leuari alcun vestito per il debito, che haueranno fatto, etiam per causa di vitto, ò d'altro, ma si debbano subito rilasciare, imputando à se stessi se gli haueranno tenuti di sopra, senza farli pagare, ò assicurarsi con figura, ò pegno.

Alli

29 Alli Condannati à morte, galera ò altra pena, non possino sotto pena di tre tratti di corda, frusta, e Berlina, leuare panni, ò robba alcuna, che detti Condannati hauesero ò attorno, ò in prigione, ma tutto debbano consegnare, ò notificare al Giudice della causa, accio ne possa fare quel tanto che sarà di giustizia.

30 Nelli detti Capitani, ò Guardiani possino pigliar più delle Tasse sopradette, ancorche se gli dessero spontaneamente, e debbano seruare tutti li sopradetti Capitoli, sotto pena di corda, frusta, & altre maggiori ad arbitrio de' Superiori.

31 Dichiarando, che nelle Carceri dou' è minor tassa, non s'intenda per questi Capitoli innouato cosa alcuna, ma si serui sempre la minore,

*Ordini, e Tasse per li Barigelli,
& Esecutori.*

1 §. 13. **L**i Barigelli, & Esecutori qual si siano, e di quasiuoglia Corte, non possino ad alcuno, che condurranno prigione, leuar denari, nè robbe di forte alcuna, nè meno l'armi, quando non le portaranno contra bando, ma debbano le robbe lasciarle ad essi prigionieri, e quelle consegnarle con l'armi al Capitano, ò Guardiano delle carceri, à fine di riporre, come si è detto, sotto pena di tre tratti di corda, della frusta, e berlina.

2 Item, dalli Decapitati, ò altrimenti morti, ò puniti per giustizia, ò da quasiuoglia altro condannato à morte, galera, ò altra pena, ancorche vi fosse de beni loro, non possino pigliare nè panni, nè cosa alcuna per loro esecuzione, ò altro conto, ma detti beni si consegnino à chi di ragione, sotto le sudette pene.

3 Per cattura di quelli che condurranno prigione per causa capitale, ò meritevole di morte, ò siano assoluti per sentenza, ò commutarli la pena, ò in quasiuoglia altro caso non possino per loro esecuzione pigliar più d' vno scudo.

4 Emeritando la causa non pena di morte, ma galera, esilio, mutilatione di membro, ò frusta, ò che siano assoluti per sentenza, ò commutarli la pena, ò rimessa, ò in quasiuoglia altro caso, per esecuzione e cattura, non possino pigliar più di giuli cinque; e dalli puniti niente come si è detto.

5 Nelle cause civili per esecuzione reale ò personale, per la somma di scudi cinque, pigliano due carlini; e da cinque scudi fino à dieci, tre giuli; e da dieci scudi fino à venti, giuli cinque; e da venti scudi fino à quaranta, giuli dieci; e da quaranta fino à scudi settanta, giuli quindici, da settanta fino à cento giuli venti, e da cento fino à cinquecento, scudi tre, e da cinquecento fino à mille, scudi quattro, e facendosi esecuzione per maggior somma, si paghi ad arbitrio

del Giudice, di mandato del quale sarà fatta l'esecuzione, purchè non passi la somma di scudi sei al più, eccettuando li Giudici di Corte Sauella, Torre di Nona, Ripa, e Ripetta, li quali non possino eccedere la detta Tassa, senza licenza del Governatore, ouero Auditore della Camera, ò del Chierico Presidente delle Ripe, rispettuamente, eccettuando ancora i mandati della Corte del Governatore, nelli quali si offerui la sua Tassa, quale è minore per la povertà de' Litiganti, che concorrono ad essa Corte.

Per mandati di metter in possesso de' beni stabili, senza espressione di somma, vno scudo, è non più, e doue sia la somma espressa, si offerui come sopra.

Per mandato di sospetto di fuga, fino alla somma di scudi quaranta, si pigli secondo la tassa predetta, e da quaranta in su, per quasiuoglia somma, non più di vno scudo.

Per esecuzione fatta in animali, si offerui il medesimo, nè si facci pagar cosa alcuna per la capezza, come già per abulo si è fatto alcuna volta.

Per esecuzione fatta fu ori di Roma fra tremiglia, ò sia civile, ò criminale, si offerui come dentro di Roma, e se oltre tre miglia, & in quasiuoglia Città, ò Castello ancora oltre quaranta miglia, gli esecutori di Roma habbino l'esecuzione, che si paga in Roma duplicata, ma se saranno Esecutori d' altre Città, si paghi duplicata la tassa, che si offerua in quel luogo doue si fa l'esecuzione.

Occorrendo caso non compreso in questa Tassa, si stia alla dichiarazione del Giudice, che ha tassato il mandato, eccetto li sopradetti Giudici di Corte Sauella, Torre Nona Ripa, e Ripetta, li quali non possino fare tal dichiarazione senza licenza del Governatore, ò Auditore della Camera, ò Presidente delle Ripe rispettuamente, come di sopra.

Nessun Barigello, ne Esecutore predetto ardisca pigliar denari dalli Debitori per la loro esecuzione, se effettivamente non la fanno, nè differire l'esecuzione, della quale sono ricercati, ma debbano eseguir la quanto prima, nè dal Creditore pigliar denari, se non in caso che il Debitore non sia obligato à pagarlo. E mostrata che gli sia certa dotal, inhibitione, ò non graue, non pigliano cosa alcuna, nè facciano esecuzione, e facendola, la restituiscino gratis.

Facendo cattura in casa d'alcuno, non possino pigliar arme d'alcuna sorte, se non prohibite, come archibugetti, etiam sotto pretesto, che il Prigione l'abbia portate in tempo prohibito.

Non ardischino senz'ordine particolare del Giudice della causa andare con Notarii à far inventario di robbe, & in caso, che li sia ordinato, non possino pigliare

Yyyy z più

più d'vno scudo in caso d' homicidio seguito, in ogni altro caso non più di giuli cinque.

14 Dall' poveri non possino per qual' sua voglia mandato essiger cosa alcuna, ma siano tenuti lasciargli gratis, senza vn quattrino di spesa, o pigliare solamente la metà di quello, che verria, secondo che li mandati faranno sottoscritti, d' gratis, o in forma pauperum.

15 All' quali mandati così sottoscritti, nelsun Barigello, Capitano, o altro ministro ardisca replicare, ma subito eleguirli, e quando li mandati faranno segnati gratis, non si ricerchi sottoscrizione di Barigello, d' esecutore, & il gratis, d' in forma pauperum, s' intenda tanto per il Notaro, quanto per gl' esecutori.

16 Non possino pigliar mercede, nè altro, se non fatta realmente l' esecutione, d' reale, d' personale, e per la rata d' esecutione fatta; & essendo vna volta soddisfatti, siano obligati ritornare quante volte bisognerà à fare nuoua esecutione, fin tanto che il Creditore sia intieramente soddisfatto, senz' altra nuoua mercede.

17 Quelli, che contraueranno alle cose pre dette alle quali non è prescritta pena, incorrano per la prima volta la pena di tre tratti di corda; per la seconda, della frusta per la Città; e per la terza, della galera, da essguirsi irremissibilmente dalli sudetti Giudici senz' alcuna speranza di gratia.

18 Etaccio ch' ogn' vno possa hauer notitia delli detti Ordini, è Tasse, tanto li Barigelli, & esecutori, quanto li Capitani delle carceri, siano obligati tenere continuamente detti decreti stampati in vna tauola affissa nel muro, in parte, che ogn' vno possi vederli, e leggerli d' ogn' hora. Auuertendo particolarmente, che dalle persone ignoranti non si pigli oltre il douere, sotto le pene sudette di scudi cinquanta, d' applicarli à S. Leonardo, & altre pene più graui.

*Iurisdictione, & facultates Auditoris generalis
Curie causarum Camera Apostolica.*

PAVLVS EPISCOPVS Servus servorum Dei

Illeto filio Magistro Joani Dominico Spinali Presbytero Januensi, utriusque Juris Doctori, causarum Curie Camera Apostolica generali Auditori, Notario, & familiari nostro, salutem, & Apostolicam benedictionem. Eximia fidelitatis, & prudentie, necnon operosa, ac grata devotionis, & familiaritatis obsequia, quae Nobis, & Apostolicae Sedi jam dudum impendisti, & de presenti assiduis studiis impendere non desistis, Generis quoque nobilitas, literarum

scientia, eximia doctrina, & in rebus gerendis experientia, ac dexteritas, probitatis praeterea, & integritatis, atque aliarum plurimarum virtutum exempla, & ingentes animi dotes, quibus clare dignosceris, Teque longo rerum usu insignitum, necnon quos ex Tibi haecenus nedum per Nos, sed etiam alios Romanos Pontifices praedecessores nostros, commissis negotiis praeventissos, & in dies praevenire laudabiles fructus cognovimus jam exinde conceptam in Nobis spem, & expectationem majorem accendunt, ac pollicentur haud dubie, quod ea, quae tibi etiam, de cetero duxerimus committenda, etiam quam maxime, arduaque negotia, summa, & eodem maiori prudentia, ac diligentia exequeris, quo personam tuam in posterum condignis hononibus, gratis, & favoribus magis propitiis à Nobis cognoveris decoratam. Cum itaque officium generalis Auditoratus, seu audientiae causarum Curie Camerae Apostolicae, quod nuper dilectus filius noster Petrus Paulus Sanctae Rom. Ecclesiae Cardinalis Crescentinus nuncupatus, tempore assumptionis de eius persona ad Cardinalatus honorem per Nos nuper de Fratrum nostrorum consilio, Apostolica auctoritate facta, obtinebat, ex eo, quod illud per assumptionem praefatam harum serie vacare decernimus, per decretum huiusmodi vacaverit, & vacet ad praesens. Nos volentes te Clericum Camerae Apostolicae, ac in utraque Signatura nostra Referendarium, etiam continuum Commensalem nostrum, cuius personam generis nobilitatem claram, ac ita gerendis rebus quibuscumque etiam in maximis, negotiis etiam gravioribus pertractandis aptam, necnon quam plurimarum egregiarum virtutum meritis commendatam, inter ceteros Romanae Curiae Praelatos ad tanti officii regimen, & ministerium duximus assumendam, & in illius affectionem ceteris anteposendam favore prosequi gratiae specialis, Teque à quibusvis excommunicationis, suspensionis, interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis à Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, necnon singulorum privilegiorum, indultorum, & facultatum praedictarum, & quibuscumque aliis officiis, Collegiis, Tribunalibus, & locis Pijis urbis, eorumque Iudiciis, Rectoribus, & Protectoribus, ac aliis personis quomodolibet, & quandoque, etiam sub quibuscumque verborum expressionibus, & formis concessorum, ac scripturarum, aliarumque literarum desuper confectarum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro Concedi-
expressis, & insertis habentes, de tuis probata fide integritate, & diligentia plurimum A.C. Mo-
in Domino consili; Motu proprio, non ad tu pro-
tuam

tuam, vel alterius pro te Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera de liberatione, & ex certa scientia nostris, Officium prædictum, sive ut præmittitur, sive alias quovis, quem haberi volumus pro expresso, modo vacans cum Officio Correctoris, seu Correctoris Archivi dictæ Curie, & aliis illi annexis, ac omnibus, & singulis illius honoribus, præminentis, prærogativis, jocalibus, exemptionibus, immunitatibus, jurisdictionibus, favoribus, gratiis, privilegiis, necnon (salva dismembratione, & separatione sex millium scutorum annuorum monete Romanæ, decem julii ejusdem monete pro quolibet scuto hujusmodi computatis, ex fructibus dicti Officii Auditoratus per secl. record. Sixtum Papam V. Prædecessorem nostrum factis, seu sex millibus scutis prædictæ Camere alias applicatis salvis remanentibus) cum iuribus, regalibus, proveniuntibus, obventionibus, & emolumentis consuetis, ac debitis, necnon facultatibus, & indultis, ac decretis, etiam in ordine, & modo procedendi in causis præfatis Petri Paulo Cardinalis, & aliis, qui pro tempore fuerunt Causarum Curie hujusmodi Generalibus Auditoribus, ac per pie memorie Julium II. Leonem Decimum, Clementem Septimum, Paulum Tertium, & Julium etiam Tertium, ac prædictum Sixtum, & Gregorium Decimum Quartum, aliosque quoscunque Romanos Pontifices etiam Prædecessores nostros, ac Nos & Sedem prædictam, sub quibuscunque tenoribus, ac cum quibusvis clausulis, & decretis tam in forma brevis, quam sub plumbis expeditis literis ac alias ex usu, stylo, consuetudineque quomodolibet concessis, confirmatis & innovatis, Apostolica auctoritate tenore presentium concedimus, & assignamus, Teque ad tui vitam, nostrum, & pro tempore existentis Rom. Pontificis, ac directi filii nostri Petri tit. SS. Joan. & Pauli Presb. Cardinalis Aldobrandini nuncupati moderni, & pro tempore existentis ipsius S. R. E. Camerarii, & causarum Curie Cam. hujusmodi generalem Auditorem, cum honoribus, oneribus, præminentis, prærogativis, exemptionibus, immunitatibus, jurisdictionibus, favoribus, gratiis, privilegiis, concessionibus, indultis, iuribus, regalibus, emolumentis, facultatibus & decretis prædictis, eisdem auctoritate, & tenore, constituimus, & deputamus, ac in locum dicti P. Pauli Cardinalis quoad hujusmodi Auditoratus Officium, ejusque liberum exercitium quoad vixeris, substituimus, & subrogamus, Teque ad Auditoratus & Correctoris officia hujusmodi, & eorum liberum exercitium, ac omnia, & singula prædicta, ex nunc admittimus, & recipimus, & per Petrum Cardinalem modernum, ac pro tempore existentem Camerarium prædictum, necnon dilectos filios dictæ Cam. Præsidentes, Clericos, ceterosque ad quos spectat, & spectabit, tam in Camera, quam extra eam, recipi, & admitti, atque tibi de iuribus, regalibus, jocalibus, ta-

xis, proveniuntibus, obventionibus, emolumentis, & aliis supradictis integre responderi, & satisfieri mandamus ac volumus, & etiam præcipimus.

2. Tibique indulgemus, quod si te in quibuscunque causis criminalibus, etiam ubi pœna sanguinis, ultimi supplicii imponenda erit, seu imponetur, aut de hujusmodi causis tractandum fuerit, in posterum aliquando contigerit immiscere, nullam ob id irregularitatem, vel inhabilitatis ejuscunque, seu aliam censuram Ecclesiasticam aut infamiam maculam, sive notam, nec alia incurras impedimenta, dummodo sententiam sanguinis per te ipsum non feras, neque votum subscribas.

3. Ac etiam tibi per Te, seu alium, vel alios idoneum, vel idoneos Locumtenentem, seu Locumtenentes, & Officiales, vel Vicegerentes tuos, quos, & quando pro tempore duxeris assumendos, aut deputandos, de omnibus & singulis causis, modis, & formis infra scriptis cognoscendi, & decidendi facultatem concedimus per præsentem.

4. Quod tu videlicet, tam in causis obligationum in forma Camere, quam in forma juris Quarentigie, vel Ripæ, & Ripetæ celebratarum, ac etiam in aliis obligationibus, in quibus etiam absque obligatione in forma Cam. Debitores consenserint in mandatum executivum unica citatione, vel etiam sine citatione, & quarum obligationum, vel consensuum viget in aliis Tribunalibus executivis, vel per relaxationem mandatorum proceditur quovis modo, solus, præterquam inter Cives Romanos, inter quos privilegium, seu constitutionem ultimo loco per recolendam memorie Pium Papam IV. similiter Prædecessorem nostrum in favorem Populi Romani, Motu proprio factam, servari volumus.

5. Alii vero quicumque etiam Rom. Curie Judices in similibus causis, nullatenus ulloque modo procedere possint, Ac de omnibus, & singulis obligationibus in forma Cam. ubi vis locorum, & inter quasunque personas factis, vel faciendis, iis dumtaxat exceptis, quæ in dependentibus à litibus, & causis in eadem Camera, aut coram aliis Judicibus pro tempore introductis, factæ, & receptæ fuerint, & tunc non per viam censurarum, sed per viam mandati executivi cognoscas.

6. Ita ut quasunque causas, quæ decetero perpetuis futuris temporibus in eadem Curia super ipsis obligationibus, aliisque omnibus supradictis in alio, quam Auditoratus hujusmodi Tribunali, præterquam in vim specialis commissionis nostræ, de dictis obligationibus specialem mentionem facientis, motæ fuerint, in illarum statu, gradu, & terminis, in quibus reperiuntur, tua ordinaria auctoritate, exceptis dumtaxat causis Curie Capitoline contra dictos Cives Romanos pro tempore juxta formam dicti privilegii motis reassumere, & etiam Judicibus qui-

A. C. im-
miscendo
se in cri-
minalib.
non in-
currit ir-
regulari-
tatem.

Solus proi-
cedit in
causis ob-
lig. Ca-
merarum
ubivis lo-
corum
contra-
ctuum,
præter-
quam in
dependen-
tibus à li-
tibus aliis
introduc-
tis, Crimi-
ter Cives
Rom.

Causas
oblig. Ca-
meral. ab
aliis Ju-
dicibus et-
iam Com-
missariis
reassumit
& inhibet
sub panis.

bus fuerint commissa, ac eorum quibus illæ pendent, ne in eis, aut de illis quoquomodo, aut quovis quæsito colore directè, vel indirectè, illisque, ac omnibus, & singulis quibuscunque aliis iudicibus, eorumque Locatenentibus, ac Auditoribus, tam Ecclesiasticis, quam secularibus, ne in exceptionibus, ac processibus prædictarum obligationum, ac contractuum de cætero contra tenorem præsentium ad instantiam cuiusvis Personæ, Collegii, Universitatis, Capitulorum, & quorumvis etiam privilegiatorum, sub excommunicationis latæ sententiæ, indignationisque nostræ pœnis, ac Partibus ipsis, & Notariis, Procuratoribus, Sollicitatoribus, Executoribus, ac Officialibus sub ejusdem censuris, & pœnis, ac privationis officiorum suorum, & inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, necnon quingentorum ducatorum Fisco, & eidem Camera applicandorum, refectionisque expensarum Partibus arbitrio tuo, & nullitatis processuum inde sequentium, & sequutorum quovis modo directè, vel indirectè, se intromittere præsumant, inhibere, & quicquid secus super his contigerit attentari irritum, & inane existat, & esse censetur, prout ita decernimus.

7. Quodque Tu solus vigore dictarum obligationum censuras Ecclesiasticas promulgare.

*Soluti vi-
gore oblig.
Camer.
promulgat.
censuras,*

*Cognoscit
causas om-
nes spiri-
tuales,
Ecclesia-
sticas, &
prophana-
nas, tam
civiles,
quàm cri-
minales
& mix-
tas.*

8. Necnon omnes, & singulas spirituales, Ecclesiasticas, ac prophanas, & quorumvis etiam ejusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, eorumque, ac nostrorum Familiarium, & continuorum Commensalium, necnon quorumcunque Prælatorum in ipsa Curia degentium, ac etiam Imperatoris, Regum, Principum, ac Communitatum, & Universitatum, eorundemque Principum Oratorum, necnon dictæ Curie Officialium, eandem Curiam sequentium, ac Familiarium eorundem, & ipsi Curie causarum huiusmodi Auditoris Notariorum, & eorum Familiarium, Campforum quoque, & quorumvis Mercatorum, ac Pensionum annuarum super fructibus, redditibus, & proventibus Ecclesiasticis, ac eorum fructuum etiam loco Pensionum huiusmodi reservatorum, & assignatorum, etiam si eorum, & earum solutio non sit in prædicta Curia, sed in partibus facienda.

*Cognoscit
causas
appella-
tionum &
sententiarum
quorumvis
iudicum,
etiam de
partibus
Vicario,
Gubernatore,
Se-
natore, &*

9. Et quascunque alias etiam commissarias causas, tam civiles, quàm (absque alicuius irregularitatis, seu inhabilitatis, aut infamiae, vel cuiusvis alterius sententiæ, censuræ, & pœnæ Ecclesiasticæ incursum) criminales, & mixtas, conjunctim, vel divisim in eadem Curia quomodocunque, & qualitercunque motas, & movendas, ac inter quascunque Partes, etiam per viam Inquisitionis, aut ex officio quomodolibet pendentes, & quæ per appellationem à gravaminibus illatis, & interfecti cominatis, seu sententiis distinctivis, vel interlocutoriis, à quibusvis iudicibus Ordinariis, & Arbitris, atque Arbitratoribus in

Curia, & Urbe prædictis (Vicario nostro, ac iudicibus Gubernatore, & Senatore ipsius Urbis, iudicibusque Capitolinis dumtaxat exceptis) ac extra eandem Curiam, & Urbem, à quibuscunque iudicibus ordinariis, vel delegatis, seu Arbitris vel Arbitratoribus, ac etiam dictæ Sedis Legatis, & eorum Vicelegatis in terris eidem Romanæ Ecclesiæ mediatis, vel immediatis subiectis, aut aliis eorum Gubernatoribus, vel Officialibus, & quibusvis in feudum, seu Vicariatum, seu alias quomodolibet concessis & pro tempore latis, & promulgatis, interpositam, seu alias ad eandem Sedem per viam reclamationis iudicialis, vel extrajudicialis, aut nullitatis, vel recursum, à quibuscunque sententiis quorumcunque Ordinariorum, etiam extra Statum Ecclesiasticum hæcenus devolutæ sunt, & in posterum devolventur.

10. Eas videlicet, in quibus non agitur ultra summam ducentorum ducatorum auri de Camera, aut de re verum valorem prædictæ summæ non excedente, seu quæ inter, & contra Mercatores dictæ Curie pro quibuscunque negotiis ad quamcunque summam ascendunt, & pro Notariis tuis, ac inter, & contra ipsos, ac eorum familias, pro tempore vertentur, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura iudicii, sola veritate inspecta, & manu Regia absque observatione terminorum, qui de stylo, seu ordinatione Palatii Apostolici, aut alias observari consueverunt, seu consueverint, etiam privatione quoad alia Tribunalia: alias verò summam prædictam, aut illius valorem excedentem, ac inter, & contra alios quam Mercatores vertentes, servatis terminis, & alias summarie, prout in Beneficialibus.

11. Eisdemque terminis quomodocunque malè, & nulliter, præpositè, & confusè tentis, pro minore Partium dispendio, etiam unico contextu, citatione, & audientia reiterata, etiam per affixionem citationum pro tempore faciendarum, ad valvas ipsorum Citandorum habitationis, quoad obligatos in forma Cam. seu Guarantigiar. Ripæ, Ripetæ, ac aliis supradictis formis executivis, & quoad alios aliter obligatos, ubi non agitur de maiore, quàm de viginti ducatorum summa, audire, cognoscere, decidere, & sine debito terminare.

12. Necnon de omnibus, & singulis quibuscunque, & quantumcunque enormibus criminibus, delictis, & excessibus, tam in Urbe, & Curia prædictis, quàm extra eas, per quoscunque tam ejusdem Curie, atque Sedis Officiales, quàm dictam Sedem sequentes, & alios eam à jurisdictione Ordinariorum exemptos, ac dictæ Sedis immediatè subiectos, cuiuscunque Ecclesiasticæ, vel mundanæ dignitatis, etiam Episcopalis, Archiepiscopalis, primatialis vel majoris, & per quoscunque alios, cuiuscunque status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, reales, & exemptos.

*Cognoscit
causas
quorumvis
delictorum,
& excessuum
tam in Urbe,
quàm extra,
per quoscunque
etiam Cu-
riales, &
per Exemptos.*

perpetratis, vel perpetrands, tam ad Procuratoris Fiscalis denunciationem, & promotionem, quam etiam partium accusationem, vel etiam investigationem, seu ex mero officio, quoad omnes privative, per Notarios tuos, eorumque Substitutos, ac inter, & contra eos, ac alios in eorum officiis, & in tuis ea solam inquirere, & super illis, tam per viam Inquisitionis, quam accusationis, seu denunciationis, & institutionis huiusmodi procedere, & culpabiles repertos iuxta suorum excessuum exigentiam & qualitatem quovismodo, absque alicujus irregularitatis, aut alterius censuræ Ecclesiasticæ huiusmodi incursum, punire.

Exequi-
tur lite-
ras Apo-
stolicas.

13. Ita tamen, quod monitoria contra Episcopos, vel alios eorum Superiores prædictos ad comparandum personaliter nisi prævia commissione manu nostra signata, non decernas.

14. Et insuper, quod quascunque literas Apostolicas generales & particulares, tam sub plumbio etiam per officium Audientie nostrarum litterarum contradictarum, ac per officium minoris gratiæ, quam in forma brevis expeditas, & quarum solam signaturam sufficere concessum fuerit, supplicationes, per Nos, & pro tempore existentem Romanum Pontificem, aut in ejusdem Pontificis, seu nostra præsentia signatas, necnon literas pro tempore existentium Camerarii, & Pænitentiarii majoris, nostrorum (dummodo in illis, & litteris Apostolicis prædictis alii executores deputati non fuerint) solus, in quibus verò deputati erunt, cum illis, & super illis processus debitos in forma solita, etiam cum promulgatione censurarum in similibus promulgari solitarium, decernere.

Exequi-
tur sen-
tentias
per quos-
vis iudi-
ces, tam
in curia,
quam ex-
tra latera.

15. Ac per Te, tuosque Locumtenentes, seu Vicegerentes, & Officiales, aut Deputatos, & quosvis alios, tam Ecclesiasticos, quam sæculares Iudices, & tam Delegatos, quam Subdelegatos, ac etiam cautelarem dicti Palatii Auditores, vel Nos, aut Romanum Pontificem pro tempore existentem, tam in specie, quam in genere, ac aliis quomodolibet in eadem Curia, & extra eam pro tempore latarum sententiarum, necnon quorumcunque processuum generalium, vel specialium, tam in die Cænæ Domini, quam aliis, cum censurarum & pænarum Ecclesiasticarum fulminatione, fieri solitorum, executionem, quas etiam si Delegatis, aut subdelegatis prædictis, vel quibusvis aliis etiam specialiter per Nos, & Sedem prædictam commissæ fuerint, tibi cumulative, & non privative commissas esse volumus, atque decernimus, servatis terminis in Tribunali Auditoris Cameræ huiusmodi servari solitis, etiam singulis diebus & horis, prout in ordinariis consuetum est facere, illasque & illos debite executioni, etiam si opus fuerit cum auxilio Bachi sæcularis invocatione, demandare.

16. Ac quascunque Communitates, Universitates, Collegia, Capitula, necnon etiam extra dictam curiam degentes Personas, pro debitis per eas in eadem curia contractis, aut salario, seu contractu in ipsa curia inito, degentes verò in eadem Curia, seu Curiales Ecclesiasticos Sæculares, vel Regulares etiam ab ipsa curia absentes, cujuscunque gradus, status, ordinis, & etiam Pontificalis dignitatis, vel præeminentie existentes, pro quibuscunque rebus, & pecuniarum summis ad quorumvis, etiam absentium, quorum intererit, pro tempore instantiam, quoties expedierit, etiam per Edictum publicum, confito summarie, & extrajudicialiter de non tuto ad eos accessu, ad satisfaciendum de eorum debitis, & præstandum ea, ad quæ pro tempore tenebuntur, monere & citare.

17. Ac literas quascunque remissoriales, & compulsoriales, tam generales, quam speciales, ubi, & quoties opus fuerit arbitrio tuo decernere.

Litteras
compulsoriales &
remissoriales
decernit

18. Necnon etiam in vim Eugenianæ in favorem Curialium emanatæ, ac Leoninæ Constitutionum, & cujuscunque illarum extensionis inhibere.

Inhibet in
vim Euge-
nianæ &
Leonianæ.

19. An monitoria, citationes, & inhibitiones ad partes, etiam per simile edictum decernere: eos quoque arrestare, & catcere, ac si tibi videbitur, quascunque pænas, & multas eodem arbitrio tuo dimittere, & relaxare, atque per delictorum, & excessuum, necnon criminum qualitate quibusvis pro tempore delinquentibus per te, tuosque Locumtenentes, Vicegerentes, & Officiales infigere & imponere.

Monitoria
& citationes
extra
Curiam,
etiam per
Edicta, de-
cernit, pæ-
nasque &
multas
infigit, &
pro ejus
arbitrio
relaxat.

20. Necnon quoslibet inobedientes excommunicare, & a divinis suspendere generaliter, vel specialiter interdiciere, ac sententias, censuras, & pænas Ecclesiasticas per Te, & Locumtenentes, ac alios tuos prædictos pro tempore latas, etiam iteratis vicibus aggravare.

Excommu-
nicat,
suspendit,
interdicit,
& aggra-
vat.

21. Et quod à te, vel Locumtenentibus, & aliis prædictis pro tempore excommunicatis, seu aliis censuratis, ab aliis, quam à Te, vel Locumtenentibus, & aliis tuis huiusmodi, etiam de partium consensu, præterquam in mortis articulo constituti absolvi non possint, ad evitandas collisiones, statueret.

22. Et cum tibi visum fuerit expedire Communitates & Universitates, Collegia, Capitula, & Personas quascunque à quibusvis sententiis, censuris & pænis, ac multis Ecclesiasticis spiritualibus vel temporalibus, tam per Te, & Locumtenentes, ac alios tuos præfatos, quam per alios inflictis, in diebus Paschalibus, et Natalitiis cum reincidentia absolvere. Necnon sententias, censuras et pænas, ac multas huiusmodi, et quæcunque interdicta suspendere, tollere, et eis relaxare.

23. Obligationes quoque in forma Cameræ, etiam per mortem Debitoris, quoad illius bona

Exequi-
tur oblig.
bona
Cameræ.

bona post mortem debitoris.

Habet omnia Privilegia suis Auditoribus quomodolibet concessa.

Beneficiū cap. Odo- ar. l. & Peruenit, & simil. quoad obligatos in forma Cam. non suffragantur.

bona tantum, etiam per viam confessionis debiti per aliquem ex Procuratoribus, in qualibet obligatione constitutis, more solito faciendas, & heredibus legitimè citatis, seu aliis arbitrio tuo exequi, & executioni demandari facere.

24. Et generaliter omnia, & singula, quae ad officium Auditoris causarum Curiae huiusmodi de iure, vel privilegio, aut usu, seu literis, & consuetudine praedictis olim spectabant, & quae illi, qui pro tempore fuerunt causarum Curiae huiusmodi Auditores iuxta concessas eis facultates, facere, & decernere, mandare, statuere, ordinare, & exequi quomodolibet potuerunt, seu consueverunt facere, dicere, mandare, statuere, & ordinare, decernere, & exequi, liberè & licitè valeas. Processus & sententias, quas tu, & Locumtenentes, ac alii a te deputati praedicti pro tempore habueritis, & tuleritis, ac reliqua omnia, quae in praemissis, & circa ea aut quodlibet eorum feceritis, duxeritis, mandaveritis, statueritis, & ordinaveritis, rata & grata habituri, ac facturi ea omnia, auctore Domino, ab omnibus, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

25. Insuper eisdem auctoritate, & potestatis plenitudine, tam literas Julii II. & Leonis X. aliorumque praedecessorum huiusmodi, quam omnia & singula privilegia, indulta, facultates, jurisdictiones, & gratias officio Auditoratus, & Auditoribus praedictis, quomodolibet concessa, ac cum omnibus, & singulis in eisdem contentis clausulis, singulas denique literas, quorum omnium, & singulorum, ac literarum Praedecessorum huiusmodi tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, pariter praesentibus haberi volumus pro expressis, auctoritate, & tenore praedictis, approbamus, confirmamus, & innovamus, ac illa perpetuè, & inviolabilis firmitatis robore obtinere, & inviolabiliter observari debere decernimus, eaque omnia & singula ad officium Auditoratus, & pro tempore existentem Auditoris huiusmodi, perinde, ac si in eis specialiter, & expressè, ac pro individuo, & pro eis, seu in illorum favorem statuta & ordinata fuissent, harum serie extendimus & ampliamus.

26. Quodque Constitutiones, quae Odoardus, & Peruenit incipiunt, & quavis alterativae, seu moratoriae, & dilationes etiam salutariae per quoscumque etiam ejusdem Romanae Ecclesiae Cardinales, Clericos Camerae, & ipsius Camerae Camerarium, pro tempore decretæ, quoad obligatos, ut supra, tam respectu bonorum, quam personarum, nullatenus prosint, quinimò obligationes praedictae debita executioni demandentur, & etiam post mortem debitoris quoad bona.

27. Etiam quacunque appellatione, & super inde obienta commissione, de huiusmodi obligatione expressam mentionem non

faciente, aut discussione hereditatis ubilibet pendente, si per Creditores data fuerit idonea cautio in forma depositi de restitueret id, quod receperint, prioribus & posterioribus Creditoribus in eventum succumbentiae non obstantibus.

28. Ac etiam, quod tu Auditor in Capella nostra, & aliis actibus, tam publicis quam privatis primum locum post dictum Gubernatorem, & Oratores Principum si Praelati fuerint, habeas, volumus, statuimus, & ordinamus, Tibique pariter indulgemus, Ac similiter tibi, Contradictores & Rebelles, tibi in praemissis non parentes, opportunis juris remediis compescendi, & ad id, si opus fuerit, auxilium Brachii secularis invocandi, ceteraque in praemissis, & circa ea quomodolibet necessaria & opportuna, tam in dicta Urbe, quam ubique locorum faciendi, & exequendi, juxta facultates alias tunc officium Auditoratus huiusmodi obtinentibus attributas.

29. Necnon pariter Tibi, tuisque in officio Auditoratus huiusmodi successoribus quoscumque Pauperes extra Romanam Curiam pro debitis civilibus, & vigore tuorum, & pro tempore existentis Auditoris Camerariorum Carceratos, tuo, & tuorum in officio Auditoratus successorum huiusmodi arbitrio, juxta facultates desuper Valicatoribus Carcerum Urbis praedictae per Constitutiones pia memoriae Pauli II. & Pii V. Romanorum Pontificum pariter Praedecessorum nostrorum, ad favorem Pauperum Carceratorum aditas, relaxandi, & relaxari faciendi.

30. Necnon quoscumque Pauperes, & vere miserabiles in causis tui Tribunalis, tam motis quam movendis pro tempore commotis pro parentibus, confito prius summarie, & extra-judicialiter, quantum tibi sufficere videbitur, de eorum paupertate & miseria, ad satisfactionem crediti, cuius creditores fuerint, usque ad summam quinquaginta scutorum inclusive, pro quolibet Creditore paupere, & etiam miserabili huiusmodi, etiam si ceteris Creditoribus priores, & potiores non extiterint, admittendi, ac eis de ipso eorum credito satisfaciendi, & satisfieri faciendi & mandandi realiter, & cum effectu.

31. Praeterea quoscumque ubi, & quando ac quoties opus fuerit, etiam per Edictum publicum, confito summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu, ac etiam sub Ecclesiasticis censuris, & pecuniariis, aliisque poenis imponendis, moderandis, & applicandis, citandi, monendi et inhibendi, ac in eventum non partitionis, sententias, censuras, et poenas huiusmodi, declarandi, aggravandi, reaggravandi, excommunicandi, interdicendi, auxiliumque Brachii secularis si opus fuerit invocandi, Perpetuum quoque silentium, omni, et quacunque appellatione et recurſu remotis, desuper imponendi, ac alia omnia, et singula in praemissis, et circa

Procedis omnibus tam in Capella, quam in aliis actibus publicis, & privatis, praeter Gubernatorem & Oratores Principum, si Praelati fuerint.

Habet facultates & privilegia, & gratias, & indulta, & singulas denique literas, quorum omnium, & singulorum, ac literarum Praedecessorum huiusmodi tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, pariter praesentibus haberi volumus pro expressis, auctoritate, & tenore praedictis, approbamus, confirmamus, & innovamus, ac illa perpetuè, & inviolabilis firmitatis robore obtinere, & inviolabiliter observari debere decernimus, eaque omnia & singula ad officium Auditoratus, & pro tempore existentem Auditoris huiusmodi, perinde, ac si in eis specialiter, & expressè, ac pro individuo, & pro eis, seu in illorum favorem statuta & ordinata fuissent, harum serie extendimus & ampliamus.

Miserabiles in causis tui Tribunalis, tam motis quam movendis pro parentibus, confito prius summarie, & extra-judicialiter, quantum tibi sufficere videbitur, de eorum paupertate & miseria, ad satisfactionem crediti, cuius creditores fuerint, usque ad summam quinquaginta scutorum inclusive, pro quolibet Creditore paupere, & etiam miserabili huiusmodi, etiam si ceteris Creditoribus priores, & potiores non extiterint, admittendi, ac eis de ipso eorum credito satisfaciendi, & satisfieri faciendi & mandandi realiter, & cum effectu.

Citad. quoscumque ubi, & quando ac quoties opus fuerit, etiam per Edictum publicum, confito summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu, ac etiam sub Ecclesiasticis censuris, & pecuniariis, aliisque poenis imponendis, moderandis, & applicandis, citandi, monendi et inhibendi, ac in eventum non partitionis, sententias, censuras, et poenas huiusmodi, declarandi, aggravandi, reaggravandi, excommunicandi, interdicendi, auxiliumque Brachii secularis si opus fuerit invocandi, Perpetuum quoque silentium, omni, et quacunque appellatione et recurſu remotis, desuper imponendi, ac alia omnia, et singula in praemissis, et circa

circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna, faciendi, gerendi, & exercendi, juxta concessionem aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum desuper, ipsum Auditoratus officium obtinentibus, ut premititur factarum, tenorem, plenam, & liberam, eisdem auctoritate, & tenore, concedimus, & impartimur facultate, & potestatem; ac ita tibi mandamus, statuimus, & ordinamus.

Cognoscit causas suas per pecuniis ad cambium usurarie per Mercatores Urbis accipiendis inhihendo Gubernatori Urbis.

32. Postremo, ut omnes, & quascunque causas, tam per Te, quam per Locumtenentes, & alios deputatos tuos prædictos, super omnibus & singulis articulis, negotiis & causis in constitutione, seu Motu proprio per prædictum Pium prædecessorem, pro pecuniis ad cambium, & recambium usurarie, & malo modo per Mercatores dictæ Urbis accipiendis, facta contentis, & dependentibus ab eis, prout pro singulorum casuum circumstantiis aliis de jure tibi faciendum videbitur, non obstante facultate sub forma Motus proprii per prædictum Pium prædecessorem in favorem dicti Gubernatoris concessa, Partibus Justitiam ministrando, audiendas, in quibus non tanquam specialis Commissarius, sed prout Auditor Cameræ hujusmodi in similibus causis, juxta tenorem facultatum suarum, & ordinarium ejus Curie stylium, consuevis, procedas, cum potestate citandi, & inhihendi, ac quascunque inhihitiones, per dictam Urbis Gubernatorem decretas revocandi, & Criminalitates contra mercatores tollendi, aliasque, & alia quæ in præmissis, & circa ea fuerint necessaria, & quomodolibet opportuna faciendi, & aliis in omnibus, & per omnia juxta concessionem per eisdem Romanos Pontifices prædecessores nostros suo tempore Curie causarum ejusdem Cameræ generalibus Auditoribus factarum, tenorem, per eisdem præsentem tibi committimus & mandamus.

Papa inhihens quibuscunque Judicibus & personis, etiam si Card. fuerint sub penis ne se in oblig. Camera inhihant.

33. Mandantes propterea, & districtius inhihentes, quibuscunque Judicibus, & personis quocunque nomine nuncupatis, ac quovis privilegio munitis, etiam si ejusdem S. R. E. Cardinales fuerint, sub indignationis nostræ pœna, & interdicti, necnon etiam excommunicationis sententiis, quas si secus fecerint, eo ipso incurrant, (& a quibusvis præterquam in mortis articulo constituti, alias quam à Romano Pontifice absolvi non possint) ne in obligationibus supradictis illarumque executionibus, aut aliis præmissis contra ipsarum præsentium tenorem quomodolibet se intromittere, aut Te, vel Locumtenentes, seu alios deputatos tuos prædictos super præmissis molestare præsumant.

Quod præsentem literam non possent notari de surreptione.

34. Ac decernentes easdem præsentem literas Tibi in omnibus, & per omnia suffragari debere, illasque & in eis contenta hujusmodi nullo unquam tempore de surreptione, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu, notati, impugna-

ri, invalidari, aut ad terminos juris reduci, ne, &c. seu in jus, vel controversiam revocari, aut neque sub adversus eas quodcunque juris, aut facti, aliquibus vel gratiæ remedium impetrari, minusque revocationibus, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & aliis contrariis dispositionibus eas comprehendi posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum & eum, in quo antequam illæ emanarent, erant, statum restitutas, repositas, & plenariè reintegratas, ac de novo concessas, etiam sub quacunque Data per te eligenda, validasque, & efficaces semper fore, & esse, vimque validi, & efficaci Contractus inter Nos, & Sedem, ac Cameram prædictas ex una, & Te ex altera partibus, ritè, & rectè, facti, initi, & stipulati, ac etiam hinc inde acceptati habere, & obtinere, ac inviolabiliter observari debere.

35. Sicque per quoscunque Judices, & Commissarios, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & Camerarium dictæ Cameræ, ac Præsidentes, & clericos, necnon Palatii Apostolici Auditores hujusmodi, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate in quavis causa, & instantia, ac ubique locorum judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari.

36. Non obstantibus præmissis, ac nostris Derogationibus quatenus opus sit, de non tollendo jure quæsitio, necnon revocatione facultatum ad instar non concedendarum, aliisque Cancellaria & in amplissima specie redecutores, & Successores nostros Romanos Pontifices quoscunque, quomodocunque, & jure quacunque editis, & edendis, & etiam sitis non prædicti Pii IV. prædecessoris, quod privilegia, concessionibus, & indulta Cameræ prædictæ præjudicium quomodolibet concernentia in Camera ipsa intra certum tempus registrari, intimari, insinuari, & notificari debeant, disponen. Ita quod Tu ipsas præsentem litteras in eadem Camera nullo unquam tempore præsentare, intimare, notificare, registrari facere, ac insinuare minimè tenearis, nisi si, & quando tibi videbitur, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, etiam de rebus, & bonis Ecclesiæ, & Cameræ prædictarum non alienandis, ac in illorum alienatione, seu concessione certas solemnitates, & formas servari debere disponentibus, ac Curie, & palatii prædictorum stylo, necnon Urbis, & Cameræ hujusmodi, ac quarumcunque aliarum Civitatum, Terrarum, & locorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis, Consuetudinibus, Reformationibus, etiam novis, & revisis, & decretis, ac Ordinationibus, Privilegiis quoque, & indultis, ac literis Apostolicis

Decretum irritans cum clausula sublata.

Derogationes amplissima & in specie redecutores, & Successores nostros Romanos Pontifices quoscunque, quomodocunque, & jure quacunque editis, & edendis, & etiam sitis non prædicti Pii IV. prædecessoris, quod privilegia, concessionibus, & indulta Cameræ prædictæ præjudicium quomodolibet concernentia in Camera ipsa intra certum tempus registrari, intimari, insinuari, & notificari debeant, disponen. Ita quod Tu ipsas præsentem litteras in eadem Camera nullo unquam tempore præsentare, intimare, notificare, registrari facere, ac insinuare minimè tenearis, nisi si, & quando tibi videbitur, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, etiam de rebus, & bonis Ecclesiæ, & Cameræ prædictarum non alienandis, ac in illorum alienatione, seu concessione certas solemnitates, & formas servari debere disponentibus, ac Curie, & palatii prædictorum stylo, necnon Urbis, & Cameræ hujusmodi, ac quarumcunque aliarum Civitatum, Terrarum, & locorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis, Consuetudinibus, Reformationibus, etiam novis, & revisis, & decretis, ac Ordinationibus, Privilegiis quoque, & indultis, ac literis Apostolicis

cis quibuscumque Communitatibus, Universitatibus, Baronibus, Domicellis, Feudatariis, & aliis quibuscumque dictae Sedi mediatae, vel immediate subiectis, & quibuscumque aliis, quacumque dignitate etiam Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, & Cardinalatus honore fungentibus personis, ubi locorum existentibus, ac etiam nostris, & dictae Sedis, Nuntiis, Legatis, etiam de Latere, per Nos, & recol. mem. Clementem VIII. ac alios Romanos Pontifices praedecessores nostros, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam pro quibuscumque causis, etiam motu simili concessis, confirmatis, & approbatis, ac etiam iteratis vicibus, innovatis, & in posterum concedendis, confirmandis, approbandis, & innovandis. Quibus omnibus, & singulis, ac omnibus aliis hic non expressis, quae forsitan praesentibus obesse possent, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, ac individua mentio habenda, aut aliqua alia certa & exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissio, & forma in illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, motu, scientia, ac de potestatis plenitudine paribus, specialiter, & expressis derogamus & declaramus, necnon omnibus illis, quae in praemissis, & quibuscumque desuper confectis literis, concessa fuerunt, non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

37. Per praesentes autem non intendimus Reformationibus d. Auditoratus huiusmodi, & aliis dictae Curiae Officiis per Pium IV. & Pium V. Praedecessores praefatos factis necnon Concil. Trident. Decretis in aliquo derogare, vel alias praepiudicare; sed illas, & illa salva esse, & in suo robore permanere, eaque omnia, ac etiam alias, quas hodie per alias literas nostras statuimus, & ordinavimus Reformationes, per Te, & Successores tuos praedictos, atque alios ad quos id spectat, seu in futurum quomodolibet spectabit, omnino & inviolabiliter servari volumus, & mandamus.

38. Et insuper etiam volumus, quod tu antequam officium Auditoratus causarum Curiae Camerae huiusmodi exercere incipias, de illo fideliter exercendo in manibus praedicti Petri Cardinalis, & Camerarii, seu ab eo ad id deputati, aut ejus Locumtenentis solitum praestes juramentum.

39. Quodque praesentium literarum transcriptis, & exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personae Ecclesiasticae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem protus fides adhiberi, fidemque facere illa debeant, quae ipsis originalibus adhiberetur, & quam ipse facerent, si forent exhibita, vel ostensa.

40. Tu igitur praefatum Auditoratus cau-

sarum Curiae Camerae Apostolicae officium prompta devotione suscipiens, sic illud diligenti studio, cura, integritate exequaris, ut tua opera ad Dei laudem & gloriam, ac eandem Ecclesiae, & Curiae bonum publicum, privatorumque commoditatem, & exemplum laudabile cedant, Teque apud Nos, & Sedem praedictam, ut speramus, merito per amplius recommendent.

41. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, subrogationis, admissionis, singulorum Indultorum, Statutorum, Ordinationum, facultatum, approbationis, confirmationis, innovationis, extensionis, ampliationis, decretorum, praecipi, mandatorum, voluntatis, derogationis, & declarationis, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Dat. Romae apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicae Milleesimo sexcentesimo undecimo quinto decimo Kal. Septembris, Pontificatus Nostri Anno 7.

Reformatio Tribunalis Auditoris Curiae causarum. Rev. Cam. Apostolica.

PAVLVS EPISCOPVS

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

DUM inter ceteras animi nostri curas quibus Nobis in hac praecelsa Beati Petri Sede constitutis, invigilandum est, illa quippe praecipua in mente gerimus, ut universum gregem Dominicum fidei nostrae divinitus commissum ab illicitis reducamus, & in primis qualvis personas, etiam super supremos Almae Urbis nostrae Magistratus, pro administranda iustitia constitutas, ac officia in eisdem Magistratibus exercentes, in sua dignitate, & muneris rectitudine contineamus, nonnullos, quos irrepressibiliter cognoscimus, excessus, & corruptelas in Tribunali, & officio causarum Curiae Camerae Apostolicae Generalis Auditoris, quamprimum emendandos & repurgandos decrevimus. Nos itaque ex his tamen, quae pro dicti Tribunalis, & officii, ac pro tempore existentis Causarum Curiae Camerae huiusmodi Auditoris Generalis, ejusque Locumtenentium, & Deputatorum statu, ac directione, & aliis haecenus per quoscunque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, salubriter instituta, & etiam per Nos hodie, Dilecto Filio, Magistro Joanni Dominico Spinulae, Causarum Curiae Cam.

Cam. huiusmodi moderno generali Auditori Notario, & familiari nostro desuper concessa fuisse reperiuntur, quicquam detrudere, sed his immotis in sua firmitate permanentibus, ea solum, quæ experientia vel deesse, vel obesse iuxta rerum exigentiam, & temporum qualitatem supplere & emendare volentes, necnon omnium & singulorum Privilegiolorum, indultorum & facultatum Tribunalis, & officio prædicto, ejusdemque Tribunalis, & Officii Judicibus, ac aliis personis quomodolibet, & quodocunque etiam sub quibuscunque verborum expressionibus, & formis quomodocunque concessarum, ac scripturarum, & literarum desuper confectarum tenores, ac si de verbo ad verbum inferrentur præsentibus pro expressis, & insertis habentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, Apostolice auctoritate, tenore præsentium.

Statuimus & ordinamus, atque decernimus, quòd in causis criminalibus in locis nobis, & Sanctæ Rom. Eccles. immediate subjectis in posterum non decernantur, neque relaxentur Monitoria contra aliquem in prima instantia, nisi per ipsum Joannem Dominicum, & suos in dicto officio successores facto verbo prius nobiscum, seu cum Rom. Pont. pro tempore existente, præterquam in casibus in Bulla in Cæna Domini legi solita contentis, in quibus nihilominus quando Monitoria extra Italiam decernenda erunt, in locis Nobis, & eidem S. R. E. non subjectis vel aliis contra Officiales Curiales Exemplares, & contravenientes inhibitionibus, & litteris Apostolicis, vel etiam pro rebus dependentibus à causis criminalibus coram ipso Jo. Dominico, & suis successoribus prædictis legitime introductis, ac pendens & huiusmodi Monitoria non relaxentur, nisi facto verbo prius Nobiscum, seu cum Rom. Pont. pro tempore existente.

Et quoad litteras pro capiendis indicibus constitutio fidel. rec. Pii Papæ IV. Prædecessoris nostri super reformatione d. Tribunalis edita servetur.

Quodque superflua, seu ut vocant, Non gravetur, vel dilationes, quas interdum concedi contigerit, & illarum revocationes, præterquam in vim termini Judicialis à Debitore suscepti, quo casu circa solutionem hætenus, juxta stylum dicti Tribunalis, consuetum observetur, concedenda gratis, etiam pro sigillo, ac sine ulla Secretarii, Judicis, aut cujuscunque alterius personæ mercede concedantur.

Quodque si aliquis Creditor de capiendo ratione suspensionis fugæ contra Debitorem suum, vel ipsius Debitoris pecunias, & bona, exequutivum aliquod mandatum obtinuerit Creditor ipse ad ejusmodi mandati expeditionem, vel aliquo modo illius solutionem faciendam, aut ejus taxam deponendam cogi dictique Jo. Dominici, & illius in officio Auditoratus successorum huiusmodi, tunc, & pro tempore existentes Judices mandata

executiva, nisi prius ipsimet Judices in libro expeditionum diem subscriptionis manu propria notaverit, subscribere non possit.

Jo. Dominici successorum prædictorum nunc & pro tempore existens Judex Locumtenens in criminalibus pro sportulis, salario sibi jam assignato contentus, nihil percipere possit.

In causis civilibus verò Locumtenenti singulis mensibus quinquaginta scuta monetæ à Notariis d. Auditoris Tribunalis pro rata solvi, nec aliqua alia portio pro eo retineri debeat.

Quodque Substituti Notariorum ejusdem Auditoris Tribunalis ad consicienda acta civilia, seu criminalia, & ad Testes examinandos, nisi prævia approbatione Collegii eorundem Notariorum, in qua Notarii ipsi de approbatione, fide, & idoneitate admittendorum attestentur, & non nisi de consensu, seu licentia d. Auditoris seu ejus Locumtenentis in civilibus, vel criminalibus respectivè nunquam admittantur.

Idem quoque servetur ab iis, qui in d. Tribunali stipulationes instrumentorum, & rogatus pro eisdem Not. recipiunt.

Dictique Substituti in singulis diebus cujuscunque hebdomadæ, eos ad iudicem informandum adituros tangentibus, quoscunque Litigantes principales, seu eorum procuratores informare volentes in nota per eos designanda sigillatim describere teneantur, nec pro huiusmodi descriptione, aut admissione ad informandum iudices, aut super ordine, seu proprietate circa ipsum actum informandi aliquid etiam à sponte dantibus, minusque Notarii prædicti pro contradiculis ultra id, quod verè solvitur officio Contradictarii, quicquam, etiam si illis propterea à Partibus sub prætextu celerioris expeditionis ultro offeratur, percipere possint, neque debeant.

Quòdque tam Notarii, quam eorum Substituti prædicti sub pœna tritremium perpetuarum aliquas societatum officiorum pecunias censuum, et aliorum cujusvis generis contrarium, nisi procuratio nomine, de quo per publicum documentum constare debeat, vel de ordine, consensu aut voluntate partium exigere, recipere, et penes se retinere, tractare, et habere non audeant. Et si fecerint Notarii ad damna, et interesse, quæ culpa Substituto eorum partibus evenierit, teneantur, et obligati sint, ac contra eos in his executivè procedi possit, et debeat.

Præterea iidem Notarii ad omnem requisitionem partium interesse habentium instrumenta, et Testamenta in publica forma exhibere, etiam teneantur, et pro eorum mercede infra scriptas taxas, et non ultra exigere possint.

Ab uno scuto videlicet, usque ad scuta viginti quinque, bononensis quadraginta quinque.

A scutis viginti quinque usque ad scuta quinquaginta, bonon septuaginta quinque.

Zzzz 2

A seu

A scutis quinquaginta, usque ad centum scuta, unum scutum.

A scutis centum, usque ad quingenta scuta etiam scutum unum pro quolibet centenatio.

A scutis quingentis usque ad quicunque summam, bononenos viginti pro quolibet centenatio, dummodo in totum, usque ad centum scuta pro qualibet summa recipere nequeant.

Quodque dd. Notarii sub pœna privationis eorum cujuslibet officii scripturas productas penes se in pulpito, aut alibi retinere non possint, sed statim illas describere, & illarum productionem in manuali notare, ac illas in filia reponere debeant.

Et instrumentis, Testamentis, & aliis actibus, ubi Testes requiruntur, Notariorum Substituti, & alii in officio Notarii rogantis inservientes, seu degentes in Testes, aut pro Testibus adhiberi non possint, sed alii ad id omnino adhibeantur.

Instrumenta quoque in suis manualibus dietim extendantur, & describantur.

Et filia Instrumentorum ad minus infra tres menses in voluminibus, seu ad libri formam, ut moris est, redigantur, ac manualia ipsa diligenter & accuratè custodiantur.

Postremo dicti Notarii disdictam Societatis officii, non solum in libro manuali, sed etiam in margine Instrumenti Societatis per verba hujusmodi, videlicet die tali disdicta, & die tali reproducta teneantur annotare.

Reproductio autem disdicta in actis alterius Notarii de societate non rogati, nullo modo fieri possit, nisi ubi contractus Societatis esset extra Urbem rogatus, quæ debeat statim in manuali registrari, ut moris est. Id vero Notarii negligentes, Jo. Dominici, & successorum suorum prædictorum arbitrio, severe puniantur.

Et idem servetur in nominatione, & translatione periculi vitæ, quæ non afficiat, aut cuiquam prosit, nisi Parte infra tempus ad nominandum, vel transferendum intimeretur, & per Notarium, ut præmittitur annotetur.

Volumus autem & mandamus, quod statuta, ordinationes, & decreta nostra prædicta per Jo. Dominicum, & successores suos prædictos, atque omnes alios, ad quos spectat, & spectabit observentur. Et etiam volumus, quod præsentium exemplis, seu transcriptis etiam impressis, manu unius Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus personæ Ecclesiasticæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si exhibere forent, vel ostense: nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, decreti, voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hæc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Ro-

mæ apud sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo undecimo, quinto decimo Calen. Septemb. Pontificatus nostri anno septimo.

Declaratio constitutionis super Reformatione Tribunalium Urbis nuper edita.

Edita An. D. 1612.

PAVLVS PAPA V.

Motu proprio, &c.

Causa hujus declarationis.

UM, sicut accepimus, nuper post nostram super Tribunalium Urbis reformationem à plerisque, præsertim vero à Notariis eorundem Tribunalium, nonnullæ difficultates, super intelligentia, & executione dictæ constitutionis, & taxarum inde confectarum, submotæ fuerint, Nos difficultates omnes opportuna declaratione tollere volentes, motu simili.

§. 1. In primis quoad dispositionem, quæ habetur in vers. Notarii quocunque Tribunalium, declaramus, Notarios in causis commissariis, summam, aut valorem ducentorum ducatorum auri de Camera non excedentibus, teneri dare licet eas missivas loco remissorialium, sed si dictam summam, seu valorem excederint, & sint veræ Commissariae, Notarios ad dandas dictas literas missivas loco remissorialium non obligamus. Et amplius declaramus, copiam articulorum, & interrogatoriorum, si quæ in Curia data fuerint, & in dictis missivis includendorum, ultra taxatam mercedem juliorum novem, esse solvendam ad instar aliarum copiarum.

§. 2. Insuper quo ad vers. Idem. Addendo volumus, eam Partem, quæ instat pro sententia teneri, in actu depositionis sportulari sive propinarum pro Judice, etiam mercedem notæ sententiæ pro Notario deponere.

§. 3. Et quo ad vers. Notarii non audeant, declaramus sufficere quod Notarius, aut unus ex Testibus cognoscat alterum ex Contrahentibus. Et quando Contrahens esset alienigena, sive peregrinus, aut tam vilis conditionis, ut ejus cognitio, vel notitia esset in Urbe difficilis, contractum nihilominus fieri permittimus, cum licentia Gubernatoris, sive Auditoris Camere, aut Vicarii, vel Senatoris, seu Judicum ipsorum, aut Burgi, modo dicta Judicis licentia in Instrumento adnotetur, ac pro ea nihil omnino, neque Judici, neque Notario solvatur.

§. 4. Quo ad vers. Citationes, monito, &c. post verba, Aut alterius illas obinentes, Addatur. Et electo domicilio.

§. 5. In vers. Ad rogandum vero, &c. in fin. Addatur, Volumus autem, & declaramus

Cap. istud est supra fol. 688. §. 19. n. 16.

Cap. istud est ibid. n. 26.

Cap. istud est fol. 686. n. 37.

Cap. istud est fol. 688. n. 11.

Hoc cap. est d. fol. 689. n. 36.

mus, quod omnia Testamenta, & Contractus intelligantur rogati nomine officii, siue Notarii primarii, non autem nomine proprio, etiam quod aliter exprimeretur, alias Notarii substituti, aut alioquin in aliorum officiiis manentes, severissime puniantur arbitrio Iudicis cuiusque Tribunalis.

Hoc cap.
est sup. fol.
690.
n. 61.

§. 6. Quoad vers. responsiones, declaramus excipiendas esse mulieres, & egregias personas, ad quas Notarius possit iudicis arbitrio transmitti; qui Iudex quodcumque ipse dictis responsionibus, aut juramentis, etiam in domo respondentis, aut jurantis, vel alibi intervenierit, nihil recipere possit, aut debeat.

Hoc cap.
est sup. fol.
694. m.
121.

§. 7. Quoad vers. Notarii locorum priorum, declaramus, loca pia, quæ Notariorum opera uel hæcenus consueverunt, non posse de cætero alium Notarium tamen civilibus, quam in criminalibus eligere, quam unum ex dictis Vicariis Notariis, inter quos & solita distributio seruetur, & sola merces solvatur.

Hoc cap.
est sup. fol.
695. §. 20.
n. 23.

§. 8. Quo verò ad registra, vers. Neque exigant, declaramus illa verba, nisi illis completis, intelligi de actis factis usque ad diem perita confessionis extractis, siue registri.

Hoc cap.
est ibid.
n. 25.

§. 9. Quoad vers. Non rubricentur, declaramus, tunc non esse rubricandos processus de partibus, quando bene fuerunt in partibus rubricati, alioqui prohibemus in Curia ab alio, quam à Notario causæ rubricari.

Hoc cap.
est sup. fol.
694. §. 3.

§. 10. Quoad vers. In verè autem Commissariis, & vers. Processus de partibus, declaramus non fuisse nostre intentionis comprehendere Notarium Archivii, qui propterea possit in causis commissariis cuiuscunque valoris registra conficere, in illisque processus de partibus, remissoriales, & compulsoriales siue excederent, siue non folia, viginti quatuor, registrare; servatà in cæteris formà in dicta nostra reformatione contenta super registrarum confessione.

Hoc cap.
est sup. fol.
697. §. 21.
n. 21.

§. 11. Quo verò ad Cursos, vers. Cursos res pro qualibet citatione, declaramus Trivii regionem pro locis ultra fontem, & areum Trivii, non citrà; nec ullo pacto inter partes longinquas enumerari loca illa, quæ, vel antea ipsi Cursos non enumerabant, vel pro quibus solita mercede boni duorum contenti erant, ne quod à Nobis ad publicam utilitatem, & tollendos abusus constitutum est, prava interpretatione contrarium pariat effectum.

Hoc est
additum.

§. 12. Insuper declaramus, pro citatione contra Episcopos, vel alias qualificatas personas, quinque boni accipi posse, quando citatio fit personaliter contra ipsammet personam qualificatam executam, non autem contra procuratorem, vel aliter.

Hoc cap.
est sup. fol.
674. §. 4.
n. 14.

§. 13. Et dum in eadem nostra reformatione prohibetur Auditori Camera concedere remissionem ad partes ad examinandum, vel repetendum, citatà parte, testes ad

instantiam fisci, vel ad probandam ejus intentionem, & prout latius in ea, declaramus id non procedere, si aliqua legitima subsistente causa aliud in aliquo particulari casu ipsimet Auditori visum fuerit.

§. 14. Insuper in vers. Quodque superfortia &c. post verba, Vel alibi non suscepit addatur. Vel nisi ex legitima causa, & in causis sui Tribunalis tantum, & non aliis.

Hoc cap.
est sup. fol.
673. n. 4.

§. 15. Quoad Taxas impressas post dictam nostram reformationem, infra scripta corrigi mandamus. In primis quoad Notarios Camera delectur versiculus, Idem fiat de pellibus, & vers. Idem de sapone, utpotè sequ. impressoris errore supervacaneè adjecta, ex quo jam supra sufficienter erat provi-

Hoc cap.
est sup. fol.
707. §. 1.

sum. §. 16. Quoad vers. ultimum Taxarum Notariorum Camera incip. Pro non comprehensilis, declaramus intelligi de expeditionibus gratiosis. In judicialibus autem, si quid in ea, vel aliis Taxis fuerit prætermisum, servetur de similibus ad similia.

Hoc cap.
est sup. fol.
708. n.
186.

§. 17. Quoad Taxas Notariorum Gubernatoris, Vicarii, & aliorum, vers. pro restitutione depositi, boni unum pro quolibet scuto, intelligi volumus in causis mercedum: in aliis verò boni duos pro quolibet scuto permittimus, sicuti verè in Taxa fel. record. Pii IV. Prædecessoris nostri habetur, licet aliter aliquando fuerit per errorem impressum.

Hoc cap.
est sup. fol.
708. §. 20.
n. 17.

§. 18. Et in eadem Taxa vers. pro copia simplici cuiuslibet instrumenti in actis rogati, declaramus intelligi de instrumento actus judicialis, non de simplici extrajudicialium instrumentorum copia, pro qua bene, & ad instar boni originalis descripta, boni septem cum dimidio pro quolibet folio solvi, & exigi permittimus.

Hoc cap.
est sup. fol.
709. n. 70.

§. 19. Quoad Taxam Notariorum Rotæ in i. vers. jul. sexaginta sex, legendum declaramus, non autem sexaginta, prout impressoris errore fuit notatum.

Hoc cap.
est sup. fol.
712. §. 4.
in printa.

§. 20. Quoad Taxam Archivii, vers. Pro instrumentis absolutionis, mandamus corrigi juxta Taxam fel. record. Gregorii XIII. Prædecessoris nostri.

Hoc cap.
est sup. fol.
714. §. 5.
n. 16.

§. 21. Rursus in vers. Pro pauperibus, declaramus, & volumus servari eandem Taxam fel. record. Gregorii XII. ut admitti ad juramentum paupertatis, juxta formam dictæ Taxæ solvant.

Hoc cap.
est sup. fol.
715. n. 62.

§. 22. Quoad Taxam Notariorum criminalium Gubernatoris, Auditoris Camera, & aliorum, vers. Pro quolibet folio copiarum judicialium, declaramus intelligendum, ut quælibet pagina, id est facies cuiuslibet continere debeat lineas viginti quatuor, prout in nostra reformatione, sub tit. de registris, §. singula folia, & alibi volumus intelligi. Est supra fol. 695. n. 15.

Hoc cap.
est sup. fol.
716. §. 9.
n. 44.

§. 23. Quoad Taxam Fori Capitolini, vers. A centum, usque ad ducentos, Addatur verbum, Alios. Errore scriptoris omissum.

Hoc cap.
est sup. fol.
718. §. 7.
Sicque n. 40.

*Clausula
sublata &
decretum
irritans.* Sicque per quoscunque Iudices ordina-
rios, & extraordinarios, & etiam executores
dictæ nostræ Constitutionis, iudicari, & dif-
finiri debere, sublata & c. irritum & c.

*Derogatio
contrari-
orum.* Non obstantibus præmissis, ac prioribus
litteris super reformatione, & Taxis emana-
tis, ceterisque contrariis quibuscunque, &
cum decreto, quod præsentis sola signatura
sufficiat, etiam absque alia data, & registratu-
ra.

Placet Motu proprio C.

PP. subsc. Sequitur declaratio ejusdem Reformationis,
quoad Aromatarios urbis.

PAVLVS PAPA V.
Motu proprio & c.

*Causa
hujus de-
claratio-
nis.*

Um post aliquas declara-
tiones à Nobis constitui-
oni, quam super reforma-
tione Tribunalium urbis
condidimus, factas aroma-
tarii quædam ejusdem
Constitutionis capita ipsos tangentia decla-
rati suppliciter postulaverint: Nos dubia tol-
lere, & litibus occurrere cupientes.

*Declara-
tio circa
prescrip-
tionem.* §. 2. 4. Dum in præfata nostra Constituti-
one dicitur, pro pretio Aromatarie servan-
dam esse præscriptionem quinquennalem,
non obstante quavis interruptione, etiam per
receptionem partis pecuniarum, aut per da-
tionem aliarum rerum Aromatarie, declara-
mus dictam dispositionem, non intelligi, ne-
que locum sibi vendicare, ubi vel interruptio
fuerit judicialis, vel aliter, quam per proprios
ipsorum libros Aromatarii suum creditum
probaverint, quibus casibus dispositionem
Statutorum urbis servari volumus, & man-
damus.

*Declara-
tio circa
jurisdi-
ctionem
crimina-
lem.* §. 2. 5. Insuper dum in eadem Constitutio-
ne interdicimus Aromatariis, ne ullam pro-
priam audeant in quæquam exercere, sub quo-
vis prætextu criminalem jurisdictionem, de-
claramus intentionis nostræ non fuisse, ad-
mere eis facultatem alias ipsis à fel. rec. Cle-
mente VIII. Prædecessore nostro concessam,
res medicinales, ad eorum artes spectantes, vi-
sitandi, recognoſcendi, & quod in eis corru-

pti, vitiatii, vel adulterati repertum fuerit,
prociendi, comburendique, ac juxta delicti,
& negligentie qualitatem culpabiles reper-
tos, debitis pœnis, non tamen corporis affli-
ctivis, quæ pœnæ Ecclesiæ, & Hospitali S.
Laurentii in Miranda nuncupatæ eo ipso ap-
plicentur, & applicatæ censentur, afficiendi.
Quod tamen quoad libros negamus, etiam
quod in illis fraus aliqua detegeretur, sed hoc
à suo Iudice competenti cognosci, ac diffini-
ri debere intendimus.

*Declara-
tio circa
electionem
Aroma-
tarii mit-
tendi ex-
tra urbem,
ad visitan-
das Aro-
matarias.* §. 2. 6. Et dum in dicta Constitutione no-
stra sancitum est, quod Consules nullam ha-
beant jurisdictionem eligendi Aromatari-
um, quem Proconsulem vocant, ad visitan-
das Aromatarias extra urbem, minusque
subscribendi parentes uti Consules distri-
ctus urbis, & Superintendentes artis in statu
Ecclesiastico, sed talis eligendi potestas pene
Prothomedicum sit, & remaneat. Declara-
mus nostræ intentionis non fuisse quoad
hoc derogare concordie aliis initæ inter
Collegium Physicorum, & Collegium Aro-
matariorum, dum in ea dicitur, quod quo-
tiescumque ad visitandas Aromatarias extra
urbem, medicus ex urbe mittendus erit, ne
eis forsitan artis Aromatarie imperitum sibi
comitem adjungat, prothomedicus, qui
Visitatoris designandi jus obtinet, urbanis
Aromatariis id denunciet, atque ab eis co-
quiat, habeantne aliquem peritum, & idem
hominem, qui medico illi in hujus-
modi visitationis munere, comes, & mini-
ster esse veli: & c. juxta prædictam concordi-
am confirmatam per fel. record. Gregorium
XIII. Prædecessorem nostrum, sub die pri-
ma Julii 1575. vers. Quotiescumque ad vi-
sitandas tabernas & c. Dummodò Aro-
matarii neque jurisdictionem propterea in hoc
sibi aliquam usurpent juxta formam dictæ
concordiæ, neque electum proconsulem vo-
cent, neque parentes subscribant uti Consu-
les districtus urbis, neque quicquam contra
tenorem nostræ prædictæ Constitutionis
faciant, sub pœnis in ea contentis.

§. 2. 7. Et præsentis sola signatura sufficiat
etiam absque alia data, & registratura.

Motu proprio C.

*Sola sign.
sufficit.
Subscrip-
tione
Papa.*

Finis Literarum Apostolicarum.

FESTA

FESTA OBSERVANDA DE PRÆCEPTO,
 & devotione, & consuetudine almæ Urbis, Sacri Palatii
 Apostolici, & eius Curiarum Curia Capitolina.

JANUARIUS habet dies XXXI.

- P. 1. Circumcisionis Domini, in qua die intrant
 etiam Officiales incluy populi Rom.
 P. 6 Epiphaniæ Domini.
 D. 17 S. Antonii Abb.
 A.C. 18 Cathedræ Rom. S. Petri Apost.
 D. 20 SS. Fabiani, & Sebastiani.
 A.C. 21 Agnetis Virg. & Mart.
 A. 22 SS. Vincentii, & Anastasii mart.
 A.C. 23 Conversionis S. Pauli Apost.
 D. 29 Indulgentiarum ad Aquam Salviam.

FEBRUARIUS habet dies XXVIII.
 & fuerit Bissextus XXIX.

- P. 2 Purificationis B. Mariæ Virg.
 A.C. 3 S. Blasii Episc. & Conf.
 A.C. 5 S. Agathæ virg. & mart.
 A.C. 22 Cathedræ Antioch. S. Petri Apost.
 P. 23 S. Mathiæ Apost. & in anno bissex. 25.

MARTIUS habet dies XXXI.

- A.C. 7 S. Thomæ de Aquino.
 D. 9 S. Basilicæ Romanæ.
 A.C. 12 S. Gregorii Papæ, & conf.
 P. 19 S. Josephi Sponsi B. Mariæ Virg.
 C. 20 Dedicationis Capellæ S. Helenæ, nunci-
 patæ Hierusalem, in Eccl. S. Crucis, in
 qua die mulieres possunt intrare d.
 Capell.
 A. 21 S. Benedicti Abb.
 P. 25 Annunciationis B. Mariæ Virg.
 C. Omnes dies Veneris istius mensis sunt feri.

APRILIS habet dies XXX.

- C. 1 Introitus Officialium incluyti pop. Rom.
 A. 12 S. Iulii Papæ.
 C. 21 Natalis urbis.
 A.C. 23 S. Georgii mart.
 P. 25 S. Marci Evang.
 C. 26 Manifestationis B. Mariæ Virg. in Regio-
 ne Montium urbis.

MAIUS habet dies XXXI.

- P. 1 SS. Philippi, & Jacobi Apost.
 P. Inventionis S. Crucis.
 A.C. 6 S. Joannis Apost. ante portam Latinam.
 A.C. 8 Apparitionis S. Michaelis Archang.
 A.C. 19 Yvoni Advocati pauperum.
 C. 20 S. Bernardini conf.

JUNIUS habet dies XXX.

- A.C. 11 S. Barnabæ Apost.
 C. 13 S. Antonii de Padua conf.
 P. 24 Nativitatis S. Joan Baptistæ.
 P. 29 SS. Petri, & Pauli Apost.
 C. 30 Commemorationis S. Pauli Apost.

JULIUS habet dies XXXI.

- C. 1 Introitus Officialium incluyti pop. Rom.
 A.C. 2 Visitationis B. Mariæ Virg.
 A. 12 Translationis S. Thomæ Cantuar. Rota,
 & Cancellaria tamen non servat.
 C. 9 Ab ista die inclusive usque ad diem 14 Aug.
 ob æstivos calores, & menses, sunt feriæ
 in causis ordinariis in prima instantia.
 C. 17 S. Alexii conf.
 D. 22 S. Mariæ Magdalænæ.
 P. 25 S. Jacobi Apost.
 P. 26 S. Annæ Matris B. Mariæ Virg.

AUGUSTUS habet dies XXXI.

- D. 2 S. Petri ad Vincula.
 A.C. 4 S. Dominici confell.
 D. Dedic. Eccl. S. M. Majoris, aliàs ad Nives.
 P. 10 S. Laurentii mart.
 G. 14 Ab ista die, usque ad diem 22 inclusive sunt
 feriæ in honorem B. Mariæ Virg.
 P. 15 Assumptionis B. Mariæ Virg.
 C. 16 S. Rochi conf.
 A.C. 19 S. Ludovici Episc. & conf.
 P. 25 S. Bartholomæi Apost.
 A.C. 28 S. Augustini Episc. & conf.
 D. 29 Decollationis S. Joan. Baptistæ.

SEPTEMBER habet dies XXX.

- C. 1 S. Egidii Abb.
 P. 8 Nativitatis B. Mariæ Virg.
 A.C. 14 Exaltationis S. Crucis.
 P. 21 S. Matthæi Apost. & Evang.
 C. 27 SS. Cosmæ, & Damiani.
 P. 29 Dedicationis Eccl. S. Michaelis Archang.
 A.C. 30 S. Hieronymi presb. & conf.

OCTOBER habet dies XXX.

- C. 1 Introitus Officialium incluyti Pop. Rom.
 D. 4 S. Francisci confell.
 A.C. 18 S. Lucæ Evang.
 P. 28 SS. Simonis, & Judæ Apost.
 A. 31 Vigiliæ omnium Sanctorum.
 Cancellaria tamen non servat.

NOVEMBER habet dies XXX.

- P. 1 Omnium Sanctorum.
 A.C. 2 Commem. omnium fidelium defunct.
 C. 6 S. Leonardi conf.
 A.C. 9 Dedicationis Basilicæ S. Salvatoris juxta
 Basilicam S. Joannis Lateranen.
 D. 11 S. Martini Episc. & conf.
 A.C. 16 Dedic. Basilicæ SS. Petri, & Pauli Apost.
 A.C. 21 Presentationis B. Mariæ Virg.
 A.C. 22 S. Cecilia Virg. & mart.
 A.C. 23 S. Clementis Papæ, & mart.
 C. 24 S. Chrylogoni mart.

25 S. Ca-

- D. 25 S. Catharinæ virg. & mart.
 P. 30 S. Andree Apost.
 DECEMBER habet dies XXXI.
 A.C. 6 S. Nicolai Episc. & conf.
 A.C. 7 S. Ambrosii Episc. & conf.
 D. 8 Conceptionis B. Mariæ Virg.
 D. 13 S. Lucie virg. & mart.
 P. 21 S. Thomæ Apost.
 A.C. 24 Ab hac diē inclusivē, usque ad festum Epiphaniæ sunt feriæ.
 Cancellaria tamen habet ferias per totam diē 29 tantum.
 P. 25 Nativitatis Domini.
 P. 26 S. Stephani prothomart.
 P. 27 S. Joannis Apost. & Evang.
 P. 28 SS. Innocentium Mart.
 P. 31 S. Sylvestri Papæ, & conf.
Festa mobilia.
 A.C. Cinerum, cum diē Jovis, Lunæ, & Martis immediatē procedentibus.
 Cancellaria tamen fit diē Lunæ ante cineres.
 C. Sationis ad S. Marcum.
 P. Paschæ Resurrectionis Domini.
 A.C. Sex dierum præcedentium, & sex dierum sequentium.
 Cancellaria tamen fit diē Lunæ in hebdomada sancta, & postea initiat diē Jovis hebdomadæ sequentis.
 C. Lunæ, & Martis post Octavam Paschæ.
 C. Rogationum.
 A. Vig. Ascens. Domini, si erit mutatio cappari.
 P. Ascensionis Domini.
 A. Vig. Pentecostes, si erit mutatio capparum.
 P. Pentecostes.
 P. Corporis Christi.
 C. Veneris immediatē sequenti propter processionem S. Mariæ super Minervam.
 C. Octavæ Corporis Christi.
 P. Omnium dierum Dominic.
 A. Omnium dierum Jovis in Curia A.C.
 A.C. Creationis Pontificis viventis.
 A.C. Coronationis ejusdem.
 A. Annivers. exeq. Pontificis immediatē defuncti.
 Cancellaria autem non servat.
 A. Anniversarii exequiarum Cardinalium.
 Cancellaria verò non servat.
 C. Vindemiarum tempore in causis ordinatis in prima instantia feriæ petentibus conceduntur arbitrio Judicis, si principalis, vel procurator in vindemiis sit impeditus.
Incerta.
 A. Quando Pontifex ab urbe proficiscitur ultra XL. miliaria, & secum ducit Officiales.
 Cancellaria tamen fit semper, ubi ipse Pontifex moratur.
 A. Quando venit publicè aliquis Orator ad præstandam obedientiam.
 Cancellaria verò non habet hoc festum, neque infra scripta.
 A. Quando publicantur novi Cardinales.
 A. Quando novus Cardinalis urbem primò publicè intrat.
 A. Quando aliquis Legatus de latere revertitur publicè ad urbem.
 A. Quando fit consistorium publicum.
 T. Ingressus Senatoris, cum duobus sequentibus.
 C. Quando fit consilium publicum.

Omnia festa supradicta, quæ habent P, in margine, sunt observanda de præcepto S. R. E. & quæ habent D, sunt ex devotione, & consuetudine almæ urbis Romæ, & quæ habent A, sunt Apostolici Palatii Apostolici, ejusque Curiarum, & quæ habent C, sunt Curie Capitoline, quæ verò insinul habent A, & C, sunt Apost. Palatii, ejusque Curiarum, & Curie Capitoline.

Cancellaria tamen non servat quædam festa prout suis locis annotatum fuit.

Curia autem Gubernatoris, in qua proceditur semper manu regia, in causis non commissariis ultra festa de præcepto, & devotione urbis, servat infra scripta dumtaxat.

Creationis Pontificis viventis.

Coronationis ejusdem.

Ingressus Gubernatoris.

Jovis, Lunæ, & Martis immediatē ante cineres.

Diei cinerum.

Hebdomadæ sanctæ.

Commemorationis defunctorum.

Vigiliæ Nativitatis Domini

Functiones publicæ in singulos dies ordinarios hebdomadæ, ordine alphabetico distributæ.

Assettamentum in Capitolio fit diē Martis, & diē Sabbati.

Camera fit diē Lunæ, & diē Veneris, & quando diē

Camera est feriata, fit diē Mercurii non feriata.

Diē Veneris, Martii in Camera sunt feriati.

Cancellaria fit diē Lunæ, Jovis, & Sabbati non feriata, & quando diē Cancellariæ est feriata, fit

diē præcedenti non feriata.

Congregatio boni regiminis, & levaminum fit diē

Sabbati.

Congregatio Concilii fit diē Sabbati.

Congregatio Episcoporum, & Regularium fit diē

Veneris.

Congregatio Fabricæ S. Petri fit diē Jovis.

Congregatio immunit. Ecclesiasticæ fit diē Martis.

Congregatio Indicis fit diē Sabbati.

Congregatio sacrorum Rituum fit diē Sabbati.

Congregatio sancti officii apud S. Mariam super

Minervam fit diē Mercurii.

Congregatio S. Officii apud Sanctiss. fit diē Jovis.

Consistorium publicum fit diē Martis, vel diē Jovis.

Consistorium secretum fit diē Lunæ non feriata, alias fit diē Mercurii.

Consulta in Palatio Apostolico fit diē Martis, &

diē Veneris.

Rota fit diē Lunæ, & diē Veneris, & si diē Rotæ

est feriata, fit diē Mercurii, & si dicti tres dies sunt

omnes feriati, fit diē Sabb. & appellatur Martiana à fel. rec. Martino V. illius institutore.

Isti tres dies tantum, scilicet Lunæ, Mercurii, & Ve-

neris sunt iudici in causis commissariis, & appell-

antur dies Rorales.

Diē tamen Veneris immediatē sequente post festum

SS. Corporis Christi, ob impedimenta publica-

rum functionum dierum antecedentium non fit

Rota, sed benè mane diē Mercurii ante dictum

festum fit Rota, quæ appellatur Cordubæ à bon.

mem. Corduba illius auctor.

Signatura Gratiæ fit coram Sanctiss. diē Martis.

Signatura Justitiæ fit coram Eminentiis. diē Jovis.

F I N I S.